

ZAVOD ZA GOZDOVE SLOVENIJE
OBMOČNA ENOTA NOVO MESTO

GOZDNOGOSPODARSKI NAČRT

GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

ŽUŽEMBERK

2026 - 2035

Štev.: 07 – 07/26

OSNUTEK

VSEBINA

0	UVOD.....	7
1	SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE	8
1.1	OPIS NARAVNIH RAZMER.....	8
1.1.1	<i>Lega</i>	8
1.1.2	<i>Relief.....</i>	9
1.1.3	<i>Podnebne značilnosti.....</i>	9
1.1.4	<i>Hidrološke razmere.....</i>	10
1.1.5	<i>Matična podlaga in tla.....</i>	10
1.1.6	<i>Krajinski tipi in gozdnatost.....</i>	10
1.1.7	<i>Vegetacijski oris gozdnogospodarske enote</i>	12
1.1.8	<i>Živalski svet</i>	13
1.2	POVRŠINA IN LASTNIŠTVO GOZDOV.....	14
1.3	ODPRTOST GOZDOV S PROMETNICAMI IN RAZMERE ZA PRIDOBIVANJE LESA	15
1.4	DRUŽBENO GOSPODARSKE RAZMERE	16
1.5	DRUGE DEJAVNOSTI V PROSTORU	17
1.6	POŽARNO OGROŽENI GOZDOVI.....	18
1.7	UREDITVENA ČLENITEV GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE	18
1.8	ORGANIZIRANOST JAVNE GOZDARSKE SLUŽBE	18
2	PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV	19
2.1	EKOLOŠKE FUNKCIJE.....	20
2.2	SOCIALNE FUNKCIJE	23
2.3	PROIZVODNE FUNKCIJE	26
3	OPIS STANJA GOZDOV	28
3.1	KATEGORIJE GOZDOV	28
3.2	LESNA ZALOGA.....	28
3.3	PRIRASTEK	29
3.4	RAZVOJNE FAZE OZ. ZGRADBE SESTOJEV	30
3.5	TIPI SESTOJEV	31
3.6	OHRANJENOST GOZDOV	32
3.7	KAKOVOST DREVJA	33
3.8	POŠKODOVANOST DREVJA.....	33
3.9	OBJEDENOST GOZDNEGA MLADJA	34
3.10	ODMRLO DREVJE.....	35
3.11	GOZDNI SEMENSKI OBJEKTI.....	35
4	ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA.....	36
4.1	KRATEK OPIS ZGODOVINE GOSPODARJENJA Z GOZDOVI.....	36
4.2	GOSPODARJENJE Z GOZDOVI V PRETEKLEM UREDITVENEM OBDOBJU	36
4.2.1	<i>Posek</i>	36
4.2.2	<i>Gojitvena in varstvena dela</i>	42
4.2.3	<i>Gradnja gozdnih prometnic.....</i>	42
4.2.4	<i>Opravljen dela in aktivnosti na krepitvi funkcij gozdov</i>	43
4.2.5	<i>Posegi v gozd in gozdni prostor</i>	43
4.2.6	<i>Celovita ocena doseganja postavljenih ciljev</i>	43
5	ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV.....	45
5.1	RAZVOJ GOZDNIH FONDОВ	45
5.2	PRESOJA STANJA IN RAZVOJA GOZDOV V POGLEDU TRAJNOSTI	48
5.2.1	<i>Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika razmerja razvojnih faz in zgradb sestojev.....</i>	48
5.2.2	<i>Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov</i>	49
6	CILJI, USMERITVE IN UKREPI.....	51
6.1	SPLOŠNI GOZDNOGOSPODARSKI CILJI	51
6.2	USMERITVE.....	52
6.2.1	<i>Splošne usmeritve</i>	52
6.2.2	<i>Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov</i>	53
6.2.3	<i>Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prosto živečih živali</i>	68

6.2.4	Usmeritve za delo z gozdom v varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom	70
6.2.5	Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi	70
6.2.6	Usmeritve za delo s semenskimi sestoji	71
6.2.7	Usmeritve za tehnologijo dela ter gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic	71
6.2.8	Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor	76
6.2.9	Usmeritve za ukrepe na drugih gozdnih zemljiščih	79
6.3	UKREPI	80
6.3.1	Možni posek	80
6.3.2	Potrebna gojitvena in varstvena dela	81
6.3.3	Ukrepi za krepitev funkcij gozdov	82
7	USMERITVE ZA GOSPODARJENJE S POSAMIČNIM GOZDNIM DREVJEM IN SKUPINAMI GOZDNEGA DREVJA ZUNAJ NASELIJ	83
8	EKONOMSKA PRESOJA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE	84
9	RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI	87
9.1	UTEMELJITEV OBLIKOVANJA RASTIŠČNOGOJITVENIH RAZREDOV	87
9.2	NAČRT GOSPODARJENJA Z GOZDOVI PO RASTIŠČNOGOJITVENIH RAZREDIH	88
9.2.1	Rastiščnogojitveni razred 030 – Gradnova-belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamninah	88
9.2.2	Rastiščnogojitveni razred 050 – Podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah	98
9.2.3	Rastiščnogojitveni razred 200 – Varovalni gozdovi	107
10	LITERATURA	111
11	NAČRT SO IZDELALI	113
12	PRILOGE Z DODATNIMI PREGLEDNICAMI	114
12.1	PRILOGA 1: TABELARNI PREGLEDI ZA GGE, RGR IN LASTNIŠTVA	114
12.1.1	Povzetek stanja in ukrepov na ravni gozdnogospodarske enote	114
12.1.2	Povzetek stanja in ukrepov na ravni rastiščnogojitvenega razreda	117
12.1.3	Povzetek stanja in ukrepov na ravni lastništva	126
12.1.4	Povzetek stanja in ukrepov na ravni revirja	132
12.2	PRILOGA 2: SEZNAM TARIF PO ODSEKIH	139
12.3	PRILOGA 3: SEZNAM PRIRASTNIH NIZOV PO RASTIŠČNOGOJITVENIH RAZREDIH	141
12.4	PRILOGA 4: DODATNE NARAVOVARSTVENE VSEBINE	142
13	KARTNI IN PROSTORSKI DEL NAČRTA	153

KAZALO PREGLEDNIC

Preglednica 1/D-KO: Površina gozdov po katastrskih občinah ter lokalnih skupnostih	8
Preglednica 2: Krajinski tipi	10
Preglednica 3/D: Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin	11
Preglednica 4/D-GZ: Površina in delež gozdnih rastiščnih tipov	12
Preglednica 5/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah	14
Preglednica 6/LS: Posestna sestava zasebnih gozdov	15
Preglednica 7/D-LS: Razvoj posestne sestave	15
Preglednica 8/SPR: Spravilne razmere (potencialne vrste spravila)	15
Preglednica 9/SPR: Spravilne razmere (potencialne vrste spravila)	15
Preglednica 10/D-C: Odprtost gozdov s cestami	16
Preglednica 11/D-LD: Pregled lovišč	17
Preglednica 12/D-F: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami	19
Preglednica 13/N-SPA: Pregled območij Nature 2000 in evropsko pomembnih vrst in habitatnih tipov, ki se nahajajo znotraj GGE Žužemberk	22
Preglednica 14: Enote kulturne dediščine na 1. stopnja poudarjenosti	25
Preglednica 15: Enote kulturne dediščine na 2. stopnja poudarjenosti	25
Preglednica 16/D-KL: Gospodarske kategorije gozdov in njihova struktura po lastniških kategorijah	28
Preglednica 17/KGR: Gozdni rastiščni tipi po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih	28
Preglednica 18/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po debelinskih razredih	28
Preglednica 19/D-LZL: Lesna zaloga gozdov po lastniških kategorijah	29
Preglednica 20/D-LZU: Način ugotavljanja lesne zaloge	29

Preglednica 21/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih	30
Preglednica 22/D-PL: Letni prirastek po lastniških kategorijah	30
Preglednica 23/RF1/P: Površine in značilnosti razvojnih faz oz. zgradb sestojev	30
Preglednica 24/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst	31
Preglednica 25/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev	31
Preglednica 26/D-DS: Tipi drevesne sestave	32
Preglednica 27/OHR: Ohranjenost gozdov po kategorijah gozdov	32
Preglednica 28/K: Kakovost drevja	33
Preglednica 29/PŠD: Poškodovanost drevja	33
Preglednica 30/OM1: Objedenost gozdnega mladja po višinskih razredih	34
Preglednica 31/OM2: Objedenost gozdnega mladja po drevesnih vrstah	35
Preglednica 32/OD: Odmrlo drevje	35
Preglednica 33/P-GGE: Realizacija poseka v preteklem ureditvenem obdobju	36
Preglednica 34: Ocena letnega poseka na SVP in primerjava z evidenco	37
Preglednica 35: Realizacija poseka po dosedanjih rastiščnogojitvenih razredih (po podatkih evidence poseka)	37
Preglednica 36/D-PGR: Realizacija poseka po ureditvenih obdobjih (po podatkih evidence poseka)	37
V zadnjih treh desetletjih se višina realiziranega poseka ves čas povečuje. Pri iglavcih je realizacija poseka vedno presežala načrtovani posek. Pri listavcih pa je bila realizacija vedno močno pod načrtovanim posekom	38
Preglednica 37/D-PL1: Realizacija poseka po lastništvu (po podatkih evidence poseka)	38
Preglednica 38/VP: Posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah (po podatkih evidence poseka)	38
Preglednica 39/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst (po podatkih evidence poseka)	40
Preglednica 40/PDR: Posek po debelinskih razredih (po podatkih evidence poseka)	41
Preglednica 41/OGDL: Opravljena gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah	42
Preglednica 42: Pregled dinamike izgradnje gozdnih cest in vlak	42
Preglednica 43/GFR1: Razvoj gozdnih fondov	45
Preglednica 44/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst	46
Preglednica 45/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka	46
Preglednica 46/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge za enoto	46
Preglednica 47/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge za zasebne gozdove	47
Preglednica 48/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge za državne gozdove	47
Preglednica 49/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge za gozdove lokalnih skupnosti	47
Preglednica 50/D-SM: Delež razvojnih faz in primerjava z modelnim stanjem	48
Preglednica 51: Pregled zavarovanih območij in varstvenih režimov	61
Preglednica 52: Pregled naravnih vrednot in pripadajočih konkretnih varstvenih usmeritev	61
Preglednica 53: Pregled kulturnovarstvenih vrednot in podrobne usmeritve	65
Preglednica 54/MPVP: Možni posek po vrstah poseka za enoto	80
Preglednica 55/MPVP: Možni posek po vrstah poseka za zasebne gozdove	80
Preglednica 56/MPVP: Možni posek po vrstah poseka za državne gozdove	80
Preglednica 57/MPVP: Možni posek po vrstah poseka za gozdove lokalnih skupnosti	81
Preglednica 58/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah	81
Preglednica 59/D-FU: Predlagani ukrepi za krepitev funkcij gozdov	82
Preglednica 60/EP1: Prikaz prihodka od lesa	84
Preglednica 61/EP2: Pregled skupne ekonomske gospodarjenja	84
Preglednica 62/EP2: Pregled ekonomske gospodarjenja v zasebnih gozdovih	85
Preglednica 63/EP2: Pregled ekonomske gospodarjenja v državni gozdovih	85
Preglednica 64/EP2: Pregled ekonomske gospodarjenja v gozdovih lokalnih skupnosti	86
Preglednica 65/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi	88
Preglednica 66/D-LZ: Lesna zaloge in struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek	89
Preglednica 67/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst	89
Preglednica 68/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah	90
Preglednica 69/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela	91
Preglednica 70/GFR1: Razvoj gozdnih fondov	91
Preglednica 71/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst	92
Preglednica 72/D-SM: Delež razvojnih faz in primerjava z modelnim stanjem	92
Preglednica 73/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	96
Preglednica 74/MPVP: Možni posek po vrstah poseka	96
Preglednica 75/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	97
Preglednica 76/D-GZ: Gozdni rastiščni tipi	98
Preglednica 77/D-LZ: Lesna zaloge in struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek	99
Preglednica 78/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah	99
Preglednica 79/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep po razvojnih fazah	100
Preglednica 80/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela	100
Preglednica 81/ D-GFR1: Razvoj gozdnih fondov	101
Preglednica 82/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst	102
Preglednica 83/D-SM: Delež razvojnih faz in primerjava z modelnim stanjem	102
Preglednica 84/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	106
Preglednica 85/MPVP: Možni posek po vrstah poseka	106
Preglednica 86/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	106
Preglednica 87/D-GZ: Gozdne združbe v razredu	107
Preglednica 88/D-LZ: Lesna zaloge in struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek	107
Preglednica 89/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst	107

Preglednica 90/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah	108
Preglednica 91/GFR1: Razvoj gozdnih fondov	108
Preglednica 92/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst	109
Preglednica 93/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	110
Preglednica 94/MPVP: Možni posek po vrstah poseka	110
Preglednica 95/KHT: Habitatni tipi vezani na gozdne površine enote	142
Preglednica 96/KVP: Kvalifikacijske vrste vezane na gozdne površine enote	144

PREGLEDNICE V PRILOGAH

Obrazec E1: LP, GF1, RF1, ZNS, LZ1, PR1, EVP, EVGD

Obrazec E2: LP, LZ1, PR1, OHR, OD, RF1, D-POM, K, PSD, D-PGR, PDV, PDR, D-GFR2, EVP, EVGD

Obrazec E3: KG, RF2, DV, LZ2, EVP, EVGD

Obrazec E4

KAZALO GRAFIKONOV

Grafikon 1: Povprečne padavine in temperature po mesecih	9
Grafikon 2: Povprečne padavine in temperature po letih	9
Grafikon 3: Struktura sečenj po vrstah poseka po letih veljavnosti načrta (po podatkih evidence poseka)	39
Grafikon 4: Posek po letih veljavnosti načrta v m ³ (po podatkih evidence poseka)	40
Grafikon 5: Delež skupin drevesnih vrst v poseku po rastiščnogojitvenih razredih (po podatkih evidence poseka)	41
Grafikon 6: Razvoj gozdnih fondov prikazan z indeksom s stalno osnovo	45
Grafikon 7: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah	48
Grafikon 8: Razvoj razvojnih faz za ciljno obdobje	49
Grafikon 9: Površinski deleži posameznih kategorij ohranjenosti gozdov	89
Grafikon 10: Razvoj gozdnih fondov prikazan z indeksom s stalno osnovo	92
Grafikon 11: Primerjava dejanske, modelne in ciljne strukture gozdov po razvojnih fazah	93
Grafikon 12: Razvoj razvojnih faz za ciljno obdobje	93
Grafikon 13: Površinski deleži posameznih kategorij ohranjenosti gozdov	99
Grafikon 14: Razvoj gozdnih fondov prikazan z indeksom s stalno osnovo	101
Grafikon 15: Primerjava dejanske, modelne in ciljne strukture gozdov po razvojnih fazah	102
Grafikon 16: Razvoj razvojnih faz za ciljno obdobje	103
Grafikon 17: Razvoj gozdnih fondov prikazan z indeksom s stalno osnovo	109

KAZALO KART

Karta 1: Lega gozdnogospodarske enote v GGO	8
Karta 2: Karta krajinskih tipov	11
Karta 3: Rastiščnogojitveni razredi	87

POVZETEK

Površina gozdov po oblikah lastništev

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda v ha	9.395,78	261,74	77,44	9.734,96
Delež v %	96,5	2,7	0,8	100,0

Gozdni fondi po lastništvu in kategorijah gozdov

Kategorije gozdov	Površina (ha)	Lesna zaloga (m³/ha)			Letni prirastek (m³/ha)			Možni posek				
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	% od lesne zaloge			% na PR	
								igl.	lst.	sk.		
Skupaj GGE												
Večnamenski gozdovi	9.705,17	46,0	252,8	298,8	1,61	6,03	7,64	21,1	25,7	25,0	97,6	
Varovalni gozdovi	29,79	0,0	185,1	185,1	0,00	4,25	4,25	0,0	10,0	10,0	43,6	
Skupaj vsi gozdovi	9.734,96	45,8	252,6	298,4	1,61	6,02	7,63	21,1	25,6	24,9	97,5	
Zasebni gozdovi												
Večnamenski gozdovi	9.379,58	45,5	254,3	299,8	1,60	6,05	7,65	20,9	25,7	25,0	98,0	
Varovalni gozdovi	16,20	0,0	185,0	185,0	0,00	4,25	4,25	0,0	10,0	10,0	43,6	
Skupaj vsi gozdovi	9.395,78	45,5	254,1	299,6	1,59	6,05	7,64	20,9	25,7	25,0	98,0	
Državni gozdovi												
Večnamenski gozdovi	260,89	69,0	196,4	265,4	2,53	4,89	7,42	25,2	24,7	24,8	88,9	
Varovalni gozdovi	0,85	0,0	187,1	187,1	0,00	4,26	4,26	0,0	10,1	10,1	44,2	
Skupaj vsi gozdovi	261,74	68,8	196,3	265,1	2,52	4,89	7,41	25,2	24,7	24,8	88,8	
Gozdovi lokalnih skupnosti												
Večnamenski gozdovi	64,70	15,5	262,4	277,9	0,56	6,39	6,95	17,3	18,9	18,8	75,3	
Varovalni gozdovi	12,74	0,0	185,0	185,0	0,00	4,25	4,25	0,0	10,0	10,0	43,6	
Skupaj vsi gozdovi	77,44	12,9	249,7	262,6	0,46	6,04	6,50	17,3	17,8	17,8	71,9	

Kategorije gozdov	Površina (ha)	Lesna zaloga (m³)			Letni prirastek (m³)			Možni posek (m³)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
Skupaj GGE										
Večnamenski gozdovi	9.705,17	446.193	2.453.180	2.899.373	15.666	58.483	74.149	94.157	629.817	723.974
Varovalni gozdovi	29,79	0	5.513	5.513	0	127	127	0	552	552
Skupaj vsi gozdovi	9.734,96	446.193	2.458.693	2.904.886	15.666	58.610	74.276	94.157	630.369	724.526
Zasebni gozdovi										
Večnamenski gozdovi	9.379,58	427.183	2.384.969	2.812.152	14.970	56.794	71.764	89.449	613.941	703.390
Varovalni gozdovi	16,20	0	2.997	2.997	0	69	69	0	300	300
Skupaj vsi gozdovi	9.395,78	427.183	2.387.966	2.815.149	14.970	56.863	71.833	89.449	614.241	703.690
Državni gozdovi										
Večnamenski gozdovi	260,89	18.008	51.230	69.238	660	1.275	1.935	4.535	12.663	17.198
Varovalni gozdovi	0,85	0	159	159	0	4	4	0	16	16
Skupaj vsi gozdovi	261,74	18.008	51.389	69.397	660	1.279	1.939	4.535	12.679	17.214
Gozdovi lokalnih skupnosti										
Večnamenski gozdovi	64,70	1.002	16.981	17.983	36	414	450	173	3.213	3.386
Varovalni gozdovi	12,74	0	2.357	2.357	0	54	54	0	236	236
Skupaj vsi gozdovi	77,44	1.002	19.338	20.340	36	468	504	173	3.449	3.622

Gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Priprava sestoja	ha	182,68	2,47	1,83	186,98
Sadnja	ha	0,52	0,00	0,00	0,52
Obžetev	ha	117,90	19,41	0,03	137,34
Nega mladja	ha	47,20	7,21	0,01	54,42
Nega gošče	ha	651,57	29,92	0,62	682,11
Nega letvenjaka	ha	378,71	12,59	0,44	391,74
Nega drogovnjaka	ha	150,26	6,15	0,17	156,58
Varstvo pred žuželkami	dni	600	0	0	600
Premazi in drugo varstvo	dni	10	0	0	10
Zaščita s količenjem in tulci	kos	400	0	0	400

Ukrepi za krepitev funkcij gozdov

Funkcija	Ukrep		
	Vrsta dela	Obseg	
Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti	Vzdrževanje grmišč in obrečnih pasov, omejkov, protivetrnih pasov in gozdnega roba	4,00 ha	40 dni
	Vzdrževanje vodnih virov in kalov v gozdu	20 kosov	10 dni
	Vzdrževanje večjega vodnega vira v gozdu	2 kosa	10 dni
	Pušcanje stoječe biomase	300 m ³	10 dni
Rekreacijska funkcija	Vzdrževanje stez	5.000 m	20 dni
Poučna funkcija	Vzdrževanje učne poti	-	10 dni

0 UVOD

Zaradi pretežno zasebnih gozdov tradicija načrtovanja v tej enoti ni tako častitljive starosti kot v nekaterih enotah s pretežno državnimi gozdovi. Kljub temu pogled za to enoto seže šestdeset let v preteklost. Prvi osnovni ureditveni načrt je bil napisan leta 1966, nakar so mu vsakih deset let sledili še štirje obnovitveni načrti.

Gospodarski načrt za gozdnogospodarsko enoto Žužemberk z veljavnostjo od 1. 1. 1966 do 31. 12. 1975;

Gospodarski načrt za gozdnogospodarsko enoto Žužemberk z veljavnostjo od 1. 1. 1976 do 31. 12. 1985;

Gozdnogospodarski načrt za gozdnogospodarsko enoto Žužemberk z veljavnostjo od 1. 1. 1986 do 31. 12. 1995,

Gozdnogospodarski načrt za gospodarsko enoto Žužemberk z veljavnostjo od 1. 1. 1996 do 31. 12. 2005 in

Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarske enote Žužemberk z veljavnostjo od 1. 1. 2006 do 31. 12. 2015 in

Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarske enote Žužemberk z veljavnostjo od 1. 1. 2016 do 31. 12. 2025.

Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarske enote je tudi načrt prilagojene rabe naravnih dobrin, potreben za zagotavljanje ugodnega stanja kvalifikacijskih habitatnih tipov in kvalifikacijskih vrst na območjih Nature 2000 (POO Šumberk, POO Ajdovska planota, POO Bobnova jama, POO Krka s pritoki ter POO in POV Kočevsko).

Terenska dela so se začela že jeseni leta 2024 in se nadaljevala še celo leto 2025. Izdelava načrta je potekala v skladu z Zakonom o gozdovih, Pravilnikom o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo ter Priročnikom za izdelavo gozdnogospodarskih načrtov gozdnogospodarskih enot.

Okrajšave, ki se pojavljajo v tekstu: **območje**, **GGO** (gozdnogospodarsko območje), **GGE**, **enota** (gozdnogospodarska enota), **KE** (krajevna enota), **GGN** (gozdnogospodarski načrt), **RGR**, **razred** (rastiščnogojitveni razred), **ZGS** (Zavod za gozdove Slovenije), **SiDG** (Slovenski državni gozdovi), **KO** (katastrska občina), **POO** (posebno ohranitveno območje), **POV** (posebno območje varstva), **NVDP** (naravna vrednota državnega pomena), **NVLP** (naravna vrednota lokalnega pomena), **EPO** (ekološko pomembno območje), **KD** (objekt kulturne dediščine).

1 SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

1.1 Opis naravnih razmer

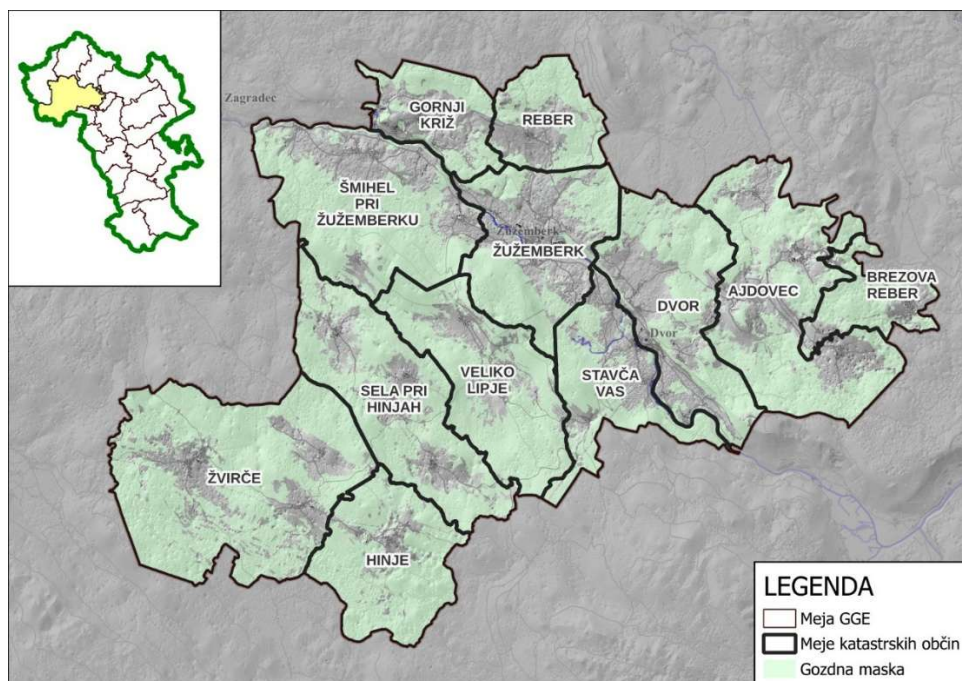
1.1.1 Lega

Enota Žužemberk leži v severozahodnem delu gozdnogospodarskega območja Novo mesto. Na severu meji na enote Krka, Trebnje II in Trebnje I, na vzhodu na enoto Brezova reber, na jugu na enoto Soteska ter na jugozahodu na gozdnogospodarsko območje Kočevje. Vsi gozdovi se nahajajo v občini Žužemberk, v dvanajstih katastrskih občinah, kot je navedeno v spodnji preglednici.

Preglednica 1/D-KO: Površina gozdov po katastrskih občinah ter lokalnih skupnostih

Občina	Šifra KO	Katastrska občina	Površina KO v GGE v ha	Površina gozda v KO v GGE v ha	Delež gozda ali gozdnatost KO v %
Žužemberk	1434	Gornji Križ	601,70	312,74	52,0
	1435	Reber	591,35	374,77	63,4
	1436	Žužemberk	1.193,73	626,84	52,5
	1437	Šmihel pri Žužemberku	1.594,37	1.038,84	65,2
	1438	Žvirče	2.356,88	1.809,81	76,8
	1439	Hinje	1.033,22	887,63	85,9
	1440	Sela pri Hinjah	1.430,79	1.012,62	70,8
	1441	Veliko Lipje	1.243,54	974,33	78,4
	1442	Stavča vas	877,09	539,22	61,5
	1443	Dvor	1.275,45	740,35	58,0
	1444	Ajdovec	1.742,78	1.124,58	64,5
	1445	Brezova Reber	437,48	293,23	67,0
Skupaj			14.378,38	9.734,96	67,7

Katastrske občine Stavča vas, Ajdovec in Brezova Reber niso v celoti v enoti.

Karta 1: Lega gozdnogospodarske enote v GGO

Detajlna karta v merilu 1:25.000 je prikazana v kartnem delu (Karta št. 1: Pregledna karta).

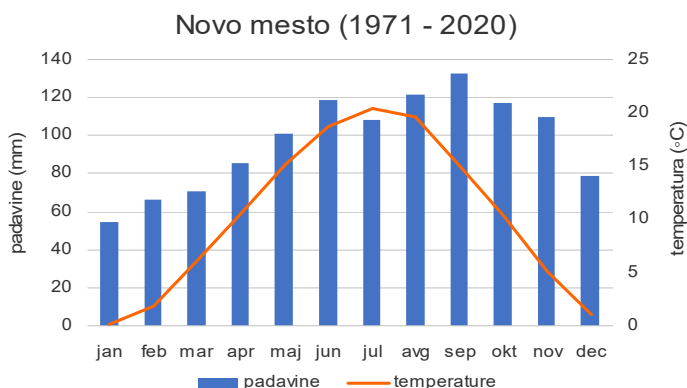
1.1.2 Relief

Enota leži deloma na skrajnem severovzhodnem delu roške planote in deloma na Ajdovski planoti na levem bregu reke Krke. Razteza se na nadmorskih višinah od 171 m ob izhodu Krke iz enote do 628 m na vrhu Debelega hriba. Površje je valovito, le mestoma do srednje strmo in deloma vrtačasto. Orografske izstopa celoten greben roške planote z manjšimi vrhovi Debeli hrib (628 m), Pleški hrib (578 m), Vršiček (574 m), Sv. Katarina (523 m), Bačknica (508 m) in Plešivica (500 m) na desnem bregu Krke ter Gomila (537 m), Veliki vrh (536 m), Čmrška reber (521 m), Borštno bukovje (518 m), Kremenjak (453 m), Hrib (433 m) in Lačen grič (400 m) na levem bregu Krke. Zaradi gričevnatega reliefa so prisotne vse lege. Gozdov na južnih in zahodnih legah je nekoliko manj, tam mestoma uspeva vinska trta.

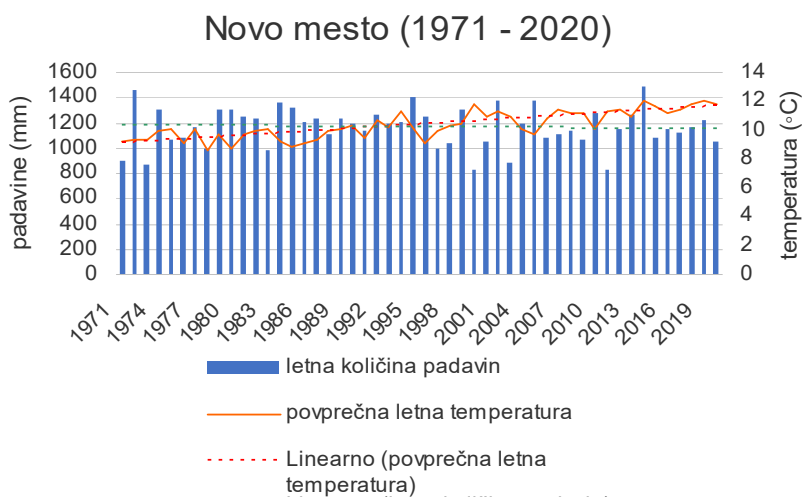
1.1.3 Podnebne značilnosti

V enoti prevladuje zmerno celinsko podnebje. Pogosto menjavanje celinskih in mediteranskih klimatskih vplivov povzroča klimatsko labilnost, ki se odraža v nenadnih spremembah vremena.

Povprečna letna temperatura zadnjih petdeset let za referenčno postajo Novo mesto je 10,3°C. V prvem desetletju tega obdobja je 9,4°C v zadnjem desetletju pa 11,5°C, kar je zaskrbljujoče velik dvig temperature. Povprečna letna količina padavin postavlja enoto v humidno klimatsko območje in znaša 1.166 mm. V prvem desetletju tega obdobja je 1.146 mm, v zadnjem desetletju pa 1.150 mm. Sezonska razporeditev padavin je razmeroma ugodna. Tekom leta nastopata kulminaciji v juniju in oktobru, najmanj padavin pa beležimo v zimskih mesecih in juliju. Nevarnost za gozdove predstavljajo predvsem pozni in zgodnji mraz, moker sneg ter vetrolomi zaradi izpostavljenosti v višjih predelih.

Grafikon 1: Povprečne padavine in temperature po mesecih

Grafikon 2: Povprečne padavine in temperature po letih

1.1.4 Hidrološke razmere

Cela enota leži na območju Suhe krajine in že ime samo veliko pove o vodnih razmerah. Glavni in edini vodotok je reka Krka, ki enoto na tektonski prelomnici deli na dva neenaka dela. V tem delu je reka precej živahna, kljub temu pa zaradi visoke vsebnosti raztopljenega apnenca na več mestih tvori lehnjakove pragove. Površinskih pritokov z izjemo presihajoče Šice ni, torej se struga Krke pretežno napaja iz svojega značilno kraškega izvira in podzemnih oziroma podvodnih pritokov.

Omeniti velja še nekaj manjših studencev in umetno jezero, ki je nastalo v opuščnem peskokopu. Pomembni so kot vodni pojav na planoti visokega krasa in napajališče za živali. Vsi razen jezera ob daljših sušnih obdobjih presahnejo. Ker je matična podlaga pretežno apnenec, je v enoti veliko vrtač, jam in drugih kraških pojavov, saj padavinska voda odteče po podzemnih kanalih proti reki Krki.

1.1.5 Matična podlaga in tla

Matična podlaga

Matična podlaga enote je pretežno iz geoloških obdobij krede, jure in triasa. Največ je sivega gostega in belega apnenca s posameznimi vložki zrnatega dolomita iz obdobja krede. Te kamenine se nahajajo pretežno na desnem bregu Krke. Izjema so le okolice vasi Šmihel, Stavča vas in Brezovi Dol pod Plešivico, ki so iz obdobja jure. Na levem bregu Krke prevladujejo siv, svetlo siv in bel plastnat oolitni apnenec iz obdobja jure. Iz istega obdobja se mestoma pojavljajo še brečast apnenec in apnenec z roženci ali dolomitom. Močno prisoten je še pasast in zrnat dolomit iz obdobja triasa. V sledovih pa se pojavijo še lapor in peščenjaki iz obdobja terciara v okolici Hinj, lehnjaki iz obdobja kvartarja nad Žužemberkom in tri nahajališča boksita v okolici Budganje vasi.

Tla

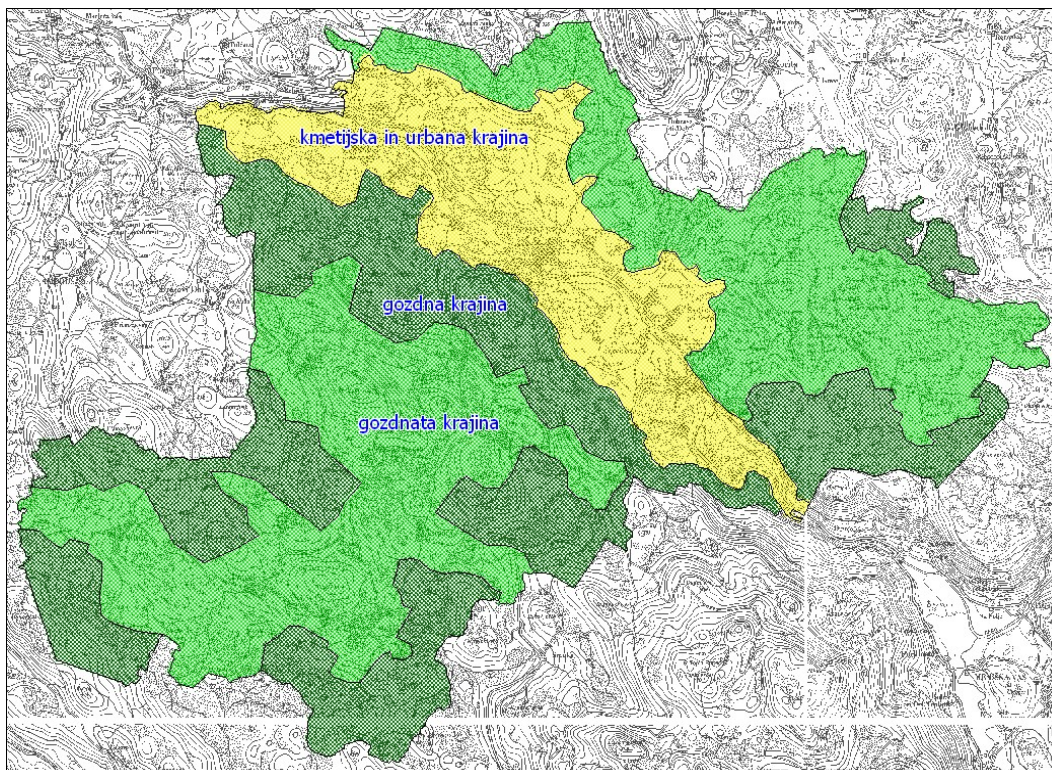
Pod vplivom tlotvornih dejavnikov in matične kamenine so se razvili različni tipi tal. Na apnencu so nastala rjava pokarbonatna in humozna tla. V dolinah in večjih vrtačah so to praviloma globoka tla, na pobočjih srednje globoka in žepasta, po grebenih, vrhovih in na najstrmejših delih pa plitva, skeletna in humozna. Ravno obratno, kot se globina tal z nagibom manjša, se skalovitost večja.

1.1.6 Krajinski tipi in gozdnatost

Celotna površina enote je 9.734,96 ha, površina gozdnega prostora pa 10.032,09 ha.

Preglednica 2: Krajinski tipi

Tip krajine	Površina krajine	Površina gozda	Površina negozda	Gozdnatost	Delež krajine
Gozdnata krajina	6.548,13	4.180,56	2.367,57	63,8	45,6
Kmetijsko urbana krajina	2.835,54	695,71	2.139,83	24,5	19,7
Gozdna krajina	4.994,71	4.858,69	136,02	97,3	34,7
Skupaj	14.378,38	9.734,96	4.643,42	67,7	100,0

Karta 2: Karta krajinskih tipov

Gozdovi v enoti pokrivajo 9.734,96 ha, kar pomeni 67,7 % gozdnatost. Med krajinskimi tipi je v enoti najobsežnejša gozdnata krajina, to so območja, kjer se gozd mozaično prepleta s pretežno kmetijskimi rabami tal in pokriva 40 do 85 % površine. Po zastopanosti ji sledi gozdna krajina, kjer gozd popolnoma prevladuje (več kot 85 %), kmetijska krajina pa obsega območja, kjer je gozda manj kot 40 % in zajema večje vasi z okolico.

Preglednica 3/D: Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin

	Površina v ha	Delež v %
Površina gozdnogospodarske enote	14.378,38	100,0
Gozd	9.734,96	67,7
Druga gozdna zemljišča		
Daljinovodi v gozdnem prostoru	36,75	0,3
Obore	3,45	0,0
Gozdni prostor		
Lazi in senožeti	146,73	1,0
Zaraščajoče površine v gozdnem prostoru	76,13	0,5
Infrastrukturni objekti	34,07	0,2
Negozdni prostor		
Zaraščajoče površine izven gozdnega prostora	183,43	1,3
Drugo	4.162,86	29,0

1.1.7 Vegetacijski oris gozdnogospodarske enote

Podrobnih fitocenoloških popisov za to enoto ni na voljo, zato smo združbe določili deloma po karti gozdnih združb za GGO Novo mesto v merilu 1:100.000 in deloma ob terenskih opisih sestojev.

Preglednica 4/D-GZ: Površina in delež gozdnih rastiščnih tipov

Šifra	Skupina gozdnih rastišč / rastiščni tip	Površina (ha)	Delež (%)
23	gradnova-belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamninah	2.636,31	27,1
541	<i>Preddinarsko-dinarsko gradново belogabrovje</i>	2.636,31	27,1
24	gradnova-belogabrovja in hrastovja na silikatnih kamninah	203,29	2,1
711	<i>Kisloljubno gradново belogabrovje</i>	203,29	2,1
25	podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah	6.400,54	65,7
551	<i>Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje</i>	864,40	8,9
554	<i>Gradново bukovje na izpranih tleh</i>	5.536,14	56,8
27	gorska, zgornjegorska in subalpinska bukovja na karbonatnih in mešani	456,79	4,7
631	<i>Preddinarsko gorsko bukovje</i>	456,79	4,7
32	gozdovi in grmišča toploljubnih listavcev	38,03	0,4
561	<i>Bazoljubno gradnovje</i>	38,03	0,4
	Skupaj	9.734,96	100,0

Karta rastišč v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 3: Gozdni rastiščni tipi).

- **Gradново bukovje na izpranih tleh – *Hedero-Fagetum* (5.536,14 ha)**

Združba se pojavlja med 171 in 570 m nadmorske višine na položnih pobočjih. Matična podlaga so apnenci z vrsto značilnih kraških pojavov. Na njih so nastala globoka do srednje globoka rjava pokarbonatna tla, ki so rahlo kisle reakcije in biološko srednje aktivna.

Sestoj praviloma tvorita bukev in graden, ki je v tej enoti redko prisoten. Grmovni sloj tvorijo volčin, gozdni šipek, navadna kalina, glog in dobrovita. V zeliščnem sloju se pojavljajo volecvetni šetraj, dolgolista naglavka, dlakavi šaš in spomladanska torilnica, kot diferencialna vrsta za geografsko varianto se pojavlja lipica, lahko pa še tevje, zimzelen, kopitnik, svinjska laknica, trobentica, sinjezeleni šaš, borovnica, navadni črnilec in zlata rozga.

- **Preddinarsko-dinarsko gradново belogabrovje – *Epimedio-Carpinetum* (2.636,31 ha)**

Združba se pojavlja na nadmorskih višinah med 171 in 450 m, kjer prevladuje gričevnat svet z blago razgibanim reliefom. Združba se pojavlja pretežno na apnencih in nanosih ilovice. V višjih legah najdemo srednje globoka rjava pokarbonatna tla na apnencih, v nižinah pa globoka izprana rjava tla na nanosih. Oboja so biološko zelo aktivna.

Prevladujejo mešani gozdovi gradna in belega gabra, katerim so posamično primešani še maklen, češnja, dob, cer, gorski javor in bukev. Zaradi vpliva človeka je močno zastopana tudi smreka, ki se naravno dobro pomlajuje in izpodriva avtohtone vrste, predvsem graden. Bogat grmovni sloj tvorijo tintovje, glog, leska, črni trn, navadna trdoleska in gozdni šipek. Zeliščni sloj združbe tvorijo žefran, lipica, trobentica, črnilec, tevje, pomladna lakota, dremulica in gozdni šaš.

- **Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje – *Hacquetio-Fagetum* var. *geogr. Ruscus hypoglossum* (864,40 ha)**

Združba se pojavlja na nadmorski višini med 171 in 520 m na srednje strmih do strmih pobočjih in širokih hrbtih. Tla, ki jih porašča združba, so srednje globoka, izjemoma tudi globoka ali plitva pokarbonatna rjava tla na apnencu ali dolomitu. So sveža in biološko zelo aktivna.

Drevesni sloj tvori bukev s primesjo gradna, belega gabra in gorskega javorja ter umetno vnesena smreka in bori. Grmovni sloj je bogat in ga poleg drevesnega podmladka tvorijo še

gozdni šipek, glog, dobrovita, tintovje, rdeči dren in leska. V zeliščnem sloju so najpogostejše tevje, svinjska laknica, trobentica, kopitnik, velecvetni teloh in zeleni šaš.

- **Preddinarsko gorsko bukovje** – *Lamio orvalae-Fagetum* var. *geogr. Dentaria polyphyllus* (456,79 ha)

Združba se pojavlja na nadmorski višini med 400 in 628 m na srednje strmih do strmih pobočjih, vlažnih jarkih in rahlo razgibanih planotah. Porašča srednje globoka do globoka ali žepasta pokarbonatna rjava tla na apnencu, ki so sveža in biološko zelo aktivna.

Sestoje tvori bukev, posamezno so primešani še gorski javor, gorski brest, jelka in smreka. V grmovnem sloju se pojavlja navadni volčin. V zeliščnem sloju so najpogostejše mnogolistna, deveterolistna in brstična mlaja, velikocvetna mrtva kopriva, dišeča perla, glistovnica, volčja jagoda, pegasti kačnik, podlesna veternica, golšec, črnoga, mnogocvetni salamonov pečat, velecvetni šetraj in Fuchsov grint.

- **Kisloljubno gradnovo belogabrovje** – *Vaccinio myrtilli-Carpinetum betuli* (203,29 ha)

Združba se pojavlja pretežno na nadmorski višini 300 do 350 m na ravninah in blago nagnjenih pobočjih. Tla, ki jih porašča združba, so globoka do zelo globoka distrična tla z zmerno kislom reakcijo na nekarbonatnih nanosih, diluvialnih ilovicah in karbonatih s primesjo rožencev. So sveža in biološko malo aktivna.

Drevesni sloj je neizrazito dvoslojen in ga tvorijo graden in dob v zgornjem sloju ter beli gaber v spodnjem sloju, posamično pa se pojavljajo še divja češnja, maklen, lipa in domači kostanj. Umetno vnesena smreka vse bolj izriva hrast. Grmovni sloj je, kot je za kislom rastišča običajno, skromen in ga poleg drevesnega podmladka tvorijo še leska, navadna trdoleska, tintovje, glog, dobrovita, brogovita, rdeči dren, gozdni šipek, navadni volčin in kovačnik. V zeliščnem sloju so pomladanski žafran, dremulica, pomladanska lakota, višnjevi črnilec, zimzelen, rebrenjača, borovnica in belkasta bekica.

- **Bazoljubno gradnovje** – *Lathyro-Quercetum* (38,03 ha)

Združba se pojavlja pretežno na nadmorski višini 250 do 500 m na toplih, skalovitih in strmih pobočjih. Tla, ki jih porašča združba, so srednje globoka, izrazito žepasta rjava pokarbonatna tla z močno bazično reakcijo. Zaradi sušnosti so biološko slabo aktivna.

Drevesni sloj tvorita cer in graden prisotni pa so še črni gaber, mali jesen, maklen, topokrpi javor in brek. Grmovni sloj je bogat in ga poleg podmladka drevesnih vrst tvorijo še glog, kozja češnja, navadna trdoleska, tintovje, rumeni dren, gozdni šipek in robida. V zeliščnem sloju pa so črni grahor, navadni bljušč, sinjezeleni šaš, gozdna lakota, navadna mačina, medenika in hermelika.

1.1.8 Živalski svet

V enoti je zaradi velike pestrosti okolja vrstno pester tudi živalski svet. V krajini prevladujejo gozdovi, med katerimi so kmetijske površine locirane v območju doline reke Krke in druge dolinske predele z manjšo skalovitostjo. Od kmetijskih površin prevladujejo travniške površine. V kmetijski krajini je na številnih za strojno obdelavo manj primernih območjih ohranjena drevesna in grmovna vegetacija. V južnem delu enote prevladujejo dokaj sklenjeni listnati gozdovi, katerih površina se je v zadnjih 70 letih povečala zaradi procesa zaraščanja kmetijskih površin. Proces zaraščanja se je v zadnjem desetletju bistveno zmanjšal. Poseljenost z ljudmi je na tem predelu majna in je skoncentrirana predvsem v nekaj manjših naseljih. Zaradi razdrobljene gozdne posesti, in s tem povezanega različnega gospodarjenja z gozdovi na manjših površinah, ter sukcesijskih razvojnih stadijev gozdov, je vrstna in strukturna pestrost gozdov velika. V tem predelu je v primerjavi s severnim delom enote (severno od reke Krke) številčnejše prisotna jelenjad in divji prašiči. Zaradi bogate prehranske ponudbe (želod, žir, sadno drevje ter grmovna vegetacija) rastlinojedi divjadi tudi zimske razmere ne predstavljajo prehranske ožine, zato tudi ni potrebe po namenskem vzdrževanju

grmišč za prehranske namene divjadi. Številčnost jelenjadi se je po naši oceni v zadnjem desetletju sicer več kot podvojila.

Južni del enote od reke Krke je uvrščen v osrednje območje rjavega medveda v Sloveniji, severni pa v robno življenjsko območje. Kljub temu da se je številčnost medvedov v zadnjih 20 letih povečala, ni zaslediti večjih konfliktov med njimi in človekom ali njegovim premoženjem. Škode se pojavljajo predvsem na poljščinah. V zadnjem desetletju se je v enoti medvedu pridružil tudi volk. Le ta povzroča konflikte zaradi plenjenja drobnice. V zadnjem desetletju je v enoti prisoten tudi šakal.

V enoti je opredeljen koridor za ohranjanje ekološke povezljivosti prostoživečih živalskih vrst preko reke Krke. Najpomembnejši je koridor zahodno od Žužemberka na območju Belega grabna. Drug pomemben koridor predstavlja tudi predel vzhodno od Podgozda v smeri proti Soteski. Ta območja omogočajo naravne migracije in povezljivost živalskih vrst med Kočevskimi gozdovi in Brezovsko planoto.

Reka Krka predstavlja habitat številnim živalskim vrstam. Izpostaviti velja znatno povečanje številčnosti bobrov. Njihov vpliv na obvodno rastje je iz leta v leto večji. Z namenom ohranitve obvodne drevesne vegetacije bodo v tem desetletju verjetno potrebni ukrepi zaščite posameznih dreves, prav tako pa tudi sadnja novih. Sedanja ohranjenost zaraslosti bregov z drevjem in grmovjem je v pretežni meri posledica reliefnih razmer, saj so zaradi naklona brežin razmere za kmetijsko rabo manj neugodne. Obraslost bregov reke pa je poleg krajinsko estetskega vidika pomembna tudi zaradi preprečevanja erozijskih procesov. Poleg bobra je v zadnjem desetletju opaziti povečanje številčnosti vider.

V preostalem delu enote je vodnih virov malo. Zaradi tega je vzdrževanje obstoječih manjših izvirov, luž in kaluž toliko bolj pomembno.

V tem delu so zaradi kraškega sveta tudi številne jame in brezna, v katerih prebivajo oziroma prezimujejo zadovoljivo ohranjene populacije jamskih vrst živali in netopirjev. V enoti je skupaj evidentiranih preko 95 jam in brezen.

Pestrost drevesnih vrst, dupel ter kraški svet z jamami in brezni ustreza tudi polhom. Lov polhov je v vaseh tega dela enote zelo razširjen.

Za ptice, predvsem tiste, ki potrebujejo drevesna dupla in za prehrano živali, ki živijo v mrtvem ali razkrajajočem se lesu, je pomembno tudi mrtvo in odmirajoče drevje. V enoti je evidentirano 18,75 m³ mrtvega drevja na hektar, kar predstavlja dobrih 6 % povprečne lesne zaloge gozdov. Pred desetletjem je bilo na stalnih vzorčnih ploskvah evidentiranega 20,50 m³ odmrlega drevja na hektar. Nekoliko manj ugodna je debelinska struktura odmrlega drevja, saj je v povprečju na desetih hektarjih le okoli 5 mrtvih dreves s prsnim premerom nad 50 cm in 28 dreves s premerom med 30 in 50 cm.

1.2 Površina in lastništvo gozdov

Površina vseh gozdov v enoti je 9.734,96 ha in so v veliki večini v zasebni lasti.

Preglednica 5/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda v ha	9.395,78	261,74	77,44	9.734,96
Delež v %	96,5	2,7	0,8	100,0

Preglednica 6/LS: Posestna sestava zasebnih gozdov

Velikost gozdne posesti	Sestava v %			
	po številu posestnikov		po gozdni površini	
	% v razredu	kumulativa (%)	% v razredu	kumulativa (%)
do 1 ha	50,3	50,3	2,3	2,3
1 do 5 ha	24,5	74,8	12,2	14,5
5 do 10 ha	9,6	84,4	13,5	28,0
10 do 30 ha	12,2	96,6	42,2	70,2
30 do 100 ha	3,4	100,0	29,0	99,2
nad 100 ha	0	100,0	0,8	100,0
Skupaj	100,0	-	100,0	-

Večina (50,3 %) posestnikov ima posest manjšo od enega hektarja, slaba četrtnina pa od enega do petih hektarjev. Posest večjo od petih hektarjev ima dobra četrtnina lastnikov.

Preglednica 7/D-LS: Razvoj posestne sestave

Velikost gozdne posesti	Delež v % Leto 2016	Delež v % Leto 2026	Število lastnikov	Število lastnikov (kumulativa)
do 1 ha	60,4	50,3	1.607	1.607
1 do 5 ha	28,4	24,5	782	2.389
5 do 10 ha	6,8	9,6	307	2.696
10 do 30 ha	4,3	12,2	388	3.084
30 do 100 ha	0,1	3,4	107	3.191
nad 100 ha	0,0	0,0	1	3.192

Zasebnih gozdnih posestnikov (brez solastnikov) v enoti je 3.192, povprečna gozdna posest pa je velika 2,94 ha. Za novomeško območje je to nadpovprečno velika gozdna posest, ki je praviloma razdrobljena na več prostorsko ločenih parcel. Odvisnost prebivalstva od dohodka iz gozda in prav tako interes lastnikov za svoj gozd je zato majhna, kar se tudi odraža v načinu gospodarjenja.

1.3 Odprtost gozdov s prometnicami in razmere za pridobivanje lesa

Preglednica 8/SPR: Spravilne razmere (potencialne vrste spravila)

Karta cestnega omrežja ter površine potencialno najugodnejših načinov spravila v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 11: Spravilne razmere)

Preglednica 9/SPR: Spravilne razmere (potencialne vrste spravila)

Način spravila	Površina		Delež spravilne razdalje v %					
	ha	%	do 200 m	200-400 m	400-600 m	600-800 m	800-1200 m	nad 1200 m
S traktorjem	9.460,61	97,2	1,2	31,5	39,4	18,3	9,6	0,0
Ni odprto	274,35	2,8						
Skupaj	9.734,96	100,0						

Spravilne razmere so dokaj enotne, saj gozdovi poraščajo le za kmetijsko pridelavo neprimerne površine, ki jih predstavlja blago razgiban razbrazdan gričevnat svet in kraški teren s kotanjami, vrtačami, strmimi pobočji in mestoma večjo skalovitostjo. Tehnološko je večina gozdov primernih za spravilo z adaptiranimi gozdarskimi traktorji, manjši del tudi s pogonom na dve kolesi, pretežni del pa na štirikolesni pogon. Zelo primerni na težjih skalovitih terenih so tudi manjši in srednji specialni gozdarski zgibniki.

Povprečna spravilna razdalja je 517 m, povprečna gostota gozdnih vlak pa 94 m/ha.

Pretežni del gozdov (70,9 %) ima takšno mrežo vlak, da je spravilna razdalja med 200 in 600 m. Spravilno razdaljo nad 600 m ima 27,9 % gozdov, gozdov s spravilno razdaljo nad 1.200 m pa ni.

Z vlakami neodprtih gozdov je 274,35 ha. To so manjši deli odsekov z večjo skalovitostjo ali globokimi, nedostopnimi jarki.

Sistemi vlak v nekaterih oddelkih so potrebni rekonstrukcije in dograditve, saj so bile v preteklosti vlake namenjene konjskemu spravilu in kasneje manjšim kmetijskim traktorjem, danes pa ne ustrezajo več tehnologijam pridobivanja lesa. Večina vlak, ki v zadnjih dveh desetletjih niso bile rekonstruirane, je za današnjo tehnologijo pridobivanja lesa neprimernih, ker se lastniki ter izvajalci del za delo v gozdu opremljajo z velikimi adaptiranimi traktorji. Še manj so te vlake primerne za sodobno tehnologijo strojne sečnje. Novograjene in adaptirane vlake pa so primerne za nove tehnologije pridobivanja lesa.

Preglednica 10/D-C: Odprtost gozdov s cestami

Vrsta ceste	Produktivne v km	Povezovalne v km	Skupaj v km	Gostota cest v m/ha
Gozdne ceste	81,5	0,0	81,5	8,4
Javne ceste	165,4	-	165,4	17,0
Skupaj	246,9	0,0	246,9	25,4

Opomba: Pri izračunu gostote cestnega omrežja so upoštevane samo produktivne ceste. Cesti Soteska – Ivančna Gorica in Dvor – Kočevje v dolžini približno 40 km nista upoštevani v preglednici.

Zaprth gozdov v skladu z Uredbo o pristojbini za vzdrževanje gozdnih cest (Uradni list RS, št. 38/94, 20/95, 42/98, 12/99, 25/02, 35/03, 31/05, 9/06, 32/07, 36/09, 103/10, 35/12, 101/13 – ZDavNepr, 22/14 – odl. US in 42/15) v enoti ni.

Produktivne javne ceste, prikazane v tabeli, so upoštevane izključno z vidika prevoza lesa iz gozda ter ne predstavljajo podlage za izvajanje vlečenja ali spravila lesa po njih, saj to skladno z veljavno zakonodajo ni dopustno.

Pogoji pridobivanja lesa

V zasebnih gozdovih se les pridobiva na različne načine. Lastniki les posekajo in spravijo z lastnimi pravnimi sredstvi ali si pomagajo v okviru medsosedske pomoči in strojnih krožkov. Vedno več lastnikov za sečnjo in spravilo najame profesionalne izvajalce.

Sečnjo v državnih gozdovih je do leta 2016 izvajal koncesionar v glavnem z lastnimi delavci in delno tudi s pogodbenimi izvajalci. Po tem letu s temi gozdovi upravlja družba Slovenski državni gozdovi d.o.o., sečnjo in spravilo pa pretežno izvajajo preko javnega razpisa izbrani izvajalci, deloma pa tudi SiDG s svojimi delavci in delovnimi sredstvi. Pogoji sečnje so ugodni. Pri krojenju iglavcev se največkrat uporablja poldebena metoda izdelave, pri listavcih pa sortimentna metoda s poudarkom na kombiniranih hlodih.

Strojna sečnja

Terenski in sestojni pogoji v enoti omogočajo izvajanje strojne sečnje v srednjedobnih do starejših iglastih in mešanih sestojih. Potencialno najprimernejše površine so v mlajših nasadih iglavcev.

Po podatkih evidence so s strojno sečnjo v preteklem desetletju posekali 5.957 m³.

1.4 Družbeno gospodarske razmere

Poselitev in prebivalstvo

Območje enote je najbolj poseljeno po dolini reke Krke, kjer so tudi razmere za kmetovanje najbolj ugodne. V tem predelu se nahaja tudi največje naselje Žužemberk, ki je upravno in kulturno središče enote, po njem ima enota tudi ime. Vseh krajev v enoti je 27, v katerih po podatkih iz leta 2024 živi 4.670 ljudi. V ostalem delu enote so vasi enakomerno porazdeljene, predvsem po dolinah, kjer so naravne razmere v preteklosti omogočale kmetijsko dejavnost

1.5 Druge dejavnosti v prostoru

Lovstvo

Preglednica 11/D-LD: Pregled lovišč

Šifra	Ime lovišča	Površina gozda lovišča v GGE v ha	Delež v %
0103	Plešivica	5.402,12	55,5
0109	Novo mesto	321,93	3,3
0313	Struge	192,99	2,0
0316	Lazina	2.132,50	21,9
0332	LPN Kočevsko	1.685,42	17,3
Skupaj		9.734,96	100,0

Na območju enote z lovišči upravljajo štiri lovske družine in eno lovišče s posebnim namenom. Lovišči Plešivica in Novo mesto spadata v Novomeško lovsko upravljavsko območje, ostala pa v Kočevsko-Belokranjsko lovsko upravljavsko območje.

Kmetijstvo

S kmetijstvom se dopolnilno ukvarja relativno veliko ljudi. Na desnem bregu so razmere za kmetovanje zaradi izrazitejšega reliefa, vode in skalovitosti manj primerne kot na levem bregu. Največ se ukvarjajo z živinorejo (govedo, konji in drobnica) in deloma tudi s poljedelstvom na levem bregu. Nekaj manjših prisojnih pobočij je posajenih z vinsko trto (še vedno prevladuje samorodnica), kjer se podobno kot s sadjarstvom ukvarjajo pretežno ljubiteljsko oziroma pridelujejo pretežno za lastno uporabo.

Kmetijstvo je predvsem ekstenzivno, posebno v odročnejših predelih, opaziti pa je določene premike v rabi prostora. Čedalje več je ekoloških in turističnih kmetij, opaziti je tudi povečano zanimanje za turizem.

Zaraščajo se površine z večjim nagibom in večjo skalovitostjo, kjer se ne da obdelovati s sodobno mehanizacijo. Še vedno se zarašča kar nekaj kmetijskih površin, vendar pa takšnega zaraščanja, kot je bilo pred desetletji, ni več zaznati.

Infrastruktura, industrija in obrt

Območje občine Žužemberk ima danes razvejano prometno in komunalno infrastrukturo, ki se postopoma posodablja in prilagaja sodobnim potrebam prebivalcev ter gospodarstva. Občinske in lokalne ceste povezujejo večino naselij, pomembnejše prometne povezave pa še vedno predstavljajo državne ceste proti Ivančni Gorici, Kočevju, Trebnjemu in Novemu mestu. V zadnjih letih je občina namenila precej sredstev obnovi lokalnih cest, izboljšanju prometne varnosti ter urejanju javne razsvetljave in komunalne infrastrukture. Pomemben razvojni poudarek predstavljajo tudi vlaganja v vodovodno omrežje, odvajanje in čiščenje odpadnih voda ter izboljšanje oskrbe s pitno vodo na območju Suhe krajine.

Poseljeno območje občine je danes skoraj v celoti elektrificirano in komunalno opremljeno, postopoma pa se izboljšuje tudi vodovodna oskrba bolj oddaljenih naselij in območij Ajdovske planote. Občina sodeluje v več regionalnih projektih za hidravlične izboljšave vodovodnega sistema ter izgradnjo dodatne okoljske infrastrukture. Organizirano je zbiranje in ločevanje komunalnih odpadkov, deluje tudi zbirno-reciklažni center.

Gospodarsko središče občine ostajata Žužemberk in Dvor, kjer se razvijajo manjša in srednje velika podjetja, obrtne dejavnosti ter storitveni sektor. V občini delujejo servisno-poslovna cona Jama, obrtno-industrijska cona Sejmišče in obrtno-industrijska cona Hinje, ki omogočajo nadaljnji razvoj podjetništva in obrti. V zadnjih letih se krepi predvsem podjetniška iniciativa na področju lesarstva, kovinske industrije, gradbeništva in različnih storitvenih dejavnosti.

Pomembno vlogo v lokalnem gospodarstvu imajo še vedno podjetja s tradicijo industrijske proizvodnje in predelave lesa. Ob bogatem gozdnem zaledju ostaja les pomembna razvojna priložnost občine, saj na območju delujejo mizarske delavnice, žagarstva in druga manjša

podjetja, povezana z lesnopredelovalno dejavnostjo. Prisotna so tudi podjetja, ki vlagajo v sodobnejšo proizvodnjo in tehnološke izboljšave.

V zadnjem desetletju je občina Žužemberk močno napredovala tudi na področju turizma. Naravne znamenitosti reke Krke, bogata kulturna dediščina, Žužemberški grad, številne pohodniške in kolesarske poti ter prireditve v okviru Suhe krajine privabljajo vedno več obiskovalcev. Razvija se ponudba turističnih kmetij, nastanitvenih zmogljivosti in gostinske dejavnosti. Gostje lahko poleg kulinarike izbirajo med pohodništvom, kolesarjenjem, čolnarjenjem po Krki, ribolovom, ogledom kulturnih znamenitosti ter različnimi športno-rekreativnimi dejavnostmi. Pomembno vlogo pri razvoju turizma ima tudi Turistično društvo Suha krajina, ki aktivno sodeluje pri promociji občine in organizaciji številnih dogodkov.

1.6 Požarno ogroženi gozdovi

Pri razvrstitvi gozdov glede požarne ogroženosti smo upoštevali naslednje dejavnike: razvojna faza in zgradba gozda, prevladujoča združba, negovanost in gozdna higiena, srednja letna temperatura, srednja letna količina padavin, srednja letna relativna vlažnost zraka, moč in pogostost vetra, periodičnost sušnih obdobj, matična podlaga in vrsta tal, ekspozicija, nadmorska višina, nagib, pogoji gašenja, objekti v gozdu.

Na podlagi teh meril smo gozdove v enoti razvrstili v dve stopnji požarne ogroženosti:

- ↳ srednjo stopnjo požarne ogroženosti (stopnja III) ima 585,81 ha ali 6,4 % gozdov,
- ↳ nizko stopnjo požarne ogroženosti (stopnja IV) ima 9.149,15 ha ali 93,6 % gozdov.

Gozdov z zelo veliko (stopnja I) in veliko požarno ogroženostjo (stopnja II) v enoti ni.

Stopnjo srednje požarne ogroženosti imajo odseki z večjim deležem mladovij, z večjim deležem iglavcev ter gozdovi v bližini naselij.

Vsi preostali gozdovi so uvrščeni v četrto stopnjo požarne ogroženosti.

Pregledna karta požarne ogroženosti gozdov v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 12: Požarno ogroženi gozdovi).

1.7 Ureditvena členitev gozdnogospodarske enote

V enoti je 191 oddelkov s povprečno površino 50,96 ha oz. 258 odsekov s povprečno površino 37,73 ha. Oddelki in odseki se glede na številčenje iz prejšnje ureditve niso spremenili. Manjše spremembe so le zaradi prilagajanja na meje parcel in katastrskih občin.

1.8 Organiziranost javne gozdarske službe

Vlogo javne gozdarske službe opravlja Zavod za gozdove Slovenije, sedež območne enote pa se nahaja na Gubčevi ulici 15 v Novem mestu. Gozdnogospodarska enota Žužemberk je razdeljena na revirje Hinje (4.060,14 ha), Šmihel (2.973,14 ha) in Ajdovec (2.701,68 ha). Cela enota spada v Krajevno enoto Žužemberk s sedežem v Žužemberku, krajevna enota pa v Območno enoto Novo mesto Zavoda za gozdove Slovenije.

2 PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

V GGN GGE prikazujemo skladno z 39. členom Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Uradni list RS, št. 91/10 in 200/20) funkcije gozdov iz GGN GGO 2021-2030. Izločili smo le površine, ki so bile v času izdelave funkcij gozdov območnega načrta opredeljene kot gozdni prostor, medtem ko v času izdelave GGN GGE Žužemberk iz različnih vzrokov niso več gozd. Vse nove ali posodobljene podlage smo v načrt vključili kot predloge posameznih funkcij, kar je posebej izpostavljeno v obravnavi posamezne funkcije.

Od **ekoloških funkcij** sta na 1. stopnji poudarjenosti najbolj zastopani funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti (430,84 ha) in funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev (173,74 ha), sledi še hidrološka funkcija (11,84 ha). Na 2. stopnji poudarjenosti so prisotne hidrološka funkcija (8.663,38 ha), funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti (6.957,27 ha) in funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev (75,74 ha).

Od **socialnih funkcij** na 1. stopnji poudarjenosti prevladujeta estetska funkcija (111,89 ha) in funkcija varovanja kulturne dediščine (33,08 ha), sledita še zaščitna funkcija (10,26 ha) in funkcija varovanja naravnih vrednot (1,90 ha). Na 2. stopnji površino 100 ha presegajo higiensko-zdravstvena funkcija (440,86 ha), funkcija varovanja naravnih vrednot (137,45 ha) in zaščitna funkcija (100,66 ha).

Od **proizvodnih funkcij** je na 1. stopnji poudarjenosti prisotna le lesnoproizvodna funkcija (9.705,17 ha). Na 2. stopnji poudarjenosti sta zastopani lovnogospodarska funkcija (232,97 ha) in funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin (168,22 ha). Lesnoproizvodne funkcije na 2. stopnji ni, 3. stopnjo poudarjenosti pa imajo varovalni gozdovi (29,79 ha).

Za vsako funkcijo je izdelan sloj, ki omogoča prostorski oris posamezne funkcije. Funkcije so na kartah prikazane ploskovno (površine večje od 0,25 ha), točkovno in linijsko. Točkovni in linijski objekti v spodnji preglednici niso prikazani, ker nimajo površine, imajo pa v grafičnem sloju določen vplivni radij.

Karta funkcij gozdov v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 7: Funkcije gozdov).

Preglednica 12/D-F: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami

Funkcija	1. stopnja			2. stopnja			3. stopnja			Skupaj
	ha	%	% g. prost.	ha	%	% g. prost.	ha	%	% g. prost.	
Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev	173,74	1,7	1,7	75,74	0,8	0,8	9.782,61	97,5	97,5	10.032,09
Hidrološka funkcija	11,84	0,1	0,1	8.663,38	86,4	86,4	1.356,87	13,5	13,5	10.032,09
Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti	430,84	4,3	4,3	6.957,27	69,4	69,4	2.643,98	26,4	26,4	10.032,09
Klimatska funkcija	0,00	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0	10.032,09	100,0	100,0	10.032,09
Zaščitna funkcija	10,26	9,2	0,1	100,66	90,8	1,0	0,00	0,0	0,0	110,92
Higiensko-zdravstvena funkcija	0,00	0,0	0,0	440,86	4,4	4,4	9.591,23	95,6	95,6	10.032,09
Obrambna funkcija	0,00	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0	-	-	-	0,00
Rekreacijska funkcija	0,00	0,0	0,0	0,17	0,0	0,0	10.031,92	100,0	100,0	10.032,09
Turistična funkcija	0,00	0,0	0,0	0,17	0,0	0,0	10.031,92	100,0	100,0	10.032,09
Poučna funkcija	0,00	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0	10.032,09	100,0	100,0	10.032,09
Raziskovalna funkcija	0,00	0,0	0,0	-	-	-	-	-	-	0,00
Funkcija varovanja naravnih vrednot	1,90	1,4	0,0	137,45	98,6	1,4	-	-	-	139,35
Funkcija varovanja kulturne dediščine	33,08	54,6	0,3	27,50	45,4	0,3	-	-	-	60,58
Estetska funkcija	111,89	62,0	1,1	68,68	38,0	0,7	-	-	-	180,57
Lesnoproizvodna funkcija	9.705,17	99,7	96,7	0,00	0,0	0,0	29,79	0,3	0,3	9.734,96
Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin	0,00	0,0	0,0	168,22	100,0	1,7	-	-	-	168,22
Lovnogospodarska funkcija	0,00	0,0	0,0	232,97	100,0	2,3	-	-	-	232,97

Naravovarstvene smernice za izdelavo gozdnogospodarskega načrta GGE Žužemberk, ki jih je v mesecu septembru 2025 izdelal Zavod RS za varstvo narave, OE Novo mesto, so v celoti upoštevane.

Smernice varstva kulturne dediščine, ki jih je v mesecu avgustu 2025 izdelal Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, OE Novo mesto, so prav tako v celoti upoštevane.

Usmeritve za zagotavljanje in krepitev socialnih in ekoloških funkcij na 1. ali 2. stopnji poudarjenosti so podrobno opredeljene v okviru poglavja 6 in na nivoju oddelka oziroma odseka v obrazcu E4 (opis gozda za odsek).

2.1 Ekološke funkcije

Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev

1. stopnja poudarjenosti:

- ☞ z uredbo razglašeni varovalni gozodvi v odsekih 34c in 35c,
- ☞ gozdovi na erodibilni in plazljivi matični podlagi z naklonom nad 25° v odsekih 7b, 15b, 33, 34a, 36, 73b, 73c, 78b, 106, 119, 122, 125, 127, 128,
- ☞ gozdovi na erodibilni in plazljivi matični podlagi z naklonom nad 25° ter območjih pogostih poplav in velike poplavne ogroženosti v odsekih 7b, 78b, 106, 122,
- ☞ gozdovi na erodibilni in plazljivi matični podlagi z naklonom nad 25°, ki varujejo objekte v odsekih 7a, 7b, 15a, 15b, 20b, 21b, 33, 34a, 34c, 35a – 36, 125.

2. stopnja poudarjenosti:

- ☞ gozdovi na erodibilni in plazljivi matični podlagi z naklonom od 15° do 25° v odsekih 1a, 15b, 36, 73c, 79a, 79b, 100 – 107, 123 – 126, 157, 162, 188b,
- ☞ gozdovi na erodibilni in plazljivi matični podlagi z naklonom od 15° do 25° ter območjih redkih poplav in srednje poplavne nevarnosti v odsekih 7b, 15b, 73c, 78b, 127,
- ☞ gozdovi na območjih redkih poplav in srednje poplavne nevarnosti v odsekih 15b, 36, 73c, 78b, 127, 128.

3. stopnjo poudarjenosti imajo vsi drugi gozdovi in gozdni prostor.

Hidrološka funkcija

Območja gozdov s poudarjeno hidrološko funkcijo so opredeljena na podlagi slojev Direkcije RS za vode, dostopne v vodnem katastru v zbirki eVode (2026), in sicer v vodovarstvenih, erozijskih in plazljivih območjih ter ob vodotokih.

V hidrološko funkcijo 1. stopnje poudarjenosti so vključena vodovarstvena območja I. in II. varstvene cone in gozdovi nad podzemnimi jamami in brezni ter vhodi v jame.

1. stopnja poudarjenosti:

- ☞ gozdovi na območju vodovarstvenega območja Gk-1/93 v oddelkih 2 in 4,
- ☞ gozdovi v okolici voda za male elektrarne v odsekih 15b, 73c, 125,
- ☞ gozdovi v okolici jam, brezen, kalov in kaluž v odsekih 4, 7a, 11, 15b, 12, 27, 29, 34a, 34c, 36, 43, 44, 47, 55, 57, 58, 59, 60, 70, 71, 77, 85, 90, 94, 95, 96, 103, 107, 111, 113c, 117, 118, 119, 121, 122, 123, 128, 130a, 132a, 132b, 133, 136, 137, 139a, 139b, 141, 144b, 147b, 148a, 148b, 149c, 150a, 150b, 151, 153, 154, 155, 157, 158, 159a, 159b, 160, 162, 163, 165b, 166a, 166b, 167, 168, 170a, 170b, 171, 172, 173, 174a, 176a, 176b, 177a, 187a, 188c, 190, 191b,

- ☞ gozdovi v okolici izvirov v odsekih 15b, 21b, 36, 73c, 125, 167, 174b,
- ☞ gozdovi v okolici vodnih zajetjih in drugih vodnih virov v odsekih 4, 32, 62, 73c,
- ☞ gozdovi v okolici voda za vzrejo vodnih organizmov v oddelku 122.

Predlog 1. stopnje poudarjenosti:

- ☞ gozdovi v okolici jam in brezen iz smernic ZRSVN v odsekih 43, 57, 94, 159b, 163, 164a, 165b, 171, 172, 174b, 177a, 181, 184c, 185, 187a, 187b, 188a, 190,
- ☞ gozdovi v okolici izvirov v odsekih 50b in 127.

2. stopnjo poudarjenosti:

- ☞ gozdovi na apneni podlagi oziroma na kraškem svetu v odsekih 1a, 2 – 5, 7a – 14a, 14c – 18, 20a, 20b, 21b, 24a, 24b, 25 – 34c, 35c – 52, 54 – 191b,
- ☞ gozd na apneni podlagi v okolici vodovarstvenega območja Gk-1/93 v odsekih 2 – 5,
- ☞ gozdovi na območju dolomitiziranega apnenca v odsekih 15b, 37, 38, 71, 72, 73a, 74b, 75 – 78a, 79a, 80 – 85, 88a, 88b, 90 – 99, 104 – 110, 118, 131b, 131c, 144a, 144b, 145, 146a, 146b, 188a, 188b, 189, 190,
- ☞ gozd ob vodotokih in manjših stoječih vodah v širini ene do dveh drevesnih višin v odsekih 7b, 20b, 73c, 118, 119, 120, 125, 127, 160,
- ☞ gozdovi v okolici izvirov v odsekih 7b, 20b, 36, 50b, 73c, 78b, 106, 119, 132a, 168 in 174b,
- ☞ gozdovi na območju vodovarstvenega območja Gk-1/93 v oddelkih 2, 4, 5.

3. stopnjo poudarjenosti ima ves ostali gozdni prostor.

Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti

1. stopnja poudarjenosti:

- ☞ gozdovi v okolici jam, brezen, izvirov kalov in kaluž v odsekih, kot je navedeno pri hidrološki funkciji,
- ☞ gozdovi v okolici koridorjev v odsekih 4 – 8b, 15a – 16, 35b – 36, 76 – 78b, 80 – 84, 128,
- ☞ gozdovi v okolici koridorjev ter gozdnih otokov v odsekih 6 in 78c,
- ☞ gozdovi v okolici medvedjega brloga v oddelku 3,
- ☞ gozdovi v okolici vzdrževanih travnih površin – pasišč v gozdni krajini v odsekih 35a, 45, 46b, 50a, 60, 75, 85, 87, 88a, 89, 90, 100, 112, 115, 117, 131b, 145, 149c, 156a, 156b, 159a, 159b, 160, 161, 163, 164a, 164b, 165b, 170b, 176b, 184b, 187a, 188a – 189, 191a.

Predlog 1. stopnje poudarjenosti:

- ☞ gozdovi v okolici jam, brezen v odsekih, kot je navedeno v predlogu 1. stopnje pri hidrološki funkciji.

2. stopnja poudarjenosti:

- ☞ gozdovi na območju Natura 2000 in območju EPO (ekološko pomembno območje) v odsekih 3, 7b, 15b, 35a – 36, 50a, 51, 53 – 61, 67, 68, 70, 78b, 106, 113a – 114, 118 – 120, 122 – 128, 134, 136, 137, 139b, 150b,
- ☞ gozdovi na območju EPO v odsekih 7b, 36, 69, 71 – 76, 78a – 112, 113c – 125, 129 – 191b,
- ☞ gozdovi na območju EPO in gozdni otoki v odsekih 15b, 72, 73a, 73c, 78a – 78c, 106, 119, 122,
- ☞ gozdovi na območju EPO, Natura 2000 in gozdni otoki v odsekih 15b, 73b, 73c, 78b, 106, 119, 122,

gozdni otoki v odsekih 1a, 6, 7a, 8a, 15b, 16, 18, 24a, 73c, 78b, 112.

3. stopnjo poudarjenosti ima ves ostali gozdni prostor.

Preglednica 13/N-SPA: Pregled območij Nature 2000 in evropsko pomembnih vrst in habitatnih tipov, ki se nahajajo znotraj GGE Žužemberk

Koda in ime	Status	Vrste in habitatni tipi vezani na gozdni prostor znotraj GGE Krka
SI3000157 Bobnova jama	POO	<u>Habitatni tipi:</u> (8310) Jame, ki niso odprte za javnost <u>Dvoživka:</u> človeška ribica (<i>Proteus anguinus</i> *),
SI3000188 Ajdovska planota	POO	<u>Habitatni tipi:</u> (8310) Jame, ki niso odprte za javnost (91K0) Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (Aremonio-Fagion)) <u>Sesalci:</u> rjavi medved (<i>Ursus arctos</i> *) <u>Netopirji:</u> veliki podkovnjak (<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>) vejicati netopir (<i>Myotis emarginatus</i>) navadni netopir (<i>Myotis myotis</i>) <u>Metulji:</u> črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i> *)
SI3000263 Kočevsko	POO	<u>Habitatni tipi:</u> (8310) Jame, ki niso odprte za javnost, (9180*) Javorovi gozdovi (<i>Tilio-Acerion</i>) v grapah in na pobočnih gruščih (91K0) Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (Aremonio-Fagion)) (91L0) Ilirski hrastovo-belogabrovi gozdovi (<i>Erythronio-Carpinion</i>) (6210*) Polnaravna suha travišča in grmiščne faze na karbonatnih tleh (Festuco-Brometalia) (* pomembna rastišča kukavičevk) <u>Sesalci:</u> volk (<i>Canis lupus</i> *) rjavi medved (<i>Ursus arctos</i> *) ris (<i>Lynx lynx</i>) <u>Netopirji:</u> širokouhi netopir (<i>Barbastella barbastellus</i>) veliki navadni netopir (<i>Myotis bechsteini</i>) navadni netopir (<i>Myotis myotis</i>) mali podkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>) veliki podkovnjak (<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>) južni podkovnjak (<i>Rhinolophus euryale</i>) vejicati netopir (<i>Myotis emarginatus</i>) <u>Dvoživke:</u> človeška ribica (<i>Proteus anguinus</i> *) hribski urh (<i>Bombina variegata</i>) veliki pupek (<i>Triturus carnifex</i>) <u>Hrošči:</u> alpski kozliček (<i>Rosalia alpina</i> *) bukov kozliček (<i>Morimus funereus</i>) škrlatni kukuj (<i>Cucujus cinnaberinus</i>) rogač (<i>Lucanus cervus</i>) <u>Metulji:</u> črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i> *) gozdni postavnež (<i>Euphydryas maturna</i>) <u>Mahovi:</u> <i>Dicranum viride</i> <i>Buxbaumia viridis</i>
SI3000338 Krka s pritoki	POO	<u>Habitatni tipi:</u> (8310) Jame, ki niso odprte za javnost (91L0) Ilirski hrastovo-belogabrovi gozdovi (<i>Erythronio-Carpinion</i>) <u>Plazilci:</u> močvirska sklednica (<i>Emys orbicularis</i>) <u>Dvoživke:</u> človeška ribica (<i>Proteus anguinus</i> *) <u>Sesalci:</u> navadni netopir (<i>Myotis myotis</i>) vidra (<i>Lutra lutra</i>) bober (<i>Castor fiber</i>) <u>Metulji:</u> črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i> *) <u>Hrošči:</u> puščavnik (<i>Osmoderma eremita</i> *) rogač (<i>Lucanus cervus</i>) Raki navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i> *)

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Koda in ime	Status	Vrste in habitatni tipi vezani na gozdni prostor znotraj GGE Krka
SI5000013 Kočevsko	POV	<u>Ptice:</u> črna žolna (<i>Dryocopus martius</i>) gozdni jereb (<i>Bonasa bonasia</i>) koconogi čuk (<i>Aegolius funereus</i>) kozača (<i>Strix uralensis</i>) pivka (<i>Picus canus</i>) sršenar (<i>Pernis apivorus</i>) belohrbti detel (<i>Dendrocopos leucotos</i>) mali skovik (<i>Glaucidium passerinum</i>)

Opomba: Z * so označene prednostne kvalifikacijske vrste.

Klimatska funkcija

1. stopnje poudarjenosti ni.
2. stopnja poudarjenosti ni.
3. stopnjo poudarjenosti ima ves ostali gozdni prostor.

2.2 Socialne funkcije

Zaščitna funkcija

1. stopnja poudarjenosti:
 - ☞ gozdovi na erodibilni in plazljivi matični podlagi z naklonom nad 25° v odsekih 7a, 7b, 15a, 15b, 35b, 35c, 36, 125.
2. stopnja poudarjenosti:
 - ☞ gozdovi na erodibilni in plazljivi matični podlagi z naklonom nad 25° v odsekih 1a, 20b, 21b, 33, 34a, 34c, 35a, 35b, 35c, 36.
3. stopnje poudarjenosti ne določamo.

Higiensko – zdravstvena funkcija

1. stopnje poudarjenosti ni.
2. stopnja poudarjenosti:
 - ☞ gozdovi v okolici peskokopa v odseku 1a.
3. stopnjo poudarjenosti ima ves ostali gozdni prostor.

Rekreacijska funkcija

1. stopnje poudarjenosti ni.
2. stopnja poudarjenosti:
 - ☞ gozdovi ob evropski pešpoti E7 v odsekih 5, 8a, 8b, 12, 16, 61, 66, 67, 73b, 78a, 78b, 78c, 103, 104, 105, 113b, 114, 131a, 131b, 131c, 131d,
 - ☞ gozdovi v okolici Trdinove poti v odsekih 45, 46a, 49a, 49b, 63a, 63b, 69,
 - ☞ gozdovi v okolici Jakobove poti v oddelku 70,
 - ☞ gozdovi v okolici E7 in Trdinove poti v odsekih 57 – 59,

- ☞ gozdovi v okolici E7, Trdinove in Jakobove poti v oddelku 69,
- ☞ gozdovi v okolici GUP Ajdovček v odsekih 49b in 63a,
- ☞ gozdovi v okolici kolesarske steze Frata v odsekih 63a in 64.

Turistična funkcija

1. stopnje poudarjenosti:

- ☞ gozdovi ob evropski pešpoti E7 v odsekih 5, 8a, 8b, 12, 16, 57 – 59, 61, 66, 67, 69, 73b, 78a, 78b, 78c, 103, 104, 105, 113b, 114, 131a, 131b, 131c, 131d,
- ☞ gozdovi v okolici GUP Ajdovček v odsekih 49b in 63a.

2. stopnja poudarjenosti:

- ☞ gozdovi v okolici kolesarske steze Frata v odsekih 63a in 64.

3. stopnjo poudarjenosti ima ves ostali gozdni prostor.

Poučna funkcija

1. stopnja poudarjenosti:

- ☞ gozdovi v okolici učni poti Ajdovček v odsekih 49a in 63a.

2. stopnje poudarjenosti ni.

3. stopnjo poudarjenosti ima ves ostali gozdni prostor.

Raziskovalna funkcija

1. stopnja poudarjenosti ni.

2. in 3. stopnje poudarjenosti ne določamo.

Funkcija varovanja naravnih vrednot

1. stopnja poudarjenosti:

- ☞ gozdovi v okolici jam in brezen, kot je navedeno pri 1. stopnji pri hidrološki funkciji,
- ☞ gozdovi v okolici izvirov v odsekih 50b, 127, 167, 174b.

Predlog 1. stopnje poudarjenosti:

- ☞ gozdovi v okolici naravnih vrednot v odsekih, kot je navedeno v predlogu 1. stopnje poudarjenosti pri hidrološki funkciji.

2. stopnja poudarjenosti:

- ☞ gozdovi v okolici vodotokov Krke in Šice v odsekih 7b, 15b, 36, 73b, 73c, 78b, 106, 118, 119, 120, 122, 125 – 128,
- ☞ gozdovi v okolici Šolnovega brezna in Skedenca v odsekih 168, 177a, 177b.

Predlog 2. stopnje poudarjenosti

- ☞ gozdovi v okolici dveh lip pri gozdarski koči v oddelku 69,
- ☞ gozdovi v okolici habitata človeške ribice v odseku 78b,
- ☞ gozdovi na območju lehnjakovih struktur v odsekih 7b, 15b, 78b, 119.

3. stopnje poudarjenosti ne določamo.

Funkcija varovanja kulturne dediščine

1. stopnja poudarjenosti:

Preglednica 14: Enote kulturne dediščine na 1. stopnja poudarjenosti

EID	Ime	Režim	Odsek
1-08625	Dvor pri Žužemberku-Arheološko najdišče Vinkov vrh	spomenik	32, 33
1-08654	Šmihel pri Žužemberku-Prazgodovinska gomila	spomenik	78c
1-08618	Mačkovec pri Dvoru-Rimskodobna naselbina in grobišče	arheološko najdišče	31b, 33
1-14108	Jama pri Dvoru- Spomenik 1. artilerijski brigadi	spomenik	119
1-29976	Hinje-Arheološko območje Hosti	arheološko najdišče	165a
1-08670	Plešivica pri Žužemberku-Razvaline cerkve sv. Katarine	spomenik	85
1-02727	Žužemberk-Cerkev sv. Roka v Stranski vasi	spomenik	106
1-13671	Trebča vas- Naralovo znamenje	spomenik	21a

2. stopnja poudarjenosti:

Preglednica 15: Enote kulturne dediščine na 2. stopnja poudarjenosti

EID	Ime	Režim	Odsek
1-13671	Trebča vas- Naralovo znamenje	vplivno območje spomenika	21a
1-16225	Drašča vas - Jožmanov mlin	vplivno območje spomenika	73c
1-08634	Ratje - Vas	vplivno območje	169b, 169c, 169d, 170b, 171, 172, 173, 174b
1-08670	Plešivica pri Žužemberku - Razvaline cerkve sv. Katarine	vplivno območje	85
1-16283	Gornji Kot - Glavanov mlin in žaga	vplivno območje	36, 125
1-08080	Boršt pri Dvoru - Domačija Boršt 6	vplivno območje spomenika	52
1-16224	Budganja vas - Dimčev mlin	vplivno območje spomenika	15b, 78b
1-15972	Žužemberk - Tomažev mlin in žaga	vplivno območje	15b
1-08741	Žužemberk - Spomenik NOB na Cvibljju	vplivno območje spomenika	16
1-02727	Žužemberk - Cerkev sv. Roka v Stranski vasi	vplivno območje spomenika	106
1-21370	Drašča vas - Malnski mlin	vplivno območje	73c
1-00902	Žužemberk - Trško jedro	vplivno območje spomenika	15b
1-08120	Dvor pri Žužemberku - Območje Auerspergove železarne	vplivno območje spomenika	36, 119, 122
1-01600	Sela pri Ajdovcu - Cerkev sv. Nikolaja	vplivno območje spomenika	62
1-15972	Žužemberk - Tomažev mlin in žaga	dediščina	15b
1-02739	Vinkov Vrh - Cerkev sv. Pavla	dediščina	34a
1-16283	Gornji Kot - Glavanov mlin in žaga	dediščina	36
1-13053	Lašče v Suhi krajini - Razvaline cerkve sv. Primoža	dediščina	115
1-21370	Drašča vas - Malnski mlin	dediščina	73c

Predlog 2. stopnja poudarjenosti:

- ☞ gozdovi v okolici kulturnega spomenika Prevole – cerkev sv. Križa v odseku 177b.

3. stopnje poudarjenosti ne določamo.

Estetska funkcija

1. stopnja poudarjenosti:

- ☞ gozdovi v neposredni bližini objektov kulturne dediščine ali naravne vrednote, ki predstavlja kuliso objektu v odsekih 7b, 15b, 16, 20b, 21a, 21b, 34a, 36, 73b, 73c, 78b, 85, 106, 115, 119, 122, 125, 127, 128.

2. stopnja poudarjenosti:

- ☞ gozdovi namenjeni zakrivanju degradacijskih procesov ali vizualno motečih elementov v krajini v odsekih 1a in 20b,
- ☞ gozdni otoki v odsekih 1a, 6, 7a, 8a, 15b, 16, 18, 24a, 56b, 62, 72, 73a, 73b, 78a, 78c, 106, 119, 122.

3. stopnje poudarjenosti ne določamo.

Obrambna funkcija

1. in 2. stopnje poudarjenosti ni.

3. stopnje poudarjenosti ne določamo.

2.3 Proizvodne funkcije**Lesnoproizvodna funkcija**

1. stopnja poudarjenosti:

- ☞ večina gozdov v enoti.

2. stopnja poudarjenosti:

- ☞ gozdovi v odsekih 34a, 34c, 35c.

3. stopnje poudarjenosti ni.

Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin

1. stopnje poudarjenosti:

- ☞ čebelarska stojišča za premične in stoječe čebelnjake v odsekih 7a, 33, 34b, 36, 50b, 72, 73c, 115, 122, 131c, 131d, 132a, 139b, 144a, 156c, 166b, 169b, 171, 177a.

2. stopnja poudarjenosti:

- ☞ območja gozdne čebelje paše v odseki 1a, 1b, 2, 3, 5, 6, 7a, 8a, 8b, 9, 12, 13, 14a, 14b, 15a, 15b, 16 – 19, 20a, 21a, 22 – 27, 29, 30, 31a, 32 – 37, 39 – 47, 49b, 50a – 54, 56b – 64, 68, 70 – 79c, 83 – 94, 96 – 98, 100, 101, 103, 105 – 112, 113b – 114, 118, 119, 122, 123, 128, 129 – 133, 137, 138, 139a, 140a, 140b, 140c, 142, 144a, 144b, 146a – 150a, 153, 154, 156a, 156b, 156c, 158 – 164b, 166a – 171, 174a – 176b, 177a, 178a, 178c, 179a, 179b, 181, 184b, 184c, 187b, 188a – 191a,
- ☞ gozdovi, kjer je delež kostanja nad 25 %, v oddelkih 64 - 67, 69.
- ☞ na območjih gozdne čebelje paše in deležem kostanja nad 25 % v odsekih 49b in 63a.

3. stopnje poudarjenosti ne določamo.

Lovnogospodarska funkcija

1. stopnje poudarjenosti ni.

2. stopnja poudarjenosti:

☞ gozdovi na območju LPN Kočevsko v odsekih 113a, 113b, 114, 124, 125, 126, 127, 128, 135, 134, 135, 136, 137, 139b, 150b.

3. stopnje poudarjenosti ne določamo.

3 OPIS STANJA GOZDOV

3.1 Kategorije gozdov

Preglednica 16/D-KL: Gospodarske kategorije gozdov in njihova struktura po lastniških kategorijah

Gospodarske kategorije gozdov	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Vecnamenski gozdovi	9.379,58	260,89	64,70	9.705,17
Varovalni gozdovi	16,20	0,85	12,74	29,79
Skupaj	9.395,78	261,74	77,44	9.734,96

V enoti prevladujejo večnamenski gozdovi. V varovalne gozdove so uvrščeni gozdovi odsekov 34c in 35c, ki so razglašeni z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Uradni list RS, št. 88/05, 56/07, 29/09, 91/10, 1/13, 39/15 in 191/20).

Preglednica 17/KGR: Gozdni rastiščni tipi po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih

Kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Ime gozdnega rastiščnega tipa	Površina (ha)	Delež (%)
030-Gradnova-belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamnin	541-Predinarsko-dinarsko gradново belogabrovje	2.045,31	83,6
	554-Gradново bukovje na izpranih tleh	198,41	8,1
	711-Kisloljubno gradново belogabrovje	203,29	8,3
Skupaj RGR		2.447,01	100,0
050-Podgorska bukovja na karbonskih in mešanih kamninah	541-Predinarsko-dinarsko gradново belogabrovje	591,00	8,1
	551-Predinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	864,40	11,9
	554-Gradново bukovje na izpranih tleh	5.337,73	73,6
	561-Bazoljubno gradnovje	8,24	0,1
	631-Predinarsko gorsko bukovje	456,79	6,3
Skupaj RGR		7.258,16	100,0
VEČNAMENSKI GOZDOVI		9.705,17	100,0
200-Varovalni gozdovi	561-Bazoljubno gradnovje	29,79	100,0
Skupaj RGR		29,79	100,0
VAROVALNI GOZDOVI		29,79	100,0
Skupaj vsi gozdovi		9.734,96	100,0

Karta kategorij gozdov v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 4: Gospodarske kategorije gozdov).

3.2 Lesna zaloga

Preglednica 18/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%	m ³
Smreka	8,1	22,5	26,8	19,1	23,5	39,0	13,1	380.023
Jelka	7,0	20,0	27,3	22,2	23,5	2,4	0,8	22.846
Bor	8,0	22,3	27,9	18,8	23,0	3,9	1,3	38.105
Macesen	7,0	21,4	26,6	21,3	23,7	0,1	0,0	969
Ostali iglavci	6,5	16,9	24,2	21,0	31,4	0,4	0,2	4.250
Bukev	8,4	20,3	26,7	25,3	19,3	93,8	31,4	913.305
Hrast	10,0	22,4	25,8	23,6	18,2	52,8	17,7	513.700
Plemeniti listavci	11,4	23,5	26,2	22,1	16,8	26,0	8,7	252.504
Trdi listavci	11,3	23,9	26,3	22,0	16,5	75,6	25,3	736.092
Mehki listavci	13,0	24,5	25,8	20,0	16,7	4,4	1,5	43.092
Iglavci	8,0	22,3	26,9	19,3	23,5	45,8	15,4	446.193
Listavci	10,0	22,2	26,4	23,5	17,9	252,6	84,6	2.458.693
Skupaj	9,7	22,2	26,4	22,9	18,8	298,4	100,0	2.904.886

Lesna zaloga je 298,4 m³/ha, z intervalno oceno ob 5 % tveganju od 283,5 do 313,3 m³/ha.

V prvem razširjenem debelinskem razredu (10 – 30 cm premera) se nahaja 31,9 % lesne zaloge, 49,3 % v drugem razširjenem debelinskem razredu (30 – 50 cm premera) in 18,8 % lesne zaloge v tretjem razširjenem debelinskem razredu (nad 50 cm premera). Več kot 70 % lesne zaloge se nahaja na drevju debeline od 20 do 50 cm.

V lesni zalogi močno prevladuje bukev, z opaznejšim deležem pa ji sledijo še trdi listavci, hrast, smreka in plemeniti listavci. Delež ostalih ne presega dveh odstotkov.

V skupini plemenitih listavcev je 45,3 % lipe oz. lipovca, 42,1 % gorskega javorja, 12,0 % češnje ter 0,6 % preostalih plemenitih listavcev.

V skupini trdih listavcev je 52,3 % belega gabra, 43,6 % cera, 0,9 % robinije, 0,8 % maklena, 0,8 % malega jesena, 0,7 % črnega gabra, 0,6 % kostanja ter 0,3 % preostalih trdih listavcev.

V skupini mehkih listavcev je 56,9 % trepetlike, 38,6 % breze, 3,8 % črne jelše in 0,7 % topola.

Preglednica 19/D-LZL: Lesna zaloga gozdov po lastniških kategorijah

	Enota	Skupaj	Oblike lastništva		
			Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti
Iglavci	m ³	446.193	427.183	18.008	1.002
	m ³ /ha	45,8	45,5	68,8	12,9
Listavci	m ³	2.458.693	2.387.966	51.389	19.338
	m ³ /ha	252,6	254,1	196,3	249,7
Skupaj	m ³	2.904.886	2.815.149	69.397	20.340
	m ³ /ha	298,4	299,6	265,1	262,6

Hektarska lesna zaloga je v zasebnih gozdovih večja kot v državnih gozdovih in gozdovih lokalnih skupnosti. V državnih gozdovih je manjša za 34,5 m³/ha, v gozdovih lokalnih skupnosti pa za 37,0 m³/ha.

Preglednica 20/D-LZU: Način ugotavljanja lesne zaloge

Stratum	Rastiščnogojitveni razred	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)	Število vzorčnih ploskev	± E (%)
1	Hrastova gabrovja	2.447,01	291,4	205	7,3
2	Podgorska bukovja	7.258,16	301,2	584	4,6
	Varovalni gozdovi	29,79	185,1	2	
Skupaj		9.634,96	298,4	791	3,9

Lesna zaloga se je v vseh razredih ugotavljala z metodo stalnih vzorčnih ploskev na mreži 200 m (smer V – Z) x 500 m (smer S – J). Skupno je bilo postavljenih 791 ploskev. Za lesno zalogo enote šteje aritmetična sredina lesnih zalog na vzorčnih ploskvah.

Vzorčna napaka ocene lesne zaloge pri tveganju 5 % na ravni enote je 3,9 %. Na ravni posameznih stratumov ne presega 8 %.

Meritve na stalnih vzorčnih ploskvah so se izvajale v letu 2025. V vseh sestojih se je lesna zaloga tudi okularno ocenjevala. Končna lesna zaloga za raven odsekov in rastiščnogojitvenih razredov, ugotovljena na stalnih vzorčnih ploskvah, je enaka izravnanim okularnim ocenam z meritvami na vzorčnih ploskvah na ravni stratumu. V enoti smo izločili dva stratumu.

Tarif po iz vrednotenju podatkov o meritvah višin in po dodatnem posvetovanju z revirnimi gozdarji nismo spreminjali. Seznam tarif po odsekih je v prilogi načrta.

3.3 Prirastek

Uporabili smo odstotne volumne prirastke, ki smo jih izračunali iz podatkov stalnih vzorčnih ploskev (ponovljeno merjenje istih dreves po desetih letih). Za povečanje zanesljivosti meritev smo odstotne volumne prirastke posameznih dreves grupirali v prirastne nize, nato pa smo

jih izravnavali z regresijsko analizo. Seznam prirastnih nizov po rastiščnogojitvenih razredih je v prilogi načrta.

Preglednica 21/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha)					Skupaj		
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%	m ³
Iglavci	0,31	0,51	0,41	0,21	0,17	1,61	21,1	156.660
Listavci	1,49	1,81	1,41	0,90	0,41	6,02	78,9	586.096
Skupaj	1,80	2,32	1,82	1,11	0,58	7,63	100,0	742.755

Letni prirastek je 7,63 m³/ha. Glede na prejšnje desetletje se je zmanjšal za 1,40 m³/ha oziroma 15,5 %.

Preglednica 22/D-PL: Letni prirastek po lastniških kategorijah

	Enota	Skupaj	Oblike lastništva		
			Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti
Iglavci	m ³	15.666	14.970	660	36
	m ³ /ha	1,61	1,59	2,52	0,46
Listavci	m ³	58.610	56.863	1.279	468
	m ³ /ha	6,02	6,05	4,89	6,04
Skupaj	m ³	74.276	71.833	1.939	504
	m ³ /ha	7,63	7,64	7,41	6,50

Največji hektarski letni prirastek je sicer v zasebnih gozdovih, vendar pa so prirastni odstotki, torej hitrost priraščanja glede na lesno zalogo, v državnih gozdovih večji.

3.4 Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica 23/RF1/P: Površine in značilnosti razvojnih faz oz. zgradb sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek						Lesna zaloga (m³/ha)	± E (%)	Srednji premer (cm)
			Površina		Zasnova						
	ha	%	ha	%	1	2	3	4			
Mladovje	592,87	6,1	-	-	-	-	-	-	0,0	0,0	0
Drogovnjak	2.100,65	21,6	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	252,9	7,9	19
Debeljak	4.543,64	46,6	133,30	2,9	41,3	58,7	0,0	0,0	387,8	4,2	24
Sestoj v obnovi	1.758,29	18,1	1.020,65	58,0	46,6	44,5	8,9	0,0	229,5	10,4	24
Skupinsko, gnezdasto raznomerni sestoji	711,59	7,3	97,21	13,7	45,1	54,6	0,3	0,0	285,3	13,2	21
Pionirski gozd z grmišči	27,92	0,3	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	170,8	223,9	15
Skupaj	9.734,96	100,0	1.251,16	12,9	-	-	-	-	298,4	3,9	22

Površina mladovij se je v zadnjih desetih letih povečala za dobrih 266 ha, kar je lep korak v smeri modelne površine. 49 % se nahaja v fazi mladja in gošče ter 51 % v fazi letvenjaka.

Danes je v enoti 542 ha manj drogovnjakov, kot jih je bilo pred desetimi leti, kar je korak stran od modelne površine. V fazi tanjšega drogovnjaka je 42 %, v fazi debelejšega drogovnjaka pa 58 %. Velik del slednjih bo v tem desetletju prerasel v debeljake in se bo zato delež drogovnjakov še dodatno zmanjšal, ker je površina letvenjakov, ki bodo prerasli v drogovnjake, manjša od površine, ki bo prerasla v debeljake.

Prevladuje delež debeljakov in predstavlja slabih 47 % vseh sestojev, v zadnjem desetletju se je njihova površina zmanjšala za 160 ha. Nekateri med njimi so precej odprti oz. v ne najboljšem stanju. Med vsemi debeljaki je 11 % takšnih, kjer lesna zaloga ne presega 300 m³/ha. Tistih z velikimi lesnimi zalogami (nad 500 m³/ha) je 11 %. Debeljaki na splošno niso močno pomlajeni, saj je brez podmladka 86 % površin in nadaljnjih 8 % z le neznatnim deležem (do vključno 20 %). Le v 6 % debeljakov podmladek pokriva površino večjo od 20 % površine sestoja.

Površina sestojev v obnovi se je v zadnjem desetletju povečala za 319 ha, s čimer smo občutno presegli modelno površino in tudi površino, ki smo jo za leto 2025 napovedali v prognozi pred desetimi leti. Sestoji v obnovi so v povprečju dobro pomlajeni s podmladkom dobrih in bogatih zasnov. Na 30 % površin je delež podmladka 70 % ali več. Lesna zaloga v teh sestojih znaša v povprečju 180 m³/ha, kar je primerno.

Od razvojnih faz so bolj zastopani še raznomerni sestoji (7,3 %), kjer se malopovršinsko prepletajo vse razvojne faze. V povprečju imajo okoli 14 % podmladka z dobrimi zasnovami.

Preglednica 24/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi iglavci	Bukev	Hrast	Plemeniti listavci	Trdi listavci	Mehki listavci
Površina (ha)	171,98	5,01	4,55	0,03	0,46	718,66	43,11	116,21	176,45	14,70
Delež od podmladka (%)	13,8	0,4	0,4	0,0	0,0	57,4	3,4	9,3	14,1	1,2
Delež od površine gozda (%)	1,9	0,1	0,0	0,0	0,0	7,9	0,5	1,3	1,9	0,2

Opomba: Delež od površine gozda je računat od površine gozda brez mladovij.

Kot je razvidno iz zgornje preglednice, v podmladku prevladuje bukev, podobno kot v odraslem gozdu. Med bolj zastopanimi so še trdi listavci (predvsem beli gaber, manj cer in mali jesen), smreka, plemeniti listavci (javorji, češnja, lipa), hrasti in mehki listavci. Opažamo premajhen odstotek pomlajevanja hrasta, še posebej v nižinskih gozdovih hrasta in belega gabra, kjer ga izpodriva predvsem smreka, pa tudi bukev in beli gaber.

Preglednica 25/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina (ha)	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	592,87	47,8	44,6	7,6	0,0	2,3	60,8	36,9	0,0	59,4	19,9	13,0	7,7
Drogovnjak	2.100,65	13,0	40,6	46,4	0,0	0,9	61,1	38,0	0,0	19,1	60,7	20,0	0,2
Debeljak	4.543,64	-	-	-	-	1,7	84,3	14,0	0,0	5,8	70,4	22,5	1,3
Sestoj v obnovi	1.758,29	-	-	-	-	2,4	87,6	10,0	0,0	-	0,7	28,5	70,8
Skupinsko, gnezdasto raznomerni sestoji	711,59	-	-	-	-	0,0	60,9	39,1	0,0	0,3	9,7	82,2	7,8
Pionirski gozd z grmišči	27,92	0,0	1,1	98,9	0,0	-	-	-	-	1,1	2,2	96,7	0,0
Skupaj	9.734,96												

Mladovja imajo pretežno bogate in dobre zasnove. Večina mladovij je pomanjkljivo negovanih, dobra tretjina pa je nenegovanih.

Zasnova drogovnjakov je pretežno dobra in pomanjkljiva, le 13 % drogovnjakov ima bogato zasnovo. Dobra polovica drogovnjakov je pomanjkljivo negovanih, preostali drogovnjaki so nenegovani. Stanje zasnov in negovanosti kaže, da je potrebno negi drogovnjakov posvetiti več pozornosti.

Prevladujejo pomanjkljivo negovani debeljaki. Potrebno je omeniti, da so kot pomanjkljivo negovani opredeljeni tisti sestoji (tudi pri drugih razvojnih fazah), kjer so bili ukrepi v preteklosti ustrezno izvajani, trenutno stanje pa že zahteva nadaljevanje ukrepanja. Debeljaki so razmeroma dobro zaprti, kar se odraža tudi v majhnem deležu podmladka.

Negovanost sestojev v obnovi je v primerjavi z debeljaki nekoliko boljša. Predvsem med temi je potrebno poiskati čim več površin primernih za zaključek obnove, seveda pod pogojem, da so dobro pomlajene.

3.5 Tipi sestojev

V enoti je največ drugih pretežno listnatih gozdov (56,4 %), kot so gozdovi hrasta in belega gabra, gozdovi cera, gozdovi hrasta in cera, gozdovi belega gabra. Bolj ali manj so razporejeni po celotni enoti v bližini naselij, kjer se je v preteklosti tudi steljarilo.

Bukovih gozdov je 23,0 %. Drugih gozdov listavcev in iglavcev je 7,6 %, med njimi so najbolj prepoznavni gozdovi hrasta in smreke ter gozdovi smreke in belega gabra. Tudi te tipe sestojev največkrat najdemo v bližini naselij.

5,2 % je smrekovih gozdov, kjer prevladuje smreka z več kot 75 %. Navadno so to nasadi in tudi že naravno nastali sestoji, ki obsegajo posamezne parcele ali dele parcel, največkrat v vrtačah in na opuščenih kmetijskih površinah. Drugih pretežno iglastih gozdov, kjer se smreki pridružijo bor ali ostali iglavci, je 1,1 %.

Pomembneje prisotni so tudi gozdovi bukve in hrasta (3,2 %), gozdovi bukve in smreke (1,7 %) in hrastovi gozdovi (1,5 %).

Preglednica 26/D-DS: Tipi drevesne sestave

Šifra in tip drevesne sestave gozda		Kriteriji za opredelitev – delež drevesne vrste v %	Površina	
			ha	%
1	Hrastovi gozdovi	Hr>75%	143,95	1,5
2	Gozdovi bukve in hrasta	Bu+hr>75% in 25%<bu, hr<75%	310,43	3,2
3	Bukovi gozdovi	Bu>75%	2.237,73	23,0
4	Drugi pretežno listnati gozdovi	Če niso izpolnjeni pogoji pod 1-3 in list>75%	5.489,86	56,4
	* Gozdovi belega gabra	B.ga>75%	14,98	
	* Gozdovi hrasta in belega gabra	Hr+b.ga>75% in 25%<hr, b.ga<75%	552,48	
	* Gozdovi cera	Cer>75%	206,77	
	* Gozdovi hrasta in cera	Hrast+cer>75% in 25%<hrast, cer<75%	124,19	
	Drugi pretežno listnati gozdovi		4.591,44	
6	Gozdovi bukve in smreke	Bu+sm>75% in 25%<bu, sm<75%	169,30	1,7
7	Jelovi gozdovi	Je>75%	18,59	0,2
8	Smrekovi gozdovi	Sm>75%	509,97	5,2
9	Borovi gozdovi	Bor>75%	11,26	0,1
11	Drugi pretežno iglasti gozdovi	Če niso izpolnjeni pogoji pod 5-10 in igl>75%	108,68	1,1
	* Gozdovi smreke in bora	Sm+bor>75% in 25%<sm, bor<75%	11,58	
	* Gozdovi smreke in jelke	Sm+je>75% in 25%<sm, je<75%	17,83	
	Drugi pretežno iglasti gozdovi		79,27	
12	Drugi gozdovi listavcev in iglavcev	Vsi drugi gozdovi, kjer niso izpolnjeni pogoji pod 1-11	735,19	7,6
	* Gozdovi hrasta in smreke	Hr+sm>75% in 25%<hr, sm<75%	82,48	
	* Gozdovi smreke in belega gabra	Sm+b.ga>75% in 25%<sm, b.ga<75%	21,22	
	* Gozdovi hrasta in bora	Hr+bor>75% in 25%<hr, bor<75%	8,79	
	Drugi gozdovi listavcev in iglavcev		622,70	
Skupaj			9.734,96	100,0

Pregledna karta drevesne sestave gozdov v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 2: Karta gozdnih rastiščnih tipov).

3.6 Ohranjenost gozdov

Preglednica 27/OHR: Ohranjenost gozdov po kategorijah gozdov

Kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno spremenjeni		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	8.066,50	83,1	1.438,56	14,8	123,06	1,3	77,05	0,8	9.705,17	99,7
Varovalni gozdovi	29,79	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	29,79	0,3
Skupaj	8.096,29	83,1	1.438,56	14,8	123,06	1,3	77,05	0,8	9.734,96	100,0

Ohranjenost gozdov je določena na nivoju odseka na podlagi evklidskih razdalj med dejansko in naravno drevesno sestavo gozdno rastiščnih tipov (izračun ohranjenosti drevesne sestave smo naredili na podlagi metodologije Bončina in sod. 2017).

Dobre štiri petine večnamenskih gozdov v enoti sodi v kategorijo ohranjenih gozdov (delež tuje ali redko prisotne drevesne vrste je pod 30 %) in 15 % v kategorijo spremenjenih (delež tuje ali redko prisotne drevesne vrste je od 30 do 70 %). Dober odstotek je močno

spremenjenih gozdov (delež tuje ali redko prisotne drevesne vrste je od 71 do 90 %), izmenjanih gozdov (delež tuje ali redko prisotne drevesne vrste je več kot 90 %) pa ne predstavlja niti 1 %.

Pri varovalnih gozdovih so vsi gozdovi ohranjeni.

Za boljši opis stanja gozdov smo na ravni enote in rastiščnogojitvenih razredov ugotovili še osiromašenost naravne drevesne sestave (Gašperšič 1995), ki v odstotkih prikazuje odstopanje dejanske od naravne drevesne sestave.

Ugotovili smo 34,2 % odstopanje od naravne drevesne sestave, kar je malo nad nivojem vseh gozdov območja, ki znaša 31,3 %. K osiromašenosti največ prispevajo premajhen delež bukve (36,2 %) ter prevelika deleža smreke (27,7 %) in drugih trdih listavcev (25,3 %). Na osiromašenost vplivata tudi premajhna deleža hrasta (8,6 %) in plemenitih listavcev (1,2 %). Ostale vrste k osiromašenosti prispevajo manj kot 1 %.

3.7 Kakovost drevja

Preglednica 28/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Število dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	552	3,6	18,1	47,3	26,3	4,7
Jelka	63	0,0	9,5	38,1	50,8	1,6
Macesen	76	6,6	9,2	32,9	35,5	15,8
Bor	3	0,0	0,0	33,4	33,3	33,3
Ostali iglavci	8	0,0	25,0	50,0	25,0	0,0
Bukev	1.281	10,7	19,9	35,3	23,4	10,7
Hrasti	1.086	6,5	16,9	35,8	29,1	11,7
Plemeniti listavci	345	5,5	17,1	34,8	34,2	8,4
Trdi listavci	893	0,7	5,4	20,3	39,0	34,6
Mehki listavci	52	0,0	1,9	23,1	42,3	32,7
Iglavci	702	3,6	16,4	44,8	29,5	5,7
Listavci	3.657	6,4	14,9	31,6	30,2	16,9
Skupaj	4.359	5,9	15,2	33,7	30,1	15,1

Kakovost drevja je ugotovljena na stalnih vzorčnih ploskvah na drevesih s premerom 30 cm ali več. Kakovost dreves ni na visoki ravni, saj ima skoraj 64 % zgolj dobro ali zadovoljivo kakovost, le 21 % pa odlično ali prav dobro. Po kakovosti sodi enota med najslabše v gozdnogospodarskem območju. Iglavci imajo na splošno boljšo kakovost kot listavci. Med bolj zastopanimi drevesnimi vrstami z najboljšo kakovostjo izstopa bukev, nekoliko slabšo kakovost imajo smreka, hrast in plemeniti listavci, pričakovano pa je slabša kakovost trdih listavcev (beli gaber, cer).

3.8 Poškodovanost drevja

Preglednica 29/PŠD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	2,1
Veje	1,1
Osutost	0,5
Skupaj	3,7

Poškodbe dreves so ugotovljene na stalnih vzorčnih ploskvah. Stopnja poškodovanosti se določi z deležem dreves s hujšo poškodbo. Pri deblo in koreničniku se šteje za hujšo poškodbo, če je lubje odstranjeno na več kot 3 dm². Hujša poškodba vej se šteje, če odlomljena vrh ali veja po debelini presega petino premera drevesa na prsni višini, ter pri osutosti krošnje, če je osute več kot 60 % krošnje in je drevo še živo. Delež dreves z večjo poškodbo je ocenjen na 3,7 % in je za slabo odstotno točko večja, kot je bila v prejšnjem

ureditvenem obdobju. Največ poškodb je na deblu in korenčniku, nato na vejah, za kar je največkrat vzrok pridobivanje lesa (sečnja in spravilo lesa).

3.9 Objedenost gozdnega mladja

Prvi popis objedenosti gozdnega mladja je bil v enoti opravljen leta 1996. Popisi v tem letu in ob ponovitvah so bili izvedeni na ploskvah velikosti 5 x 5 metrov, ki so bile enakomerno razporejene v kilometrski mreži. V letih od 2010 dalje je bil popis opravljen po spremenjeni metodi na ploskvah v okviru popisnih enot (dalje: PE). GGE Žužemberk je del PE Krka. Od 51 popisnih ploskev je popisanih 11 ploskev v GGE Žužemberk. Zaradi majhnega števila ploskev glede na velikost popisne enote so podatki tega popisa za predstavitev stanja objedenosti gozdnega mladja in uspeh pomlajevanja drevesnih vrst na nivoju enote dokaj nezanesljivi. Podatki popisa objedenosti gozdnega mladja iz leta 2024 PE Krka so predstavljeni v spodnjih preglednicah.

Na gozdno mladje v enoti vpliva tako jelenjad kot tudi srnjad. V zadnjih letih se sicer zmanjšuje gostota srnjadi, povečala pa se je gostota jelenjadi. V letih 1996 in 2000 je bila pri popisih objedenosti gozdnega mladja v PE ugotovljena ok. 21 % objedenost gozdnega mladja višinskega razreda od 15 do 150 cm, leta 2024 pa 15,5 %. Kljub temu, da podatki kažejo na nekoliko manjšo objedenost mladja, ocenjujemo, da se v zadnjem 20 letnem obdobju vpliv rastlinojede divjadi na gozdno mladje v enoti ni bistveno spremenil. Velja izpostaviti, da je ugotovljena stopnja objedenosti gozdnega mladja v PE Krka skoraj še enkrat manjša od povprečne objedenosti mladja v Sloveniji. Največja je objedenost plemenitih listavcev, med katerimi je najpogostejši gorski javor. Kljub temu pa objedenost ni tolikšna, da bi bilo onemogočeno doseganje ciljne drevesne sestave sestojev. V lesni zalogi nad meritveni prag (premer drevesa nad 10 cm) vraslih dreves gorski javor kot ena izmed najbolj priljubljenih drevesnih vrst v prehrani rastlinojede divjadi dosega 1,6 % lesne zaloge. Lokalno je lahko objedenost divjadi najbolj priljubljenih drevesnih vrst v prehrani divjadi tolikšna, da je njihovo preraščanje onemogočeno. To je predvsem na lokacijah, ki so bližje gozdnemu robu in v primeru površinsko manjših pomlajenih površin. Vpliv rastlinojede divjadi na gozdno mladje je največji v skrajno južnem delu enote, kjer je večja gostota jelenjadi. Velja poudariti, da je sicer objedenost mladja v novomeškem GGO, kamor spada obravnavana GGE, med najmanjšimi v Sloveniji. Vrstna pestrost mladja višine od 15 do 30 cm, prav tako pa nad 100 cm, je v popisnih enotah, ki pokrivajo novomeški GGO med največjimi v Sloveniji. Z gozdnogojitvenimi tehnikami in ustreznim gojitvenim ukrepanjem (nega), bi se lahko uspešnost preraščanja mladovja, prav tako pa tudi uspešnost posameznih drevesnih vrst (plemeniti listavci, hrasti), še znatno povečala.

Velja poudariti, da je pri umetni sadnji plemenitih listavcev, kljub dokaj majhnemu vplivu divjadi na naravno mladje, za uspešen razvoj potrebna zaščita posameznih osebkov mladja pred objedanjem.

Ocenjujemo, da na splošno vpliv rastlinojede divjadi na gozdno mladje v enoti ni tolikšen, da bi pomembneje vplival na uspešnost pomlajevanja in preraščanja posameznih drevesnih vrst.

Preglednica 30/OM1: Objedenost gozdnega mladja po višinskih razredih

Višinski razred	Ocena števila na ha v letu 2024	Objedenost (%) v letu 2024
do 15 cm	27.750	-
16 do 30 cm	20.860	17,2
31 do 60 cm	25.158	18,4
61 do 100 cm	15.773	13,8
101 do 150 cm	9.312	6,8
Skupaj (16 do 150 cm)	71.103	15,5
Skupaj (0 do 150 cm)	98.853	-

Preglednica 31/OM2: Objedenost gozdnega mladja po drevesnih vrstah

Drevesna vrsta	Delež drevesne vrste v mladju po popisu leta 2024 v %					Objedenost v %
	15 do 30 cm	31 do 60 cm	61 do 100 cm	101 do 150 cm	15 do 150 cm	
Smreka	9,7	13,2	10,1	6,1	10,5	2,9
Jelka	8,3	3,8	2,6	1,0	4,5	9,2
Bukev	30,1	51,9	71,8	85,6	54,3	9,4
Hrast	2,7	1,2	0,2	0,0	1,3	9,8
Plemeniti listavci	21,1	6,9	4,0	2,0	9,8	32
Trdi listavci	27,3	21,8	10,7	5,3	18,8	31,5
Mehi listavci	0,8	1,2	0,6	0,0	0,8	63,2
Iglavci	18,0	17,0	12,7	7,1	15,0	4,9
Listavci	82,0	83,0	87,3	92,9	85,0	17,4
Skupaj	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	15,5

3.10 Odmrlo drevje

Preglednica 32/OD: Odmrlo drevje

Razširjeni debelinski razred		Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
A (10-29 cm)	število/ha	2,23	9,53	11,76	2,15	14,56	16,71	4,38	24,09	28,47
	m ³ /ha	0,82	3,88	4,70	0,80	5,97	6,77	1,62	9,85	11,47
B (30-49 cm)	število/ha	0,25	1,24	1,49	0,18	1,16	1,34	0,43	2,40	2,83
	m ³ /ha	0,44	2,37	2,81	0,31	2,22	2,53	0,75	4,59	5,34
C (50 in več cm)	število/ha	0,00	0,30	0,30	0,08	0,15	0,23	0,08	0,45	0,53
	m ³ /ha	0,00	1,11	1,11	0,26	0,57	0,83	0,26	1,68	1,94
Skupaj	število/ha	2,48	11,07	13,55	2,41	15,87	18,28	4,89	26,94	31,83
	m ³ /ha	1,26	7,36	8,62	1,37	8,76	10,13	2,63	16,12	18,75

Podatki o odmrlem drevju veljajo za vse gozdove enote, kjer so postavljene stalne vzorčne ploskve. Upoštevana so samo merska drevesa (nad 9 cm) brez panjev.

Odmrlega drevja je 6,3 % od lesne mase vseh gozdov, kar je dvakrat več, kot zahteva Pravilnik o varstvu gozdov (Uradni list RS, št. 114/09, 31/16, 52/22 in 125/22 – popr.) – 3 % od lesne zaloge. Majhno število odmrlih dreves v tretjem razširjenem debelinskem razredu ni ugodno za duplarje, ki potrebujejo debelo odmrlo stoječe drevje. Veseli dejstvo, da se je delež odmrle mase (število dreves na hektar) v primerjavi s prejšnjim desetletjem rahlo povečal v drugem (9 %) in tretjem razširjenem razredu (112 %).

Če pri odmrli masi upoštevamo tudi panjevino, ki v enoti znaša 0,25 m³/ha, se skupna masa odmrlega drevja še rahlo poveča na 6,4 % od skupne lesne mase, kar pomeni zelo ugodno stanje. Tu naj omenimo še 18 dreves oziroma 40 m³ kot kalo (naravnemu razvoju in razkroju načrtno puščena drevesa) v preteklem desetletju evidentiranih dreves.

Glede na število in volumen se glavnina odmrlega drevja nahaja v prvem razširjenem debelinskem razredu. Žal tanjša drevesa niso primerna za večje duplarje, ki potrebujejo debelejša stoječa odmrta drevesa. Količino najdebelejšega odmrlega drevja bo potrebno v prihodnje povečati, to pa bomo dosegli s puščanjem suhih dreves v gozdu in z načrtnim označevanjem primernih še živih dreves. Ta so lahko debelejša, slabo vitalna drevesa, razraščena nekakovostna drevesa, drevesa z dupli ali gnezdi. Slabo dostopne predele z drevjem slabše kakovosti se lahko opredeli kot ekocelice in prepusti naravnemu razvoju in razpadu.

3.11 Gozdni semenski objekti

V tej enoti ni semenskih sestojev.

4 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

4.1 Kratek opis zgodovine gospodarjenja z gozdovi

V daljni preteklosti so bili gozdovi Suhe krajine močno krčeni. Krčili so jih za potrebe lesa in oglja, ki so ga potrebovali za taljenje železove rude. Železarstvo je bilo v dolini Krke zelo razvito. Intenzivno sekanje in oglarjenje je potekalo vse do obdobja pred drugo svetovno vojno, ko se železarstvo počasi umakne konkurenčnejši industriji. Izsekane površine so praviloma zatravili in jih uporabljali za pašo, košnjo, steljarjenje in deloma za poljedelstvo. Potrebe po lesu in oglju se močno zmanjšajo, kar pomeni tudi bistveno manjši posek lesa. Po drugi svetovni vojni se soočimo z begom ljudi v mesta, v Suhi krajini pa se začne proces intenzivnega zaraščanja kmetijskih površin, ki traja še danes. Dolga leta se je v teh gozdovih gospodarilo nenačrtno in nenadzorovano, odvisno od potreb na trgu. Leta 1966 se za te gozdove izdela prvi gozdnogospodarski načrt, kar predstavlja mejnik in prvo strokovno osnovo za načrtno, nadzorovano in strokovno gospodarjenje z gozdovi. Vsakih deset let sledi nov načrt, kar pomeni, da je tokratni že sedmi po vrsti.

4.2 Gospodarjenje z gozdovi v preteklem ureditvenem obdobju

4.2.1 Posek

Preglednica 33/P-GGE: Realizacija poseka v preteklem ureditvenem obdobju

	Načrtovani posek	Realizacija poseka – po evidencah		Realizacija poseka – po podatkih s SVP (točkovna in intervalna ocena)	
	m ³	m ³	%	m ³	%
Iglavci	103.375	115.896	112,1	126.961	122,8
Listavci	562.625	273.447	48,6	352.633	62,7
Skupaj	666.000	389.343	58,5	479.594 (413.228 – 545.960)	72,0

Realizacija poseka po evidencah je pri iglavcih presegla načrtovani posek za 12,1 %, medtem ko je pri listavcih dosegla le 48,6 % načrtovanega poseka. Po evidencah je bilo izvedenega le dobra polovica načrtovanega poseka, če pa gledamo posek, ki je bil zaznan na ploskvah, je ta občutno večji (72,0 %).

Ugotavljamo, da se največ nelegalnega poseka zgodi pri tanjšem drevju, pri listavcih pa tudi pri najdebelejšem. Pri iglavcih so odstopanja večja kot pri listavcih. Najmanjša odstopanja so pri drevesih debeline od 40 do 60 cm. Lastniki gozdov očitno ne pokličejo revirnega gozdarja, kadar si pripravljajo drva, nelegalno pa radi posekajo tudi najdebelejše listavce. Pri slednjih gre morda za preveč posekano drevje na sečiščih, kjer je bila sicer označitev drevja za posek opravljena. Na podlagi teh ugotovitev podajamo naslednje napotke:

- ☞ Ob vsaki priložnosti naj se lastnike gozdov ozavešča, da je označitev drevja za posek tudi tanjših dreves za domačo porabo obvezna in brezplačna, zato naj dosledno naprošajo revirnega gozdarja za označitev in izdajo odločbe.
- ☞ Hkrati naj se lastnikom poudarjeno označi tudi na odločbi, da je potrebno naknadno posekano drevje sporočiti revirnemu gozdarju.
- ☞ Na obveznost označitve drevja za posek in izdajo odločbe bi bilo smiselno opozoriti tudi v lokalnih medijih, predvsem tistih, ki so med lastniki gozdov najbolj priljubljeni.
- ☞ Gozdarskemu inšpektorju naj se predlaga, da občasno pošlje opozorila tudi tistim lastnikom, pri katerih so bile nelegalno posekane manjše količine.
- ☞ Revirni gozdarji naj izvajajo natančnejši nadzor na terenu, na nekaj sečiščih vsako leto tudi popolni prevzem sečišč. vsak opažen posek brez predhodne označitve drevja dosledno v xTi vpišejo kot posek brez odobritve.

Preglednica 34: Ocena letnega poseka na SVP in primerjava z evidenco

		Površina v ha	Evidenca letnega poseka v m³/ha	Ocena poseka na SVP				
				Število SVP	Povprečni letni posek v m³/ha	Standardni odklon	Interval zaupanja v m³/ha, leto	Relativni odklon zaupanja v e%
GGE	Iglavci	9.635,04	1,20	782	1,32	5,68	0,40	30,2
	Listavci		2,84		3,70	7,94	0,56	15,2
	Skupaj		4,04		4,98	9,83	0,69	13,8
Državni gozdovi		198,58	9,01	8	13,37	19,50	15,92	119,1
Ostali gozdovi		9.436,46	3,94	774	4,89	9,66	0,68	13,9

Po podatkih stalnih vzorčnih ploskev je bilo z upoštevanjem stare površine letno posekanih 4,98 m³/ha, kar pomeni 479.594 m³ (ob 5 % tveganju evidentiran posek ni v intervalu zaupanja, ki je od 413.228 m³ do 545.960 m³). Evidentiran posek se pri 5 % tveganju značilno razlikuje od ugotovljenega poseka na stalnih vzorčnih ploskvah.

Preglednica 35: Realizacija poseka po dosedanjih rastiščnogojitvenih razredih (po podatkih evidence poseka)

Rastiščnogojitveni razred		Načrtovani posek v m³	Realizirani posek v m³	Indeks poseka v %	Skupna realizacija možnega poseka v %
1000 – Hrastova gabrovja	Iglavci	41.616	40.661	97,7	6,1
	Listavci	113.106	52.980	46,8	8,0
	Skupaj	154.722	93.641	60,5	14,1
1500 – Podgorska bukovja	Iglavci	61.745	75.223	121,8	11,3
	Listavci	449.519	220.461	49,0	33,1
	Skupaj	511.264	295.684	57,8	44,4
3200 – Varovalni gozdovi	Iglavci	14	12	88,9	0,0
	Listavci	0	6	-	0,0
	Skupaj	14	18	131,9	0,0
Skupaj	Iglavci	103.375	115.896	112,1	17,4
	Listavci	562.625	273.447	48,6	41,1
	Skupaj	666.000	389.343	58,5	58,5

Realizacija načrtovanega poseka v enoti je po podatkih evidenc 58,5 %. Iz preglednice je razvidno, da so po posameznih rastiščnogojitvenih razredih različna odstopanja, v splošnem pa je bila realizacija slaba pri listavcih in solidna pri iglavcih. V RGR 1500 je bil načrtovan posek iglavcev celo presežen. Skupno pri iglavcih realizacija za 12 % preseže načrtovani posek, medtem ko pri listavcih zaostaja za dobrih 51 %.

Preglednica 36/D-PGR: Realizacija poseka po ureditvenih obdobjih (po podatkih evidence poseka)

	Načrtovani posek (m³)	Realizirani posek (m³)	Realizacija poseka (%)	Skupna realizacija možnega poseka (%)
Ureditveno obdobje 1996 – 2005				
Iglavci	46.000	68.406	148,7	24,9
Listavci	229.000	100.250	43,8	36,4
Skupaj	275.000	168.656	61,3	61,3
Ureditveno obdobje 2006 – 2015				
Iglavci	70.812	76.925	108,6	23,0
Listavci	263.224	191.234	72,7	57,3
Skupaj	334.036	268.159	80,3	80,3
Ureditveno obdobje 2016 - 2025				
Iglavci	103.375	115.896	112,1	17,4
Listavci	562.625	273.447	48,6	41,1
Skupaj	666.000	389.343	58,5	58,5

V zadnjih treh desetletjih se višina realiziranega poseka ves čas povečuje. Pri iglavcih je realizacija poseka vedno presegla načrtovani posek, pri listavcih pa je bila realizacija vedno močno pod načrtovanimi vrednostmi.

Preglednica 37/D-PL1: Realizacija poseka po lastništvu (po podatkih evidence poseka)

Posek	Zasebni gozdovi			Državni gozdovi			Gozdovi lokalnih skupnosti		
	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
Načrtovani posek v m ³	96.676	549.991	646.667	6.301	9.102	15.403	398	3.532	3.930
Izvedeni posek v m ³	105.287	265.836	371.123	10.553	7.346	17.899	56	265	321
Realizacija v %	108,9	48,3	57,4	167,5	80,7	116,2	14,0	7,5	8,2
Povprečno drevo v m ³	0,94	0,85	0,88	1,02	0,84	0,94	0,98	0,40	0,45

Realizacija poseka se močno razlikuje po lastniških kategorijah in po drevesnih vrstah. Možni posek iglavcev je bil v zasebnih gozdovih presežen za 9 %, v državnih gozdovih pa kar za 68 %, medtem ko v gozdovih lokalnih skupnosti ni dosegel niti 15 % načrtovanega poseka. Realizacija načrtovanega poseka listavcev nikjer ni bila dosežena. Najmanjša je bila v gozdovih lokalnih skupnosti (8 %) in najvišja v državnih gozdovih (81 %).

Rezultati evidenc kažejo, da je v zasebnih gozdovih večje zanimanje ali potreba po iglavcih v primerjavi z listavci. Povprečno posekano drevo za enoto je merilo 0,88 m³. Razlog za preseženo realizacijo sečnje iglavcev v zasebnih gozdovih je predvsem sanitarni posek in posek oslabelega drevja, ki je v zadnjem desetletju znašal 54 % od skupnega poseka.

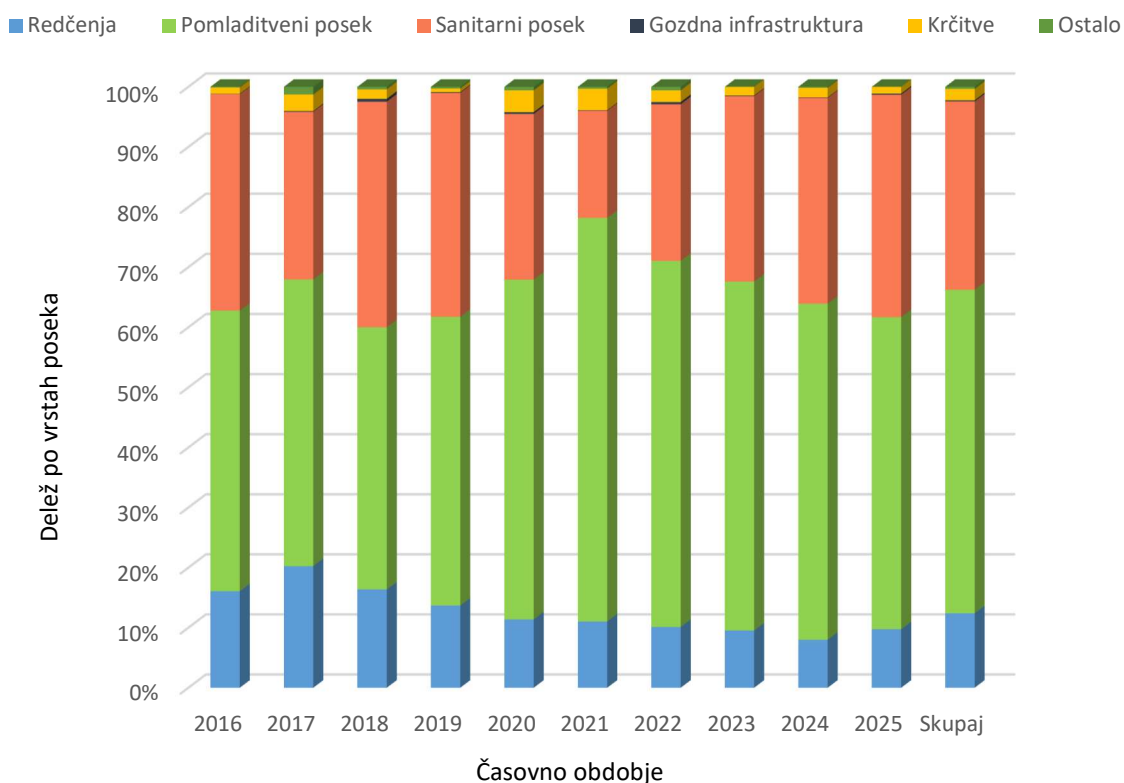
Preglednica 38/VP: Posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah (po podatkih evidence poseka)

		Vrste poseka							Delež od LZ v %	Delež od P v %
		Negovalni posek		Posek oslabelega drevja in sanitarni posek	Posek za gozdno infrastrukturo in drugo	Krčitve	Nedovoljen posek	Skupaj		
Zasebni gozdovi										
Iglavci	m³	14.552	32.347	57.199	100	991	98	105.287	25,7	59,0
	%	13,8	30,7	54,3	0,1	0,9	0,1	100,0		
Listavci	m³	32.077	169.301	56.480	599	6.095	1.284	265.836	11,9	40,1
	%	12,1	63,7	21,2	0,2	2,3	0,5	100,0		
Skupaj	m³	46.629	201.648	113.679	699	7.086	1.382	371.123	14,0	44,1
	%	12,6	54,3	30,6	0,2	1,9	0,4	100,0		
Državni gozdovi										
Iglavci	m³	1.051	2.214	7.249	32	7	0	10.553	50,2	106,2
	%	10,0	21,0	68,7	0,3	0,1	0,0	100,0		
Listavci	m³	496	5.764	965	49	59	13	7.346	17,9	58,5
	%	6,7	78,5	13,1	0,7	0,8	0,2	100,0		
Skupaj	m³	1.547	7.978	8.214	81	66	13	17.899	28,8	79,5
	%	8,6	44,6	45,9	0,4	0,4	0,1	100,0		
Gozdovi lokalnih skupnosti										
Iglavci	m³	30	0	14	0	12	0	56	1,9	3,7
	%	53,2	0,0	23,7	0,0	23,2	0,0	100,0		
Listavci	m³	6	67	26	0	166	0	265	1,3	4,9
	%	2,4	25,1	9,9	0,0	62,5	0,0	100,0		
Skupaj	m³	36	67	40	0	178	0	321	1,4	4,6
	%	11,2	20,8	12,3	0,0	55,7	0,0	100,0		
Skupaj										
Iglavci	m³	15.633	34.561	64.462	132	1.010	98	115.896	26,7	61,0
	%	13,5	29,8	55,6	0,1	0,9	0,1	100,0		
Listavci	m³	32.579	175.132	57.471	648	6.320	1.297	273.447	11,9	40,2
	%	11,9	64,1	21,0	0,2	2,3	0,5	100,0		
Skupaj	m³	48.212	209.693	121.933	780	7.330	1.395	389.343	14,3	44,7
	%	12,4	53,9	31,3	0,2	1,9	0,4	100,0		

Po podatkih evidence je bilo v zasebnih gozdovih posekanega 44,1 % prirastka ali 14,0 % lesne zaloge, v državnih gozdovih 79,5 % prirastka ali 28,8 % lesne zaloge in v gozdovih lokalnih skupnosti 4,6 % prirastka ali 1,4 % lesne zaloge.

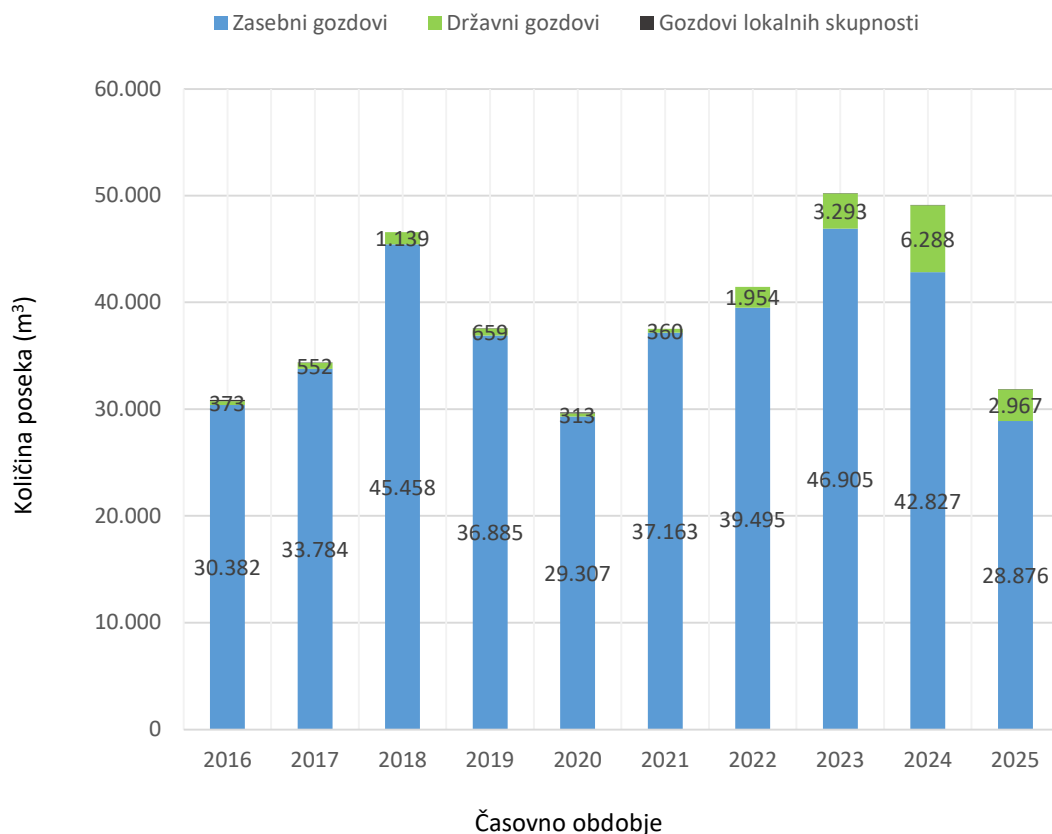
V vseh lastniških kategorijah gozdov sta po donosu prevladovala pomladitveni (53,9 %) in sanitarni posek (31,3 %), prvi predvsem pri listavcih (64,1 %) in drugi pri iglavcih (55,6 %). Majhen je bil odstotek donosa iz redčenj, ki je znašal le 12,4 %, ostale vrste poseka pa predstavljajo 1,9 % ali manj. Od poseka oslabelega drevja in sanitarnega poseka predstavlja posek zaradi insektov (skoraj izključno podlubniki) 36 % drevja. Kar 28 % sanitarnega poseka predstavlja posek zaradi sušenje hrasta. Veter je povzročil polom 20.336 m³ lesa, kar znaša 17 % in sneg 12 % sanitarnega poseka.

Omenimo naj še količino evidentiranega kala, to so naravnemu razvoju in razkroju načrtno puščena drevesa, ki jih je 40 m³ (ta drevesa bi se v prejšnjih obdobjih zagotovo znašla v sanitarnem poseku). 596 m³ je bilo evidentirane sečnje izven gozda (ta količina ni zajeta v analizo).

Grafikon 3: Struktura sečenj po vrstah poseka po letih veljavnosti načrta (po podatkih evidence poseka)

Glede na vrsto sečenj v preteklem desetletju lahko opazimo nihanje sanitarnega poseka skozi celotno obdobje. Na začetku in koncu obdobja je približno polovica poseka izhajala iz pomladitvenih sečenj, medtem ko je bil delež redčenj razmeroma majhen. V šestem letu veljavnosti načrta je bil delež pomladitvenih sečenj najvišji in je predstavljal dobrih 67 % vseh sečenj v tistem letu. Obseg sečnje po vrstah poseka se je skozi leta spreminjal zaradi naravnih razmer, ujm, razmer na lesnem trgu in različnega obsega pomladitvenih sečenj.

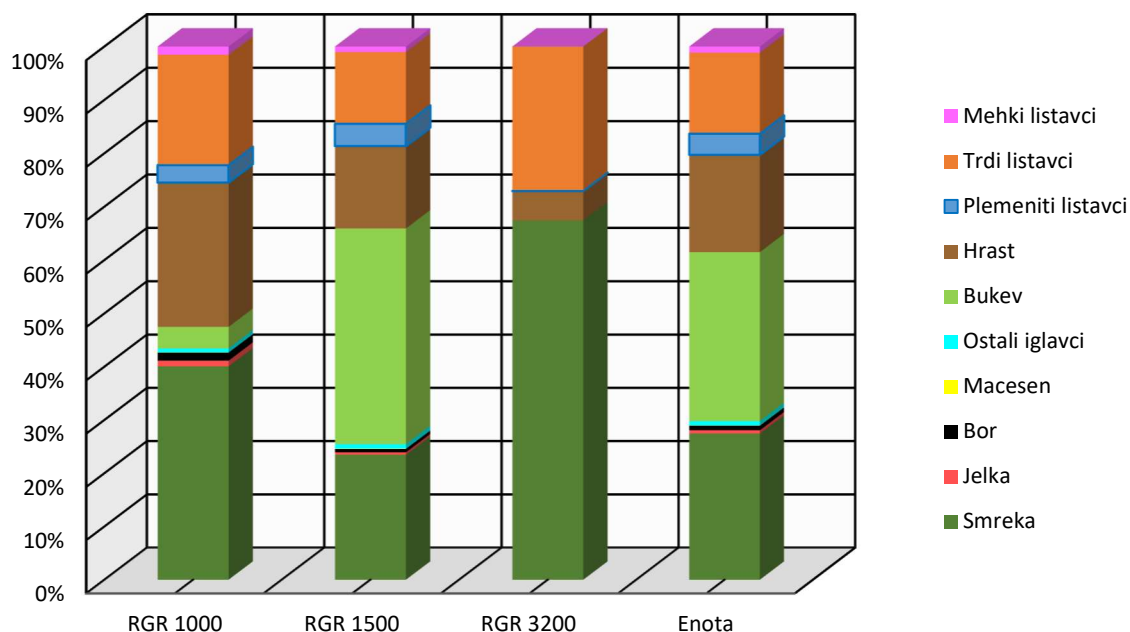
Grafikon 4: Posek po letih veljavnosti načrta v m³ (po podatkih evidence poseka)

Skupna količina poseka se je po letih gibala od 29.698 do 50.249 m³.

Preglednica 39/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst (po podatkih evidence poseka)

Drevesna vrsta	Delež od celotnega poseka v %	Delež od LZ drevesne vrste v %	Delež od celotne lesne zaloge v %
Smreka	27,5	28,5	3,9
Jelka	0,6	11,9	0,1
Bor	0,9	10,6	0,1
Macesen	0,0	9,4	0,0
Ostali iglavci	0,8	45,0	0,1
Bukev	31,7	14,8	4,5
Hrast	18,2	13,4	2,6
Plemeniti listavci	4,0	7,1	0,6
Trdi listavci	15,1	9,1	2,2
Mehki listavci	1,2	7,5	0,2
Iglavci	29,8	26,7	4,2
Listavci	70,2	11,9	10,1
Skupaj	100,0	14,3	14,3

V poseku močno prevladuje bukev, za njo pa še smreka. Z znatnim delež sledita še hrast in trdi listavci. Posek glede na lesno zalogo drevesne vrste je med pomembnejšimi vrstami z 28,5 % najvišji pri smreki (lubadar), medtem ko je pri bukvi le 14,8 %.

Grafikon 5: Delež skupin drevesnih vrst v poseku po rastiščnogojitvenih razredih (po podatkih evidence poseka)

Iz zgornjega grafikona je razvidno, da posek po drevesnih vrstah ali skupinah drevesnih vrst sledi razmerju drevesnih vrst v lesni zalogi posameznega RGR. Tako lahko razberemo, da so v razredu 1000 (Hrastova gabrovja) v poseku prevladovali smreka, hrast in trdi listavci, v 1500 (Podgorska bukovja) je prevladovala bukev in v manjši meri smreka, hrast in trdi listavci, v 3200 (Varovalni gozdovi) pa je veliko večino celotnega poseka predstavljala smreka in v manjši meri tudi trdi listavci.

Preglednica 40/PDR: Posek po debelinskih razredih (po podatkih evidence poseka)

	Debelinski razredi v % od LZ					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Listavci	11,1	18,1	27,3	30,0	44,8	26,7	12,0
Iglavci	6,5	7,6	11,8	13,1	22,2	11,9	28,4
Skupaj	7,2	9,2	14,3	15,6	26,3	14,3	40,4

Iz debelinske strukture poseka za enoto lahko razberemo, da je bil delež poseka od lesne zaloge razreda najvišji v debelinskem razredu nad 50 cm, ta se nato zmanjšuje proti najnižjemu debelinskemu razredu. Razvidno je, da je intenziteta v drogovnjakih premajhna oziroma da niso bili redčeni vsi drogovnjaki. V povprečju je bilo v enoti v tem desetletju posekane 14,3 % lesne zaloge oziroma 40,4 m³/ha lesa.

4.2.2 Gojitvena in varstvena dela

Preglednica 41/OGDL: Opravljena gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Zasebni gozdovi			Državni gozdovi		
		Načrtovano	Izvedeno	Indeks	Načrtovano	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	301,65	354,80	117,6	1,57	0,00	0,0
Priprava tal	ha	1,31	3,35	255,7	0,00	0,00	-
Sadnja	ha	0,34	15,98	4.700,0	0,00	0,00	-
Obžetev	ha	242,90	11,75	4,8	2,75	0,00	0,0
Nega mladja	ha	269,92	15,09	5,6	4,59	0,00	0,0
Nega gošče	ha	660,87	40,03	6,1	18,56	3,06	16,5
Nega letvenjaka	ha	265,72	21,20	8,0	7,63	3,60	47,2
Nega drogovnjaka	ha	255,43	89,55	35,1	2,04	0,00	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	600	377	62,9	0	8	-
Premazi in drugo varstvo	dnin	0	16	-	0	0	-
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	400	117	29,3	0	0	-
Obeleževanje sadik	kos	0	0	-	0	0	-

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Gozdovi lokalnih skupnosti			Skupaj		
		Načrtovano	Izvedeno	Indeks	Načrtovano	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	2,06	0,00	0,0	305,28	354,80	116,2
Priprava tal	ha	0,00	0,00	-	1,31	3,35	255,7
Sadnja	ha	0,00	0,00	-	0,34	15,98	4.700,0
Obžetev	ha	4,34	0,00	0,0	249,99	11,75	4,7
Nega mladja	ha	0,56	0,00	0,0	275,07	15,09	5,5
Nega gošče	ha	3,54	0,00	0,0	682,97	43,09	6,3
Nega letvenjaka	ha	1,13	0,00	0,0	274,48	24,80	9,0
Nega drogovnjaka	ha	0,31	0,00	0,0	257,78	89,55	34,7
Varstvo pred žuželkami	dni	0	0	-	600	385	64,1
Premazi in drugo varstvo	dnin	0	0	-	0	16	-
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	0	0	-	400	117	29,3
Obeleževanje sadik	kos	0	0	-	0	0	-

Realizacija gojitvenih del v obravnavanem obdobju je bila večinoma znatno manjša od načrtovanega obsega. Izstopajo le priprava sestoja, ki je bila izvedena v rahlo večjem obsegu od predvidenega, priprava tal in sadnja, ki sta bili izvedeni v veliko večjem obsegu od načrtovanega. Ostali ukrepi, zlasti nega mladja, gošče, letvenjaka in drogovnjaka, so bili realizirani v zelo omejenem obsegu, kar se odraža v majhnih indeksih izvedbe (od 4,7 % do 34,7 %) in kaže na izrazito odstopanje od načrtovanih ciljev. Nedosežene načrtovane vrednosti so le delno posledica hitrega dogajanja v mladovjih oziroma preraščanja v višje faze.

Za varstvo pred žuželkami je bilo porabljenih 385 dnin. To so dneve porabljene pretežno za požig in drobljenje ostankov lubadark ter kontrolne pasti, s katerimi spremljamo razvoj podlubnikov.

4.2.3 Gradnja gozdnih prometnic

Preglednica 42: Pregled dinamike izgradnje gozdnih cest in vlak

Leto	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Skupaj
Nove vlake (m)	0	795	0	184	0	3.909	155	0	0	0	5.043
Obnove vlak (m)	273	988	705	422	139	2.322	1.298	0	0	0	6.147
Nove ceste (m)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	813
Obnove cest (m)	0	0	0	0	0	0	0	0	278	0	278

V preteklem desetletju se je gradnja in obnova vlak izvajala v približno enakem obsegu glede na desetletje pred tem.

Obnove gozdnih cest so bile v letu 2024 izvedene na dolžine slabih 300 m.

4.2.4 Opravljena dela in aktivnosti na krepitvi funkcij gozdov

V preteklem ureditvenem obdobju so bila za krepitev splošno koristnih funkcij gozdov evidentirana dela za vzdrževanje vodnih virov in kalov v gozdu, in sicer so se na treh vodnih virih opravila vzdrževalna dela. Poleg tega so se tudi opravila vzdrževalna dela na enem večjem vodnem viru. Ostala dela za krepitev funkcij so se izvajala v okviru ostalih gojitvenih in varstvenih del in niso posebej evidentirana.

Pri izbiri drevja za posek je bilo kot kalo evidentiranih 18 habitatnih dreves v skupni izmeri 40 m³, kar pomeni, da je imelo povprečno drevo 2,24 m³.

4.2.5 Posegi v gozd in gozdni prostor

Pritiski na gozdove enote s krčitvami so zmerni – zarašča se bistveno več površin, kot se jih izkrči. Tako se je v zadnjem desetletju površina gozdov povečala, glede na današnje zaraščajoče površine pa bi se v prihodnjem desetletju to utegnilo zgoditi v še večjem obsegu, v kolikor kmetijska dejavnost ne bo ustavila zaraščanja.

V preteklem ureditvenem obdobju je bilo izkrčenih 29,01 ha gozdov, kar je manj kot v desetletju pred tem. 3,78 ha je bilo izkrčenih zaradi ureditve kamnoloma Vrh pri Križu, 0,55 ha zaradi gradnje objektov, 24,68 ha gozdov pa je bilo izkrčenih v kmetijske namene, od tega 5,81 ha brez odločbe o krčitvi. V obdobju 2016 – 2025 je bilo izdanih 88 odločb o krčitvi gozda v kmetijske namene s povprečno površino 0,36 ha, šest je bilo večjih od 1 ha. Nekaj odločb ni bilo realiziranih v celoti.

4.2.6 Celovita ocena doseganja postavljenih ciljev

Cilji v preteklem desetletju so bili smelo postavljeni. Nekaj teh je bilo doseženih, žal pa moramo pri nekaterih ugotoviti, da niso bili doseženi v celoti. Najpomembneje je, da je uspelo ohraniti mešane, skupinsko raznomerne in stabilne sonaravne gozdove.

- ☞ 30 letnemu cilju 305 m³/ha lesne zaloge smo se uspeli precej približati, saj se je lesna zaloga z 284 m³/ha pred desetimi leti zvišala na današnjih 298 m³/ha. Kot etapni cilj ob koncu ureditvenega obdobja je bila predvidena lesna zaloga 300 m³/ha.
- ☞ Stanje razvojnih faz glede na načrtovana razmerja ni ugodno. Mladovij je nekoliko več, vendar manj, kot smo predvideli, tudi drogovnjakov je manj, debeljakov in sestojev v obnovi pa je preveč. Če bi bolje upoštevali usmeritve, bi z odločnejšim zaključevanjem obnov mladovja in sestoje v obnovi privedli na načrtovano raven.
- ☞ Načrtovano razmerje 18 % iglavcev in 82 % listavcev ni bilo doseženo in smo se od njega celo rahlo oddaljili.
- ☞ Ohranili smo pretežno raznodobno zgradbo gozdov.
- ☞ Glede nedoseženih ciljev in predvidenih ukrepov naj na prvem mestu izpostavimo, da je bila realizacija načrtovanega možnega poseka po podatkih evidence le 58,5 %. Tu naj takoj dodamo, da je ocena realizacije možnega poseka po podatkih stalnih vzorčnih ploskev 72,0 %. Glede na kontrolni izračun je jasno, da so podatki stalnih vzorčnih ploskev natančnejši.
- ☞ Gozdovi so pretežno pomanjkljivo negovani, načrtovana gojitvena dela so bila zelo skromno izvedena, v povprečju manj kot 10 %. Gojitvena dela so bila presežena pri pripravi sestoja, pripravi tal in sadnji.
- ☞ Varstvena dela so bila izvedena v manjšem obsegu, kot je bilo načrtovano, količina načrtovanih varstvenih del je bila očitno nekoliko previsoka, saj so se težave s podlubniki nekoliko umirile. Sanitarnega poseka je bilo dobrih 31 %.
- ☞ Ohranili so se gozdovi z močno poudarjenimi ekološkimi funkcijami.
- ☞ Ohranjene so naravne in kulturne vrednote.

- ☞ Populacija rastlinojede divjadi je na ravni, ki omogoča uspešno naravno pomlajevanje.
- Kljub dobro zastavljenim ciljem izpred desetih let v enoti ostajajo nekateri temeljni problemi:
- ☞ neustrezno razmerje razvojnih faz,
 - ☞ slaba realizacija gojitvenih del in redčenj drogovnjakov,
 - ☞ pomanjkljiva odprtost s primernimi gozdnimi vlakami,
 - ☞ agresivnost smreke na hrastovo gabrovih rastiščih,
 - ☞ slabo preraščanje hrasta zaradi pepelaste plesni in agresivnosti smreke.

5 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

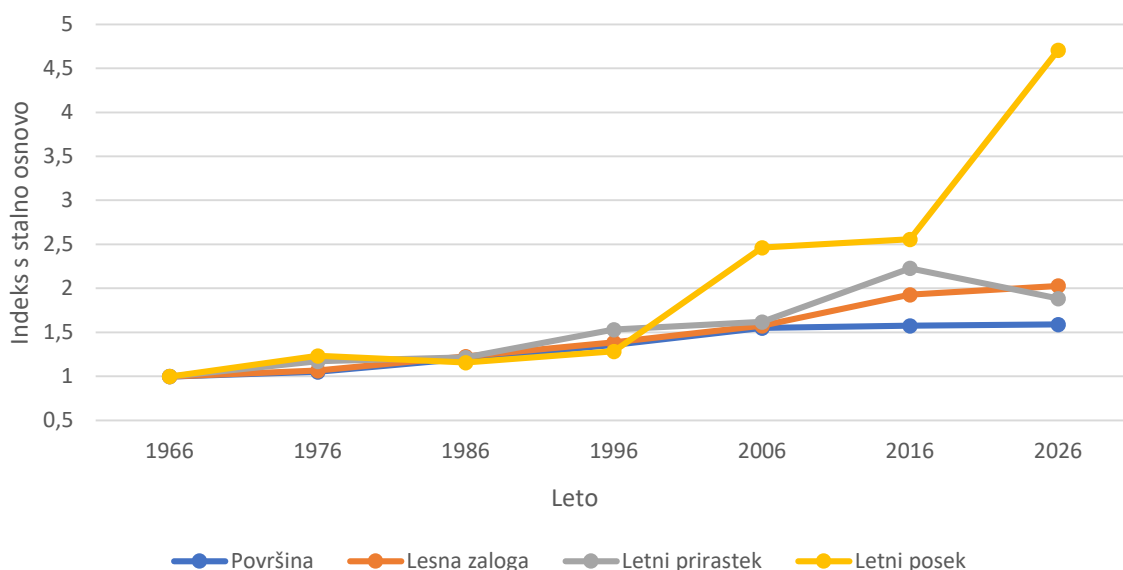
5.1 Razvoj gozdnih fondov

Danes je 99,92 ha več gozda, kot ga je bilo pred desetimi leti, in kar 3.615,54 ha več kot pred šestimi desetletji. Razlog za umiritev procesa zaraščanja kmetijskih površin je povečan interes po krčitvah v kmetijske namene na eni strani in vedno manjša površina kmetijskih površin na drugi strani. Vzrok v povečanju površine gozdov je tudi menjava metode ugotavljanja površine gozdov (površina na osnovi parcel se je v letu 2005 zamenjala z digitalizacijo gozdnih površin). Razlog sprememb površine so predvsem posledica novo zaraščenih kmetijskih zemljišč, prilagoditve meje enote novemu zemljiškokatastrskemu načrtu, razlik v kakovosti prikaza gozdne površine (zaradi uporabe novejših in natančnejših podlag) ter izločitve javnih cest. Upoštevati je potrebno tudi krčitve (29,01 ha) v zadnjem desetletju.

Preglednica 43/GFR1: Razvoj gozdnih fondov

Leto	Površina ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Letni prirastek m ³ /ha			Realizirani letni posek m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1966	6.119,42	14,0	133,0	147,0	0,49	3,56	4,05	0,19	1,39	1,58
Verižni indeks	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
1976	6.425,83	16,1	140,4	156,5	0,60	4,15	4,75	0,26	1,69	1,95
Verižni indeks	105,0	115,0	105,6	106,5	122,4	116,6	117,3	136,8	121,6	123,4
1986	7.340,05	23,9	156,1	180,0	0,82	4,10	4,92	0,38	1,45	1,83
Verižni indeks	114,2	148,4	111,2	115,0	136,7	98,8	103,6	146,2	85,8	93,8
1996	8.304,00	33,5	170,5	204,0	1,19	5,03	6,22	0,82	1,21	2,03
Verižni indeks	113,1	138,1	108,9	113,3	145,1	122,7	126,2	215,8	83,4	110,9
2006	9.476,18	36,1	195,3	231,4	1,65	4,91	6,56	0,81	2,02	2,83
Verižni indeks	114,1	109,4	114,9	113,4	138,7	97,6	105,6	98,8	166,9	139,4
2016	9.635,04	45,1	238,4	283,5	1,97	7,06	9,03	1,20	2,84	4,04
Verižni indeks	101,7	124,9	122,1	122,5	119,4	143,8	137,7	148,1	140,6	142,6
2026	9.734,96	45,8	252,6	298,4	1,61	6,02	7,63	0,97	6,47	7,44
Verižni indeks	101,0	101,5	106,0	105,3	81,7	85,3	84,5	80,8	228,2	184,2

Opomba: Do vključno obdobja 2016-25 je prikazan letni posek iz evidence sečenj, za obdobje 2026-35 načrtovani posek.

Grafikon 6: Razvoj gozdnih fondov prikazan z indeksom s stalno osnovo

Hektarska lesna zaloga se je v zadnjem desetletju povečala za 14,9 m³/ha oz. za 5,3 %, v zadnjih šestih desetletjih pa za 151,4 m³/ha oz. 103,0 %. Zalogi iglavcev in listavcev sta skozi desetletja ves čas naraščali. Ker se je lesna zaloga za posamezna obdobja ugotavljala z

različnimi metodami (polna premerba gozdov, Bitterlichova metoda, stalne vzorčne ploskve), je povsem korektno le ugotavljanje sprememb lesne zaloge samo za zadnja tri desetletja, saj so bili podatki pridobljeni z isto metodo, to je s stalnimi vzorčnimi ploskvami.

Letni prirastek se je od leta 1966 povečal za 17,7 %. Največji porast prirastka se je zgodil v prejšnjem desetletju, ker je bil v preteklih obdobjih izračunan po drugih metodah in glede na njegov dvig podcenjen. Bilančna metoda pa kaže, da je bil v prejšnjem desetletju precenjen.

Evidentiran realiziran hektarski posek je v prejšnjih desetletjih nihal od 1,58 do 4,04 m³/ha. Za leto 2026 je prikazan načrtovani posek, zato je neprimerljivo večji. Načrtovano je povečanje možnega poseka, ker je bil načrtovani posek v minulem desetletju pomanjkljivo realiziran. Predvideno je močnejše poseganje med listavce, saj je bil posek iglavcev v minulih obdobjih vedno nad načrtovanim.

Preglednica 44/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst

Obdobje	Smreka	Jelka	Bori	Macesen	Drugi iglavci	Bukev	Hrast	Plemeniti listavci	Trdi listavci	Mehki listavci
1966	10	-	-	-	-	40	40	-	10	-
1976	10	-	-	-	-	48	37	-	5	-
1986	11,8	0,2	0,7	0,1	0,5	34,5	23,7	2,9	24,5	1,1
1996	14,4	0,3	1,1	0,1	0,6	32,1	21,3	4,3	23,1	2,7
2006	13,8	0,2	1,2	0,1	0,2	30,2	21,1	8,2	21,3	3,7
2016	13,7	0,7	1,2	0,0	0,3	30,5	19,5	8,0	23,9	2,2
2026	13,1	0,8	1,3	0,0	0,2	31,4	17,7	8,7	25,3	1,5

Zaradi obsežnih sanitarnih sečenj v preteklem desetletju, se je delež smreke zmanjšal za 0,6 odstotne točk. Nevzpodbudno je zmanjševanje deleža hrasta, ki se še vedno suši in slabo pomlajuje oz. prerašča, njegov delež pa uspešno zapolnjujejo bukev, trdi listavci in plemeniti listavci. Zadnji dve desetletji se znatno zmanjšuje tudi delež mehkih listavcev. Deleži ostalih skupin drevesnih vrst se niso bistveno spremenili.

Preglednica 45/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka

	Lesna zaloga (%)						Prirastek (%)						Možni posek (%)
	Debelinski razredi						Debelinski razredi						
	I	II	III	IV	V	Skupaj	I	II	III	IV	V	Skupaj	
Iglavci	70,0	92,2	102,4	96,4	142,2	101,7	70,5	91,1	87,2	70,0	85,0	81,7	90,1
Listavci	90,0	93,9	104,2	114,8	131,5	106,0	76,4	90,0	90,4	88,2	80,4	85,3	110,9
Skupaj	90,0	93,7	103,9	112,1	133,4	105,3	75,3	90,3	89,7	84,1	81,7	84,5	107,7

Skupne vrednosti za vse tri kazalnike se nekoliko razlikujejo od vrednosti verižnega indeksa v preglednici GFR1. Razlog za razhajanje je v tem, da so vrednosti prve preglednice računan iz hektarskih vrednosti, zgornje preglednice pa iz absolutnih vrednosti. Pri indeksu možnega poseka pa še dodatno zato, ker je v preglednici GFR1 za preteklo obdobje upoštevan dejanski posek, za sedanje obdobje pa predviden možni posek.

Preglednica 46/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge za enoto

	Iglavci (m ³)	Listavci (m ³)	Skupaj (m ³)
Lesna zaloga v prejšnjem ureditvenem obdobju	434.266	2.296.802	2.731.068
Vrast	7.886	40.497	48.383
Prirastek (letni*10)	189.913	680.696	870.609
Sečnje po evidenci	115.876	273.427	389.303
Mortaliteta	22.877	161.114	183.991
Pričakovana lesna zaloga	493.312	2.583.454	3.076.766
Ugotovljena lesna zaloga	446.193	2.458.693	2.904.886
Ugotovljena LZ / pričakovana LZ (%)	90,4	95,2	94,4

Vsi podatki v preglednici so izračunani s tarifami, ki so bile uporabljene v prejšnjem načrtu, ker tarif nismo spreminjali je ugotovljena lesna zaloga ista, kot je prikazana v ostalih preglednicah. Prirastek in vrast v preglednici sta za minulo desetletje, posek pa je iz evidenc.

Iz preglednice lahko razberemo, da je ob upoštevanju evidenčnega poseka ugotovljena lesna zaloga za 5,6 % manjša od pričakovane. Večje odstopanje je pri iglavcih kot pri listavcih. Velik del te razlike lahko pojasnimo s premajhnim evidentiranjem poseka in s precenjenim prirastkom v minulem desetletju.

Preglednica 47/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge za zasebne gozdove

	Iglavci (m ³)	Listavci (m ³)	Skupaj (m ³)
Lesna zaloga v prejšnjem ureditvenem obdobju	410.300	2.235.816	2.646.116
Vrast	7.611	39.086	46.697
Prirastek (letni*10)	178.468	662.674	841.142
Sečnje po evidenci	105.267	265.816	371.083
Mortaliteta	22.080	155.500	177.580
Pričakovana lesna zaloga	469.032	2.516.260	2.985.292
Ugotovljena lesna zaloga	427.183	2.387.966	2.815.149
Ugotovljena LZ / pričakovana LZ (%)	91,1	94,9	94,3

Ugotovljena lesna zaloga, izražena v absolutnih vrednostih, je v zasebnih gozdovih za 5,7 % manjša od pričakovane, kar je podobno kot v enoti.

Preglednica 48/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge za državne gozdove

	Iglavci (m ³)	Listavci (m ³)	Skupaj (m ³)
Lesna zaloga v prejšnjem ureditvenem obdobju	21.021	41.106	62.127
Vrast	212	1.089	1.301
Prirastek (letni*10)	9.939	12.566	22.505
Sečnje po evidenci	10.553	7.346	17.899
Mortaliteta	615	4.332	4.947
Pričakovana lesna zaloga	20.004	43.083	63.087
Ugotovljena lesna zaloga	18.008	51.389	69.397
Ugotovljena LZ / pričakovana LZ (%)	90,0	119,3	110,0

Ugotovljena lesna zaloga, izražena v absolutnih vrednostih, je v državnih gozdovih za 10,0 % večja od pričakovane. Glavni razlog tega odstopanja je nezanesljivosti podatkov zaradi majhne površine državnih gozdov.

Preglednica 49/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge za gozdove lokalnih skupnosti

	Iglavci (m ³)	Listavci (m ³)	Skupaj (m ³)
Lesna zaloga v prejšnjem ureditvenem obdobju	2.945	19.880	22.825
Vrast	63	322	385
Prirastek (letni*10)	1.506	5.456	6.962
Sečnje po evidenci	56	265	321
Mortaliteta	182	1.282	1.464
Pričakovana lesna zaloga	4.276	24.111	28.387
Ugotovljena lesna zaloga	1.002	19.338	20.340
Ugotovljena LZ / pričakovana LZ (%)	22,5	76,2	68,1

Ugotovljena lesna zaloga, izražena v absolutnih vrednostih, je v gozdovih lokalnih skupnosti za 31,9 % manjša od pričakovane. Odstopanje je zelo veliko, kar je predvsem posledica nezanesljivosti podatkov zaradi izredno majhne površine gozdov lokalnih skupnosti.

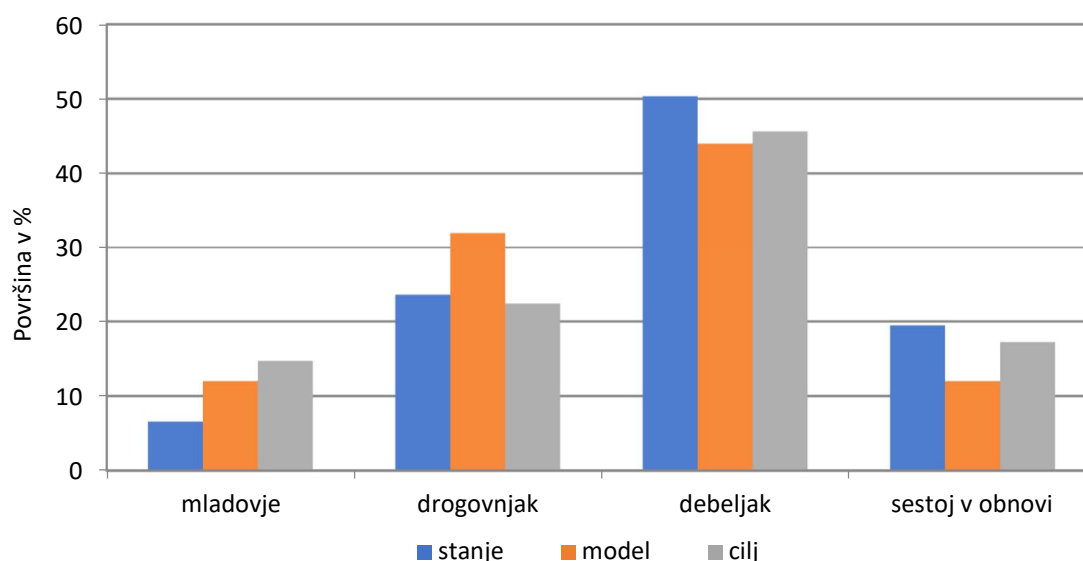
5.2 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti

5.2.1 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika razmerja razvojnih faz in zgradb sestojev

Preglednica 50/D-SM: Delež razvojnih faz in primerjava z modelnim stanjem

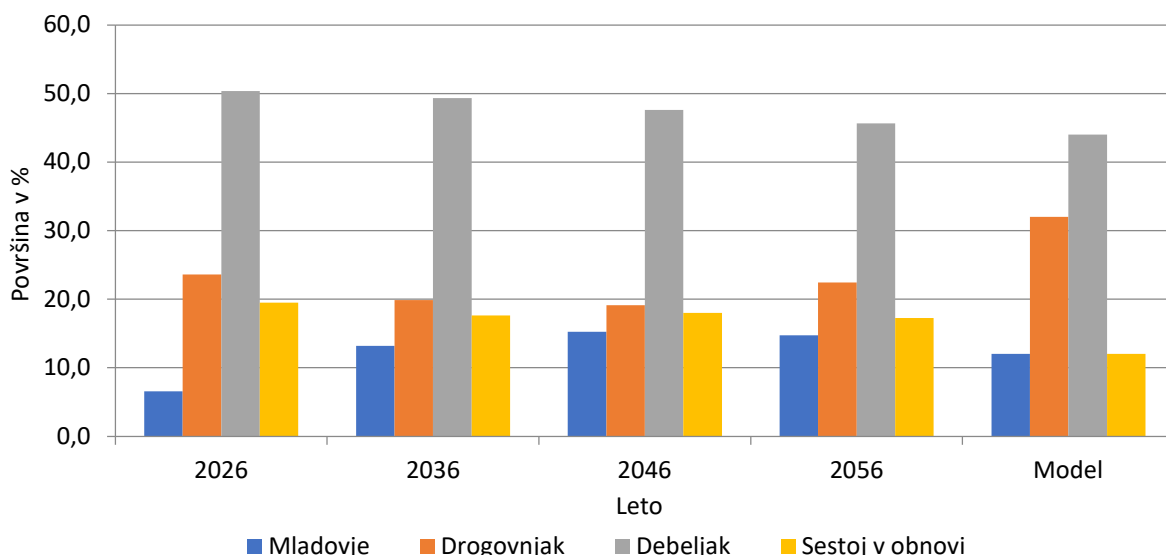
Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika deležev
	Površina (ha)	Delež (%)	Korigiran delež (SPG) (%)	Trajanje razvojne faze (let)	Delež (%)	Modelna površina (ha)	
Mladovje	592,87	6,1	6,6	15	12,0	1.082,80	-5
Drogovnjak	2.100,65	21,6	23,6	40	32,0	2.887,48	-8
Debeljak	4.543,64	46,6	50,3	55	44,0	3.970,29	6
Sestoj v obnovi	1.758,29	18,1	19,5	15	12,0	1.082,80	7
Skupinsko, gnezdasto raznomerni sestoji	711,59	7,3	-	-	-	-	-
Pionirski gozd z grmišči	27,92	0,3	-	-	-	-	-
Skupaj	9.734,96	100,0	100,0	125	100,0	9.023,37	0

Modelne deleže razvojnih faz za enoto smo izračunali s ponderiranjem modelnih deležev rastiščnogojitvenih razredov, te pa smo povzeli iz območnega načrta 2021 – 2030. Izračunane deleže smo primerjali s korigiranimi deleži razvojnih faz, pri čemer raznomernih gozdov nismo upoštevali v izračunu modela, pionirske gozdove pa smo prišteli k drogovnjakom.

Grafikon 7: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah

Dejansko razmerje razvojnih faz se razlikuje od modelnega razmerja. V enoti imamo preveč debeljakov (6 odstotnih točk) ter posledično premalo mladovij (5 odstotnih točk) in drogovnjakov (8 odstotne točke). Preveč je tudi sestojev v obnovi (7 odstotne točke). Zaradi načina opisovanja sestojev sklepamo, da je površina mladovij dejansko nekoliko večja, ker pogosto zaradi majhnih površin (do 0,25 ha) niso izločena v samostojne sestoe, toda tako velikega primanjkljaja s tem kljub vsemu ne moremo opravičiti. Starejše sestoe je potrebno hitreje uvajati v obnovo, še posebej pomlajene debeljake z veliko lesno zalogo, kjer je vrednostni prirastek že kulminiral. V sestojih v obnovi je potrebno obnovo pospeševati in predvsem zaključevati, da popravimo velik primanjkljaj mladovij. Pri tem pa se ne sme zanemariti prostorske razporejenosti in pestrosti razvojnih faz.

Grafikon 8: Razvoj razvojnih faz za ciljno obdobje

V zgornjem grafikonu je prikazano stanje, model in predvidevanje razvoja razvojnih faz za tridesetletno ciljno obdobje. Za prikaz razvoja razvojnih faz smo uporabili površine smernic, višino lesne zaloge in dobo trajanja posamezne razvojne faze po RGR-jih. Za izračun razvoja v enoti smo sešteli površine po RGR-jih.

Kot je razvidno iz grafikona, bo približevanje modelnemu stanju postopno in dolgotrajno. Čez trideset let bo debeljakov manj, vendar še vedno več kot po modelu. Drogovnjakov bo v naslednjih desetletjih pričakovano manj, saj učinki načrtovanih ukrepov v debeljaki in sestojih v obnovi po treh desetletjih še ne bodo vplivali na stanje drogovnjakov. Stanje v drogovnjaki se bo občutneje povečalo v četrtem in petem desetletju, ko bodo mladovja preraščala v drogovnjake. Sestoj v obnovi je več, kot jih predvideva modelno stanje. Zaradi velikega deleža sestoj v obnovi bo tudi mladovij nekoliko preveč. Delež mladovij bo že v naslednjem desetletju presegel modelno stanje, in se bo rahlo še povečal do konca ciljnega obdobja.

5.2.2 Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov

Krčitev gozdov je bilo v preteklem desetletju malo (29,01 ha), večinoma na površinah, ki niso sporne z vidika varovalne in hidrološke funkcije. Ostali gozdovi s svojo stalno pokrovnostjo tal zagotavljajo primerno opravljanje funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev ter hidrološke funkcije.

V gozdovih enote najdemo številne živalske vrste, med katerimi je potrebno posebej izpostaviti parkljesto divjad in zveri ter tiste vrste ptic, ki najdejo svoj dom le v obsežnih strnjenih gozdovih. Dosedanje gospodarjenje je zagotavljalo ohranitev primerne stanja biotopov za vse živalske vrste.

Središče turizma in rekreacije v enoti predstavlja reka Krka, ki ponuja veliko oblik rekreacije (čolnarjenje, ribolov). Obljudene so tudi številne pešpoti, gozdovi v neposredni bližini večjih naselij in posamezni vrhovi. Interesi za vožnjo v naravnem okolju z motornimi vozili, ki za gozdni prostor ni primerna, se pojavljajo, vendar jih uspešno omejujemo. Glede na pojavljanje turističnih kmetij in gradnje ostalih objektov za rekreacijo bo v prihodnosti zanimanje po športnih aktivnostih v gozdu še več. Te interese bo potrebno upoštevati in primerno opredeliti površine gozdov, ki bodo opravljale poudarjeno rekreacijsko in turistično funkcijo. V tem načrtu smo te površine opredelili v poglavju funkcij in na karti funkcij.

Gozdovi ob objektih kulturne dediščine morajo biti negovani predvsem v smislu varovanja teh objektov. Za take objekte je nevarna gradnja cest in vlak.

Za doseganje ciljev gospodarjenja z gozdovi, predvsem uspešnosti pomlajevanja rastiščem primernih drevesnih vrst, je zlasti pomembna usklajenost med gozdom in rastlinojedo parkljasto divjadjo. Z ohranjanjem negozdnih površin in večje ponudbe hrane na številnih pomlajenih površinah divjad ne bo ogrozila doseganja zastavljenih ciljev pri gospodarjenju z gozdovi.

6 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

6.1 Splošni gozdnogospodarski cilji

Cilj gospodarjenja z gozdovi so sonaravni, rastiščem primerni, kakovostni, biološko in mehansko stabilni gozdovi s trajnim zagotavljanjem vseh njihovih ekoloških, socialnih in gospodarskih funkcij. Takšni gozdovi bodo omogočali uresničevanje naslednjih prioritarnih ciljev.

Proizvodni cilji:

Trajna proizvodnja lesa za lesni trg in lastno porabo. Ciljna lesna zaloga je 310 m³/ha v okvirnem razmerju iglavcev 13 % in listavcev 87 %. Ciljna kvaliteta je hlodovina iglavcev za žago (B) in hlodovina listavcev za furnir (A1), luščenje (A2) ali za žago (B).

Z uravnavanjem staleža divjadi in prehranske sposobnosti gozdov zagotoviti naravno obnovo gozdov in trajni prihodek od lova divjadi.

Ciljno obdobje znaša 30 let. Pri določitvi ciljev je uporabljena simulacija, pri kateri gibanje gozdnih fondov ni linearno, saj lesna zaloga, prirastek in možni posek v prihodnjih desetletjih ne bodo enaki vrednostim tega desetletja. Trenutno stanje sestojev bo v prihodnjih desetletjih narekovalo nekoliko drugačne ukrepe, kot jih načrtujemo za prvo desetletje, kar velja tudi pri določevanju ciljev po rastiščnogojitvenih razredih.

Ekološki cilji:

Na najstrmejših pobočjih s poudarjeno funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev je cilj naraven, skupinsko raznodoben in raznomen gozd z zmerno lesno zalogo.

Ohranjeni naravni gozdovi za trajno zagotavljanje čistilne in vodozadrževalne sposobnosti gozda in gozdnih tal ter za ohranjanje ravnovesja občutljivih vodnih razmer kraškega sveta.

Ohranjena današnja površina gozdov na vodovarstvenih območjih z naravno vrstno sestavo in strukturo sestojev, ki zagotavlja čistost in stalnost odtoka. Ostale vloge teh gozdov morajo biti podrejene hidrološki.

Večja količina odmrle lesne mase v predelih, kjer je zaradi ohranjanja habitatov živalskih vrst (Natura 2000 območja) mrtva masa najbolj pomembna.

Ohranjena visoka stopnja vrstne in strukturne raznolikosti gozda in gozdnega prostora ter ohranjene vse rastlinske in živalske vrste ter njihovi habitati kot so gnezdišča, mokrišča, kali, obrečna vegetacija, drevesna dupla, mrtva masa, travniški lazi sredi gozdov, plodonosno drevje in podzemni habitati.

Urejeni in vzdrževani izviri in potoki z naravno drevesno sestavo ob njih.

Ohranjeno ugodno ohranitveno stanje redkih in ranljivih habitatnih tipov gozdov, vključno s habitatnimi tipi in vrstami na območjih Natura 2000. Omenjeni predeli so v veliki meri skladni z območji varstva narave, ki predstavljajo opazen delež gozdov, na katerih ima ta vloga prednost pred ostalimi.

Ohranjene avtohtone manjšinske drevesne vrste in manjšinske vrste gozdnih združb, ki so ogrožene zaradi razmer v okolju oziroma zaradi njihovih posebnih ekoloških lastnosti (tisa, brek, skorš, mokovec, jerebika, bresti, javorji, jeseni).

Ohranjeni gozdni ostanki v kmetijski krajini.

Ohranjena zavarovana območja, naravne vrednote, ekološko pomembna območja ter ugodno stanje kvalifikacijskih vrst in habitatnih tipov v Natura 2000 območjih.

Socialni cilji:

Ohranjeni in urejeni naravni gozdovi v neposredni bližini objektov in nahajališč kulturne dediščine in drugih naravnih vrednot okolja.

V okolici turistično in rekreativno pomembnih objektov primerno urejeni, naravni gozdovi, visokega estetskega videza.

Urejeni in s predstavitvenimi tablami, smerokazi, opozorili in obvestili opremljeni gozdovi v okolici turistično in rekreativno pomembnih objektov.

Urejeni dostopi do spominskih obeležij, turističnih točk in zanimivih objektov.

Urejene in vzdrževane pešpoti.

6.2 Usmeritve**6.2.1 Splošne usmeritve**

Izboljšati razmerje razvojnih faz in zgradb sestojev z namenom zagotovitve trajnosti funkcij in donosov v bližnji in nekoliko bolj oddaljeni prihodnosti.

V sodelovanju s kmetijskim sektorjem težiti k ustavitvi zaraščanja kmetijskih površin v gozdnati krajini. V gozdni krajini ohraniti strnjenost velikih sklenjenih gozdnih območij in vzdrževanost travinj.

Vitalne hraste, debeline nad 90 cm, ki rastejo v dolinah oziroma na neizpostavljenih mestih, puščati kot semenska in habitatna drevesa.

Povečati realizacijo gojitvenih del v mladovjih. Pri negi pospeševati hrast in plemenite listavce, na skalovitih strminah pa ohranjati toploljubne listavce.

Saditi pretežno listavce in jelko v primerih potrebe po popolnitvi posameznih večjih vrzeli, ki nastanejo po raznih ujmah.

Pri sečnji in spravilu se v največji možni meri izogniti številnim spominskim obeležjem, brlogom, vodnim telesom in ostalim za splošne koristne funkcije pomembnim objektom ter v njihovi okolici zagotoviti popoln gozdni red.

Vzdrževati pašne površine z oblikovanim gozdnim robom in pospeševati plodonosne vrste ter s tem povečati pestrost prehrabnih kapacitet za divjad.

V primeru, ko je jakost poseka večja kot 130 m³/ha (praviloma pomladitveni posek), je zaradi zmanjševanja poškodb sestojev in tal potrebno posek izvesti v dveh časovno ločenih korakih (vsaj 3 leta).

Pri poseku dosledno upoštevati gozdnogojitveno smernico in predpisano intenziteto možnega poseka.

Zaradi redno ponavljajočih se ujm, tudi zaradi očitnih klimatskih sprememb, je potrebna previdnost pri izvedbi možnega poseka. Realizacija rednega poseka naj se v prvi polovici desetletja izvede do 70 % možnega poseka, saj bomo le tako preprečili groba preseganja možnega poseka na nivoju oddelka. V primeru z vidika ujm ugodnih let se v zadnjih letih veljavnosti načrta realizira še preostali razpoložljivi možni posek.

V drogovnjakih redčiti na površini 1.970 ha s povprečno intenziteto poseka 20 % od LZ (za večino sestojev v intervalu od 18 do 22 %), odvisno tudi od sklepa sestoja. Na površini 40 ha drogovnjakov je predvideno premenilno redčenje s povprečno intenziteto poseka 26 % od LZ ter na površini 91 ha drogovnjakov ukrepanje ni predvideno.

Na površini 3.753 ha debeljakov akumulirati del prirastka. V teh sestojih je predvidena povprečna intenziteta poseka 15 % od LZ (za večino sestojev v intervalu od 13 do 18 %). Na površini 59 ha debeljakov ukrepanje ni predvideno.

Intenzitete v debeljakih ob začetku uvajanja v obnovo naj bodo med 30 in 40 % od lesne zaloge. Če je trenutna predpisana intenziteta nekoliko manjša, se del sestoja, kjer ocenimo,

da je še možno akumulirati vrednostni prirastek, ne uvede v obnovo. S tem dosežemo, da je intenziteta na delu sestoja, ki je bil uveden v obnovo, na ravni, kot je navedeno zgoraj. Tako bomo zmanjšali poškodbe pri nadaljevanju obnove. Svetloljubne vrste, še posebej hrast, javor, jesen in plodonosne vrste, zahtevajo več svetlobe in večja pomladitvena jedra.

Obnova debeljakov naj se izvede v dveh korakih v debeljakih, ki so že delno pomlajeni zaradi premočnih redčenj v preteklosti, sicer v treh.

Za začetek obnove je predvidenih 732 ha gozdov s povprečno intenziteto poseka 32 % od LZ. Pri uvajanju debeljakov v obnovo, nadaljevanju in zaključku obnove ukrepati odločno ter upoštevati prostorski red oziroma razpršenost različnih razvojnih faz v prostoru.

Po uvedbi sestoja v obnovo se vanj vrniti le še dvakrat. Prvič dodatno sprostiti podmladek ter dodati svetlobo z intenziteto od 50 do 70 %, oziroma zmanjšati lesno zalogo na približno 150 m³/ha, kar nam zagotavlja zmerne poškodbe, ko naslednjič s končnim posekom zaključimo obnovo.

V današnjih sestojih v obnovi na površini približno 334 ha zadržano nadaljevati obnovo s povprečno jakostjo poseka 28 % od LZ (za večino sestojev v intervalu od 23 do 30 %). To so navadno sestoji v obnovi z majhno zalogo in majhnim deležem podmladka, nastali največkrat po gradacijah podlubnikov. V tako nastalih sestojih v obnovi je težava tudi v močni podrasti, ki otežuje naravno pomlajevanje, zato je potrebno ohranjati zastor matičnega sestoja, nato pa intenzivno izvajati obžetve in nego podmladka. Za pospešeno nadaljevanje obnove je opredeljenih približno 723 ha današnjih sestojev v obnovi s povprečno jakostjo poseka 58 % od LZ (za večino sestojev v intervalu od 50 do 60 %). Površino 700 ha pokrivajo gozdovi, kjer je potrebno v tem desetletju zaključiti obnovo.

Z zaključkom obnove ne zavlačevati, da podmladek pride v fazo letvenjaka. Ko je podmladek višji od enega metra, oziroma na prehodu iz mladja v goščo, in če je pokrovnost podmladka večja od 70 %, je potrebno obnovo zaključiti. Tako bomo zmanjšali poškodbe in povečali vrstno pestrost. Z dolgimi pomladitvenimi dobami in obilnim zastorom namreč pospešujemo enovrstne sestoj buke ali smreke.

V raznomernih gozdovih na površini približno 712 ha izvajati sečnjo s povprečno intenziteto poseka 20 % od LZ.

V pionirskih gozdovih z grmišči na površini približno 28 ha premenilno redčiti s povprečno intenziteto 27 % od LZ.

S pomočjo zgornjih usmeritev želimo pospešiti približevanje modelnemu razmerju razvojnih faz ter zagotoviti visoko stopnjo strukturne raznolikosti gozdov in prostorske razporejenosti razvojnih faz. Vse to bomo dosegli s hitrejšim nadaljevanjem ter zaključevanjem obnov, z bolj postopnim in premišljenim vključevanjem debeljakov v obnovo, z določanjem sestojev, kjer se v tem obdobju ne bo ukrepalo, in seveda s skrbnim prostorskim načrtovanjem teh dejavnosti.

Povečati intenzivnost gojitvenih del v mladovjih in drogovnjakih.

Površin primernih za poenostavljeno izbiro drevja za posek ni.

Prikaz območij gozdov, na katere se nanašajo konkretne usmeritve, je v merilu 1:25.000 prikazan v kartnem delu načrta (Karta št. 6:).

6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov

Ekološke funkcije

Posek v gozdovih s poudarjeno funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev opraviti z namenom dolgoročnega povečanja stabilnosti ter strukturne in vrstne raznolikosti. V primeru kritične stabilnosti odstraniti pretežka drevesa.

V okolici izvirov, kraških jam in objektov naravne dediščine ohranjati pokrovnost in drevesa večjih dimenzij. V njihovi neposredni bližini ni dovoljeno:

- ☞ kakorkoli onesnaževati (uporaba kemičnih sredstev za zaščito lesa, biološko nerazgradljivih olj za mazanje verig motornih žag, izpust odpadnih olj),
- ☞ spreminjati obstoječe avtohtone zarasti ter vnašati tuje živalske in rastlinske vrste.

S primernim gospodarjenjem ohraniti in vzdrževati ugodno stanje habitatov, še posebej redkih in ranljivih habitatnih tipov gozdov in habitatov redkih ali ogroženih rastlinskih in živalskih vrst. Na območjih Nature 2000 ohraniti razmere zatečenega ugodnega stanja kvalifikacijskih vrst in habitatnih tipov.

Ohraniti in vzdrževati razgibano strukturo in vrstno raznolikost habitatov, kot so gozdni robovi, jase, košenice, kali in luže.

Ohraniti v določenem sestoji redke drevesne in grmovne vrste ter drevje posebnih oblik.

Dele gozda, ki so pomembni življenjski prostor redkih in ogroženih živalskih ali rastlinskih vrst, prepustiti naravnemu razvoju oziroma v njih tem vrstam ustrezno prilagojeno gospodariti (naravna zatočišča).

Ohraniti in načrtno puščati drevesa z dupli in večjimi gnezdi, prav tako tudi drevesa, ki predstavljajo potencialna dupla (votlo in odmirajoče drevje). Zagotoviti ustrezno prostorsko razporejenost in število teh dreves. Izboljšati debelinsko strukturo in ohraniti delež odmrlega drevja nad 3 % lesne zaloge.

V primeru habitatnih dreves ohraniti predvsem drevje z dupli, močnejše osebke posameznih drevesnih vrst listavcev, za katere predvidimo naravno propadanje, mehke listavce, kot najprimernejša drevesa za dupla, in minoritetne drevesne vrste, drevesa močnejše obraščena z bršljanom, drevesa poškodovana od strele, suha stoječa in podrti drevesa iglavcev in listavcev. Habitatna drevesa naj bodo večjih dimenzij, saj večje sušice lahko nadomestijo manjše in ne obratno.

Načrtno vzpostaviti oziroma vzdrževati mrežo ekocelic in habitatnih dreves oziroma dreves, sestojev ali delov sestojev brez gospodarjenja ali z gospodarjenjem v omejenem obsegu. Ekocelice postaviti v primerni oddaljenosti od gozdnih cest in glavnih vlak, na površinah, kjer je manjša kakovost drevja in kjer so manj ugodne razmere za gospodarjenje z gozdom, ali na površinah, kjer pričakujemo težave pri pomlajevanju, predvsem pa v okolici naravnih vrednot. Kot ekocelice se izbere posamično drevje ali skupine drevja in dele sestojev ter tudi gozdni rob.

V območju posebnih biotopov (jame, brlogi, izviri, stene, naravne vrednote...) in na območjih, kjer je gospodarjenje z gozdom oteženo (skalovitost, naklon), prav tako pa tudi na območjih, kjer ekocelic zaradi intenzivnega gospodarjenja primanjkuje, je potrebno oblikovati večje ekocelice (večje od 0,5 ha). V teh naj se s posekom ne ukrepa ali pa naj bo gospodarjenje z gozdom podrejeno ohranjanju in izboljševanju stanja habitatov. Za ekocelice se določi tudi dele manj kakovostnih debeljakov, kjer se od 10 do 30 let ne ukrepa in se jih kot skupine drevja lahko tudi prepusti naravnemu razvoju. Na predelih večjih ekocelic se večji del lesne mase prepušča naravnemu razkroju.

Vzdrževati negozdne površine v gozdni krajini.

V podrasti ohraniti grmovni in zeliščni sloj, razen v času obnove gozdov. Pri negi gozda ohraniti mehke listavce, grmovno in zeliščno vegetacijo, ki ne ovira razvoja mladja gospodarsko zanimivih vrst.

Gozdovi in gozdni prostor v enoti se pojavljajo na naslednjih ekološko pomembnih območjih in območjih Nature 2000: POO Šumberk, POO Bobnova jama, POO Ajdovska planota, POO Kočevsko, POO Krka s pritoki, POV Kočevsko in EPO Kočevsko, EPO Ajdovska planota, EPO Šumberk, EPO Krka – reka ter EPO Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri.

Konkretna in podrobnejša usmeritve s pripadajočimi upravljalskimi conami

POO Ajdovska planota, POO Kočevsko, POV Kočevsko:

- ☞ Ohranja se čimbolj strnjen kompleks gozdov brez večjih infrastrukturnih posegov ter fragmentacije.

- ☞ Ohranja se rastišču primerna sestava gozdov, v spremenjenih ali izmenjanih sestojih se gospodarjenje z gozdovi usmeri k vzpostavljanju rastišču primernejše drevesne sestave.
- ☞ V gozdu se ohranja mozaičnost razvojnih faz, vzpostavi se vertikalna razgibanost sestojev.
- ☞ Znotraj strnjenih gozdov je potrebno s košnjo vzdrževati zaraščajoče košenice in ostale negozdne površine ter oblikovati strukturno in vrstno pestre gozdne robove.
- ☞ Na košenicah se ne gradi novih gozdnih prometnic, rampnih prostorov ter skladišč lesa. Preko košenic se ne vlači lesa, na njih se ne skladišči lesa oz. pušča sečnih ostankov.
- ☞ Pri gospodarjenju z gozdom se pospešuje minoritetne, ogrožene in plodonosne drevesne in grmovne vrste.
- ☞ Ohranja naj se vsaj 3 % mrtve lesne mase od celotne lesne zaloge. Izboljša naj se debelinska struktura odmrlega in odmirajočega drevja v prid debelejšemu drevju B in C razširjenega debelinskega razreda.
- ☞ V gozdu in na gozdnem robu se ohranja vse vodne biotope (mlake, luže, kaluže, mokrišča, močvirne združbe). V radiju vsaj 50 metrov od njih se ne postavlja solnic.
- ☞ Pri delu v gozdu oz. na gozdnem robu je potrebno ohranjati mravljišča.
- ☞ Na območjih ni vzpostavljene mreže starih in odmirajočih habitatnih dreves. Habitatna drevesa se na terenu vidno označi z dogovorjenim simbolom ter prepusti naravnemu razvoju. Lokacije habitatnih dreves se vnese v gozdnogojitvene načrte. Habitatna drevesa lahko delno nadomestijo odmrlo biomaso.
- ☞ Za habitatna drevesa se izbere poškodovano, bolno drevje, drevje z dupli in gnezdi, sušice, ali kako drugače z vidika izkoriščanja lesa nezanimivo drevje, v kolikor pa takega drevja ni v zadostni količini, se izbere izmed ostalega drevja.
- ☞ Mrežo starih in odmrlih dreves je smiselno zgostiti ob gozdnih robovih, vodnih in manjšinskih ekosistemih ter v ekocelicah.

Netopirji:

- ☞ V neposredni bližini jamskih vhodov (1 do 2 drevesni višini) se izločijo ekocelice z ukrepanjem. Znotraj ekocelic naj bodo dovoljena zgolj dela za krepitev funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti oz. sanitarna sečnja. Ekoloških razmer v okolici jame se ne spreminja, ohranja se zastrtost nad jamskimi vhodi.
- ☞ V neposredni okolici jam se ne gradi gozdnih prometnic. Če ni drugih prostorskih možnosti, naj načrtovanje omrežja gozdnih prometnic poteka v sodelovanju s pristojno enoto ZRSVN.
- ☞ Pri delu v gozdu se uporabljajo biološko razgradljiva olja.
- ☞ V kolikor se ugotovi povečan obisk jame oziroma nabiranje jamskih živali, naj se o tem obvesti ZRSVN.

Medved, volk, ris:

- ☞ Z gozdom in krajino naj se upravlja v skladu s strategijami in akcijskimi načrti, ki obravnavajo velike zveri.
- ☞ V okolici aktivnih medvedjih brlogov, v radiju najmanj 200 m, naj se ne ukrepa v času od 15.12. do 30.4.. Vzpostavijo naj se mirne cone.
- ☞ V razdalji najmanj 300 m od kraja, kjer so poleženi mladiči volka, se v obdobju 1. 4. do 31. 5. dela v gozdu ne izvajajo. Vzpostavijo naj se mirne cone.
- ☞ V razdalji najmanj 100 m od kraja, kjer so poleženi mladiči risa, se v obdobju 1. 6. do 31. 8. dela v gozdu ne izvajajo. Vzpostavijo naj se mirne cone.

Alpski kozliček:

- ☞ Posekan les bukve na območjih povečane aktivnosti alpskega kozlička, se v času od 15. maja do 15. avgusta iz gozda transportira najkasneje v 14 dneh po poseku. Iz drugih območij, se posekan les iz gozda transportira čim prej.

Bukov kozliček:

- ☞ Posekan les listavcev in jelke na območjih povečane aktivnosti bukovega kozlička, se v času od 15. maja do 15. julija iz gozda transportira najkasneje v 14 dneh po poseku. Iz drugih območij, se posekan les iz gozda transportira čim prej.

Kozača:

- ☞ 300 metrov (razdalja se prilagodi terenu) okoli znanih gnezd kozače naj se od 1.2. do 30.6. s prekinitvijo gozdnih del (sečnja in spravilo lesa ter gradnja prometnic) zagotavlja mir.

Sršenar:

- ☞ V polmeru najmanj 300 m (razdalja se prilagodi terenu) okoli znanih gnezd sršenarja naj se od 1.5. do 31.8. s prekinitvijo gozdnih del (sečnja in spravilo lesa ter gradnja prometnic) zagotavlja mir. V okolici gnezda naj se osnuje ekocelica brez ukrepanja površine vsaj 1ha.

Ostale sove:

- V polmeru najmanj 100 m (razdalja se prilagodi terenu) okoli znanih gnezd ostalih sov naj se od 1.3. do 31.5. s prekinitvijo gozdnih del (sečnja in spravilo lesa ter gradnja prometnic) zagotavlja mir.

POO Bobnova jama

Konkretne usmeritve vezane na cono:

- ☞ Ohranjajo se gozdne površine, krčitve gozdov ne izvajajo.
- ☞ Pri sečnji in spravilu lesa se uporablja biološko razgradljiva olja.
- ☞ Načrtovanje omrežja gozdne infrastrukture naj poteka v sodelovanju s pristojno enoto ZRSVN. Gozdne prometnice se trasira na način, da so od izvirov, bruhalnikov, požiralnikov, Bobnove jame ter struge potoka Šica oddaljene vsaj 50 metrov. Neposredna okolica Bobnove jame (udornica) je primerna za osnovanje ekocelice z ukrepanjem.

POO Krka s pritoki

Konkretne usmeritve vezane na cono:

- ☞ V obrežni pas reke Krke se praviloma ne posega. V kolikor je sečnja potrebna, naj bo le-ta selektivna. Odstranjuje se zgolj nestabilna in fiziološko prestara drevesa, ki bi lahko povzročila erozijske procese ali ogrožala ostale funkcije na istem prostoru. Pri sečnji in spravilu lesa se uporablja biološko razgradljiva olja. Sečnje ostanke ob strugi je potrebno po sečnji odstraniti. Ne izvaja se krčitev gozda.
- ☞ Sečnja v obrežnem pasu se izvaja izven gnezditvene sezone ptic; torej med 1. avgustom in 1. marcem.
- ☞ Ob reki Krki se ohranja oz. vzpostavi naravna drevesna sestava (mehkolesni logi). V celoti se ohranja mikrorastišča močvirskih združb ob reki (sestoji sive in črne jelše, vrbe, topoli, trepetlike) ter mokrotne travnike. S sadnjo mehkih listavcev se nadomešča padla oz. podrti drevesa. Cilj naj bodo vrstno in strukturno pestri sestoji z bogato grmovno plastjo.
- ☞ V obrežnem pasu reke Krke in njegovem neposrednem zaledju (50 m) se praviloma ne gradi oz. pripravlja novih gozdnih prometnic. Če ni drugih prostorskih možnosti, naj načrtovanje in trasiranje prometnic poteka v sodelovanju s pristojno enoto ZRSVN.
- ☞ Preko poplavnih travnikov in mokrišč se ne trasira gozdnih prometnic, na njih se ne skladišči lesa oz. ne pušča sečnih ostankov. Lesa se ne vlačijo oz. vozi preko poplavnih travnikov.
- ☞ Sestoji ob reki Krki so primerni za vzpostavitev ekocelice z ukrepanjem. Ekocelice naj obsegajo obrežne sestaje, izvire ter najbolj strme in skalovite predele ob reki. V njih se gospodari v smislu krepitve funkcije varovanja naravne vrednote oz. krepitvi funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.

Puščavnik:

- ☞ Ohranja se obrežna lesna vegetacija brez vrzeli s pretežnim delom listavcev debelejših od 30 cm, z drevesi z dupli in votlimi drevesi.
- ☞ Pušča se 1-2 drevesi listavcev debelinskega razreda C na hektar (drevesa z dupli in votla drevesa).

Splošne varstvene usmeritve

Posegi in dejavnosti se izvajajo na naravni vrednoti, če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti za izvedbo posega ali opravljanje dejavnosti (5. člen Uredbe o zvrsteh naravnih vrednot).

Če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti, se posegi in dejavnosti:

- ☞ na površinski in podzemeljski geomorfološki, hidrološki in geološki naravni vrednoti izvajajo v obsegu in na način, da se ne uničijo, poškodujejo ali bistveno spremenijo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, oziroma v obsegu in na način, da se v čim manjši možni meri spremenijo druge fizične, fizikalne, kemijske, vidne in funkcionalne lastnosti naravne vrednote.
- ☞ na drevesni naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne zmanjša vitalnost in ne poslabša zdravstveno stanje drevesa ter, da se ne poslabšajo življenjske razmere na rastišču.
- ☞ na botanični in zoološki naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne poslabšajo življenjske razmere rastlin in živali, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, do takšne mere, da jim je onemogočeno dolgoročno preživetje.
- ☞ na ekosistemski naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne spremenijo kvalitete ekosistema ter naravni procesi v njem do takšne mere, da se poruši naravno ravnovesje.

Posegi in dejavnosti zunaj naravnih vrednot, na območju vpliva na naravno vrednoto se izvajajo tako, da vpliv posega ali dejavnosti ne povzroči uničenja ali bistvene spremembe lastnosti, zaradi katerih je bil del narave opredeljen za naravno vrednoto, ali uničenja naravne vrednote (6. člen Uredbe o zvrsteh naravnih vrednot).

Za potrebe priprave načrtov rabe naravnih dobrin se območje vpliva na naravno vrednoto opredeli glede na nameravani poseg ali dejavnost na podlagi naslednjih izhodišč:

- ☞ za hidrološko naravno vrednoto je območje vpliva na naravno vrednoto območje porečja ali dela porečja, v katerem se naravna vrednota nahaja,
- ☞ za podzemno geomorfološko naravno vrednoto je območje vpliva na naravno vrednoto površje nad podzemno jamo ter, če je naravna vrednota vodna podzemna jama, porečje voda, ki tečejo v podzemno jamo,
- ☞ za naravne vrednote drugih zvrsti je območje vpliva na naravno vrednoto območje, v katerem lahko vplivi posegov in dejavnosti človeka ogrozijo tiste lastnosti, zaradi katerih je bil del narave opredeljen za naravno vrednoto: za geomorfološke in geološke naravne vrednote je to zlasti njihova stabilnost, za botanične, zoološke, ekosistemske in drevesne naravne vrednote je to zlasti kvaliteta habitatov rastlin in živali,
- ☞ naravno vrednoto se lahko uredi za obisk javnosti z nadelavo poti, razgledišč, počivališč, postavitvijo ograj, tabel z informacijami, opozorili in podobno, vendar tako, da se bistveno ne spremenijo lastnosti naravne vrednote. Naravno vrednoto ali njen del, ki je posebej občutljiv na fizične učinke hoje, ki jih povzročijo obiskovalci, se uredi tako, da se onemogoči ogrožanje naravne vrednote. Na naravni vrednoti, katere obiskovanje in ogledovanje se prostorsko ne da omejiti ali se pričakuje, da omejitev ne bo učinkovita, se lahko obiskovanje in ogledovanje naravne vrednote ali njenega dela fizično onemogoči.

Ekološko pomembna območja

Varstvene usmeritve za ekološko pomembna območja se določajo za območje rabe naravnih dobrin ter za izvajanje posegov in dejavnosti, z namenom, da se ohranja ali dosega ugodno stanje tistih habitatnih tipov ter rastlinskih in živalskih vrst in njihovih habitatov, zaradi katerih je ekološko pomembno območje opredeljeno.

Na ekološko pomembnih območjih se v primeru obstoja alternativnih možnosti prostorske ureditve ne načrtujejo, če se zaradi njihove izvedbe lahko bistveno poslabša ugodno stanje habitatnih tipov ali vrst, zaradi katerih je ekološko pomembno območje opredeljeno, v drugih primerih pa se načrtujejo tako, da je njihov neugoden vpliv čim manjši.

Splošne varstvene usmeritve

Na ekološko pomembnih območjih, ki niso tudi posebna varstvena območja, so vsi posegi in dejavnosti možni, načrtuje pa se jih tako, da se v čim večji možni meri ohranja naravna razširjenost habitatnih tipov ter habitatov rastlinskih ali živalskih vrst, njihova kvaliteta ter povezanost habitatov populacij in omogoča ponovno povezanost, če bi bila le-ta z načrtovanim posegom ali dejavnostjo prekinjena.

Pri izvajanju posegov in dejavnosti, ki so načrtovani v skladu s prejšnjim odstavkom, se izvedejo vsi možni tehnični in drugi ukrepi, da je neugoden vpliv na habitatne tipe, rastline in živali ter njihove habitate čim manjši.

Posebne usmeritve s področja upravljanja z vodami

Rabo in druge posege v vode, vodna in priobalna zemljišča ter zemljišča na varstvenih in ogroženih območjih ter kmetijska, gozdna in stavbna zemljišča je treba programirati, načrtovati in izvajati v skladu s 5. členom Zakona o vodah (ZV-1, Uradni list RS, št. 67/02, 2/04 – ZZdl-A, 41/04 – ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14, 56/15, 65/20, 35/23 – odl. US, 78/23 – ZUNPEOVE in 52/24 – odl. US) tako, da se ne poslabšuje stanje voda, da se omogoča varstvo pred škodljivim delovanjem voda, ohranjanje naravnih procesov, naravnega ravnovesja vodnih in obvodnih ekosistemov ter varstvo naravnih vrednot in območij, varovanih po predpisih o ohranjanju narave.

Površinske vode se po pomenu, ki ga imajo za upravljanje voda, razvrstijo v 1. in 2. red. Vode 1. reda so navedene v Prilogi, ki je sestavni del ZV-1, preostale vode pa so vode 2. reda.

V 11. členu ZV-1 je določeno, da je zemljišče, na katerem je celinska voda trajno ali občasno prisotna in se zato oblikujejo posebne hidrološke, geomorfološke in biološke razmere, ki določajo vodni in obvodni ekosistem, vodno zemljišče celinskih voda (v nadaljevanju: vodno zemljišče). Vodno zemljišče tekočih voda obsega osnovno strugo tekočih voda, vključno z bregom, do izrazite geomorfološke spremembe. Vodno zemljišče stoječih voda obsega dno stoječih voda, vključno z bregom, do najvišjega zabeleženega vodostaja. Za vodno zemljišče se štejejo tudi opuščene struge in prodišča, ki jih voda občasno še poplavlja, močvirja in zemljišče, ki ga je poplavlila voda zaradi posega v prostor. Podrobnejši način določanja meje vodnega zemljišča tekočih voda določa Pravilnik o podrobnejšem načinu določanja meje vodnega zemljišča celinskih voda (Uradni list RS, št. 58/18).

V 14. členu ZV-1 je določeno, da je zemljišče, ki neposredno meji na vodno zemljišče, priobalno zemljišče celinskih voda (v nadaljevanju: priobalno zemljišče). Zunanja meja priobalnih zemljišč sega na vodah 1. reda 15 metrov od meje vodnega zemljišča, na vodah 2. reda pa 5 metrov od meje vodnega zemljišča. Četrty odstavek 14. člena ZV-1 določa zunanjo mejo priobalnega zemljišča na vodah 1. reda zunaj območij naselja, ki sega najmanj 40 m od meje vodnega zemljišča. Priobalna zemljišča so tudi vsa zemljišča med visokovodnimi nasipi. Peti odstavek 14. člena ZV-1 določa zunanjo mejo priobalnih zemljišč na vodah iz 35. točke Priloge ZV-1 (ostale celinske vode, ki tvorijo ali prečkajo državno mejo), ki sega pet metrov od meje vodnega zemljišča.

Na vodnem in priobalnem zemljišču ter na območju presihajočih jezer ni dovoljeno posegati v prostor, razen za izjeme, ki jih določa 37. člen ZV-1:

- ☞ ukrepe, ki se nanašajo na izboljšanje hidromorfoloških in bioloških lastnostipovršinskih voda;
- ☞ gradnjo objektov, namenjenih varstvu voda pred onesnaženjem;
- ☞ gradnjo objektov, namenjenih obrambi države, zaščiti in reševanju ljudi, živali in premoženja ter izvajanju nalog policije;
- ☞ zagotovitev varnosti plovbe in zagotovitev varstva pred utopitvami v naravnih kopališčih;
- ☞ gradnjo objektov, potrebnih za rabo voda, ki jih je za izvajanje posebne rabe vode nujno zgraditi na vodnem oziroma priobalnem zemljišču (npr. objekt za zajem ali izpust vode);

- ☞ ukrepe, ki se nanašajo na ohranjanje narave;
- ☞ gradnjo objektov grajenega javnega dobra po ZV-1 ali drugih zakonih;
- ☞ gradnjo objektov javne infrastrukture, komunalne infrastrukture in komunalnih priključkov na javno infrastrukturo ter z gradnjo objektov javne infrastrukture neposredno povezane ureditve, ki se načrtujejo na podlagi predpisov s področja umeščanja prostorskih ureditev državnega pomena v prostor, če izpolnjujejo pogoje iz tretjega odstavka tega člena;
- ☞ gradnjo pomožnih kmetijsko-gozdarskih objektov zunaj območij naselij na priobalnem zemljišču vodotokov 1.reda, vendar z zagotovljenim minimalnim 15 metrskim odmikom od meje vodnega zemljišča.

Pri načrtovanju je potrebno upoštevati določbe 84. člena ZV-1, da so na vodnem in priobalnem zemljišču prepovedane dejavnosti in posegi v prostor, ki bi lahko:

- ☞ ogrožali stabilnost vodnih in priobalnih zemljišč;
- ☞ zmanjševali varnost pred škodljivim delovanjem voda;
- ☞ ovirali normalen pretok vode, plavin in plavja;
- ☞ onemogočili obstoj in razmnoževanje vodnih in obvodnih organizmov.

Pri načrtovanju je potrebno upoštevati določbe 68. člena ZV-1, po katerih je na vodnem in priobalnem zemljišču prepovedano:

- ☞ odlaganje in pretovarjanje nevarne snovi v trdni, tekoči ali plinasti obliki;
- ☞ odlaganje ali odmetavanje odkopnih ali odpadnih materialov ali drugih podobnih snovi;
- ☞ odlaganje odpadkov.

Pri načrtovanju posegov na vodna in priobalna zemljišča ter na območja presihajočih jezer je potrebno zagotavljati preprečevanje poslabšanja ekološkega stanja voda in preprečevanje širjenja invazivnih tujerodnih vrst rastlin med izvajanjem gradbenih del na vodnih in priobalnih zemljiščih.

Odpadna olja je v splošnem prepovedano puščati v zabojnikih za zbiranje komunalnih odpadkov, jih odmetavati ali zlivati na tla oziroma v površinske in podzemne vode. Treba jih je oddati na za to določenih mestih (zbirni centri).

Prepovedano je gnojenje ali uporaba sredstev za varstvo rastlin na priobalnih zemljiščih v tlorisni širini 15 metrov od meje brega voda 1. reda in pet metrov od meje brega voda 2. reda na podlagi 65. člena ZV-1.

Vzpostavlja in ohranja naj se pas obvodne vegetacije (drevja in grmičevja), ki lahko omili ali prepreči vnos pesticidov in drugih onesnaževal v vodotok.

Pranje, vzdrževanje oz. popravilo gozdne mehanizacije naj se v gozdu ne izvaja. Parkirna mesta za gozdno mehanizacijo in pretakalne ploščadi morajo biti ali tlakovane ali pa imeti pod vozili postavljene lovilne posode ali pivnike, da se prepreči iztekanje nevarnih tekočin v tla. V primeru izlitja nafte in naftnih derivatov na pretakalni ploščadi ali v gozdu je treba onesnaženje omejiti, razlite nevarne snovi pa s pomočjo ekološke opreme (pivniki, granulat) pobrati v ustrezne posode. Mesta za skladiščenje goriva in olja naj bodo stran od vodotokov in stoječih voda, zunaj priobalnih zemljišč in območij poplav. Pripravljen naj bo podroben načrt v primeru razlitja.

Odlaganje ali skladiščenje lesa na poplavnih območjih ni dovoljeno.

Za načrtovane posege na vodovarstvena območja, za katere je določena obveza izdelave Analize tveganja za onesnaženje, mora biti le-ta izdelana in revidirana skladno s Pravilnikom o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja (Uradni list RS, št. 64/04, 5/06, 58/11 in 15/16). Posegi so sprejemljivi, če iz analize tveganja izhaja, da nov poseg ne bo povzročil poslabšanja stanja voda (ob upoštevanju zaščitnih ukrepov iz analize tveganja).

V bližnji okolici zajetij naj se ne pogozduje na taki razdalji, na kateri bi lahko prišlo do prodora korenin v zajetja ali do prodora organskih snovi ali mikrobiološkega onesnaženja v zajetje.

Oskrba strojev in vzdrževanje takih strojev in naprav, ki uporabljajo nevarne snovi, vključno z gorivi in mazivi, mora potekati izven najožjega vodovarstvenega območja (VVO I).

Posege v prostor je treba načrtovati in izvajati na način, da ne pride do poslabšanja kakovosti kopalne vode.

Usmeritve za preprečitev poslabšanja stanja površinskih in podzemnih voda

Zaradi ohranitve ali doseganja dobrega stanja voda ali njihovega dobrega ekološkega potenciala so kot osnovne enote za zanesljivo ugotavljanje stanja in doseganje okoljskih ciljev določena vodna telesa površinskih voda in vodna telesa podzemnih voda (Pravilnik o določitvi in razvrstitvi vodnih teles površinskih voda (Uradni list RS, št. 63/05, 26/06, 32/11 in 8/18), Vodotoki ali njihovi deli, ki ne ustrezajo merilom za določitev samostojnih vodnih teles površinskih voda, so priključeni k vodnim telesom vodotokov, v katera se stekajo.

Usmeritve na varstvenih območjih

Vodovarstvena območja se določijo z namenom, da se zavaruje vodno telo, ki se uporablja za odvzem ali je namenjeno za javno oskrbo s pitno vodo, pred onesnaževanjem ali drugimi vrstami obremenjevanja, ki bi lahko vplivalo na zdravstveno ustreznost voda ali njeno količino (74. člen ZV-1). Za vsa območja, ki se nahajajo na vodovarstvenem območju zajetij pitne vode, je treba pri načrtovanju dosledno upoštevati Pravilnik o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja ter vodovarstveni režim iz veljavnega predpisa, ki ureja vodovarstveno območje (predpisi sprejeti na podlagi 74. člena ZV-1 oz. 60. člena Zakona o vodah (Uradni list SRS, št. 38/81 in 29/86 ter Uradni list RS, št. 15/91 in 52/00).

Usmeritve na referenčnih odsekih

Pri pripravi GGN je treba upoštevati pogoje in omejitve posegov v vodno dobro zaradi zagotavljanja doseganja ciljev ali ohranjanja ciljev za referenčne odseke iz Uredbe o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja (Uradni list RS, št. 67/16 in 107/23). Referenčni odseki so odseki vodotokov in obale jezer, na katerih so referenčna mesta, ki so mesta z le zelo majhnimi spremembami elementov kakovosti ekološkega stanja površinskih voda zaradi človekove dejavnosti ter ustrezajo opredelitvam za zelo dobro ekološko stanje. Skladno s 5. členom te uredbe so:

- ☞ na referenčnih odsekih prepovedani posegi, ki lahko povzročijo spremembe morfoloških značilnosti;
- ☞ na vodotokih gorvodno od referenčnih odsekov (z njihovo prispevno površino) in na vodotokih dolvodno od referenčnih odsekov oziroma od jezera, na katerem so določeni referenčni odseki, do dolvodne meje ribjega tipa, v katerega je razvrščen referenčni odsek oziroma vodotok na iztoku iz jezera: dovoljeni le posegi, ki ne povzročijo škodljivega vpliva na referenčne odseke in se v postopku odločanja o izdaji vodnega soglasja ugotovi, da se zaradi sprememb morfoloških značilnosti, povezanih s temi posegi, stanje površinske vode na referenčnem odseku ne bo poslabšalo ter so izpolnjeni drugi pogoji za izdajo vodnega soglasja.

Usmeritve za preprečitev negativnega vpliva na izvajanje rabe vode

Ukrepi se v gozdovih izvajajo na način, da se prepreči negativni vpliv na izvajanje veljavnih vodnih pravic (po 119. členu ZV-1) in evidentirane posebne rabe vode (po 108. členu ZV-1) ter prisotnost drugih vodnih virov. Prav tako posegi ne smejo omejevati splošne rabe vode (po 105. členu ZV-1).

Pri načrtovanju posegov je treba preprečiti negativni vpliv na izvajanje obstoječe posebne rabe vode (že podeljene vodne pravice, ki so bile pridobljene po 119. členu ZV-1, in evidentirana posebna raba vode skladno z določili 108. člena ZV-1) ter prisotnost drugih vodnih virov, na območju GGN. Prav tako posegi ne smejo omejevati splošne rabe vode, za kar morata skladno s 105. členom ZV-1 biti izpolnjena dva pogoja:

- ☞ zagotovljen mora biti prost dostop do vodnega ali morskega dobra za osebne potrebe in športne aktivnosti (kopanje, drsanje, potapljanje ipd.),
- ☞ omogočeno mora biti gašenje požarov ter druge naloge zaščite in reševanja.

Posegi morajo biti v izhodišču načrtovani tako, da ne zmanjšujejo naravnih zadrževalnih sposobnosti krovnih plasti, v prvi vrsti njihove debeline in prepustnosti. S tem se ne povečuje ali pospešuje prenos onesnaževal v globino in tudi ne povzroča poslabševanja kakovosti podzemne vode (3. člen Uredbe o stanju podzemnih voda (Uradni list RS, št. 25/09, 68/12, 66/16 in 44/22 – ZVO-2)).

Socialne funkcije

Na strminah zagotavljati stalno pokritost tal z naravno vegetacijo, dovoljeni so samo malopovršinski ukrepi. Pri gradnji vlak je potrebna previdnost in zmernost.

Vzdrževati prehodnost poti in dostopov do objektov z veliko obiskanostjo.

Lokalni skupnosti nuditi strokovno pomoč pri ureditvi rekreacijske infrastrukture (table, klopi, smerokazi, razgledišča...).

Vzdrževati popoln gozdni red ter strukturo in vrstno raznolikost gozda in gozdnega roba ob pešpoteh, objektih naravne in kulturne dediščine ter na območjih večjega obiska gozdov.

Vzdrževati popoln gozdni red in razgled na razglednih točkah.

Ohraniti estetsko posebej zanimiva drevesa.

Ohraniti objekte naravne dediščine. To so naravne vrednote navedene v spodnji preglednici. Poleg tega pa še jame v odsekih, kot je navedeno pri hidrološki funkciji v poglavju 2.1.

Preglednica 51: Pregled zavarovanih območij in varstvenih režimov

Evid. št.	Ime	Vrsta ZO	Uradna objava	Varstveni režim
1222	Skedenc*** (NV 42758)	NS	Odlok o razglasitvi naravnih znamenitosti in nepremičnih kulturnih in zgodovinskih spomenikov v občini Novo mesto (Uradni list RS, št. 38/92 in 37/99)	V jamskem vhodu in njegovi neposredni okolici je prepovedano: - vse vrste gradenj in zemeljska dela, - odlaganje odpadkov ter zasipavanje vhoda, - kakršno koli zakrivanje ali zapiranje vhoda, - poseganje v estetsko podobo neposredne okolice vhoda (skladiščenje lesa, prekomeren posek), - spreminjanje vegetacijske združbe.
1237	Šolново brezno*** (NV 44669)	NS		Na širšem ali vplivnem območju jame (površje nad znanimi rovi jame, ponornice, ki tečejo v jamo oz. skozi njo) je prepovedano: - vse vrste gradenj, ki bi lahko posredno poškodovale ali onesnaževale podzemlje, - spreminjanje vegetacijske odeje ali njeno odstranjevanje, ki bi lahko vplivalo na kemične ali količinske spremembe pronicajoče skalne vode, - odlagati odpadke, - onesnažiti tekoče vode, ki tečejo v jamo, - kakorkoli spreminjati vodni režim vodotoka, ki teče v jamo.

Preglednica 52: Pregled naravnih vrednot in pripadajočih konkretnih varstvenih usmeritev

Ident. št.	Ime	Kratka oznaka	Zvrst	Pomen	Konkretna varstvena usmeritev
128V	Krka	Reka Krka od izvira v Krški jami do izliva v Savo	HIDR, GEOMORF, EKOS, ZOOL, (BOT), (GEOL), (GEOMORF P)	državni	V obrežni pas reke vodotokov se praviloma ne posega, krčitve gozdov se ne izvajajo. V kolikor je sečnja potrebna, naj bo le-ta selektivna in izvedena tako, da se zagotavlja stalna zastrtost vodotoka (razen pri sanitarni sečnji iglavcev). Odstranjuje se zgolj nestabilna in fiziološko prestara drevesa, ki bi lahko povzročila erozijske procese ali ogrožala ostale

8607	Izvir na Debeljako vi loki	Vodnat kraški izvir ob Krki pod Podgozdom, habitat človeške ribice	HIDR, ZOOL	državni	funkcije na istem prostoru. Pri sečnji in spravilu lesa se uporablja biološko razgradljiva olja. Sečnje ostanke ob strugi je potrebno po sečnji odstraniti.
8608	Vrhovo - studenec	Stalen studenec ob Krki zahodno od Vrhovega pri Žužemberku, habitat človeške ribice	ZOOL	državni	- Obrežni pas vodotokov se ne uporablja za skladiščenje lesa. - Sečnja v obrežnem pasu se izvaja izven gnezditvene sezone ptic; torej med 1. avgustom in 1. marcem. - Ob reki Krki se ohranja oz. vzpostavi naravna drevesna sestava (logi). S sadnjo mehkih listavcev se nadomešča padla oz. podrta drevesa. Cilj naj bodo vrstno in strukturno pestri sestoji z bogato grmovno plastjo.
4547	Tominčev studenec	Vodnat kraški izvir na desnem bregu Krke pod mlinom v Podgozdu	HIDR, ZOOL	državni	- Ohranja se vsa drevesa z dupli. Vrbe, ki statično niso več stabilne, se lahko obglavi in s tem pospeši nastanek dupla. - V obrežnem pasu reke Krke in njegovem neposrednem zaledju (50 m) se praviloma ne gradi oz. pripravlja novih gozdnih prometnic. Če ni drugih prostorskih možnosti, naj načrtovanje in trasiranje prometnic poteka v sodelovanju s pristojno enoto ZRSVN.
4318	Šica - potok	Presihajoč kraški potok z nizom bruhalnikov pri Stavči vasi ob reki Krki	HIDR, ZOOL, GEOMORF	državni	- Ohranjajo se gozdne površine, krčitve gozdov se ne izvajajo. - Pri sečnji in spravilu lesa se uporablja biološko razgradljiva olja. Sečnje ostanke ob strugi je potrebno po sečnji odstraniti, saj jih visoka voda lahko odnese in zamaši požiralnike. - Načrtovanje omrežja gozdne infrastrukture naj poteka v sodelovanju s pristojno enoto ZRSVN. Gozdne prometnice se trasira na način, da so od izvirov, bruhalnikov, požiralnikov, Bobnove jame ter struge potoka Šica oddaljene vsaj 50 metrov. Neposredna okolica Bobnove jame (udornica) je primerna za osnivanje ekocelice z ukrepanjem.
80226	Poganka	Luža pri Gradencu v zahodni Suhi krajini	EKOS	lokalni	- Na območju se ohranja drevesna in grmovna vegetacija. V kolikor je sečnja potrebna, se gospodari z najmanjšo možno intenziteto. Priporočamo zgolj sečnjo posamičnega drevja, v smislu sanitarne sečnje ali sečnjo oslabelega drevja, odvisno od poudarjenosti ostalih funkcij v istem prostoru. - Morebitna sečnja v obrežnem pasu se izvaja izven gnezditvene sezone ptic; torej med 1. avgustom in 1. marcem. Drevesa se usmerjeno podira stran od vodnega telesa. Sečne ostanke je potrebno po sečnji iz območja NV odstraniti. - Načrtovanje omrežja gozdne infrastrukture naj poteka v sodelovanju s pristojno enoto ZRSVN. Gozdne prometnice se trasira na način, da so od vodnih teles oddaljene vsaj 25 metrov.
80227	Luža v Dolu	Luža pri Dolenjem Ajdovcu v Suhi krajini	EKOS	lokalni	
80232	Studenec pri Srednjem Lipovcu	Kraški izvir pri Srednjem Lipovcu v vzhodni Suhi krajini	HIDR	lokalni	
8606	Ratje - studenec	Vaški studenec z lužo severozahodno od naselja Ratje v Suhi krajini	HIDR, EKOS	lokalni	
8613	Šmečec	Stalen izvir severno od Hinj	HIDR	lokalni	

Splošne varstvene usmeritve za območja kulturnih spomenikov, arheoloških najdišč in registrirane dediščine v gozdnem prostoru:

- ☞ Spodbujanje trajnostne uporabe na način in v obsegu, ki dolgoročno ne povzroča izgube njihovih kulturnih lastnosti,
- ☞ spodbujanje vzdržnega razvoja, s katerim se omogoča zadovoljevanje potreb sedanje generacije, ne da bi bila s tem okrnjena njihova ohranitev za prihodnje generacije,
- ☞ spodbujanje dejavnosti in ravnanj, ki ohranjajo kulturne, socialne, gospodarske, znanstvene, izobraževalne in njihove druge pomene,
- ☞ ohranjanje lastnosti, posebne narave in njihovega družbenega pomena, materialne substance in avtentičnosti lokacije; pomembna je tudi širša krajinska zgradba in prostorska podoba, ohranja se gozdne robove in zaplate v vidnih stikih z enotami kulturne dediščine ter njihov vsebinski in prostorski kontekst (značilne silhuete, vedute in pogledi, razgledišča, kompozicije objektov z značilnim drevjem ter prostorsko pomembnejše vegetacijske in druge krajinske strukture),
- ☞ dovoljeni so posegi, ki upoštevajo in trajno ohranjajo njihove varovane vrednote,

- ☞ dovoljeni so posegi, ki omogočajo vzpostavitev trajnih gospodarskih temeljev za njihovo ohranitev ob spoštovanju njihove posebne narave in družbenega pomena,
- ☞ zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakih se opravlja tako, da so negativni vplivi na varovane enote kulturne dediščine minimalni.

Varstvene usmeritve za vplivna območja:

- ☞ V vplivnih območjih kulturnih spomenikov (v nadaljevanju: spomenik) velja režim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju spomenikov tako, da družbeni pomen spomenika v prostoru ni okrnjen,
- ☞ v vplivnih območjih registrirane dediščine (v nadaljevanju: dediščina) velja režim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju dediščine; ohranja se prostorska integriteta, pričevalnost in dominantnost dediščine, zaradi katere je bilo vplivno območje določeno.

Dodatni režim varstva arheoloških najdišč:

Posegi in dejavnosti v prostoru se načrtujejo in izvajajo tako, da se arheološka najdišča ohranjajo. Gospodarjenje z gozdom je treba prilagoditi tako, da se arheološka najdišča varujejo pred posegi ali uporabo, ki bi lahko poškodovale arheološke ostaline ali spremenili njihov vsebinski in prostorski kontekst. Prepovedano je predvsem:

- ☞ odkopavati in zasipavati teren, graditi gozdne vlake, krčiti gozd ali izvesti posek na golo, odstranjevati koreninski sistem, če to pomeni poseg v arheološke ostaline,
- ☞ gospodarsko izkoriščati rudnine oziroma kamnine,
- ☞ postavljati ali graditi trajne aličasne objekte, vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo, ter nosilce reklam ali drugih oznak, razen kadar so ti nujni za učinkovito ohranjanje in prezentacijo arheološkega najdišča.

Izjemoma je mogoče na arheološko najdišče po pridobitvi kulturnovarstvenega soglasja in izvedbi predhodne arheološke raziskave umestiti prej naštete nedopustne posege:

- ☞ če ni možno najti drugih rešitev ali
- ☞ če se na podlagi rezultatov opravljenih predhodnih arheoloških raziskav izkaže, da je zemljišče mogoče sprostiti za gradnjo oz. izvedbo posega.

V tem primeru je treba slediti naslednjim usmeritvam:

- ☞ sanitarna sečnja se naj izvede v najmanjšem možnem potrebnem obsegu in zagotovi strokovno spravilo ter odvoz drevnine iz gozda pod nadzorom pristojne območne enote Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije (v nadaljevanju: ZVKDS),
- ☞ odstranjevanje štorov/drevesnih panjev naj se izvede s frezami,
- ☞ izjemoma je na območju grajskih razvalin, ki so arheološka najdišča, pod nadzorom pristojne območne enote ZVKDS dovoljeno izbiralno redčenje drevja in strokovno spravilo ter odvoz drevnine iz gozda; drevesa, ki se vraščajo v grajsko arhitekturo ali v drugo arheološko zidano substanco, je potrebno strokovno odstraniti, pri čemer ni dovoljeno odstranjevati koreninskega sistema,
- ☞ zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakih se opravlja tako, da so negativni vplivi na arheološke ostaline minimalni; dela je potrebno izvajati z delovnimi stroji, ki v najmanjšem možnem obsegu obremenjujejo in posegajo v zemeljske plasti; o načrtovanih posegih je potrebno predhodno pisno obvestiti pristojno območno enoto ZVKDS; nastale eventualne poškodbe arheološkega najdišča je potrebno nemudoma dokumentirati in zagotoviti ustrezno zaščito arheoloških ostalin.

Dodatni režim varstva arheoloških ostalin:

- ☞ pristojni območni enoti ZVKDS je skladno s predpisi s področja varstva kulturne dediščine treba omogočiti dostop do zemljišč, kjer se bodo izvajala zemeljska dela in opravljanje

strokovnega nadzora nad posegi, zato naj lastnik zemljišča/odgovorni vodja o dinamiki izvedbe del obvesti pristojno območno enoto ZVKDS vsaj 10 dni pred pričetkom zemeljskih del,

- ☞ ob vseh posegih v zemeljske plasti velja obvezujoč splošni arheološki varstveni režim, ki najditelja/lastnika zemljišča/investitorja/odgovornega vodjo del ob odkritju arheološke ostaline zavezuje, da najdbo zavaruje nepoškodovano na mestu odkritja in o najdbi takoj obvesti pristojno enoto ZVKDS, ki situacijo dokumentira v skladu z določili arheološke stroke; v primeru odkritja arheoloških ostalin, ki jim grozi nevarnost poškodovanja ali uničenja, lahko pristojni organ to zemljišče z izdajo odločbe določi za arheološko najdišče, dokler se ne opravijo raziskave arheoloških ostalin, oz. se omeji ali prepove gospodarska in druga raba zemljišča, ki ogroža obstoj arheološke ostaline.

Dodatni režim varstva registrirane dediščine:

območje stavbne dediščine, varuje se:

- ☞ gabariti, gradivo, oblikovanost,
- ☞ pojavnost in vedute (predvsem pri prostorsko izpostavljenih stavbah),
- ☞ celovitost dediščine v prostoru;

območje naselbinske dediščine, varuje se:

- ☞ morfološka zasnova naselja,
- ☞ prostorsko pomembnejše naravne sestavine znotraj naselja ali njegovega dela (drevesa, vodotoki),
- ☞ prepoznavna lega v prostoru oziroma krajini (glede na reliefne značilnosti, poti),
- ☞ varuje tudi naravne ter druge meje rasti in robove,
- ☞ odnosi med naseljem ali med njegovim delom in okolico (vedute na naselje in pogledi iz njega);

območje kulturne krajine; območje zgodovinske krajine, varuje se:

- ☞ krajinska zgradba in prepoznavna prostorska podoba (naravne in grajene ali oblikovane sestavine),
- ☞ značilna obstoječa parcelna struktura, velikost in oblika parcel ter členitve (živice, vodotoki z obrežno vegetacijo, osamela drevesa),
- ☞ odnos med krajinsko zgradbo oziroma prostorsko podobo in stavbo oziroma naseljem,
- ☞ preoblikovanost reliefa in spremljajoči objekti, grajene strukture, gradiva in konstrukcije ter likovni elementi;

območje vrtnoarhitekturne dediščine, varuje se:

- ☞ zasnova (oblika, struktura, velikost, poteze),
- ☞ grajene in naravne sestavine (vrtna oprema, likovni elementi, rastline, vodni motivi, relief),
- ☞ rastišče z ustreznimi ekološkimi razmerami, ki so potrebne za razvoj in obstoj rastlin,
- ☞ vsebinska, funkcionalna, likovna in prostorska povezanost med sestavinami prostorske kompozicije in stavbami ter površinami, pomembnimi za delovanje celote;

območje memorialne dediščine, varuje se:

- ☞ avtentičnost lokacije in fizična pojavnost objekta,
- ☞ vsebinski, simbolni in prostorski odnos med dediščino in okolico ter vedutami;

območje druge dediščine, varuje se:

- ☞ avtentičnost lokacije in fizična pojavnost objekta ali naprave,
- ☞ osnovna namembnost ali primarna raba objekta ali naprave in način njenega delovanja,
- ☞ vsebinski in prostorski odnos med dediščino in okolico.

Posegi v kulturno dediščino

ZVKD-1 predpisuje obveznost pridobitve kulturnovarstvenega soglasja:

- ☞ kulturnovarstveno soglasje za poseg (28. člen ZVKD-1),
- ☞ kulturnovarstveno soglasje za izvedbo raziskave in odstranitev arheološke ostaline ali dediščine (31. člen ZVKD-1).

Za poseg v enoto kulturne dediščine se štejejo vsa dela, dejavnosti in ravnanja, ki kakorkoli spreminjajo videz, strukturo, notranja razmerja in uporabo kulturne dediščine ali jo uničujejo, razgrajujejo ali spreminjajo njeno lokacijo. To so tudi vsa dela, ki se štejejo za vzdrževanje objekta skladno s predpisi s področja graditve objektov, in drugi posegi v prostor, ki se ne štejejo za gradnjo in so dopustni na podlagi prostorskega akta ali drugih predpisov. Zaradi zagotavljanja strokovnega nadzora je o načrtovanih posegih (npr. sanitarna sečnja, izbiralno redčenje ter spravilo in odvoz drevnine iz gozda) treba predhodno pisno obvestiti pristojno območno enoto ZVKDS.

Kadar je načrtovan poseg v enoto kulturne dediščine pod določenimi kulturnovarstvenimi pogoji sprejemljiv in so posegi načrtovani v območjih arheološke dediščine, je potrebno pridobiti tudi soglasje za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline po 31. členu ZVKD-1, ki ga izdaja Ministrstvo za kulturo RS.

Preglednica 53: Pregled kulturnovarstvenih vrednot in podrobne usmeritve

	EID	Ime	Režim	Podrobne usmeritve
1.	1-08080	Boršt pri Dvoru - Domačija Boršt 6	vplivno območje spomenika	Manjše prekrivanje z masko gozda je posledica zaraščanja. V vplivnem območju spomenika bi bilo treba preprečevati zaraščanje in s tem ohranjati kmetijske površine.
2.	1-16224	Budganja vas – Dimčev mlin	kulturni spomenik	Mlin je nastal ob večjem območju lehnjakovih pragov. Gozdna vegetacija pod stavbo mlina posega tudi v območje kulturne ga spomenika. Gospodarjenje z gozdom se v tem delu podredi prezentaciji kulturnega spomenika.
			vplivno območje spomenika	Gozd porašča večji del vplivnega območja in sooblikuje ambient mlina in njegovo podobo v širšem prostoru. Gozd se ohranja, gospodarjenje z njim pa mora ohranjati podobo mlina v širšem prostorskem okviru.
3.	1-16225	Drašča vas – Jožmanov mlin	kulturni spomenik	Mlin stoji na desnem bregu reke Krke, ob lehnjakovi pregradi. Maska gozda le rahlo posega v območje spomenika. Veljajo enake usmeritve kot za vplivno območje (glej spodaj!).
			vplivno območje spomenika	Gozd porašča del vplivnega območja in sooblikuje ambient mlina in njegovo podobo v širšem prostoru. Gozd se ohranja, gospodarjenje z njim pa mora ohranjati podobo mlina v širšem prostorskem kontekstu.
4.	1-21370	Drašča vas – Malnski mlin	registrirana dediščina - stavbna	Mlin stoji v severnem delu vasi, ob mostu na desnem bregu reke Krke in je bil v preteklosti že predelan. Gozdna vegetacija pod stavbo mlina posega tudi v območje kulturne ga spomenika. Veljajo enake usmeritve kot za vplivno območje (glej spodaj!).
			vplivno območje	Gozd porašča velik del vplivnega območja in sooblikuje ambient mlina in njegovo podobo v širšem prostoru. Gozd se ohranja, gospodarjenje z njim naj ohranja podobo mlina v širšem prostorskem okviru.
5.	1-08625	Dvor pri Žužemberku - Arheološko najdišče Vinkov vrh	kulturni spomenik	Na grebenu med Vinkovim vrhom in Mačkovcem so ostaline železnodobnega gradišča (dobro vidno na LIDAR) s pripadajočim gomilnim grobišče in

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

	EID	Ime	Režim	Podrobne usmeritve
				območjem železarske dejavnosti. Gozd porašča večji del najdišča. Ohranja se izvorni prostorski kontekst najdišča. Posegi, ki bi lahko poškodovali vidne strukture najdišča in druge arheološke ostaline (gradnja novih vlak, začasnih površin za skladiščenje lesa, ruvanje panjev, širitev gozdnih poti ali kakršni koli posegi v zemeljske plasti idr.), niso dopustni. Gospodarjenje z gozdom se podredi ohranjanju ostalin v skladu z varstvenim režimom. Pred deli, ki bi lahko povzročili posege v tla, je potrebna predhodna pridobitev kulturnovarstvenih pogojev.
6.	1-08120	Dvor pri Žužemberku - Območje Auerspergove železarne	vplivno območje spomenika	Do manjših prekrivanj z masko gozda prihaja v robnih delih vplivnega območja, kar je predvsem posledica zaraščanja. Podrobne usmeritve niso potrebne.
7.	1-16283	Gornji Kot – Glavanov mlin in žaga	registrirana dediščina - stavbna	Mlin stoji izven gozda. Maska gozda pokriva le manjši delček enote dediščine. Veljajo usmeritve za vplivno območje (spodaj!).
			vplivno območje	Gozd porašča velik del vplivnega območja in sooblikuje ambient mlina in njegovo podobo v širšem prostoru. Gozd se ohranja, gospodarjenje z njim naj ohranja podobo mlina v širšem prostorskem kontekstu.
8.	1-29976	Hinje – Arheološko območje Hosti	registrirano arheološko najdišče	Celotno območje najdišča je namenjeno proizvodni coni. Severni del najdišča je že bil sproščen na osnovi predhodnih arheoloških raziskav. Nekaj gozda je le še na jugu V masko gozda posega le manjši delček najdišča. Podrobnejši usmeritve tu niso potrebne.
9.	1-13053	Lašče v Suhi krajini – Razvaline cerkve sv. Primoža	registrirana dediščina – stavbna	Razvaline cerkve stojijo na vrhu hriba Primož, severozahodno nad vasjo Lašče. V osnovi srednjeveška cerkev je bila opuščena že v 18. stoletju. Ohranja se vidne ostaline cerkve in njen prostorski kontekst. Posegi, ki bi lahko poškodovali ruševine, niso dopustni. Gospodarjenje z gozdom se podredi ohranjanju ruševin v skladu z varstvenim režimom.
10.	1-08618	Mačkovec pri Dvoru - Rimskodobna naselbina in grobišče	registrirano arheološko najdišče	Do manjših prekrivanj z masko gozda prihaja na vzhodnem robu najdišča, kar je posledica zaraščanja in neuskkljenih kart. Podrobnejše usmeritve niso potrebne.
11.	1-08670	Plešivica pri Žužemberku – Razvaline cerkve sv. Katarine	vplivno območje spomenika	Tik pod vrhom hriba Sv. Katarina so ruševine v osnovi gotske cerkve, ki je bila požgana leta 1943. Sama lokacija cerkve je izven maske gozda, je pa v njej večji del vplivnega območja. Ohranja se prostorska podoba, gospodarjenje z gozdom se podredi ohranjanju in prezentaciji ruševin
12.	1-08634	Ratje - Vas	vplivno območje	Vplivno območje vasi Ratje obsega kmetijske površine v dolini okoli vasi. Manjša prekrivanja z masko gozda so posledica njihovega zaraščanja. Zaželeno je ohranjanje kmetijskih površin in preprečevanje zaraščanja.
13.	1-01572	Prevole - Cerkev sv. Križa	vplivno območje spomenika	Do manjših prekrivanj z masko gozda prihaja zaradi neuskkljenosti kart. Podrobne usmeritve niso potrebne.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

	EID	Ime	Režim	Podrobne usmeritve
14.	1-01600	Sela pri Ajdovcu - Cerkev sv. Nikolaja	vplivno območje spomenika	Manjše prekrivanje z masko gozda je posledica zaraščanja. V vplivnem območju spomenika bi bilo treba preprečevati zaraščanje in s tem ohranjati kmetijske površine.
15.	1-14125	Srednji Lipovec - Spomenik Stojanu Boršniku	vplivno območje spomenika	Do manjših prekrivanj z masko gozda prihaja zaradi neuskkljenosti kart. Podrobne usmeritve niso potrebne.
16.	1-08654	Šmihel pri Žužemberku - Prazgodovinska gomila	kulturni spomenik	Na vrhu gozdnate brežine nad Krko je prazgodovinska gomila, obdana z jarkom. Ohranja se izvorni prostorski kontekst najdišča. Posegi, ki bi lahko poškodovali vidne strukture najdišča in druge arheološke ostaline (gradnja novih vlak, začasnih površin za skladiščenje lesa, ruvanje panjev, širitev gozdnih poti ali kakršni koli posegi v zemeljske plasti idr.), niso dopustni. Gospodarjenje z gozdom se podredi ohranjanju ostalin v skladu z varstvenim režimom.
17.	1-13671	Trebča vas – Naralovo znamenje	kulturni spomenik	Znamenje stoji ob kolovozni poti (domnevni trasi rimskodobne ceste), proti Zafari in Žužemberku. Samo znamenje stoji na gozdnem robu (izven maske gozda, preostanek parcele kulturnega spomenika, pa je pretežno v gozdu. Gospodarjenje z gozdom je treba podrediti ohranjanju znamenja in preprečevati posege, ki bi ga fizično ogrožali ali spreminjali njegovo značilno podobo v prostoru.
			vplivno območje spomenika	Gozd porašča SV del vplivnega območja in sooblikuje ambient znamenja in njegovo podobo v širšem prostoru. Gospodarjenje z gozdom naj ohranja podobo znamenja v širšem prostorskem okviru.
18.	1-02727	Žužemberk – Cerkev sv. Roka v Stranski vas	vplivno območje spomenika	Cerkev stoji izven gozda, ki porašča manjši del vplivnega območja vzhodno od cerkve. Gospodarjenje z gozdom naj ohranja podobo cerkve v širšem prostorskem okviru.
19.	1-08741	Žužemberk – Spomenik NOB na Cvibljju	kulturni spomenik	Na karti prihaja do manjšega prekrivanja maske gozda z zarisanim območjem spomenika, vendar to vsebinsko ni pomembno. Posebnih usmeritev tu ni.
			vplivno območje spomenika	Manjša gozdna zaplata se nahaja sredi vplivnega območja južno od samega spomenika. Gospodarjenje z gozdom naj ohranja podobo spomenika v širšem prostorskem okviru.
20.	1-15972	Žužemberk – Tomažev mlin in žaga	vplivno območje	Gozd porašča desni (južni) breg Krke znotraj vplivnega območja mlina. Gospodarjenje z gozdom naj ohranja podobo mlina v širšem prostorskem okviru.
21.	1-00902	Žužemberk – Trško jedro	vplivno območje spomenika	Gozd porašča del desnega breg Krke znotraj vplivnega območja mestnega jedra. Gospodarjenje z gozdom naj ohranja podobo mestnega jedra v širšem prostorskem okviru.

Proizvodne funkcije

Usmeritve za lesnoproizvodno funkcijo so podrobno opisane v poglavju 6.2.1 Splošne usmeritve.

S populacijami divjadi, ki imajo velik vpliv na naravno ravnotežje, predvsem s parklarji (jelenjad, srnjad in divji prašič), je potrebno gospodariti tako, da bo številčnost v skladu z naravnimi prehrambenimi zmožnostmi in bo omogočeno naravno pomlajevanje.

Krmišča za rastlinojedo divjad so dopustna le v predelih gozdov, ki niso v obnovi, oziroma na gozdnih lazih, kjer v okolici ni sestojev v obnovi ali pomlajenih površin. Najprimerneje je, da so krmišča postavljena v bližini grmišč ali z lesno proizvodnega vidika manj pomembnih gozdov.

Solnice postaviti izven pomlajenih površin.

Ohranjati gozdne jase in zadostno število košenic v gozdnem prostoru, z lovci in lastniki zemljišč vzpostaviti režim gospodarjenja s košenicami (košnja, gnojenje, odstranjevanje nezaželenega grmovja). V okolici košenic pospeševati plodonosne vrste drevja z velikimi krošnjami.

Lovskotehniške objekte (preže, krmišča) izdelati tako, da ne kvarijo estetskih učinkov gozda, odslužene objekte odstranjevati.

6.2.3 Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prosto živečih živali

Ohranitev in razvoj prosto živečih divjih živali je tesno povezan z ohranitvijo in varovanjem njihovega življenjskega okolja. Gozdovi, ki so gospodarjeni po sonaravnih načelih z upoštevanjem specifičnih zahtev posameznih živalskih vrst, so najboljša osnova za ohranitev vseh v enoti prosto živečih živalskih vrst in ohranjajo biotsko raznovrstnost.

Za ohranitev biotskega ravnovesja in pestrosti živalskega sveta v enoti je zlasti pomembno skrbeti za pestro naravno zgradbo gozda, ohranjanje in pospeševanje plodonosnih ter minoritetnih vrst, vzpostavljanje primerne števila in razporeditev mrtvega drevja ter drevesnih dupel ter še zlasti ustrezno gospodarjenje z obvodno vegetacijo.

V nadaljevanju podajamo usmeritve, ki so vezane na celotni gozdni prostor. Glede na to, da so posamezne usmeritve aktualne le v posameznih delih enote, morajo biti pri izdelavi gozdnogojitvenih načrtov za konkreten oddelek te usmeritve upoštevane pri določitvi smernic za gospodarjenje z gozdovi. Poleg v nadaljevanju zapisanih usmeritev je za ugodno stanje življenjskega okolja živali potrebno upoštevati tudi ostale usmeritve, predvsem tiste, ki so določene za varovanje naravnih vrednot ter omejitve predpisane s Pravilnikom o varstvu gozdov.

- ☞ Z gozdnimi deli se je potrebno prilagajati zahtevam živalskih vrst (cone mirovanja, čas mirovanja, puščanje dreves primernih za habitate, puščanje primernih sečnih ostankov).
- ☞ V poznih zimskih in zgodnjih pomladanskih mesecih zaradi možnega vznemirjanja živalskih vrst zagotavljati njihovo čim manjše vznemirjanje.
- ☞ Ohranjati gozdne jase, gozdni rob in grmišča, kar je zlasti pomembno v gozdni krajini. V okolici jas in v grmiščih je potrebno pospeševati in na novo zasaditi plodonosne drevesne vrste, prav tako pa vzdrževati obstoječe sadno drevje. Vzdrževanja pašnikov in travnikov v gozdu z namenom vzdrževanja življenjskega okolja prosto živečih živali zaradi velike mozaičnosti krajine ni potrebno izvajati.
- ☞ Pri negi v vseh razvojnih fazah gozda odstranjevati le tiste mehke listavce in grmovje, ki ovirajo izbrano drevje oziroma mladje, sicer pa je potrebno ohranjati grmovni in zeliščni sloj. Pospeševati je potrebno plodonosne drevesne in grmovne vrste ter mehke listavce, ki ne ovirajo razvoja gozdnega mladja (v smislu povečevanja prehranske kapacitete gozdov za rastlinojedo divjad in biotske pestrosti).
- ☞ Sečnjo oziroma gozdna dela v času med aprilom in junijem izvajati v tistih sestojih, ki niso izrednega pomena za gnezdenje ogroženih oziroma občutljivih ptičjih vrst. V času

gnezdenja ptic se ne izvaja gozdnogospodarskih del na območjih, kjer se ugotovi gnezdenje (gnezda sov in ujed, gozdni rob, gošče). Ugotovljena gnezda ali habitate je potrebno evidentirati v gozdnogojitvenem načrtu. V primerih odkritja gnezd ogroženih ujed, sov ali zavarovanih zveri je potrebno postopati skladno z določili Pravilnika o varstvu gozdov.

- ☞ V gozdnih predelih, kjer se ugotovi prisotnost gozdnega jereba, je potrebno temu prilagoditi režim gospodarjenja (površina vsaj 1 ha – ekocelica). V teh predelih je potrebno pospeševati in ohranjati pionirske in plodonosne drevesne in grmovne vrste ter puščati v sestoji dovolj številne podrtice, drevje za petje in gnezdenje. Od konca aprila do srede junija je potrebno v teh predelih zagotavljati mir.
- ☞ V okolici gnezd ujed se od marca do konca junija ne izvaja gozdarskih del v oddaljenosti najmanj 300 m, enako velja v okolici gnezd kozače in velike uharice od februarja do konca junija, malega klinkača od maja do konca julija ter sršenarja od aprila do septembra. Gozdarskih del se v oddaljenosti najmanj 100 m ne izvaja še v okolici gnezd ostalih sov od marca do konca maja.
- ☞ Ohranjati oziroma puščati drevje z dupli, manj kakovostno drevje z veliko vejnatostjo, manj kakovostne osebke z močno razbrazdano ali odstopajočo skorjo.
- ☞ Gozdarskih del ne opravljati od sredine decembra do konca aprila najmanj 200 m od aktivnih brlogov rjavega medveda. V kolikor bi se ugotovilo leglo volkov ali risa, se gozdarskih del ne opravlja od začetka aprila do konca maja najmanj 300 m od mesta poganja.
- ☞ Les listavcev v sečnji med 15. julijem in 15. avgustom, to je v času rojenja alpskega kozlička, je potrebno čim prej odpeljati iz gozda, oziroma je najprimerneje, da se v tem obdobju ne izvaja sečnje listavcev.
- ☞ Vlačenje lesa po strugah potokov ni dovoljeno.
- ☞ Pripravo in gradnjo vlak pri prečkanju vodotokov urediti s prepusti, muldami ali kamnitimi zložbami z namenom optimalnega ohranjanja vodnih habitatov.
- ☞ Ohranjati vodne vire ter jih celo zgraditi oziroma urediti (kaluže, kali), pri tem pa upoštevati njihovo skladnost z okoljem ter skrbeti na stalen sklep krošenj nad njimi.
- ☞ Pri puščanju mrtve biomase oziroma dreves sta pomembni debelinska in vrstna struktura dreves ter prostorska razporeditev. Povečati delež oslabelega in odmrlega debelega drevja debelejšega od 30 cm.
- ☞ Odmrlo maso puščati tako, da ne more predstavljati nevarnosti za prenamnožitev škodljivih rastlinskih ali živalskih vrst, ki lahko ogrozijo stabilnost gozda. Odmrlo in odmirajoča drevesa ter druga odmrlo biomasa se ne sme puščati ob javni infrastrukturi ali gozdni cesti v pasu, ki je ožji od ene višine odraslega drevja na tem rastišču.
- ☞ Ohranjati je potrebno ostanke gozda v kmetijski krajini.
- ☞ V okolici jam naj se ohranja obstoječe značilnosti gozdne vegetacije in osenčenost jamskih vhodov. V okolici jamskih vhodov (radij 50 m) naj se prilagojeno gospodari. Drevje naj dosega višje starosti in večje dimenzije, v sestoji naj se posega posamično. Zaradi varstva netopirjev v jamah naj se v istem radiju ne izvaja gozdarskih del v obdobju od oktobra do maja.
- ☞ Pri gospodarjenju z obvodno vegetacijo je želeno, da se širina obvodne drevesne in grmovne vegetacije poveča. Pri gospodarjenju z obvodno vegetacijo so dovoljeni le malopovršinski ukrepi, ki ne zmanjšujejo zarasti, pri tem pa se pospešujejo listavci. Ohranjati je potrebno zasenčenost vodotokov.
- ☞ Pospeševanje vrstne in strukturne pestrosti gozdnih sestojev ter plodonosnih drevesnih in grmovnih vrst.
- ☞ Ohranjanje in vzdrževanje stopničastega gozdnega roba, omejkov, obvodne drevnine, posamičnega gozdnega drevja, koridorjev med gozdnimi prostori v kmetijski krajini ter negozdnih površin (jase, lazi) v gozdni krajini.

- ☞ Najprimernejši čas za opravljanje gozdarskih del v obvodnih gozdovih oziroma obvodni vegetaciji je od novembra do marca.
- ☞ Gostota populacij rastlinojede divjadi se mora vzdrževati na ravni, ki bo omogočala uspešno naravno pomlajevanje.
- ☞ Krmišča za rastlinojedo divjad in solnice so dopustne le v predelih gozda, ki niso v obnovi, oziroma na gozdni lahkih. Najprimerneje je, da so krmišča postavljena v bližini grmišč.
- ☞ V obvodnem pasu reke Krke ter ostalih vodnih habitatih naj se izvaja le selektivna sečnja. Odstranjuje se zgolj nestabilna in fiziološko prestara drevesa, ki bi lahko povzročila erozijske procese. Oblikuje se postopen prehod oziroma gozdni rob proti kulturni krajini. Gozdnogojitveni cilj naj bo gozd z naravno sestavo drevesnih vrst. S selektivno sečnjo naj se zagotavlja primerna zastrtost vodotoka – tesen ali normalen sestojni sklep. Na ogolelih bregovih vodotokov se vzpostavi pionirska vegetacija, prepreči naj se zaraščanje z alohtonimi invazivnimi vrstami. Priporočena je sadnja mehkih listavcev, katere je potrebno zavarovati pred objedanjem s strani bobrov. V celoti se ohranja pester mozaik močvirskih in vodnih združb ob potokih ter mokrotne travnike. Posegi v obrežno vegetacijo se izvajajo v pozno poletnem ali jesenskem času izven gnezditvene sezone ptic in dvoživk. V kolikor se ugotovi prisotnost vidre, se zagotovi mirne cone v času parjenja (februar, marec) in poganja mladicev (april, maj) oz. vzpostavi ekocelico na mestu vidrin. Drevesa se usmerjeno podira stran od struge vodotoka. Sečne ostanke je potrebno po sečnji iz struge odstraniti. Ob vodotoku se ne skladišči lesa, prav tako se rampanje lesa izvaja na način, da gozdni sortimenti ne bodo narinjeni v samo vodno telo. Pri sečnji in spravilu lesa se uporablja biološko razgradljiva olja. Načrtovanje omrežja gozdne infrastrukture naj poteka v sodelovanju s pristojno enoto ZRSVN. Gozdne prometnice se trasira na način, da so od vodnih teles oddaljene vsaj 25 m.
- ☞ V sodelovanju z lastnikom gozda naj se poišče in oblikuje posamezne ekocelice, kjer je dovoljeno ukrepanje za biotopsko funkcijo.
- ☞ Skladno s 33. členom Zakona o divjadi in lovstvu (Uradni list RS, št. 16/04, 120/06 – odl. US, 17/08, 46/14 – ZON-C, 31/18, 65/20, 97/20 – popr., 44/22, 158/22 in 28/25) je v času gnezdenja ptic med 1. marcem in 1. avgustom prepovedano sekati zarast ob vodnih bregovih in čistiti odvodne kanale.

6.2.4 Usmeritve za delo z gozdom v varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom

Razglašeni gozdovi s posebnim namenom ni, varovalni gozdovi pa je 29,87 ha.

V varovalne gozdove spadata odseka 34c in 35c, konkretne usmeritve so navedene v okviru rastiščnogojitvenega razreda.

6.2.5 Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi

Pravilnik o varstvu gozdov podrobno določa vsebino načrtov varstva gozdov pred požari, program varstva gozdov ter organizacijo opazovalne službe. Pri načrtih in letnih programih varstva je poleg obveznih vsebin potrebno dati poudarek:

- ☞ načrtovanju, izdelavi in vzdrževanju protipožarnih stez, ki se vežejo na obstoječe gozdne prometnice,
- ☞ postavitvi opozorilnih tabel na lokacijah s povečanim obiskom javnosti,
- ☞ doslednemu spoštovanju prepovedi kurjenja v obdobju povečane požarne ogroženosti, še posebej tam, kjer se lokacije in čas prekrivajo z aktivnostmi za zatiranje lubadarja,
- ☞ pred izdelavo oziroma požiganjem lubja in vej na večjih žariščih podlubnikov obvestiti center za obveščanje, da se izognemo nepotrebnim intervencijam,
- ☞ osveščanju javnosti o nevarnostih požarov in njihovih posledic v gozdnem okolju,
- ☞ gospodarjenju z rastiščem prilagojenimi drevesnimi vrstami v požarno ogroženih sestojih.

6.2.6 Usmeritve za delo s semenskimi sestoji

Semenskih sestojev v enoti ni.

6.2.7 Usmeritve za tehnologijo dela ter gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic

Usmeritve za tehnologijo dela

Tehnologija sečnje z motorno žago in vlačjenja lesa bo prevladujoča tudi v času veljavnosti tega načrta.

Povečeval se bo delež spravila po kolesih in strojne sečnje, ki pa je manj primerna na skalovitih in strmih terenih in v gozdovih, kjer so poudarjene socialne funkcije, ni pa dovoljena v prebiralnih gozdovih in na slabo nosilnih tleh. Pomembna je izbira ustreznega stroja za strojno sečnjo glede na prevoznost in prehodnost terena, sestoj in nosilnost tal ter dobra priprava in spremljava dela.

Potrebna je diferencirana uporaba srednje velikih strojev z večjimi in manjšimi procesorskimi glavami glede na zahteve sestoja in terena.

Pri strojni sečnji naj se uporablja tehnologija krajšega lesa (4 do 6 m), pri klasični sečnji pa sortimentna metoda in metoda mnogokratnikov oziroma kombiniranih hlodov.

Omejena je uporaba strojne sečnje in izvoza lesa v pomlajenih sestojih, kjer se nadaljuje obnova. Manj primerna je strojna sečnja v sestojih, kjer so zelo skaloviti kraški tereni, tereni z večjimi nagibi, kjer so mokra ali slabše nosilna tla, ter gozdovi s poudarjenimi socialnimi funkcijami.

Nove tehnologije sečnje in spravila lesa zahtevajo še bolj podrobno tehnološko in izvedbeno načrtovanje sečnje in spravila. Zato je posebno pozornost potrebno posvetiti izobraževanju terenskega kadra, ki načrtuje in izvaja dela.

Da bi se izognili konfliktom med stroko in ostalo javnostjo pri uporabi strojne sečnje, se osvešča in informira javnosti o izvajanju del. Predvsem na območjih naselij, turističnih točk in kulturno zgodovinskih znamenitosti se preko lokalnih medijev in informativnih tabel obvešča javnost o vzrokih in posledicah oz. pozitivnih straneh uporabe sodobnih tehnologij.

Vlačenje je potrebno izvajati s prilagojenimi traktorji in lažjimi zgibniki s poudarkom na humanizaciji dela.

Pri spravilu lesa se pospešuje izvoz lesa na polprikolicah z namenom zmanjšanja poškodb na obstoječem drevju, mladju in tleh.

Strogo upoštevati nosilnost tal, vlak in cest, tako da ob razmočenih razmerah ne izvajamo spravila in izvoza lesa.

Večino sečnje izvršiti izven vegetacijskega obdobja. Poseben poudarek posvetiti zmanjšanju poškodb obstoječega drevja, mladovij in na gozdnih tleh s primerno organizacijo in tehniko dela.

Pri sečnji in spravilu lesa na botanični, ekosistemski, geološki in površinsko geomorfološki naravni vrednoti se uporablja pravilna sredstva in tehnologijo, ki ne vpliva oz. spreminja življenjskih razmer na rastišču.

Čas izvajanja posegov na botanični, zoološki, ekosistemski in hidrološki naravni vrednosti se prilagodi tako, da poseganje ne sovpada z obdobji, ko živali potrebujejo mir oziroma se ne morejo umakniti (razmnoževanje, vzrejanje mladičev, prezimovanje) ter se rastlinam omogoči semenenje, naravno zasajevanje ali druge oblike razmnoževanja.

Tehnologija sečnje in spravila lesa se načrtuje na nižjih nivojih gozdnogospodarskega in gozdnogojitvenega načrtovanja ob upoštevanju varstvenih režimov ter se pri tem vključuje pristojne službe (ZVKDS, ZRSVN, DRSV).

Pri sečnji in spravilu lesa na območju podzemeljske geomorfološke naravne vrednote se uporablja biološko razgradljiva olja.

Gospodarjenje na območjih podzemeljske geomorfološke naravne vrednote naj bo prilagojeno oz. prednostno namenjeno krepitvi funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti. Sečnja naj bo selektivna, odstranjuje se zgolj nestabilna in fiziološko prestara drevesa, ki bi lahko povzročila erozijske procese ali ogrožala ostale funkcije na istem prostoru.

Usmeritve za gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic

Kjer je potrebno, se nadaljuje s sekundarnim odpiranjem gozdov z rekonstrukcijo in gradnjo vlak. Osnova morajo biti podrobni tehnološki deli gozdnogojitvenih načrtov.

Gradnjo prednostno izvajati v predelih, ki so slabo odprti z gozdnimi vlakami, ciljna gostota vlak je odvisna od terena. Na razgibanih kraških in vrtačastih terenih z večjimi in krajšimi nakloni je primerna listnata oblika mreže vlak z gostoto do 150 m/ha. Na strmih terenih in pobočjih je primerno trasirati pobočne vlake z ustreznim podolžnim naklonom in največjo gostoto do 100 m/ha. V težkih, kraških, skalovitih terenih je lahko gostota vlak do 180 m/ha, če se s tem zmanjšajo poškodbe sestojev in prepreči vožnja izven vlak.

Pri gradnji in rekonstrukciji vlak vzpostaviti stanje, ki zagotavlja lažje in varnejše spravilo, s čim manj poškodbami na drevju in gozdnih tleh.

Kakovost izgradnje vlak je potrebno diferencirati, glavne vlake imajo boljše elemente in so primernejše za vožnjo, sekundarne pa so lahko nekoliko ožje in z bolj zahtevnimi elementi.

Po končani sečnji in spravilu je potrebno zagotoviti sanacijo cest in vlak, odvesti meteorne vode in preprečiti izlivanje na cestišče ter odstraniti ostanke blata in sečnih ostankov na cestnem telesu in obcestnih jarkih.

Gradnja gozdnih prometnic naj poteka z uporabo bagra z udarnim kladivom. Velikost strojev naj se prilagodi kategoriji terena oziroma kamnine glede na optimalni učinek.

Izboljšati je potrebno kakovost obstoječih cest z rekonstrukcijo in investicijskim vzdrževanjem (poprava preglednosti ovinkov, odpravljanje nepotrebnih nihanj podolžnih naklonov, ureditev odvodnjavanja z jarki in prepusti).

Ob gozdnih cestah je potrebno urediti večje rampne prostore.

Pri umeščanju in načrtovanju tras gozdnih prometnic je potrebno preveriti območja, pomembna z vidika varstva narave, območja nepremične kulturne dediščine ter varstvena (vodovarstvena območja) in ogrožena območja (plazljiva, erozijska, plazovita in poplavna) po ZV-1.

Posebne usmeritve s področja upravljanja z vodami

Pri načrtovanju in gradnji gozdnih prometnic je potrebno upoštevati predpise s področja upravljanja z vodami, med njimi tudi Usmeritve s področja upravljanja z vodami za pripravo gozdnogospodarskih načrtov DRSV (april 2025).

Varstvena območja po predpisih o vodah v merilu 1:25.000 so prikazana v prostorskem delu načrta (Karta 7: Varstvena območja)

Usmeritve za pridobitev vodnega soglasja/mnenja o sprejemljivosti gradnje z vidika upravljanja z vodami in pravice graditi v skladu z ZV-1

Za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno v skladu s 150. členom ZV-1 pridobiti vodno soglasje/mnenje o vplivu gradnje na vodni režim in stanje voda, ki ga izda naslovni organ.

Vodno soglasje/mnenje je potrebno pridobiti za:

- ☞ poseg na vodnem in priobalnem zemljišču;
- ☞ poseg, ki je potreben za izvajanje javnih služb po ZV-1;

- ☞ poseg, ki je potreben za izvajanje vodne pravice;
- ☞ poseg na varstvenih in ogroženih območjih;
- ☞ poseg zaradi odvajanja odpadnih voda;
- ☞ poseg, kjer lahko pride do vpliva na podzemne vode, zlasti bogatenje vodonosnika ali vračanja vode v vodonosnik;
- ☞ hidromelioracije in druge kmetijske operacije, gozdarsko delo, rudarsko delo ali drug poseg, zaradi katerega lahko pride do vpliva na vodni režim.

V skladu s 14. členom Pravilnika o podrobnejši določitvi posegov v prostor, za katere je treba pridobiti vodno soglasje (Uradni list RS, št. 13/26), je treba vodno soglasje pridobiti za gradnjo gozdnih cest in vlak, vzdrževanje gozdnih cest in vlak, pri katerih se izvajajo gradbeni posegi, ter za izvajanje zemeljskih del na ogroženih območjih v skladu z 8. do 11. členom omenjenega pravilnika oz. na vodnih in priobalnih zemljiščih v skladu s 3. členom tega pravilnika ter na varstvenih območjih, če tako izhaja iz predpisa, ki ureja določitev vodovarstvenega ali drugega varstvenega območja.

Pri pripravi dokumentacije za posege in gradnjo, za katere je potrebno pridobiti vodno soglasje/mnenje po ZV-1, je treba upoštevati Pravilnik o vsebini vlog za pridobitev projektnih pogojev in pogojev za druge posege v prostor ter o vsebini vloge za izdajo vodnega soglasja (Uradni list RS, št. 25/09).

Pri umeščanju in načrtovanju gozdnih prometnic, kot jih definira Pravilnik o gozdnih prometnicah (Uradni list RS, št. 4/09) - gozdnih cest, grajenih in negrajenih gozdnih vlak, protipožarnih presek, protipožarnih gozdnih cest, protipožarnih poti in drugih tras, ki so nujne za izvedbo gozdarskih del, se je potrebno v največji možni meri izogniti ogroženim in varstvenim območjem skladno z ZV-1 in predvideti gradnjo izven vodnih in priobalnih zemljišč

Usmeritve na vodnih in priobalnih zemljiščih

Gradnji prometnic na vodnih in priobalnih zemljiščih se je potrebno izogniti. V kolikor ne obstajajo druge možnosti, se lahko prometnica izjemoma izvede na način, da ne posega v pretočni profil, zagotovljena pa mora biti varnost objektov pred visokimi vodami z verjetnostjo pojavljanja 100 let z zagotovljeno najmanj 0,5 m varnostno višino. Na delih, kjer trasa gozdne prometnice poteka vzporedno z vodotokom, naj bo ta predvidena izven priobalnega zemljišča. Manjši odmiki so dopustni le izjemoma, na krajših odsekih, kjer zaradi naravnih prostorskih omejitev ni možen drugačen potek trase in iz analize variant izhaja, da so prostorske možnosti močno omejene in bi drugačen potek trase predstavljal nesorazmerno večje stroške, vendar na tak način, da se ne poslabšuje obstoječe stabilnosti in stanja brežin vodotokov.

Zacevljanje ali prekrivanje vodotokov je strogo prepovedano, razen na krajših razdaljah, ki omogočajo dostop oziroma prehod preko vodotoka v primeru, da gre za objekt javne prometne infrastrukture (most, propust na javnih cestah in poteh).

Morebitno prečkanje gozdnih prometnic z grapami ali strugami nestalnih vodotokov (mulda, prepust...) je treba projektno obdelati. Premostitveni objekt mora biti ustrezno dimenzioniran in izveden tako, da bo omogočal nemoten pretok visokih voda. V primeru gradnje prepusta je treba izdelati hidravlični izračun prevodnosti visokih voda. Za prečkanja vodotokov predlagamo večjo uporabo utrjenih prevoznih klančin.

Investitor mora za posege na vodnem in priobalnem zemljišču v lasti države, ki so dovoljeni skladno z 37. členom ZV-1, skleniti ustrezno stvarno-pravno pogodbo, ki takšne posege dovoljuje in velja kot dokazilo o pravici graditi po Gradbenem zakonu (Uradni list RS, št. 199/21, 105/22 – ZZNŠPP, 133/23 in 85/24 – ZAID-A).

Odstranitev poškodovane in odvečne zarasti v gozdnem prostoru je potrebno izvesti selektivno. Odstraniti je potrebno suho, propadajočo in poškodovano zarast iz vodnega in priobalnega zemljišča.

Propadlo in odstranjeno zarast je potrebno v dostopnih predelih v celoti odstraniti z območja na naravi neškodljiv način; v primeru vodotokov je material prepovedano odlagati v strugo, na brežino, v priobalni pas vodotoka ter na poplavno območje.

Usmeritve za preprečitev onesnaženja površinskih in podzemnih voda

Odvajanje padavinske vode mora biti usklajeno z ZV-1 in predpisi s področja varstva okolja (Uredba o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadnih voda v vode in javno kanalizacijo (Uradni list RS, št. 64/12, 64/14, 98/15, 44/22 – ZVO-2, 75/22 in 157/22)).

Nenadzorovano zbiranje ali odvajanje zbranih voda po erozivnih ali plazljivih zemljiščih je v skladu z 87. členom ZV-1 prepovedano.

Odvajanje padavinskih in morebitnih zalednih voda z območij gozdnih prometnic je treba načrtovati z razpršenim ponikanjem, da ne bo prišlo do pospeševanja erozijske moči voda in slabšanja ravnovesnih razmer ter da ne bo prišlo do odvajanja zbranih voda po nestabilnih zemljiščih.

Odvajanje padavinskih in zalednih voda po erozijskih in plazljivih območjih je potrebno načrtovati in izvesti tako, da ne bo povzročalo sproščanja gibanja hribin ali kako drugače ogrožalo stabilnost zemljišča oz. potenciralo erozijske procese.

Neposredno odvajanje odpadnih voda v podzemne vode je prepovedano v skladu s 64. členom ZV-1. Odpadna voda se lahko odvaja posredno v podzemno vodo le na območjih, kjer ni vodotokov in če za območje ne veljajo prepovedi iz 12. člena Uredbe o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadnih voda v vode in javno kanalizacijo.

Vso padavinsko odpadno vodo, ki bi nastala pri gozdarski dejavnosti, je treba ohraniti neonesnaženo in jo uporabiti za odvajanje v isti vodonosnik v isti količini, ki v naravnem stanju z infiltracijo obnavlja podzemno vodo v vodonosniku, po možnosti z razpršenim ponikanjem skozi biološka aktivna tla.

Pri načrtovanju objektov odvodnjavanja padavinskih odpadnih vod z gozdnih prometnic, zaledja gozdnih prometnic in mostu v vodotoke je treba upoštevati erozijsko delovanje voda in jih načrtovati na način, da ob nastopu visokih voda ne bo prišlo do negativnega vpliva na poplavno varnost območja.

Usmeritve na ogroženih območjih

Načrtovanje novih gozdnih prometnic na območju poplav in z njimi povezane erozije, kjer že obstajajo elementi ogroženosti, mora skladno z 11. členom Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Uradni list RS, št. 89/08, 49/20 in 34/25) upoštevati pogoje in omejitve iz prilog 1 in 2 te uredbe, pri tem pa zagotoviti, da se z načrtovanjem novih gozdnih prometnic ne povečajo obstoječe stopnje ogroženosti na območju in izven njega. V ta namen je treba skupaj z načrtovanjem gradnje, načrtovati tudi celovite ukrepe za zmanjšanje poplavne ogroženosti, njihovo izvedbo pa končati pred začetkom gradnje novih objektov.

Na območju poplavne in z njo povezane erozijske nevarnosti, kjer še ni elementov ogroženosti, je treba skupaj z načrtovanjem prostora in ob upoštevanju pogojev in omejitev iz omenjene uredbe načrtovati in zagotoviti tudi poprejšnjo izvedbo ustreznih omilitvenih ukrepov za doseganje sprejemljivega razreda ogroženosti na območju in izven njega.

Za načrtovanje tras gozdnih prometnic na plazljivih in erozijskih območjih je treba izdelati geološko poročilo s poudarkom na stabilnosti ali erodibilnosti terena, s katerim se ugotovi stopnja tveganja za načrtovane posege s projektnimi rešitvami omilitvenih ukrepov.

Gradnja prometnic naj poteka na pobočjih z manjšimi nakloni, upoštevajoč čim manjše razgaljanje tal, vkope in dolžino prometnice. Uporaba težke mehanizacije je na erodibilnih tleh omejena ali prepovedana. Izogibati se je treba poškodbam zgornjega ustroja gozdnih cest (npr. vlačenje lesa, vožnja z goseničarji).

Usmeritve na referenčnih odsekih

Gozdne prometnice, ki lahko povzročijo spremembe morfoloških značilnosti, niso dovoljenje na referenčnih odsekih skladno s 5. členom Uredbe o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja, na vodotokih gorvodno in dolvodno od referenčnih odsekov pa so dovoljene le, če se v postopku odločanja o izdaji vodnega soglasja ugotovi,

da se zaradi sprememb morfoloških značilnosti, povezanih s temi posegi, stanje površinske vode na referenčnem odseku ne bo poslabšalo.

Prečkanje gozdnih prometnic z vodotoki na referenčnih odsekih ni dovoljeno.

Usmeritve za občutljive habitate

Na območju občutljivih habitatov ter zavarovanih naravnih in kulturnih vrednot, kot so območja vodnih izvirov, kraških jam in arheoloških najdišč, je prepovedano graditi ceste in vlake.

Načrtovanje omrežja gozdne infrastrukture naj poteka v sodelovanju s pristojno enoto ZRSVN in ZVKDS. Gozdne prometnice se načrtuje na način, da so od jam in izvirov, oddaljene vsaj 50 metrov.

Vlak ni priporočljivo graditi na območju točkovno poudarjenih funkcij in območjih s poudarjenimi socialnimi funkcijami.

Izvajanje del v gozdovih prilagajati zahtevam živalskih vrst, predvsem zahtevam redkih in ogroženih živalskih vrst (gnezdenje, poleganje mladičev...). Pri tem je potrebno upoštevati časovne omejitve za izvajanje del, ki so določene v Pravilniku o varstvu gozdov in so opredeljene za naslednje v enoti prisotne živalske vrste: ujede, vse vrste sov, medved, volk, vidra, ris in divja mačka.

Zaradi zaleganja alpskega in bukovega kozlička je potrebno posekan les listavce med 15. majem in 15. avgustom iz gozda odpeljati v dveh tednih.

Usmeritve na ogroženih območjih

Za poplavna območja se določijo vodna, priobalna in druga zemljišča, kjer se voda zaradi naravnih dejavnikov občasno prelije izven vodnega zemljišča. Na poplavnem območju so v skladu s 86. členom ZV-1 prepovedane vse dejavnosti in vsi posegi v prostor, ki imajo lahko ob poplavi škodljiv vpliv na vode, vodna in priobalna zemljišča ali povečujejo poplavno ogroženost območja, razen posegov, ki so namenjeni varstvu pred škodljivim delovanjem voda.

Poplavna območja morajo biti prikazana v GGN, načrtovani posegi pa usklajeni z omejitvami iz predhodne točke ter pogoji in omejitvami iz Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja. Ohraniti je treba obstoječe retencijske površine, posege pa načrtovati celovito, s ciljem zmanjševanja obstoječe poplavne ogroženosti.

Za erozijsko območje se določijo zemljišča, ki so stalno ali občasno pod vplivom površinske, globinske in bočne erozije vode.

Na erozijskem območju je v skladu z 87. členom ZV-1 prepovedano:

- ☞ poseganje v prostor na način, ki pospešuje erozijo in oblikovanje hudournikov,
- ☞ ogoljevanje površin,
- ☞ krčenje tistih gozdnih sestojev, ki preprečujejo plazenje zemljišč in snežne odeje, uravnavajo odtočne razmere ali kako drugače varujejo nižje ležeča območja pred škodljivimi vplivi erozije,
- ☞ zasipavanje izvirov,
- ☞ nenadzorovano zbiranje ali odvajanje zbranih voda po erozivnih ali plazljivih zemljiščih,
- ☞ omejevanje pretoka hudourniških voda, pospeševanje erozijske moči voda in slabšanje ravnovesnih razmer,
- ☞ odlaganje ali skladiščenje lesa in drugih materialov,
- ☞ zasipavanje z odkopnim ali odpadnim materialom,
- ☞ odzemanje naplavin z dna in brežin, razen zaradi zagotavljanja pretočne sposobnosti hudourniške struge,
- ☞ vlačenje lesa.

Za plazljivo območje se v skladu z 88. členom ZV-1 določijo zemljišča, kjer je zaradi pojava vode in geološke sestave tal ogrožena stabilnost zemeljskih ali hribinskih sestojev. Na plazljivem območju lastnik zemljišča ali drug posestnik ne sme posegati v zemljišče tako, da bi se zaradi tega sproščalo gibanje hribin ali bi se drugače ogrozila stabilnost zemljišča. Na tem območju je prepovedano:

- ☞ zadrževanje voda, predvsem z gradnjo teras, in drugi posegi, ki bi lahko pospešili zamakanje zemljišč,
- ☞ poseganje, ki bi lahko povzročilo dodatno zamakanje zemljišča in dvig podzemne vode,
- ☞ izvajati zemeljska dela, ki dodatno obremenjujejo zemljišče ali razbremenjujejo podnožje zemljišča,
- ☞ krčenje in večja obnova gozdnih sestojev ter grmovne vegetacije, ki pospešuje plazenje zemljišč.

Na območjih, kjer je predvidena ali se zaradi naravnih dejavnikov (okužbe, insekti, vetrolomi, žledolomi ipd.) izvaja intenzivna sečnja, je preredčene in ogoljene površine potrebno ustrezno protierozijsko zavarovati ter predvideti in izvesti vse potrebne ukrepe, ki bodo zagotavljali ustrezno stabilnost brežin in preprečevali oz. zadrževali povečan odtok padavin oz. vode, plavin in plavja s teh površin. Ukrepi morajo biti načrtovani na način, da se upoštevajo smernice s področja upravljanja z vodami.

Za plazovito območje se v skladu z 89. členom ZV-1 določijo zemljišča, kjer zaradi klimatskih in topografskih razlogov redno prihaja do pojava snežnih plazov ali pa obstoja velika verjetnost, da se pojavijo. Na tem območju je prepovedano krčenje gozdov, izravnavanje terena ter preusmerjanje snežnih plazov iz ustaljenih naravnih poti na porasla, labilna ali drugače ogrožena zemljišča.

6.2.8 Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor

Splošne usmeritve

Osnovno vodilo pri upravljanju rabe gozdnega prostora je delež gozda in njegova prostorska razporeditev, stopnja poudarjenosti funkcij gozda in omejitve, ki izhajajo iz predpisov. V splošnem velja, da se posege v gozd usmerja na območja slabših rastišč in na površine, ki so se v zadnjih desetletjih zarasle oz. so v zaraščanju.

V kmetijski in primestni krajini gozdove varovati in ohranjati vsaj v obstoječem obsegu, oziroma v obsegu, ki zagotavlja trajno uresničevanje mnogonamenske vloge gozda. Prednostno ohranjati ostanke ravninskih gozdov in gozdov v varovanih območjih naravnih vrednot in kulturne dediščine. Ohranjati in osnovati skupine drevja, posamezna drevesa, obvodno gozdno rastje in omejke zunaj gozda.

V gozdnati krajini varovati gozdove na rastiščih z nadpovprečno proizvodno sposobnostjo, gozdove z izjemno poudarjenimi ekološkimi ali socialnimi funkcijami ter ohranjati selitvene povezave prostoživečih živalskih vrst med posameznimi gozdnimi kompleksi. Krčitve gozdnih površin prednostno usmerjati na slabše produktivna rastišča, zemljišča v zaraščanju in gozdove s slabo zasnovo oz. kakovostjo.

V gozdni krajini ohranjati strnjene gozdne površine za namen gospodarjenja z gozdovi, zato posegi, ki prispevajo k drobljenju gozdnih kompleksov, niso sprejemljivi. Na račun gozda je dopustno osnovati le izgradnjo gozdnih prometnic. Pri načrtovanju dejavnosti zagotavljati ugoden življenjski prostor za prostoživeče živali ter preprečiti kakršnokoli dejavnost, ki bi imela v tem pogledu negativen vpliv. V ta prostor ni željeno dopuščati novih rab, ki pomenijo destabilizacijo obstoječih gozdnih površin, drobljenje gozdnih kompleksov in pomenijo degradacijo naravnega okolja.

Merila za presojo sprejemljivosti posegov v gozdni prostor:

- ☞ V večnamenskih gozdovih, ki imajo na ravni 1. stopnje poudarjeno katerokoli ekološko ali socialno funkcijo, se posegi dovolijo le v izjemnih primerih – ko so nujni in zanje ni druge možnosti, v gozdovih s poudarjenimi socialnimi funkcijami pa v primerih, ko gre za objekt,

- ki dopolnjuje načrtovano, poudarjeni socialni funkciji skladno rabo gozda in gozdnega prostora.
- ☞ V osrednjih delih velikih kompleksov gozdov objektov, ki niso namenjeni gospodarjenju z gozdovi ali za raziskovalne in poučne potrebe, ni dopustno postavljati.
 - ☞ V območju prisotnosti velikih zveri naj se v izogib konfliktnim situacijam ne gradi novih stanovanjskih naselij in stanovanjskih objektov v gozdu in na gozdnem robu. Pri presoji posegov v prostor je treba poskrbeti, da se s posegi ne prekrine selitvene poti divjadi in velikih zveri.
 - ☞ Večje gozdne komplekse naj se tudi v prihodnje nameni naravi prijaznim oblikam rekreacije in turizma (pohodništvo). Potrebno je preprečiti množični in motorizirani turizem.
 - ☞ Intenzivno razvijajoče se gorsko kolesarstvo je potrebno usmerjati z legalnimi ureditvami poti, pri čemer je potrebno upoštevati poudarjenost funkcij gozdov ter vpliv na prostoživeče živali in njihov življenjski prostor.
 - ☞ Za potrebe širitve urbanizacije naj se prednostno izkoristi obstoječe degradirane urbane površine, šele nato je mogoča širitev na območja gozdnih površin. Nove objekte naj se praviloma načrtuje v oddaljenosti ene drevesne višine odraslega gozda od obstoječega gozdnega roba. Pri tem se oddmik določi v odvisnosti od posameznih lokacij in sestojev, ki so ali se bodo v času razvili na posamezni lokaciji. Oddmik je potreben poleg zagotavljanja funkcij gozdov tudi zaradi zagotovitve varnosti objektov. Ta pas naj se nameni za zunanjo ureditev, za kmetijske površine ali ureditvam za potrebe rekreacije (športna igrišča,...).
 - ☞ Dopušča naj se krčitev gozdnih jezikov ob robovih vasi za potrebe obnove oz. revitalizacije vasi. Za kmetijstvo in poselitev naj se posega v malodonosne gozdove, ki so nastali na opuščenih, zaraščajočih se kmetijskih površinah.
 - ☞ Pri gradnji večjih linijskih infrastrukturnih objektov v največji možni meri izkoristiti obstoječo infrastrukturo. V prostoru z majhnim deležem gozda je potrebno objekte linijske infrastrukture načrtovati tako, da se v čim večji meri izogibajo gozdnim zaplatam, skupinam gozdnega drevja in obvodni vegetaciji. Upošteva naj se značilne naravne prvine kot so gozdni rob, podnožje pobočij, reliefne značilnosti ter vidnost naselij in značilne vedute. Pri posegih, ki fizično razdelijo prostor in prekrinejo selitvene poti živalskih vrst, je treba zagotoviti nadomestne poti in ustrezne (bio)tehnične ukrepe.
 - ☞ Vsak poseg v gozd in gozdni prostor mora biti izveden v minimalnem potrebnem obsegu, tako da se zagotovi čim manjšo krčitev gozda in poseg na gozdna tla ter da se razmere za gospodarjenje z okoliškimi gozdovi ne poslabšajo. Kadar to ni mogoče, je treba izvesti omilitvene ukrepe, da se ponovno vzpostavi prvotno ali izboljšano stanje (npr. gradnja nadomestne gozdne prometnice).
 - ☞ Krčitve gozdov se v naravovarstveno zavarovanih območjih lahko izvajajo le izjemoma, v kolikor niso prepovedane z aktom o zavarovanju in so v skladu s cilji zavarovanja in načrta upravljanja zavarovanih območij.
 - ☞ Krčitve gozdov niso dovoljene na vodovarstvenih območjih in arheoloških najdiščih oz. je to mogoče le na podlagi soglasja pristojnih služb, odgovornih za varovanje kulturne dediščine in upravljanje voda.
 - ☞ Krčitve gozdov praviloma niso dopustne na površinah s 1. stopnjo poudarjenosti ekoloških funkcij, na območju gozdnih učnih poti (oddaljenost do 50 m), sklenjenih območjih gozdov, razen robnih površin, ki mejijo na urbane ali kmetijske površine (oddaljenost do 200 m), gozdov na območjih naravnih vrednot, gozdov, ki imajo funkcijo koridorske povezave, ter manjših gozdnih predelov v kmetijski krajini, kjer je gozdnatost majhna. V območjih z močno poudarjenimi ekološkimi funkcijami so krčitve dovoljene le v primeru, kadar ni mogoče pričakovati bistvenega vpliva na funkcije gozda.
 - ☞ Pri posegih v prostor je treba upoštevati pogoje in omejitve posegov v vodno dobro zaradi zagotavljanja doseganja ciljev ali ohranjanja ciljev za referenčne odseke, ki so določeni v Uredbi o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja.
 - ☞ Na gozdnih zemljiščih, ki so po prostorskem aktu namenjeni gozdni rabi, je dovoljeno graditi le enostavne in nezahtevne objekte za potrebe gozdarske dejavnosti, za namen športa, rekreacije in izobraževanja ter objekte javnega pomena, vse v skladu z določili prostorskih aktov.
 - ☞ Za ohranjanje in izboljšanje razgleda na objekte kulturne in naravne dediščine ter na območjih razglednih točk v sodelovanju s pristojno službo za varstvo kulturne dediščine in lastniki gozdov izvajati vedutne sečnje.

- ☞ Čebelnjake je dopustno postavljati samo na zemljiščih, ki so s pašnim redom določena za stalne čebelnjake, in na stojiščih za začasen dovoz čebel na pašo. Iz mnenja čebelarke svetovalne službe mora biti razvidno, da je postavitve čebelnjaka skladna s predpisi, ki urejajo čebelarstvo.
- ☞ Tudi po izvedbi posegov v gozd mora biti omogočeno gospodarjenje z gozdovi in dostop do sosednjih gozdnih zemljišč pod enakimi pogoji kot doslej.
- ☞ Ograditev posameznih delov gozda ni dovoljena, razen v primerih, ki so določeni z Zakonom o gozdovih (24. člen) oz. Pravilnikom o varstvu gozdov (40. člen).
- ☞ V varovalnih gozdovih se posegi dopuščajo izjemoma, kadar ni nobene druge rešitve in je poseg nujen. V tem primeru je treba pridobiti dovoljenje ministrstva pristojnega za področje gozdarstva in po potrebi izvesti ustrezne omilitvene ukrepe. Krčenje gozdov je v varovalnih gozdovih prepovedano.

Na območjih, kjer je predvidena ali se zaradi naravnih dejavnikov (okužbe, insekti, vetrolomi, žledolomi ipd.) izvaja intenzivna sečnja, je preredčene in ogoljene površine potrebno ustrezno protierozijsko zavarovati ter predvideti in izvesti vse potrebne ukrepe, ki bodo zagotavljali ustrezno stabilnost brežin in preprečevali oz. zadrževali povečan odtok padavin oz. vode, plavin in plavja s teh površin. Ukrepi morajo biti usklajeni s področjem upravljanja z vodami in celovito sistematiko upravljanja in urejanja voda.

Na poplavnem območju (vodna, priobalna in druga zemljišča, kjer se voda zaradi naravnih dejavnikov občasno prelije izven vodnega zemljišča) so v skladu s 86. členom ZV-1 prepovedane vse dejavnosti in vsi posegi v prostor, ki imajo lahko ob poplavi škodljiv vpliv na vode, vodna in priobalna zemljišča ali povečujejo poplavno ogroženost območja, razen posegov, ki so namenjeni varstvu pred škodljivim delovanjem voda.

Na erozijskem območju se določijo zemljišča, ki so stalno ali občasno pod vplivom površinske, globinske in bočne erozije vode in sicer zemljišča ki so:

- izvori plavin (erozijska žarišča),
- pod vplivom hudournih voda (povirji),
- sestavljena iz kamnin, podvrženih preprevanju,
- pod vplivom valovanja morja.

V skladu z 87. členom ZV-1 je prepovedano:

- poseganje v prostor na način, ki pospešuje erozijo in oblikovanje hudournikov,
- ogoljevanje površin,
- krčenje tistih gozdnih sestojev, ki preprečujejo plazenje zemljišč in snežne odeje, uravnavajo odtočne razmere ali kako drugače varujejo nižje ležeča območja pred škodljivimi vplivi erozije,
- zasipavanje izvirov,
- nenadzorovano zbiranje ali odvajanje zbranih voda po erozivnih ali plazljivih zemljiščih,
- omejevanje pretoka hudourniških voda, pospeševanje erozijske moči voda in slabšanje ravnovesnih razmer,
- odlaganje ali skladiščenje lesa in drugih materialov,
- zasipavanje z odkopnim ali odpadnim materialom,
- odzemanje naplavin z dna in brežin, razen zaradi zagotavljanja pretočne sposobnosti hudourniške struge,
- vlačenje lesa.

Za plazljivo območje se v skladu z 88. členom ZV-1 določijo zemljišča, kjer je zaradi pojava vode in geološke sestave tal ogrožena stabilnost zemeljskih ali hribinskih sestojev. Na plazljivem območju lastnik zemljišča ali drug posestnik ne sme posegati v zemljišče tako, da bi se zaradi tega sproščalo gibanje hribin ali bi se drugače ogrozila stabilnost zemljišča. Na tem območju je prepovedano: zadrževanje voda, predvsem z gradnjo teras, in drugi posegi, ki bi lahko pospešili zamakanje zemljišč, poseganje, ki bi lahko povzročilo dodatno zamakanje zemljišča in dvig podzemne vode, izvajati zemeljska dela, ki dodatno obremenjujejo zemljišče

ali razbremenjujejo podnožje zemljišča, krčenje in večja obnova gozdnih sestojev ter grmovne vegetacije, ki pospešuje plazenje zemljišč.

Za območja, kjer je verjetnost pojavov plazov in erozije velika, se v praksi naredi potrebna dodatna presoja. Prav tako krčenje gozda na območju vodovarstvenega območja I. in II. varstvenega režima, ki predstavlja hidrološko funkcijo s 1. stopnjo poudarjenosti, praviloma ni dopustno.

Območja, ki se nahajajo na plazljivih območjih z zelo veliko verjetnostjo pojavljanja zemeljskih plazov, so območja, kjer krčitve praviloma niso dopustne. V kolikor je krčitev potrebna za kmetijske namene (razvoj kmetije, ureditev infrastrukture), je krčitev pogojno dopustna. Ob pobudi za krčitev se preveri dejanska ogroženost in se skupaj s pristojnim organom (Direkcije RS za vode) izda mnenje o ustreznosti in upravičenosti posega za konkretno situacijo na terenu.

V skladu s 14. členom Pravilnika o podrobnejši določitvi posegov v prostor, za katere je treba pridobiti vodno soglasje (Uradni list RS, št. 13/26), je treba vodno soglasje pridobiti za krčitev gozdov na površini večji od 0,5 ha v skladu z 8. do 11. členom omenjenega pravilnika oz. na vodnih in priobalnih zemljiščih v skladu s 3. členom tega pravilnika ter na varstvenih območjih, če tako izhaja iz predpisa, ki ureja določitev vodovarstvenega ali drugega varstvenega območja.

6.2.9 Usmeritve za ukrepe na drugih gozdnih zemljiščih

V enoti je v gozdnem prostoru 36,75 ha površin pod daljnovodi, med druga gozdna zemljišča pa je uvrščena tudi 3,45 ha velika obora.

Konkretni ukrepi na drugih gozdnih zemljiščih niso načrtovani, je pa potrebno na zemljiščih pod daljnovodi upoštevati naslednje usmeritve:

- pri vzdrževanju površin pod daljnovodi ni dopustna uporaba arboricidov in herbicidov,
- vzdržuje naj se stopničasto strukturo gozdnega roba,
- čiščenje trase in vzdrževanje gozdnega roba se lahko izvaja le v obdobju med 1. avgustom in 1. marcem, se pravi izven obdobja intenzivne rasti vegetacije, poganjanja mladičev in gnezdenja ptic,
- ohranja naj se prehodnost gozdnih prometnic,
- izvaja naj se ukrepe, ki prostoživečim živalim zagotovijo prehransko in strukturno pestra grmišča.

6.3 Ukrepi

6.3.1 Možni posek

Preglednica 54/MPVP: Možni posek po vrstah poseka za enoto

		Vrsta poseka			Delež od LZ	Delež od P
		Negovalni posek		Posek skupaj		
		Redčenja	Pomladitveni			
Iglavci	m ³	62.112	32.045	94.157	21,1	60,1
	Delež	66,0	34,0	100,0		
Listavci	m ³	283.677	346.692	630.369	25,6	107,6
	Delež	45,0	55,0	100,0		
Skupaj	m ³	345.789	378.737	724.526	24,9	97,5
	Delež	47,7	52,3	100,0		

Najvišji možni posek za vse gozdove enote znaša letno 7,44 m³/ha ali 24,9 % od lesne zaloge oziroma 97,5 % od prirastka, kar nam zagotavlja zmerno akumulacijo lesne zaloge. V primerjavi s prejšnjim načrtom se je možni posek v absolutnem povečal za 58.526 m³, kar pomeni povečanje za 8,8 %.

Slaba polovica poseka je predvidena iz redčenj in dobra polovica iz pomladitev. Seveda ne moremo predvideti, kolikšen bo dejanski delež sanitarnega poseka, ki bo zmanjšal predviden delež negovalnega poseka, vendar ocenjujemo in upamo da ne bo presegel 20 % (v minulem desetletju 31 %).

Od redčenj je predvideno približno 32 % poseka v drogovnjakih in 68 % v debeljakih. Od pomladitvenega poseka je predvideno približno 27 % poseka v debeljakih z uvajanjem v obnovo, 6 % z zadržanim nadaljevanjem obnove, 36 % s pospešenim nadaljevanje obnove in 31 % z zaključevanjem obnove. V raznomernem gozdu je največji delež namenjen pomladitvenemu poseku (57 %), zaradi nege raznomernega gozda s poudarkom na povečevanju lesne zaloge (31 %) in vzdrževanju strukture (12 %).

Preglednica 55/MPVP: Možni posek po vrstah poseka za zasebne gozdove

		Vrsta poseka			Delež od LZ	Delež od P
		Negovalni posek		Posek skupaj		
		Redčenja	Pomladitveni			
Iglavci	m³	60.209	29.240	89.449	20,9	59,8
	Delež	67,3	32,7	100,0		
Listavci	m³	275.330	338.911	614.241	25,7	108,0
	Delež	44,8	55,2	100,0		
Skupaj	m³	335.539	368.151	703.690	25,0	98,0
	Delež	47,7	52,3	100,0		

Preglednica 56/MPVP: Možni posek po vrstah poseka za državne gozdove

		Vrsta poseka			Delež od LZ	Delež od P
		Negovalni posek		Posek skupaj		
		Redčenja	Pomladitveni			
Iglavci	m³	1.762	2.773	4.535	25,2	68,7
	Delež	38,9	61,1	100,0		
Listavci	m³	5.614	7.065	12.679	24,7	99,2
	Delež	44,3	55,7	100,0		
Skupaj	m³	7.376	9.838	17.214	24,8	88,8
	Delež	42,9	57,1	100,0		

Preglednica 57/MPVP: Možni posek po vrstah poseka za gozdove lokalnih skupnosti

		Vrsta poseka			Delež od LZ	Delež od P
		Negovalni posek		Posek skupaj		
		Redčenja	Pomladitveni			
Iglavci	m³	141	32	173	17,3	48,2
	Delež	81,5	18,5	100,0		
Listavci	m³	2.733	716	3.449	17,8	73,7
	Delež	79,2	20,8	100,0		
Skupaj	m³	2.874	748	3.622	17,8	71,9
	Delež	79,3	20,7	100,0		

Karta ukrepov v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 8: Karta ukrepov).

6.3.2 Potrebna gojitvena in varstvena dela

Preglednica 58/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Priprava sestoja	ha	182,68	2,47	1,83	186,98
Sadnja	ha	0,52	0,00	0,00	0,52
Obžetev	ha	117,90	19,41	0,03	137,34
Nega mladja	ha	47,20	7,21	0,01	54,42
Nega gošče	ha	651,57	29,92	0,62	682,11
Nega letvenjaka	ha	378,71	12,59	0,44	391,74
Nega drogovnjaka	ha	150,26	6,15	0,17	156,58
Varstvo pred žuželkami	dni	600	0	0	600
Premazi in drugo varstvo	dni	10	0	0	10
Zaščita s količenjem ali tulci	kosov	400	0	0	400

Karta načrtovanih gojitvenih in varstvenih del v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 9: Potreba gojitvena in varstvena dela).

Intenzivnost načrtovanih gojitvenih del je 0,87 dne/ha, kar je manj kot pred desetimi leti, ko je bila 0,99 dne/ha. Razlog za majhno intenzivnost je v pomanjkanju mladovij in v dejstvu, da se na bukovih rastiščih zelo dobro pomlajujejo bukev, na hrastovo gabrovih rastiščih pa smreka in beli gaber in je posledično zelo malo umetnih obnov. Tudi po večjih naravnih ujmah, boleznih ali gradacijah žuželk se podmladek pojavi najmanj v 3 do 5 letih. Naravno mladje je kvalitetnejše in rastišču prilagojeno, hkrati pa tudi najcenejše. Sadnje je zelo malo, obžetve pa zaradi ponovitev in predvidenih obžetev naravnega mladja precej več. Zaradi zelo dobrega naravnega pomlajevanja se sadi na manjših površinah, v glavnem le po potrebi v sestojih, ki so jih močno poškodovale naravne ujme ali bolezni in škodljivci gozdnega drevja.

Nega drogovnjaka je načrtovana v mlajših drogovnjakih z lesno zalogo manjšo od 250 m³/ha in normalnega ali tesnega sklepa.

Pretežno spopolnilna sadnja za obnovo je predvidena na 0,52 ha s povprečno gostoto približno 2.000 sadik/ha, kar zneso približno 1000 sadik. Od tega predvidevamo 15 % gorskega javorja, 15 % bukve, 30 % hrasta in 40 % češnje.

Varstvena dela za zatiranje žuželk so določena na podlagi analize preteklega načrta in predvidevanj iz izkušenj. Zajeta so samo dela za spremljavo podlubnikov brez zatiralnih del, ki so popolnoma nepredvidljiva. Zaščito s količenjem ali tulci smo določili glede na število sadik gorskega javorja in češnje, ki so potrebne tovrstne zaščite.

6.3.3 Ukrepi za krepitev funkcij gozdov

Preglednica 59/D-FU: Predlagani ukrepi za krepitev funkcij gozdov

Funkcija	Ukrep		
	Vrsta dela	Obseg	
Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti	Vzdrževanje grmišč in obrečnih pasov, omejkov, protivetrnih pasov in gozdnega roba	4,00 ha	40 dni
	Vzdrževanje vodnih virov in kalov v gozdu	20 kosov	10 dni
	Vzdrževanje večjega vodnega vira v gozdu	2 kosa	10 dni
	Puščanje stoječe biomase	300 m ³	10 dni
Rekreacijska funkcija	Vzdrževanje stez	5.000 m	20 dni
Poučna funkcija	Vzdrževanje učne poti	-	10 dni

Puščanje biomase je izraženo tudi v dninah, saj so v tem zajeta dodatna dela, ki jih pričakujemo zaradi evidentiranja teh dreves ter dela za dopolnitev gozdnogojitvenih načrtov.

Kljub temu, da je trenutno v enoti dovolj odmrle biomase (glej poglavje Odmrlo drevje, str. 35, 36), želimo povečati količino najdebelejšega odmrlega drevja, tako da bomo v sodelovanju z lastniki načrtno označili starejša, manj kakovostna, nevitarna, drevesa z dupli ali gnezdi. Prednost bomo dajali drevesnim vrstam, ki razpadajo počasneje; to so hrasti, kostanj, črni gaber, smreka in jelka.

7 USMERITVE ZA GOSPODARJENJE S POSAMIČNIM GOZDNIM DREVJEM IN SKUPINAMI GOZDNEGA DREVJA ZUNAJ NASELIJ

V gozdnati krajini, ki pokriva večji del enote, je vrstna in strukturna pestrost največja. Tu je potrebno le ohranjati in pospeševati posamezna drevesa izjemnih dimenzij, habitatna in plodonosna drevesa ter zavarovana ali redko prisotna drevesa.

V gozdni krajini je potrebno ohraniti posamezna drevesa, ki rastejo na košenicah.

V kmetijsko urbani krajini je potrebno ohraniti oziroma povečati količino ekološko, strukturno in vrstno pestrega gozdnega roba, omejkov in obvodne vegetacije.

Pri vseh posamič ali v skupinah rastočih drevesih je biotopski, pestrostni in estetski pomen pomembnejši od ekonomskega. Posebej pomembna so sadna ali druga plodonosna drevesa.

Posamezna izjemna drevesa znotraj gozda je potrebno ohranjati s pomočjo gojitvenega in gospodarskega načrtovanja oziroma načrtnega gospodarjenja in s predlogi za zakonsko zaščito. To so redke in ogrožene drevesne vrste (brek, skorš, lesnika, hruška, tisa) in drevesa izjemnih dimenzij.

Seznam posebnih dreves:

- ☞ lipa v Podlipi,
- ☞ hrasti v odsekih 132a, 165b in 191a,
- ☞ smreka v oddelku 64,
- ☞ bukvi v oddelku 51 in odseku 56a,
- ☞ jerebika v odseku 166a in
- ☞ brek v odseku 20a.

8 EKONOMSKA PRESOJA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

Preglednica 60/EP1: Prikaz prihodka od lesa

	Zasebni gozdovi		Državni gozdovi		Gozdovi lokalnih skupnosti	
	Skupaj (000) €	€/za 1 m ³	Skupaj (000) €	€/za 1 m ³	Skupaj (000) €	€/za 1 m ³
Vrednost lesa na KC	58.100,40	94,23	1.418,31	94,47	284,30	89,47
Strošek poseka in spravila	13.098,41	21,24	307,40	20,48	70,09	22,06
Razlika	45.001,99	72,99	1.110,91	73,99	214,21	67,41

Ekonomika gospodarjenja je prikazana na podlagi primerjave prihodkov, ki jih predstavljajo:

- ☞ vrednost lesa na kamionski cesti,
- ☞ predvidene spodbude za gojenje in varstvo v zasebnih gozdovih in gozdovih lokalnih skupnosti,
- ☞ predvidena spodbude za vzdrževanje vseh gozdnih prometnic.

In stroškov gospodarjenja z gozdovi, ki vsebujejo:

- ☞ stroške sečnje in spravila,
- ☞ stroške gojitvenih in varstvenih del,
- ☞ stroške del namenjenih za krepitev splošnokoristnih funkcij gozda,
- ☞ stroške vzdrževanja gozdnih cest in vlak.

Preglednica 61/EP2: Pregled skupne ekonomike gospodarjenja

Skupaj vsi gozdovi	Skupaj (000) €	€ na neto m ³	Delež od cene na KC v %
Prihodek (vrednost lesa na KC)	59.803,01	94,21	100,0
Stroški sečnje in spravila	13.475,90	21,23	22,5
Stroški gojenja in varstva gozdov			
- gojenje in varstvo gozdov	1.348,33	2,12	2,3
- krepitev funkcij gozdov	14,80	0,02	0,0
Stroški vzdrževanja gozdnih prometnic			
- vzdrževanje gozdnih cest	519,09	0,82	0,9
- vzdrževanje vlak	317,38	0,50	0,5
Stroški skupaj	15.675,50	24,69	26,2
Dohodek	44.127,51	69,52	73,8
Predvidene spodbude za gojenje in varstvo	407,54	0,64	0,7
Predvidene spodbude za vzdrževanje gozdnih prometnic	366,71	0,58	0,6
Skupaj predvidene spodbude	774,25	1,22	1,3
Stroški - spodbude	14.901,25	23,47	24,9
Prihodek - stroški + spodbude	44.901,76	70,74	75,1

Preglednica 62/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v zasebnih gozdovih

Zasebni gozdovi	Skupaj (000) €	€ na neto m ³	Delež od cene na KC v %
Prihodek (vrednost lesa na KC)	58.100,40	94,23	100,0
Stroški sečnje in spravila	13.098,41	21,24	22,6
Stroški gojenja in varstva gozdov			
- gojenje in varstvo gozdov	1.280,75	2,08	2,2
- krepitev funkcij gozdov	14,06	0,02	0,0
Stroški vzdrževanja gozdnih prometnic			
- vzdrževanje gozdnih cest	504,76	0,82	0,9
- vzdrževanje vlak	308,28	0,50	0,5
Stroški skupaj	15.206,26	24,66	26,2
Dohodek	42.894,14	69,57	73,8
Predvidene spodbude za gojenje in varstvo	406,95	0,66	0,7
Predvidene spodbude za vzdrževanje gozdnih prometnic	356,58	0,58	0,6
Skupaj predvidene spodbude	763,53	1,24	1,3
Stroški - spodbude	14.442,73	23,42	24,9
Prihodek - stroški + spodbude	43.657,67	70,81	75,1

Preglednica 63/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v državni gozdovih

Državni gozdovi	Skupaj (000) €	€ na neto m ³	Delež od cene na KC v %
Prihodek (vrednost lesa na KC)	1.418,31	94,47	100,0
Stroški sečnje in spravila	307,40	20,48	21,7
Stroški gojenja in varstva gozdov			
- gojenje in varstvo gozdov	65,69	4,37	4,6
- krepitev funkcij gozdov	0,74	0,05	0,1
Stroški vzdrževanja gozdnih prometnic			
- vzdrževanje gozdnih cest	14,33	0,95	1,0
- vzdrževanje vlak	7,51	0,50	0,5
Stroški skupaj	395,67	26,35	27,9
Dohodek	1.022,64	68,12	72,1
Predvidene spodbude za gojenje in varstvo	0,00	0,00	0,0
Predvidene spodbude za vzdrževanje gozdnih prometnic	10,13	0,67	0,7
Skupaj predvidene spodbude	10,13	0,67	0,7
Stroški - spodbude	385,54	25,68	27,2
Prihodek - stroški + spodbude	1.032,77	68,79	72,8

Preglednica 64/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v gozdovih lokalnih skupnosti

Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj (000) €	€ na neto m ³	Delež od cene na KC v %
Prihodek (vrednost lesa na KC)	284,30	89,47	100,0
Stroški sečnje in spravila	70,09	22,06	24,6
Stroški gojenja in varstva gozdov			
- gojenje in varstvo gozdov	1,89	0,60	0,7
- krepitev funkcij gozdov	0,00	0,00	0,0
Stroški vzdrževanja gozdnih prometnic			
- vzdrževanje gozdnih cest	0,00	0,00	0,0
- vzdrževanje vlak	1,59	0,50	0,6
Stroški skupaj	73,57	23,16	25,9
Dohodek	210,73	66,31	74,1
Predvidene spodbude za gojenje in varstvo	0,59	0,19	0,208
Predvidene spodbude za vzdrževanje gozdnih prometnic	0,00	0,00	0,000
Skupaj predvidene spodbude	0,59	0,19	0,2
Stroški - spodbude	72,98	22,97	25,7
Prihodek - stroški + spodbude	211,32	66,50	74,3

Vrednost lesa na kamionski cesti je izračunana na podlagi strukture načrtovanega možnega poseka, ki temelji na dejanski strukturi lesne zaloge in drevesne sestave gozdov, povprečnem premeru dejanskega poseka (povprečje za enoto v minulem desetletju) in teoretični sortimentaciji. Pri izračunu so uporabljene cene lesa iz spletnega portala WoodChainManager:

<https://wcm.gozdis.si/sl/podatki/cene/podatki/2021100414342192/cene-gozdnih-lesnih-sortimentov/>
in

<https://wcm.gozdis.si/sl/novice/2026031908434007/cene-gozdnih-lesnih-sortimentov-iz-zasebnih-gozdov-na-slovenskem-trgu-v-februarju-2026/>.

Stroški sečnje in spravila

Izhodiščni parametri za izračun normativov za sečnjo in spravilo so izračunani na podlagi povprečnih razmer v posameznih odsekih, upoštevan pa je povprečni premer dejanskega poseka (povprečje za enoto v minulem desetletju). Za sečnjo je bil upoštevan strošek v višini 17,78 €/delovno uro, za spravilo pa 32,09 €/delovno uro.

Stroški gojitvenih in varstvenih del

Pri gojitvenih in varstvenih delih smo uporabili strošek 18,50 €/delovno uro. To je 50 % urne postavke gozdnega delavca z ročnim orodjem in 50 % urne postavke sekača – delavec z motorno žago (po podatkih iz cenikov vzdrževanja gozdnih cest v letu 2025 za novomeško območje).

Pri materialnih stroških so upoštevane cene sadik po pogodbi z drevesnicami in za varstveni material za leto 2026.

Pri stroških varstvenih del so upoštevane vse načrtovane ure, tudi ure za protipožarno varstvo in za delo s kontrolnimi pastmi v okviru varstva pred žuželkami, kljub temu, da pasti večinoma postavljajo in vzdržujejo strokovni delavci ZGS.

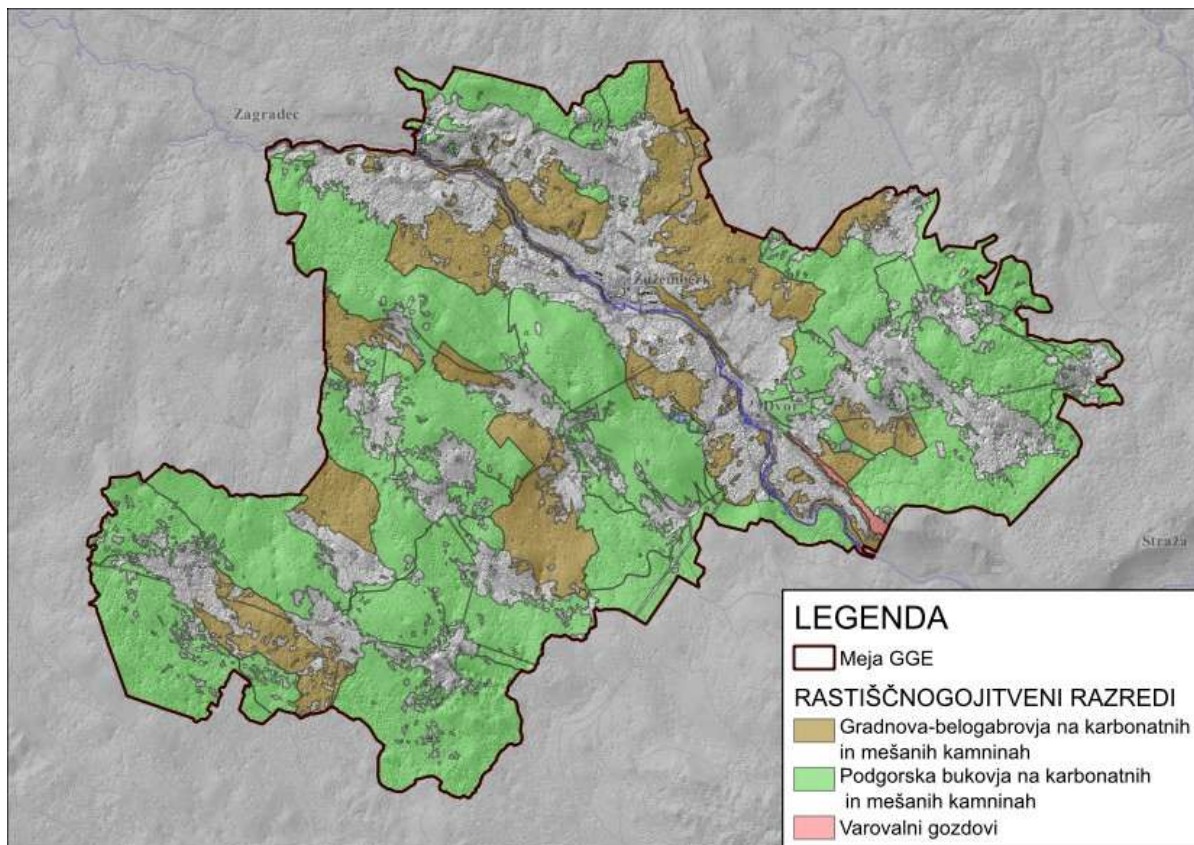
Stroški vzdrževanja gozdnih cest in vlak

Izvajalec del je po končani sečnji in spravilu dolžan vrniti prometnice v prvotno stanje. V letu 2025 je bilo v gozdnogospodarskem območju Novo mesto za redno vzdrževanje gozdnih cest porabljenih 637,00 €/km. Sredstva za vzdrževanje vlak so ocenjena na 0,50 €/m³ neto posekanega lesa.

9 RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

9.1 Utemeljitev oblikovanja rastiščnogojitvenih razredov

Gozdovi v enoti so uvrščeni v dva rastiščnogojitvena razreda na osnovi gozdnih rastiščnih tipov ter sorodnih gozdnogospodarskih ciljev in usmeritev. Na manjši površini so enoti prisotni tudi varovalni gozdovi.

Karta 3: Rastiščnogojitveni razredi

Karta rastiščnogojitvenih razredov v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 5: Rastiščnogojitveni razredi).

Rastiščnogojitveni razredi:

030 - Gradnova-belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamninah	2.447,01 ha
050 - Podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah	7.258,16 ha
200 – Varovalni gozdovi	29,79 ha

9.2 Načrt gospodarjenja z gozdovi po rastiščnogojitvenih razredih

9.2.1 Rastiščnogojitveni razred 030 – Gradnova-belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamninah

Površina gozdov v razredu je 2.447,01 ha, kar predstavlja 25,1 % gozdov v enoti. Vsi spadajo v kategorijo večnamenskih gozdov.

V gozdovih tega razreda se pojavljajo površine s 1. stopnjo poudarjenosti funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev, funkcije varovanja kulturne dediščine, funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti, funkcije varovanja naravnih vrednot, zaščitne, estetske in lesnoproizvodne funkcije ter funkcije pridobivanja drugih gozdnih dobrin.

Na 2. stopnji poudarjenosti so funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev, hidrološka funkcija, funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti, zaščitna in higiensko-zdravstvena funkcija, funkcija varovanja naravnih vrednot, funkcija varovanja kulturne dediščine, estetska funkcija in funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin.

STANJE GOZDOV

Rastišče

Preglednica 65/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi

Šifra – Gozdni rastiščni tip	Rastiščni koeficient	Površina v ha	Delež v %
541 - Preddinarsko-dinarsko gradново belogabrovje	11	2.045,31	83,6
554 - Gradново bukovje na izpranih tleh	11	198,41	8,1
711 - Kisloljubno gradново belogabrovje	11	203,29	8,3
Skupaj	-	2.447,01	100,0

Gozdovi razreda večinoma rastejo na gozdnem rastiščnem tipu preddinarsko-dinarsko gradново belogabrovje.

Stanje sestojev

Zgradba gozda

Večino površine pokrivajo enodobni sestoji, dobro desetino predstavljajo še raznomerni sestoji ter manj kot 1 % še pionirski gozdovi z grmišči. V enodobnih sestojih prevladujejo debeljaki (56,5 %) sledijo drogovnjaki (20,9 %), sestoji v obnovi je (17,9 %) ter mladovja s 4,7 %. V sestojih, ki niso mladovja, se podmladek pojavlja na 269,25 ha oziroma na 11,5 % površine, kar je najmanj med vsemi gozdovi enote.

Po sestojnem tipu prevladujejo drugi pretežno listnati gozdovi (66,6 %), od tega največ gozdovi hrasta in belega gabra. Po deležu jim sledijo drugi gozdovi iglavcev in listavcev (14,7 %). Smrekovih gozdov je 7,6 %, hrastovih gozdov 2,6 %, drugih pretežno iglastih gozdov 2,4 %, gozdov buke in smreke 2,0 %, gozdov buke in hrasta 1,6 % in bukovih gozdov 1,6 %. Ostali tipi gozdov ne presegajo 1 %. Druge pretežno listnate gozdove predstavljajo sestoji, kjer se hrastu in belemu gabru v znatnem deležu pridružujejo smreka, bukev, plemeniti listavci in ostali listavci. Druge pretežno iglaste gozdove predstavljajo sestoji, kjer so smreki in jelki primešani še ostali iglavci in določen delež listavcev.

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 66/D-LZ: Lesna zaloga in struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m³/ha	Delež	m³/ha	Delež
Iglavci	6,9	21,7	30,7	19,6	21,1	79,4	27,2	2,55	32,3
Listavci	12,9	25,8	23,4	20,7	17,2	212,0	72,8	5,35	67,7
Skupaj	11,2	24,6	25,5	20,4	18,3	291,4	100,0	7,90	100,0

Lesna zaloga rastiščnogojitvenega razreda je za 2,3 % manjša, prirastek pa za 3,5 % večji od povprečne lesne zaloge in prirastka enote. V lesni zalogi močno prevladujejo listavci. Polovica lesne zaloge se nahaja na drevju debeline 20 do 40 cm, se pa porazdelitev iglavcev in listavcev po debelinskih razredih razlikuje – delež tanjšega drevja (do 30 cm) je pri listavcih bistveno večji kot pri iglavcih.

Razmerje drevesnih vrst

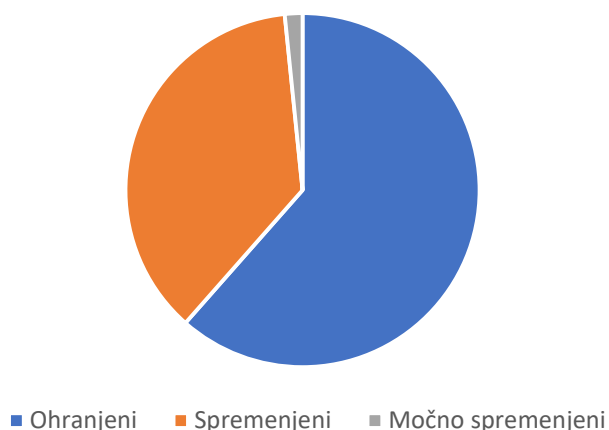
Preglednica 67/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

		Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Ostali iglavci	Bukev	Hrast	Plemeniti listavci	Trdi listavci	Mehki listavci
Dejansko stanje	m ³ /ha	64,8	4,4	9,6	0,1	0,5	29,6	69,1	27,3	78,9	7,1
	Delež	22,2	1,5	3,3	0,0	0,2	10,1	23,7	9,4	27,1	2,5
Naravno stanje	m ³ /ha	0,0	4,9	0,2	0,0	0,0	21,9	136,2	58,8	67,2	2,2
	Delež	0,0	1,7	0,1	0,0	0,0	7,5	46,7	20,2	23,1	0,7

Večino lesne zaloge predstavljajo trdi listavci (pretežno beli gaber in cer). S podobnim deležem sta prisotna hrast in smreka, pomemben pa je tudi delež bukke in plemenitih listavcev. Vse ostale drevesne vrste skupaj predstavljajo manj kot 8 odstotkov.

V podmladku prevladujejo smreka z 28 %, bukev s 26 % in trdi listavci s 24 %. Manj je plemenitih listavcev z 12 % in hrasta s 5 %. S slabimi 3 % so prisotni še mehki listavci, manj kot z 1 % pa še bori in jelka.

Ohranjenost gozdov

Grafikon 9: Površinski deleži posameznih kategorij ohranjenosti gozdov

V razredu je 36,9 % gozdov spremenjenih in le 1,6 % močno spremenjenih, kar kaže na ne močno zasmrečenost gozdov. Ohranjenih gozdov je 61,5 %.

Pomemben kazalec ohranjenosti (oz. spremenjenosti) gozdov je tudi stopnja osiromašenosti naravne drevesne sestave, ki je v tem razredu največja (47,7 %) in precej večja od povprečja za enoto (34,2 %). Največ odstopanja prispevajo premajhen delež hrasta (45,1 %), prevelik delež smreke (41,9 %) in premajhen delež plemenitih listavcev (9,9 %). Odstopanja drugih drevesnih vrst skupaj predstavljajo 3,1 %.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica 68/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	102,24	37,0	48,2	14,8	0,0	0,0	75,1	24,9	0,0	39,9	35,2	24,1	0,8
Drogovnjak	454,63	7,5	59,4	33,1	0,0	0,2	65,2	34,6	0,0	19,1	62,4	18,5	0,0
Debeljak	1.231,65	-	-	-	-	0,1	90,1	9,8	0,0	3,4	78,0	17,8	0,8
Sestoj v obnovi	389,85	-	-	-	-	0,4	92,9	6,7	0,0	0,0	0,0	16,6	83,4
Skupinsko, gnezdasto raznomerni sestoji	252,71	-	-	-	-	0,0	69,2	30,8	0,0	0,0	16,7	76,8	6,5
Pionirski gozd z grmišči	15,93	0,0	0,0	100,0	0,0	-	-	-	-	-	-	-	-
Skupaj	2.447,01												

Zasnove mladovij so v povprečju boljše od zasnov drogovnjakov, večinoma so dobre in bogate.

Stanje glede negovanosti sestojev lahko ocenimo kot solidno, saj na večini površin prevladujejo zgolj pomanjkljivo negovani sestoji. Slabše je stanje drogovnjakov, katerih dobra tretjina je nenegovanih.

V mladovjih prevladuje tesen sklep, je pa četrtna tudi takšnih z rahlim sklepom. Odras pomanjkanja redčenj se kaže pri drogovnjakih, saj je petina takšnih, ki imajo tesen sklep, enak pa je delež tudi tistih z rahlim sklepom. V debeljakih prevladuje normalen sklep in so manj odprti, kot debeljaki na bukovih rastiščih. Na drugi pa so sestoji v obnovi bolj razgrajeni kot na bukovih rastiščih, saj tukaj močno prevladuje vrzelast do pretrgan sklep. V skupinsko raznomernih sestojih prevladuje rahel sklep.

Kakovost drevoja

Prevladujejo drevesa z dobro in zadovoljivo kakovostjo. Dreves z odlično kakovostjo je pri iglavcih 2,7 % in pri listavcih 5,0 %. Iglavci imajo v povprečju boljšo kakovost kot listavci. Med pomembnejšimi vrstami rastiščnogojitvenega razreda po kakovosti izstopata smreka in hrast, slabšo kakovost imajo plemeniti listavci in bukev, precej slabo pa trdi listavci. Kakovost iglavcev tega razreda je podobna kot na bukovih rastiščih, kakovost listavcev pa bistveno slabša.

Poškodovanost sestojev

Na stalnih vzorčnih ploskvah je bila pri 2,7 % dreves ugotovljena hujša poškodba. Glavnino te vrednosti, 1,4 %, predstavljajo poškodbe na koreničniku in na deblu, ki so v večini nastale pri spravilu in sečnji. Pošodb na vejah je 0,8 %, osutosti pa 0,5 %.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Izvedba načrtovanega poseka iglavcev je bila 97,7 % in listavcev 46,8 %. Iz redčenj je bilo posekanega 9 % celotnega poseka, zaradi pomladitev 45 %, zaradi varstveno-sanacijskih sečenj 44 % in ostalega 2 %.

Preglednica 69/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela

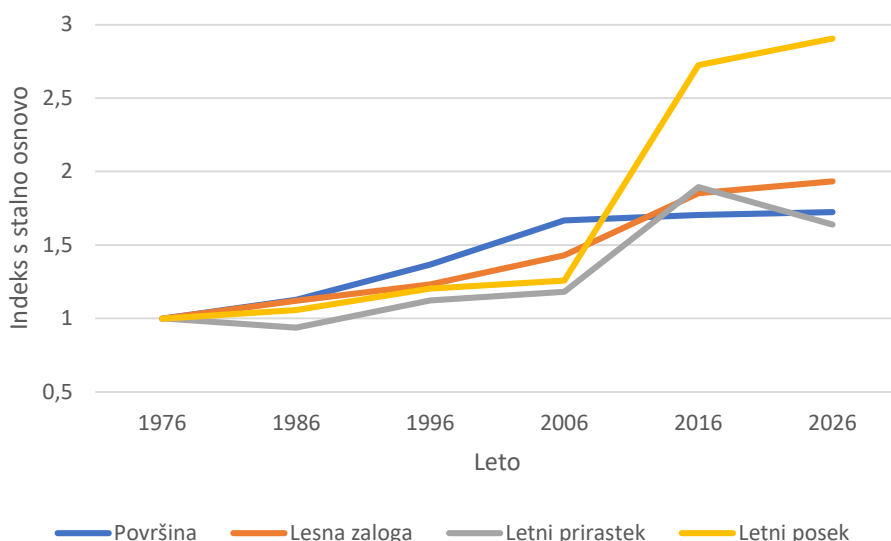
Gojitvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	57,22	94,95	165,9
Priprava tal	ha	0,00	1,15	-
Sadnja	ha	0,20	3,65	1.825,0
Obžetev	ha	114,50	5,35	4,7
Nega mladja	ha	61,03	2,94	4,8
Nega gošče	ha	129,69	5,01	3,9
Nega letvenjaka	ha	40,21	0,35	0,9
Nega drogovnjaka	ha	36,77	14,60	39,7
Varstvo pred žuželkami	dni	300	148	49,2
Zaščita s količenjem ali tulci	kosov	200	16	7,8
Premaz in drugo varstvo	dni	0	4	-

Gojitveni deli priprave sestoja in sadnje sta močno presegle načrtovani obseg, realizacija preostalih gojitvenih del pa je bila zelo slaba. Obžetev ter nega mladja, gošče in letvenjaka so bile realizirane na manj kot 5 % načrtovanih površin, ostala gojitvena dela pa so bila izvedena zares minimalno. Za varstvo pred žuželkami je bilo porabljenih slaba polovica predvidenih dni.

ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV
Površina, lesna zaloga prirastek in posek
Preglednica 70/GFR1: Razvoj gozdnih fondov

Leto	Površina ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Letni prirastek m ³ /ha			Načrtovani letni posek m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1976	1.419,48	24,1	126,6	150,7	0,90	3,92	4,82	0,39	1,96	2,35
Verižni indeks	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
1986	1.599,02	40,7	128,2	168,9	1,40	3,12	4,52	0,56	1,92	2,48
Verižni indeks	112,6	168,7	101,4	112,1	155,9	79,5	93,7	142,7	98,4	105,7
1996	1.939,09	52,7	132,7	185,4	2,08	3,33	5,41	0,90	1,92	2,82
Verižni indeks	121,3	129,5	103,5	109,7	148,0	106,8	119,7	160,7	100,2	113,8
2006	2.365,53	56,4	159,1	215,5	1,99	3,71	5,70	1,14	1,81	2,95
Verižni indeks	122,0	107,0	119,9	116,2	95,9	111,3	105,4	127,5	93,9	104,6
2016	2.418,55	74,6	204,4	279,0	3,01	6,12	9,13	1,72	4,68	6,40
Verižni indeks	102,2	132,4	128,5	129,5	150,8	165,3	160,2	150,9	258,6	216,9
2026	2.447,01	79,4	212,0	291,4	2,55	5,35	7,90	1,65	5,18	6,83
Verižni indeks	101,2	106,4	103,7	104,4	84,7	87,4	86,5	95,9	110,7	106,7

Zaradi primerljivosti gozdnih fondov so vrednosti v zgornji preglednici narejene po sedanjih rastiščnogojitvenih razredih.

Grafikon 10: Razvoj gozdnih fondov prikazan z indeksom s stalno osnovo

Skozi desetletja je površina v stalnem porastu, v zadnjih dveh desetletjih je ta porast le še znaten. Prav tako lesna zaloga razreda narašča že od začetka spremljave. V celotnem obdobju spremljave je porasla za 93 %, s 150,7 m³/ha na 291,4 m³/ha. Višina tekočega letnega prirastka niha. V zadnjem desetletju se je zmanjšal za skoraj 14 %. Nihanje prirastka je bilo v preteklosti najverjetneje posledica različnih metod ugotavljanja prirastka in ne toliko spreminjajočih se sestojnih razmer. Možni posek se bo v tem obdobju povečal za slabih 7 %.

Drevesna sestava

Preglednica 71/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst

Leto	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Ostali iglavci	Bukev	Hrast	Plemeniti listavci	Trdi listavci	Mehki listavci
1996	%	26,9	0,8	2,1	0,0	0,4	5,0	29,4	2,6	31,1	1,7
2006	%	22,2	0,4	3,1	0,2	0,2	7,3	27,1	6,1	29,4	4,0
2016	%	22,9	1,3	2,3	0,1	0,2	8,5	26,3	6,8	29,0	2,6
2026	%	22,2	1,5	3,3	0,0	0,2	10,1	23,7	9,4	27,1	2,5

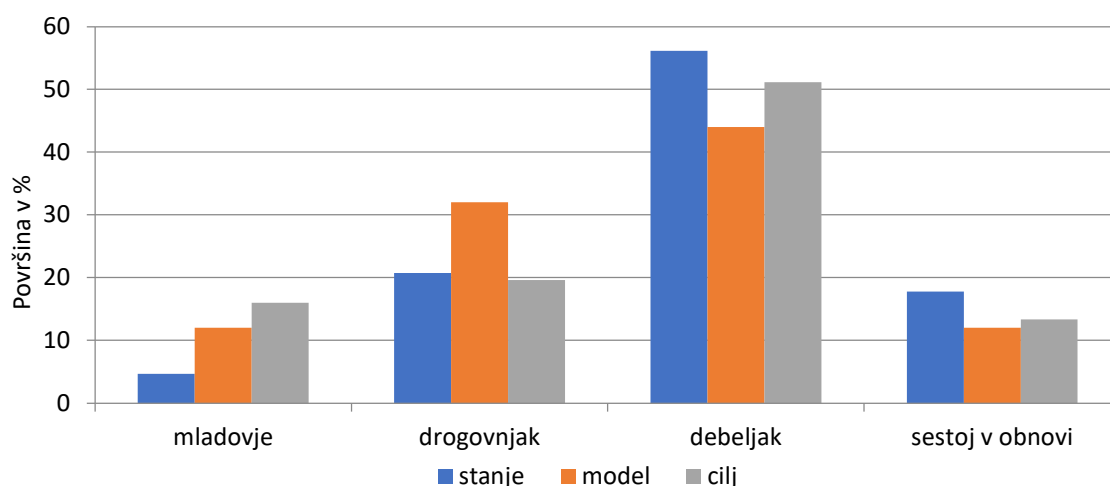
V drevesni sestavi so skozi desetletja opazne rahle spremembe. V smislu približevanja naravnemu stanju drevesne sestave je dobrodošlo zmanjšanje deleža smreke in trdih listavcev ter povečanje deleža plemenitih listavcev. Zmanjševanje deleža hrasta se vse bolj razhaja z naravno drevesno sestavo, po kateri bi ga moralo biti vsaj 46 %.

Razvojne faze

Preglednica 72/D-SM: Delež razvojnih faz in primerjava z modelnim stanjem

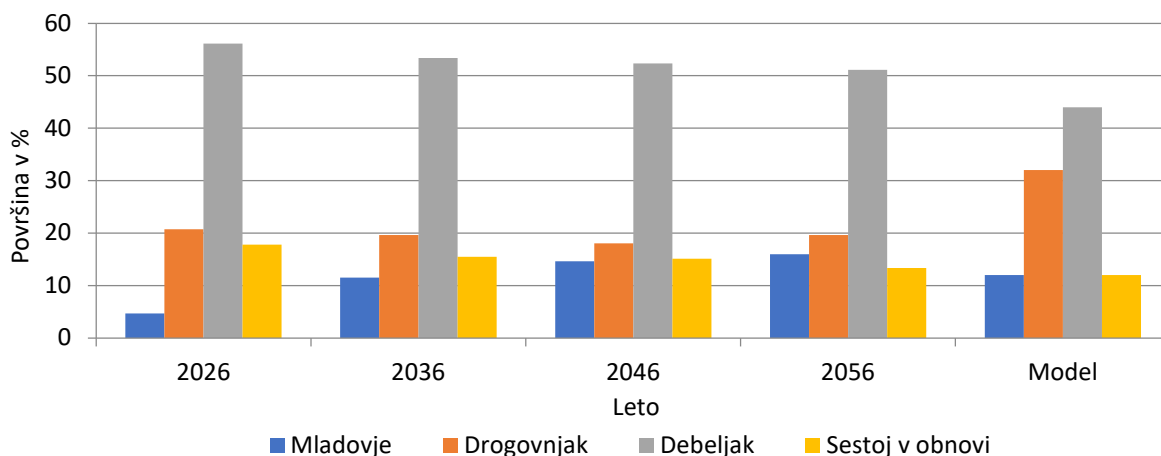
Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Stanje			Model			Razlika deležev
	Površina v ha	Delež v %	Korigiran delež (SPG)	Trajanje razvojne faze	Delež v %	Modelna površina v ha	
Mladovje	102,24	4,2	4,7	15	12,0	263,32	-7
Drogovnjak	454,63	18,6	21,4	40	32,0	702,17	-11
Debeljak	1.231,65	50,3	56,1	55	44,0	965,49	12
Sestoj v obnovi	389,85	15,9	17,8	15	12,0	263,32	6
Skupinsko in gnezdasto raznomerni sestoji	252,71	10,3	-	-	-	-	-
Pionirski gozd z grmišči	15,93	0,7	-	-	-	-	-
Skupaj	2.447,01	100,0	100,0	125	100,0	2.194,30	0

Opomba: Modelno trajanje razvojnih faz rastiščnogojitvenih razredov smo povzeli po trajanju modelnih dob za rastiščnogojitvene razrede iz gozdnogospodarskega načrta gozdnogospodarskega območja Novo mesto 2021-2030.

Grafikon 11: Primerjava dejanske, modelne in ciljne strukture gozdov po razvojnih fazah

Iz zgornjega grafikona in preglednice je razvidno, da je razmerje razvojnih faz neustrezno. Veliko preveč je debeljakov in sestojev v obnovi, močno pa primanjkuje mladovij in drogovnjakov.

Grafikon 12: Razvoj razvojnih faz za ciljno obdobje

Kot je razvidno iz grafikona, bo približevanje modelnemu stanju postopno. Delež debeljakov se bo postopno zmanjševal in ob koncu ciljnega obdobja še ne bo dosegel modelnega stanja. Prevelik delež sestojev v obnovi se bo postopno zmanjševal in bo ob koncu ciljnega obdobja rahlo nad modelnim stanjem. Občutno premajhen delež mladovij se bo postopno povečeval in bo ob koncu ciljnega obdobja nad modelnim stanjem. Zaradi občutno premajhnega deleža mladovij se bo premajhen delež drogovnjakov začel občutneje povečevati in tako približevati modelnemu stanju šele po koncu ciljnega obdobja.

Temeljne značilnosti rastiščnogojitvenega razreda:

- ☞ agresivno pomlajevanje smreke,
- ☞ dobro pomlajevanje belega gabra in bukve,
- ☞ težave pri pomlajevanju hrasta in padanje njegovega deleža v lesni zalogi,
- ☞ premajhen delež plemenitih listavcev in hrasta,
- ☞ prevelik delež smreke, trdih listavcev, mehkih listavcev in borov,
- ☞ močno premalo mladovij in drogovnjakov ter prevelik delež debeljakov.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilji

Ciljna drevesna sestava gozdov: smreka 20 %, jelka 2 %, bor 2 %, bukev 10 %, hrast 30 %, plemeniti listavci 10 %, trdi listavci 25 % in mehki listavci 1 %.

Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovja 14 %, drogovnjaki 18 %, debeljaki 46 %, sestoji v obnovi 12 % in raznomerni sestoji 10 %.

Ciljna drevesna sestava podmladka: smreka 30 %, jelka 3 %, bukev 30 %, hrast 10 %, plemeniti listavci 10 %, trdi listavci 15 % in mehki listavci 2 %.

Ciljna lesna zaloga: 305 m³/ha, na koncu ureditvenega obdobja 300 m³/ha.

Končna lesna zaloga: 570 m³/ha.

Ciljna kakovost sortimentov: iglavci B, bukev B, hrast A, plemeniti listavci B in trdi listavci C.

Ciljno obdobje: 30 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Proizvodna doba je 125 let in pomladitvena doba 15 let.

Temeljna strategija gojenja v razredu gradnova-belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamninah je vzgoja stabilnih, sonaravnih, rastiščno in krajinsko sprejemljivih oblik sestojev z visokovrednim drevjem hrasta in smreke, ob manj kakovostnih ostalih listavcih, ki dajejo sestojem biološko stabilnost.

Skupinsko postopno gospodarjenje z zastornimi elementi na večjih površinah. V drevesni sestavi je potrebno obdržati čim večji delež hrasta, bukve, plemenitih listavcev in jelke.

Izboljšati je potrebno raven sestojnih zasnov in negovanost v vseh razvojnih fazah.

V sestojih smreke pomagati vsem listavcem.

Nega:

V vseh razvojnih fazah je potrebno pospeševati vse redko prisotne vrste, jelko, hrast in plemenite listavce.

Nego gošče izvajati z močnejšimi posegi v zgornjem sloju (tudi z obglavljanjem silakov), sloj premagancev pa pustiti, da opravlja vlogo polnilnega sloja. Izjemoma posegati v sloj premagancev, če s tem povečujemo delež hrasta v slabših sestojnih zasnovah.

V vseh nasadih iglavcev je zaradi pozitivnih biomeliorativnih učinkov in semenskega potenciala potrebno v okviru nege in obnove ohranjati in pospeševati vse listavce in jelko.

Nego mladja naj se izvaja po potrebi, nego gošč in letvenjakov pa naj se izvaja praviloma enkrat v desetletju z veliko jakostjo ukrepa. Pri negi naj se pospešuje jelko in plemenite listavce. Pogosto je naravno prisoten podmladek jelke, ki naj se pospešuje, in smreke, ki naj se upošteva, saj prisotnost obeh v sestoji zvišuje njegovo vrednostno produkcijo.

Posebno pozornost je treba nameniti stojnosti letvenjakov, zlasti na pobočnih legah, kjer se pogosteje pojavlja žled ali moker sneg. Na takšnih legah je zaželeno vzdrževanje in vzpostavljanje malopovršinske skupinsko raznomerne zgradbe, ki je bolj odporna na negativne abiotične dejavnike kot velikopovršinska enomerna zgradba.

Nego drogovnjakov je potrebno izvajati intenzivno, enkrat v desetletju, z različno jakostjo. Drogovnjake tanjših dimenzij, tesnega sklepa in odličnih zasnov redčiti z večjo jakostjo kot druge. Redčenja tanjših drogovnjakov naj se izvajajo z jakostjo 23 do 26 % od LZ, redčenja debelejših drogovnjakov pa z nekoliko manjšo jakostjo 20 do 23 % od LZ. V primeru strojne sečnje gre jakost lahko do 30 % od LZ. Izbiralna redčenja naj bodo usmerjena izključno v pomoč izbrancem. Redčenja je potrebno izvesti na površini 455 ha s povprečno jakostjo 20 % od LZ.

Nego debeljakov je potrebno izvajati predvsem v mlajših debeljaki. Jakost izbiralnega redčenja naj bo 15 do 19 % od LZ. V starejših debeljaki najboljše kakovosti naj se akumulira prirastek, redčenja naj se izvaja z manjšo jakostjo in le po potrebi. Redčenja debeljakov je potrebno izvesti na površini 1.075 ha s povprečno jakostjo 16 % od LZ.

Na površini 113 ha raznomernih gozdov izvajati redčenja s povprečno jakostjo 16 % od LZ, na 139 ha pa nego s poudarkom na pomlajevanju s povprečno jakostjo okoli 30 % od LZ.

Obnova

Obnova naj bo praviloma skupinsko postopna z robnimi sečnjami širine 1 do 2 sestojni višini ali z oblikovanjem mozaično razporejenih pomladitvenih jeder, lahko pa tudi zastorna na nekoliko večjih površinah (nad 2 ha), katere pa naj bodo medsebojno prostorsko ločene s sestoji v priraščanju.

V vseh sestojih z večjim deležem smreke gospodarimo v smeri zmanjšanja deleža smreke (krajše proizvodne dobe v sestojih z večjim deležem smreke). S postopno naravno premeno odraslih sestojev, kjer je osnovna graditeljica sestojev smreka (smrekovi nasadi), skušamo z elementi redčenj in naravne obnove povečati delež jelke, buke in plemenitih listavcev, vključno s češnjo in lipo.

Zastorno obnovo je potrebno začeti po semenskem letu z jakostjo poseka okoli 1/3 LZ, pri čemer je potrebno izvesti pripravo sestoja za naravno obnovo s posekom podstojnega drevja in grmovnega sloja. Po pojavu kakovostnega podmladka nadaljujemo obnovo z večjo jakostjo poseka (med 50 in 60 % od LZ), da povečamo konkurenčnost plemenitih listavcev ter zmanjšamo velike lesne zaloge na raven, ki nam zagotavlja sprejemljive poškodbe podmladka ob končnem poseku. S končnimi poseki zaključimo obnovo, ko bo mladje začelo preraščati v razvojno fazo gošče oziroma najkasneje v razvojni fazi gošče.

Pri obnovi je potrebno upoštevati transportno mejo.

Obnovitvene sečnje na površinah z že oblikovanim podmladkom se morajo izvajati izven vegetacijske dobe, med 1. novembrom (dopustno tudi s 1. oktobrom) in 31. marcem (dopustno do 15. aprila).

Drugo leto po končnem poseku izvedemo nego mladja s posekom pri sečnji poškodovanih osebkov, košev, mehkih listavcev, grmovnic in neželenih invazivnih tujerodnih rastlinskih vrst.

Sestoji naj se obnavljajo po naravni poti, umetna obnova naj se izvaja minimalno in le v obliki popolitve naravnega mladja oziroma sanacije od ujm prizadetih površin. Prednostno naj se pri sadnji uporabijo avtohtone drevesne vrste, predvsem bukev, jelka in plemeniti listavci. Sadnja smreke naj bo minimalna in le z namenom povečanja vrednostne produkcije sestojev.

V primerih, ko mladje hitro preraste v goščo, lahko nego gošče tudi izpustimo in izvedemo dovolj zgodnjo nego letvenjaka, kjer pomagamo, jelki in plemenitim listavcem. Z uravnavanjem drevesne sestave zmanjšujemo delež smreke in neželenih tujerodnih drevesnih vrst.

V obnovo je potrebno uvesti 146 ha debeljakov. Najprej je potrebno v obnovo uvesti starejše debeljake z veliko oziroma doseženo končno lesno zalogo, z rahlim sklepom in prisotnim podmladkom. Obnova naj poteka na površinah, ki so večje od 1 ha. V nadaljevanju priporočene intenzitete naj se po površini uporabljajo v različnem razponu, z namenom, da ustvarimo različne svetlobne razmere in s tem povečamo vrstno raznolikost podmladka in zeliščnega sloja.

Obnova debeljakov naj se izvede v dveh korakih v debeljaki, ki so že delno pomlajeni zaradi premočnih redčenj v preteklosti. Prva pomladitvena sečnja naj bo visoke jakosti 40 do 60 % od LZ, v sestoji naj se pusti kakovostna drevesa ciljnih drevesnih vrst.

Če v sestojih še ni prisotnega podmladka, naj se obnova izvede v treh korakih. V prvem koraku naj bo jakost pomladitvene sečnje 35 do 50 % od LZ, kar bo povzročilo pojav podmladka ciljnih drevesnih vrst. Drugi korak je potrebno izvesti pravočasno, do višine podmladka približno 1 m in z jakostjo sečnje 50 do 70 % od LZ, odvisno od pokrovnosti in vrstne sestave podmladka.

Za obe zgornji usmeritvi velja, da ko je podmladek višji od 1 m in ne višji od 2 m, oziroma na prehodu iz mladja v goščo, in če je pokrovnost podmladka večja od 70 %, je potrebno obnovo zaključiti. Če je podmladek v fazi letvenjaka, tvegamo velike poškodbe mladega gozda.

V debeljkih z velikim deležem hrasta, ki ustrezajo lastnostim za prioriteto uvažanje v obnovo, v bodočem podmladku pa se pričakuje velik delež hrasta, naj se izvede obnova v dveh korakih na površini vsaj 0,5 ha (tudi do 5 ha). Prva obnovitvena sečnja naj bo jakosti 40 do 60 % od LZ in naj se praviloma izvede po semenskem letu hrasta. Tako se zagotovi dovolj svetlobe, toplote in zračnosti ter s tem zmanjša intenzivnost napada pepelaste plesni na podmladku hrasta, hkrati pa poveča konkurenčna sposobnost hrasta, pa tudi plemenitih listavcev. Obnovo je potrebno zaključiti, ko je podmladek na prehodu iz mladja v goščo in je njegova pokrovnost večja od 70 %.

V sestojih v obnovi je v primeru pojava orlove praproti in agresivne pritalne vegetacije nujna vsakoletna obžetev naravnega mladja.

Prednostno uvažati v obnovo hrastove debeljake s slabimi zasnovami ter sušeče se hrastove sestoje, prav tako pa tudi mešane debeljake smreke in hrasta, ki so starejši od 90 let in ima smreka več kot 40 % delež v lesni zalogi.

V sestojih v obnovi je potrebno zadržano nadaljevanje obnove izvesti na 112 ha s povprečno jakostjo 28 % od LZ in pospešeno nadaljevati obnovo na 96 ha s povprečno jakostjo 58 % od LZ. Na 182 ha sestojev v obnovi je potrebno izvesti končni posek.

Usmeritve za varstvo gozdov:

Zaščita mladja pred divjadjo se izvaja le v primeru obnove s sajenjem plemenitih listavcev, ki jih ščitimo z individualno zaščito s tulci ali škropivom za zaščito vršičkov.

Stalen monitoring razvoja populacij smrekovih podlubnikov in pravočasna sanitarna sečnja s popolnim gozdnim redom pri sečnji iglavcev, zlasti pri smreki.

Ukrepi

Preglednica 73/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	27,2	72,8	100,0
- ciljno (%)	24	76	100
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	79,4	212,0	291,4
- ciljna (m ³ /ha)	73	232	305
Letni prirastek (m ³ /ha)	2,55	5,35	7,90
Možni posek (m ³ /ha)	16,5	51,8	68,3
Možni letni posek (m ³ /ha)	1,65	5,18	6,83
Intenziteta možnega poseka na lesno zalogo (%)	20,8	24,4	23,4
Intenziteta možnega poseka na prirastek (%)	64,6	96,8	86,4
Ciljno obdobje (let)	30	30	30

Preglednica 74/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrsta poseka			Delež od LZ	Delež od P
		Negovalni posek		Posek skupaj		
		Redčenja	Pomladitveni			
Iglavci	m³	28.344	11.989	40.333	20,8	64,6
	Delež	70,3	29,7	100,0		
Listavci	m³	62.996	63.719	126.715	24,4	96,8
	Delež	49,7	50,3	100,0		
Skupaj	m³	91.340	75.708	167.048	23,4	86,4
	Delež	54,7	45,3	54,7		

Najvišji možni posek za razred znaša letno 6,83 m³/ha, to je 23,4 % od lesne zaloge oziroma 86,4 % od prirastka, kar nam zagotavlja akumulacijo lesne zaloge. Dobra polovica poseka je predvidenega iz redčenja in preostalo iz pomladitvenih sečenj.

Preglednica 75/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina	
		Dejanska	S ponovitvami
Priprava sestoja	ha	53,02	53,02
Sadnja	ha	0,52	0,52
Obžetev	ha	33,02	89,42
Nega mladja	ha	19,46	19,46
Nega gošče	ha	144,46	144,46
Nega letvenjaka	ha	75,74	75,74
Nega drogovnjaka	ha	37,10	37,10
Varstvo pred žuželkami	dni	300	300
Premazi in drugo varstvo	dni	5	5
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	150	150

Intenzivnost načrtovanih gojitvenih del je 1,09 dne/ha in je nad povprečjem za enoto. Največ je načrtovane nege gošče, sledi obžetev, nega letvenjaka, priprava sestoja, nega drogovnjaka in nega mladovja. Na dobri polovici hektarja je predvidena tudi sadnja. Obžetvena dela je pogosto treba izvajati na večjih površinah, saj invazivne ali agresivne vrste, kot je robinija, hitro zaraščajo gozdne robove, poseke in mlade sestoje. Obžetve so zato nujne tudi za ohranjanje ustrezne sestojne zgradbe, svetlobnih razmer in za zagotavljanje naravne obnove ciljno zaželenih drevesnih vrst.

9.2.2 Rastiščnogojitveni razred 050 – Podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah

Površina gozdov v razredu je 7.258,16 ha, kar predstavlja 74,6 % gozdov v enoti. Vsi spadajo v kategorijo večnamenskih gozdov.

V gozdovih tega razreda se pojavljajo površine s 1. stopnjo poudarjenosti hidrološke funkcije, funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti, funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev, funkcije varovanja naravnih vrednot, funkcije varovanja kulturne dediščine, zaščitne, estetske, hidrološke in lesnoproizvodne funkcije ter funkcije pridobivanja drugih gozdnih dobrin.

Na 2. stopnji poudarjenosti so hidrološka funkcija, funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti, zaščitna, turistična in rekreacijska funkcija, funkcija varovanja naravnih vrednot, funkcija varovanja kulturne dediščine, estetska funkcija, higiensko-zdravstvena funkcija, funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev, lovngospodarska funkcija in funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin.

STANJE GOZDOV

Rastišče

Preglednica 76/D-GZ: Gozdni rastiščni tipi

Šifra – Gozdni rastiščni tip	Rastiščni koeficient	Površina v ha	Delež v %
541 - Preddinarsko-dinarsko gradnovo belogabrovje	11	591,00	8,1
551 - Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	9	864,40	11,9
554 - Gradnovo bukovje na izpranih tleh	11	5.337,73	73,6
561 - Bazoljubno gradnovje	3	8,24	0,1
631 - Preddinarsko gorsko bukovje	9	456,79	6,3
Skupaj	-	7.258,16	100,0

Gozdovi razreda večinoma rastejo na gozdnem rastiščnem tipu gradnovo bukovje na izpranih tleh, večje površine predstavljajo še preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje, preddinarsko-dinarsko gradnovo belogabrovje in preddinarsko gorsko bukovje.

Stanje sestojev

Zgradba gozda

Večino površine pokrivajo enodobni sestoji, na površini 429,09 ha (5,9 %) pa so prisotni raznomerni sestoji ter na površini 11,99 ha (0,2 %) še pionirski gozd z grmišči. V enodobnih sestojih prevladujejo debeljaki (48,6 %), drogovnjakov je 24,1 %, sestojev v obnovi 20,1 % in mladovij 7,2 %. V sestojih, ki niso mladovja, se podmladek pojavlja na 981,91 ha oziroma na 14,5 % površine, kar je več kot v gradnovih-belogabrovjih.

Po sestojnem tipu prevladujejo drugi pretežno listnati gozdovi (52,8 %) in bukovi gozdovi (30,3 %). Veliko manj je drugih gozdov iglavcev in listavcev (5,2 %), smrekovih gozdov (4,5 %), gozdov bukve in hrasta (3,7 %), gozdov bukve in smreke (1,6 %) ter hrastovih gozdov (1,1 %). Ostali sestojni tipi ne presegajo 1 odstotnega deleža. Druge gozdove iglavcev in listavcev predstavljajo sestoji, v katerih najdemo različne deleže iglavcev in listavcev, ki ne ustrezajo drugim tipom drevesne sestave.

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 77/D-LZ: Lesna zaloga in struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m³/ha	Delež	m³/ha	Delež
Iglavci	8,9	22,8	24,0	18,9	25,4	34,7	11,5	1,30	17,2
Listavci	9,2	21,3	27,1	24,3	18,1	266,5	88,5	6,25	82,8
Skupaj	9,2	21,4	26,7	23,7	19,0	301,2	100,0	7,55	100,0

Lesna zaloga rastiščnogojitvenega razreda je za 0,9 % večja in prirastek za 1,0 % manjši kot sta povprečna lesna zaloga in prirastek gozdnogospodarske enote. Porazdelitev po debelinskih razredih kaže, da je polovica lesne zaloge na drevju debeline 30 do 50 cm. Listavci imajo nekoliko bolj enakomerno porazdelitev.

Razmerje drevesnih vrst

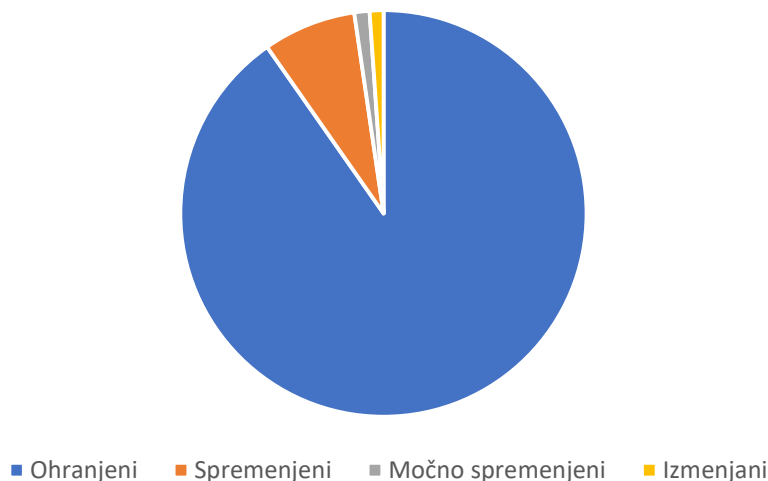
Preglednica 78/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah

		Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Ostali iglavci	Bukev	Hrast	Plemeniti listavci	Trdi listavci	Mehki listavci
Dejansko stanje	m ³ /ha	30,5	1,7	2,0	0,1	0,4	115,8	47,4	25,6	74,2	3,5
	Delež	10,1	0,6	0,7	0,0	0,1	38,5	15,7	8,5	24,6	1,2
Naravno stanje	m ³ /ha	0,0	1,2	0,0	0,0	0,0	180,1	47,1	22,7	26,7	23,4
	Delež	0,0	0,4	0,0	0,0	0,0	59,8	15,6	7,5	8,9	7,8

V razredu prevladuje bukev, sledijo ji trdi listavci (beli gaber, cer), hrast in smreka. Pomemben delež v lesni zalogi imajo še plemeniti listavci (gorski javor, češnja), ostale drevesne vrste pa so zastopane z odstotnim deležem ali manj.

V podmladku prevladuje bukev s 65,9 %, po deležu pa ji sledijo trdi listavci z 11,5 %, smreka z 9,8 %, plemeniti listavci z 8,6 % in hrast z 2,9 %. Z manj kot 1 % deležem so prisotni še jelka, bor in ostali iglavci ter mehki listavci.

Ohranjenost gozdov

Grafikon 13: Površinski deleži posameznih kategorij ohranjenosti gozdov

Stanje ohranjenosti gozdov je zelo dobro, saj spada 90,3 % gozdov razreda v kategorijo ohranjenih gozdov. Spremenjenih gozdov je 7,4 %, močno spremenjenih 1,2 % in izmenjenih pa 1,1 %.

Ugotovili smo 36,0 % osiromašenost naravne drevesne sestave rastiščnogojitvenega razreda. Največ odstopanja prispeva premajhen delež bukve (53,5 %) ter prevelika deleža trdih listavcev (29,2 %) in smreke (12,0 %). Z 8,6 % sledi še premajhen delež plemenitih listavcev (5,1 %). Odstopanja drugih drevesnih vrst skupaj predstavljajo 1,0 %.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica 79/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep po razvojnih fazah

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	490,63	50,0	43,8	6,2	0,0	2,8	57,9	39,3	0,0	63,4	16,8	10,6	9,2
Drogovnjak	1.646,02	14,5	35,4	50,1	0,0	1,1	60,0	38,9	0,0	19,1	60,2	20,4	0,3
Debeljak	3.311,99	-	-	-	-	2,2	82,1	15,7	0,0	6,7	67,6	24,2	1,5
Sestoj v obnovi	1.368,44	-	-	-	-	3,0	86,1	10,9	0,0	0,0	0,9	31,8	67,3
Skupinsko, gnezdasto raznomerni sestoji	429,09	-	-	-	-	0,0	60,3	39,7	0,0	0,5	6,1	84,2	9,2
Pionirski gozd z grmišči	11,99	0,0	2,6	97,4	0,0	-	-	-	-	-	-	-	-
Skupaj	7.258,16												

V mladovjih prevladujejo bogate in dobre zasnove, medtem ko pri drogovnjakih prevladujejo pomanjkljive zasnove. Drogovnjaki imajo precej slabše zasnove kot v gradnovih-belogabrovjih.

Stanje negovanosti vseh sestojev je pomanjkljivo, v mlajših razvojnih fazah je več nenegovanih sestojev, kar zahteva nujno izvajanje negovalnih ukrepov. Negovanost sestojev v tem rastiščnogojitvenim razredu je slabša kot v RGR 030.

Normalen sklep prevladuje v drogovnjakih in debeljakih, so pa slednji bolj odprti kot debeljaki v RGR 030. V mladovjih močno prevladuje tesen sklep, kar kaže na pomanjkanje nege. Sestoji v obnovi so dobro razgrajeni, saj jih ima več kot polovica vrzelast do pretrgan sklep, vendar precej manj kot v gradnovih-belogabrovjih.

Kakovost drevja

Prevladujejo drevesa z dobro in zadovoljivo kakovostjo. Dreves z odlično in prav dobro kakovostjo je le 22,3 %, s slabo kakovostjo pa 13,9 %. Med pomembnejšimi vrstami rastiščnogojitvenega razreda ima najboljšo kakovost bukev, sledijo ji plemeniti listavci, smreka in hrast, najslabšo kakovost pa imajo trdi listavci. Kakovost je na splošno boljša kot v gradnovih-belogabrovjih, slabša je le pri smreki in malenkostno pri hrastu.

Poškodovanost sestojev

Na stalnih vzorčnih ploskvah je bila pri 4,1 % popisanih dreves ugotovljena hujša poškodba. Glavnino te vrednosti (2,4 %) predstavljajo poškodbe na korenčniku in deblu, sledijo poškodbe na vejah (1,2 %). Obe vrsti poškodb največkrat nastaneta pri sečnji in spravilu lesa. Osutost znaša 0,5 %.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Realizacija načrtovanega poseka je znašala 57,8 %, pri iglavcih 121,8 % in pri listavcih 49,0 %. Največ, kar 57 % poseka, je bilo izvedenega zaradi pomladitvenih sečenj, 27 % zaradi varstveno-sanacijskih sečenj, 14 % iz redčenj in ostalo 2 %.

Preglednica 80/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela

Gojitvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	248,06	259,85	104,8
Priprava tal	ha	1,31	2,20	167,9
Sadnja	ha	0,14	12,33	8.807,1
Obžetev	ha	135,49	6,40	4,7
Nega mladja	ha	214,04	12,15	5,7
Nega gošče	ha	553,28	38,08	6,9
Nega letvenjaka	ha	234,27	24,80	10,6
Nega drogovnjaka	ha	221,01	74,95	33,9
Varstvo pred žuželkami	dni	300	237	79,1
Zaščita s količenjem in tulci	kos	100	101	101,4
Premaz in drugo varstvo	dni	0	11	-

Gojitvena dela obnove so bila izvedena v večjem obsegu kot so bila načrtovana. Veliko slabše pa so bila realizirana negovalna gozdnogojitvena dela. V večini negovalnih del ni bila realizirana niti desetina načrtovanih del. Največ je bilo nege drogovnjaka, najmanj pa obžetje in nege mladja. Veliko bolje so bila realizirana varstvena dela.

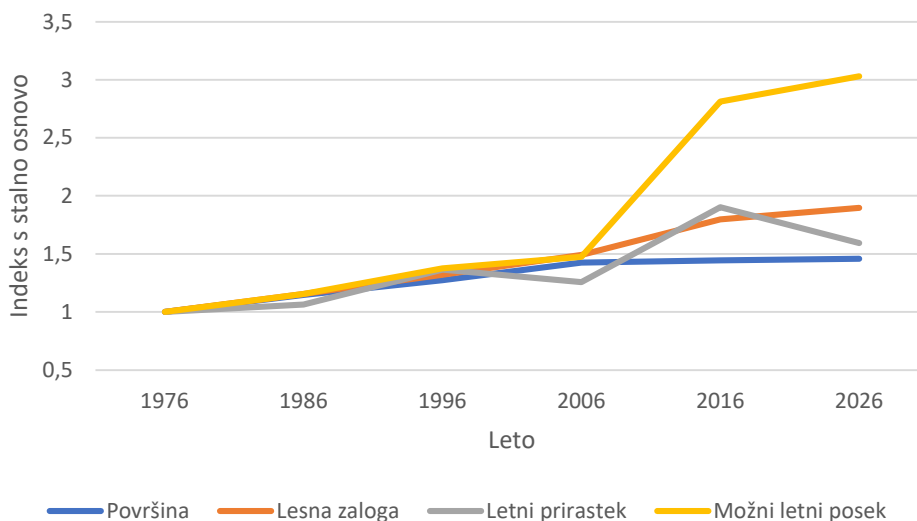
ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek in posek

Preglednica 81/ D-GFR1: Razvoj gozdnih fondov

Leto	Površina ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Letni prirastek m ³ /ha			Načrtovani letni posek m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1976	4.974,06	13,9	144,9	158,8	0,52	4,22	4,74	0,22	2,31	2,53
Verižni indeks	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
1986	5.704,87	19,3	164,0	183,3	0,66	4,38	5,04	0,26	2,66	2,92
Verižni indeks	114,7	138,7	113,2	115,5	127,0	103,6	106,2	119,9	115,0	115,4
1996	6.325,49	27,8	181,9	209,7	0,92	5,55	6,47	0,45	3,03	3,48
Verižni indeks	110,9	143,9	110,9	114,4	138,6	127,0	128,5	175,2	113,7	119,2
2006	7.080,80	29,4	207,5	236,9	0,97	4,98	5,95	0,62	3,11	3,73
Verižni indeks	111,9	105,8	114,0	112,9	106,1	89,6	92,0	136,6	102,7	107,1
2016	7.186,62	35,3	250,1	285,4	1,63	7,39	9,02	0,86	6,25	7,11
Verižni indeks	101,5	120,0	120,5	120,5	167,3	148,4	151,5	139,0	201,1	190,8
2026	7.258,16	34,7	266,5	301,2	1,30	6,25	7,55	0,74	6,93	7,67
Verižni indeks	101,0	98,3	106,6	105,5	79,7	84,6	83,7	86,0	110,9	107,9

Zaradi primerljivosti gozdnih fondov so vrednosti v zgornji preglednici narejene po sedanjih rastiščnogojitvenih razredih.

Grafikon 14: Razvoj gozdnih fondov prikazan z indeksom s stalno osnovo

Iz zgornje preglednice in grafikona lahko opazimo stalno in občutno rast vseh analiziranih parametrov razen prirastka, pri katerem je zaznati nihanje. V zadnjem desetletju je prislo do občutnega padca. Nihanje prirastka je najverjetneje posledica različnih metod ugotavljanja prirastka v preteklosti in ne toliko spreminjajočih se sestojnih razmer. Površina je zaradi zaraščanja kmetijskih površin v stalnem porastu. V celotnem obdobju spremljave se je lesna zaloga povečala za 89,7 % in prirastek za 59,3%. Tudi možni posek se močno poveča, kar za 203,2 %.

Drevesna sestava

Preglednica 82/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst

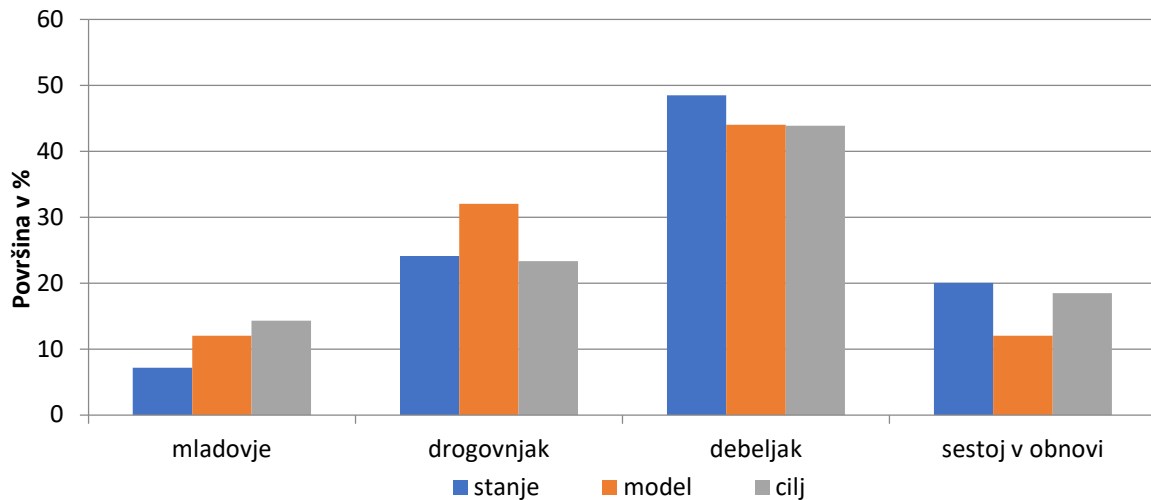
Leto	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Ostali iglavci	Bukev	Hrast	Plemeniti listavci	Trdi listavci	Mehki listavci
1996	%	13,3	0,2	0,5	0,1	0,8	41,8	18,3	5,3	17,7	2,0
2006	%	11,4	0,1	0,7	0,0	0,2	37,2	19,2	8,9	18,7	3,6
2016	%	10,8	0,5	0,8	0,0	0,3	37,9	17,2	8,4	22,0	2,1
2026	%	10,1	0,6	0,7	0,0	0,1	38,5	15,7	8,5	24,6	1,2

V drevesni sestavi so skozi desetletja opazne manjše spremembe. Deleži smreke, ostalih iglavcev in mehkih listavcev se rahlo zmanjšujejo. Deleža plemenitih listavcev in borov sta se v preteklosti povečala, v zadnjem obdobju pa ostajata približno enaka. Na podobni ravni v zadnjih treh načrtih ostaja tudi delež bukke, najbolj pa je opazno stalno zmanjševanje deleža hrasta in povečevanje deleža trdih listavcev.

Preglednica 83/D-SM: Delež razvojnih faz in primerjava z modelnim stanjem

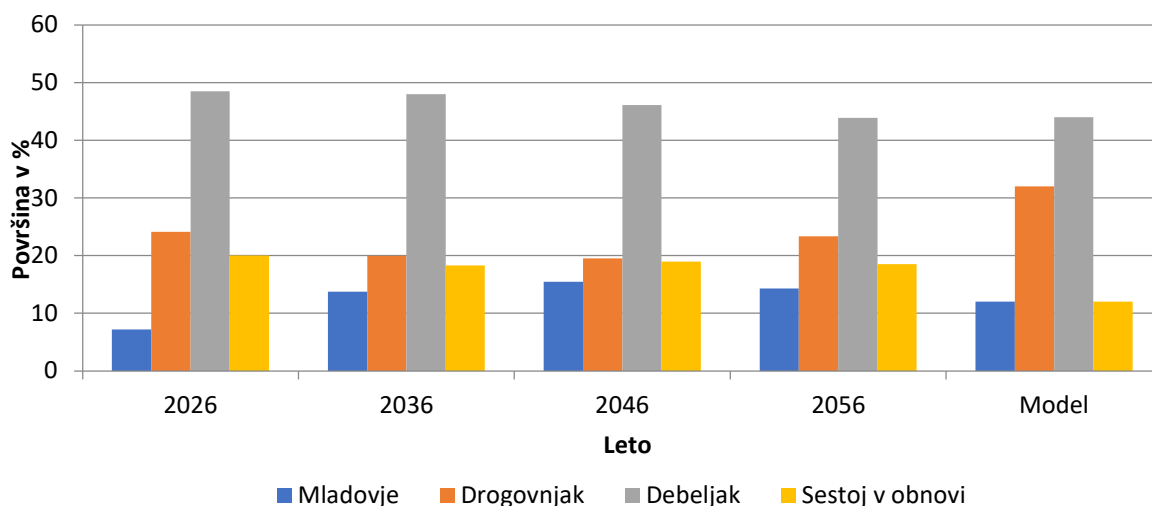
Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Stanje			Model			Razlika deležev
	Površina v ha	Delež v %	Korigiran delež (SPG)	Trajanje razvojne faze	Delež v %	Modelna površina v ha	
Mladovje	490,63	6,8	7,2	15	12,0	819,49	-5
Drogovnjak	1.646,02	22,7	24,3	40	32,0	2.185,30	-8
Debeljak	3.311,99	45,6	48,5	55	44,0	3.004,79	5
Sestoj v obnovi	1.368,44	18,8	20,0	15	12,0	819,49	8
Skupinsko in gnezdasto raznomerni sestoji	429,09	5,9	-	-	-	-	-
Pionirski gozd z grmišči	11,99	0,2	-	-	-	-	-
Skupaj	7.258,16	100,0	100,0	125	100,0	6.829,07	0

Opomba: Modelno trajanje razvojnih faz rastiščnogojitvenih razredov smo povzeli po trajanju modelnih dob za rastiščnogojitvene razrede iz gozdnogospodarskega načrta gozdnogospodarskega območja Novo mesto 2021-2030.

Grafikon 15: Primerjava dejanske, modelne in ciljne strukture gozdov po razvojnih fazah

Dejansko razmerje razvojnih faz odstopa od modelnega stanja. Presežek je pri debeljakih (za 5 odstotnih točk) in sestojih v obnovi (za 8 odstotne točke), medtem ko primanjkuje mladovij (za 5 odstotnih točk) in drogovnjakov (za 8 odstotni točki). Stanje pri mladovijih je v primerjavi s preteklim desetletjem sicer boljše, vendar še vedno precej odstopa od modelnih vrednosti.

Grafikon 16: Razvoj razvojnih faz za ciljno obdobje

Kot je razvidno iz grafikona, bo približevanje modelnemu stanju postopno in dolgotrajno. Delež debeljakov se bo zmanjševal in na koncu ciljnega obdobja dosegel modelno stanje. Prevelik delež sestojev v obnovi se bo v naslednjem desetletju rahlo zmanjšal in ostal močno nad modelnim stanjem tudi na koncu ciljnega obdobja. Delež mladovij se bo močno povečal že v naslednjem desetletju in presegel modelno stanje, na koncu ciljnega obdobja bo delež ostal malo nad modelnim stanjem. Zaradi danes majhnega deleža mladovij se bo delež drogovnjakov začel rahlo povečevati šele na koncu ciljnega obdobja in še ne bo dosegel modelnega stanja.

Temeljne značilnosti rastiščnogojitvenega razreda:

- ☞ prevelik delež debeljakov in sestojev v obnovi,
- ☞ velik primanjkljaj mladovij in drogovnjakov,
- ☞ slabo pomlajevanje in vrast jelke in hrasta,
- ☞ težave pri pomlajevanju gorskega javorja in tudi jelke,
- ☞ premajhen delež bukve ter prevelik delež smreke in trdih listavcev,
- ☞ dobra negovanost debeljakov.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilji

Ciljna drevesna sestava gozdov: smreka 9 %, jelka 1 %, bukev 42 %, hrast 16 %, plemeniti listavci 9 %, trdi listavci 22 % in mehki listavci 1 %.

Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovja 14 %, drogovnjaki 22 %, debeljaki 41 %, sestoji v obnovi 17 % in raznomerni sestoji 6 %.

Ciljna drevesna sestava podmladka: smreka 8 %, jelka 1 %, bukev 65 %, hrast 5 %, plemeniti listavci 10 %, trdi listavci 10 % in mehki listavci 1 %.

Ciljna lesna zaloga: 310 m³/ha, na koncu ureditvenega obdobja 300 m³/ha.

Končna lesna zaloga: 560 m³/ha.

Ciljna kakovost sortimentov: smreka A2, B, jelka in drugi iglavci B, bukev A1, A2, B, plemeniti listavci in hrast A1, B.

Ciljno obdobje: 30 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Proizvodna doba je 125 let in pomladitvena doba 15 let.

Nega:

Glavni cilji negovalnih ukrepov so vzgoja kakovostnih mešanih sestojev, dvig negovanosti sestojev, dvig kakovosti listavcev in ohranjanje ali dvig deležev hrasta, bukve in plemenitih listavcev v vseh razvojnih fazah.

V vseh nasadih iglavcev je zaradi pozitivnih biomeliorativnih učinkov in semenskega potenciala potrebno v okviru nege in obnove ohraniti in pospeševati vse listavce in jelko.

Nego mladja naj se izvaja po potrebi, nego gošč in letvenjakov pa naj se izvaja praviloma enkrat v desetletju z visoko jakostjo ukrepa. Pri negi naj se pospešuje jelko in plemenite listavce. Pogosto je naravno prisoten podmladek jelke, ki naj se pospešuje in smreke, ki naj se upošteva, saj prisotnost obeh v sestoji zvišuje njegovo vrednostno produkcijo.

Posebno pozornost je treba nameniti stojnosti letvenjakov, zlasti na pobočnih legah, kjer se pogosteje pojavlja žled ali moker sneg. Na takšnih legah je zaželeno vzdrževanje in vzpostavljanje malopovršinske skupinsko raznomerne zgradbe, ki je bolj odporna na negativne abiotične dejavnike kot velikopovršinska enomerna zgradba.

Nego drogovnjakov je potrebno izvajati intenzivno, enkrat v desetletju z različno jakostjo. Drogovnjake tanjših dimenzij, tesnega sklepa in odličnih zasnov redčiti z večjo jakostjo kot druge. Redčenja tanjših drogovnjakov naj se izvajajo z jakostjo 23 do 26 % od LZ, redčenja debelejših drogovnjakov pa z nekoliko manjšo jakostjo 20 do 23 % od LZ. V primeru strojne sečnje gre jakost lahko do 30 % od LZ. Izbiralna redčenja naj bodo usmerjena izključno v pomoč izbrancem. Redčenja je potrebno izvesti na površini 1.564 ha s povprečno jakostjo 21 % od LZ. Na površini 72 ha zaradi rahlega sklepa oziroma pred kratkim izvedenega redčenja v tem desetletju ni predvideno ukrepanje. Na površini 10 ha je predvideno premenilno redčenje s povprečno jakostjo 24 % od LZ.

Nego debeljakov je potrebno izvajati predvsem v mlajših debeljaki. Jakost izbiralnega redčenja naj bo 15 do 19 % od LZ. V starejših debeljaki najboljše kakovosti naj se akumulira prirastek, redčenja naj se izvaja z manjšo jakostjo in le po potrebi. Redčenja debeljakov je potrebno izvesti na površini 2.678 ha s povprečno jakostjo 15 % od LZ.

V debeljaki je potrebno ohraniti polnilni sloj (nega polnilnega sloja) zaradi nevarnosti prezgodnje pomladitve in tudi zapleveljenja.

Nego raznomernih sestojev naj se izvaja na površini 429 ha s sečnjo in potrebnimi negovalnimi deli. Jakost poseka v teh sestojih je 20 % od LZ.

Obnova

Obnova naj bo praviloma skupinsko postopna z robnimi sečnjami širine 1 do 2 sestojni višini ali z oblikovanjem mozaično razporejenih pomladitvenih jeder, lahko pa tudi zastorna na nekoliko večjih površinah (nad 2 ha), katere pa naj bodo medsebojno prostorsko ločene s sestoji v priraščanju.

V vseh sestojih z večjim deležem smreke gospodarimo v smeri zmanjšanja deleža smreke (krajše proizvodne dobe v sestojih z večjim deležem smreke). S postopno naravno premeno odraslih sestojev, kjer je osnovna graditeljica sestojev smreka (smrekovi nasadi), skušamo z elementi redčenj in naravne obnove povečati delež jelke, hrasta in plemenitih listavcev, vključno s češnjo in lipo.

Zastorno obnovo je potrebno začeti po semenskem letu z jakostjo poseka okoli 1/3 LZ, pri čemer je potrebno izvesti pripravo sestoja za naravno obnovo s posekom podstojnega drevja in grmovnega sloja. Po pojavu kakovostnega podmladka nadaljujemo obnovo z večjo jakostjo poseka (med 50 in 60 % od LZ), da povečamo konkurenčnost plemenitih listavcev ter zmanjšamo velike lesne zaloge na raven, ki nam zagotavlja sprejemljive poškodbe podmladka ob končnem poseku. S končnimi poseki zaključimo obnovo najkasneje, ko bo mladje začelo preraščati v razvojno fazo gošče.

Pri obnovi je potrebno upoštevati transportno mejo.

Obnovitvene sečnje na površinah z že oblikovanim podmladkom se morajo izvajati izven vegetacijske dobe, med 1. novembrom (dopustno tudi s 1. oktobrom) in 31. marcem (dopustno do 15. aprila).

Drugo leto po končnem poseku izvedemo nego mladja s posekom pri sečnji poškodovanih osebkov, košev, mehkih listavcev, grmovnic in neželenih invazivnih tujerodnih rastlinskih vrst.

Sestoji naj se obnavljajo po naravni poti, umetna obnova naj se izvaja minimalno in le v obliki popolnitve naravnega mladja oziroma sanacije od ujm prizadetih površin. Prednostno naj se pri sadnji uporabijo avtohtone drevesne vrste, predvsem bukev, jelka in plemeniti listavci. Sadnja smreke naj bo minimalna in le z namenom povečanja vrednostne produkcije sestojev.

V primerih, ko mladje hitro preraste v goščo, lahko nego gošče tudi izpustimo in izvedemo dovolj zgodnjo nego letvenjaka, kjer pomagamo jelki in plemenitim listavcem. Z uravnavanjem drevesne sestave zmanjšujemo delež smreke in neželenih tujerodnih drevesnih vrst.

V obnovo je potrebno uvesti 586 ha debeljakov. Najprej je potrebno v obnovo uvesti starejše debeljake z veliko oziroma doseženo končno lesno zalogo, z rahlim sklepom in prisotnim podmladkom. Obnova naj poteka na površinah, ki so večje od 1 ha. V nadaljevanju priporočene intenzitete naj se po površini uporabljajo v različnem razponu, z namenom, da ustvarimo različne svetlobne razmere in s tem povečamo vrstno raznolikost podmladka in zeliščnega sloja.

Obnova debeljakov naj se izvede v dveh korakih v debeljakih, ki so že delno pomlajeni zaradi premočnih redčenj v preteklosti. Prva pomladitvena sečnja naj bo visoke jakosti 40 do 60 % od LZ, v sestoji naj se pusti kakovostna drevesa ciljnih drevesnih vrst.

Če v sestojih še ni prisotnega podmladka, naj se obnova izvede v treh korakih. V prvem koraku naj bo jakost pomladitvene sečnje 35 do 50 % od LZ, kar bo povzročilo pojav podmladka ciljnih drevesnih vrst. Drugi korak je potrebno izvesti pravočasno, do višine podmladka približno 1 m in z jakostjo sečnje 50 do 70 % od LZ, odvisno od pokrovnosti in vrstne sestave podmladka.

Za obe zgornji usmeritvi velja, da ko je podmladek višji od 1 m in ne višji od 2 m oziroma na prehodu iz mladja v goščo in če je pokrovnost podmladka večja od 70 %, je potrebno obnovo zaključiti. Če je podmladek v fazi letvenjaka tvegamo velike poškodbe mladega gozda.

V debeljakih z opaznim deležem gorskega javorja oziroma plemenitih listavcev, ki ustrezajo lastnostim za prioritarno uvajanje v obnovo, v bodočem podmladku pa lahko pričakujemo velik delež plemenitih listavcev, naj se izvede obnova v dveh ali treh korakih, odvisno od prisotnosti podmladka. Če podmladek ni prisoten na večjem delu površine, sestoj obnovimo v smislu zastornega gospodarjenja v treh obnovitvenih sečnjah. Prva obnovitvena sečnja naj bo jakosti 40 do 50 % od LZ, izvede naj se po semenskem letu javorja. Z največ dvema nadaljnjima pomladitvenima sečnjama tudi večje jakosti bomo v sestoj dovedli veliko svetlobe, kar bo povečalo konkurenčno sposobnost plemenitim listavcem.

V sestojih v obnovi je potrebno zadržano nadaljevanje obnove izvesti na 222 ha s povprečno jakostjo 28 % od LZ in pospešeno nadaljevati obnovo na 628 ha s povprečno jakostjo 58 % od LZ. Na 517 ha sestojev v obnovi je potrebno izvesti končni posek. Na 2 ha ni predvidenega ukrepanja.

Varstvo

Zaščita mladja pred divjadjo se izvaja le v primeru obnove s sajenjem plemenitih listavcev, ki jih ščitimo z individualno zaščito s tulci ali škropivom za zaščito vršičkov.

Stalen monitoring razvoja populacij smrekovih podlubnikov in pravočasna sanitarna sečnja s popolnim gozdnim redom pri sečnji iglavcev, zlasti pri smreki.

Ukrepi

Preglednica 84/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	11,5	88,5	100,0
- ciljno (%)	10	90	100
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	34,7	266,5	301,2
- ciljna (m ³ /ha)	31	279	310
Letni prirastek (m ³ /ha)	1,30	6,25	7,55
Možni posek (m ³ /ha)	7,4	69,3	76,7
Možni letni posek (m ³ /ha)	0,74	6,93	7,67
Intenziteta možnega poseka na lesno zalogo (%)	21,4	26,0	25,5
Intenziteta možnega poseka na prirastek (%)	57,2	110,8	101,6
Ciljno obdobje (let)	30	30	30

Preglednica 85/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrsta poseka			Delež od LZ	Delež od P
		Negovalni posek		Posek skupaj		
		Redčenja	Pomladitveni			
Iglavci	m³	33.768	20.056	53.824	21,4	57,2
	Delež	62,7	37,3	100,0		
Listavci	m³	220.129	282.973	503.102	26,0	110,8
	Delež	43,8	56,2	100,0		
Skupaj	m³	253.897	303.029	556.926	25,5	101,6
	Delež	45,6	54,4	100,0		

Najvišji možni posek za razred znaša letno 7,67 m³/ha, to je 25,5 % od lesne zaloge oziroma 101,6 % od prirastka. Večina poseka je predvidenega iz pomladitvenih sečenj in nekoliko manj iz redčenj.

Preglednica 86/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina	
		Dejanska	S ponovitvami
Priprava sestoja	ha	133,96	133,96
Obžetev	ha	25,70	47,92
Nega mladja	ha	34,96	34,96
Nega gošče	ha	537,65	537,65
Nega letvenjaka	ha	316,00	316,00
Nega drogovnjaka	ha	119,48	119,48
Varstvo pred žuželkami	dni	300	300
Premazi in drugo varstvo	dni	5	5
Zaščita s količenjem in tulci	kos	250	250

Intenzivnost načrtovanih gojitvenih del je 0,88 dne/ha in je rahlo nad povprečjem za enoto. Največ je nege gošče, letvenjaka, priprave sestoja in nege drogovnjaka.

9.2.3 Rastiščnogojitveni razred 200 – Varovalni gozdovi

Površina gozdov v razredu je 29,79 ha, kar predstavlja 0,3 % gozdov v enoti. To so gozdovi na strmini nad Dvorom v odsekih 34c in 35c, vsi sodijo v kategorijo varovalnih gozdov.

V gozdovih tega razreda se pojavljajo površine s 1. stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti in funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev.

Na 2. stopnji poudarjenosti sta hidrološka in zaščitna funkcija ter funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin.

STANJE GOZDOV

Rastišče

Preglednica 87/D-GZ: Gozdne združbe v razredu

Šifra – Gozdni rastiščni tip	Rastiščni koeficient	Površina v ha	Delež v %
54100 – Bazoljubno gradnovje	3	29,79	100,0
Skupaj	-	29,79	100,0

Stanje sestojev

Zgradba gozda

Vsi sestoji rastiščnogojitvenega razreda so uvrščeni v raznomerne sestoje.

Upoštevajoč drevesno sestavo so v rastiščnogojitvenem razredu samo drugi pretežno listnati gozdovi.

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 88/D-LZ: Lesna zaloga in struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m³/ha	Delež
	I	II	III	IV	V	m³/ha	Delež		
Listavci	16,0	21,0	26,0	16,0	21,0	185,1	100,0	4,25	100,0
Skupaj	16,0	21,0	26,0	16,0	21,0	185,1	100,0	4,25	100,0

Povprečna lesna zaloga gozdov rastiščnogojitvenega razreda je za 38,0 % manjša kot povprečna lesna zaloga vseh gozdov v gozdnogospodarski enoti. V lesni zalogi prevladuje drevje tretjega debelinskega razreda.

Tako kot lesna zaloga je tudi letni prirastek v razredu za 44,3 % manjši kot v gozdnogospodarski enoti.

Razmerje drevesnih vrst

Preglednica 89/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

		Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Ostali iglavci	Bukev	Hrast	Plemeniti listavci	Trdi listavci	Mehki listavci
Dejansko stanje	m³/ha	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	30,2	0,0	154,9	0,0
	Delež	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	16,3	0,0	83,7	0,0
Naravno stanje	m³/ha	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	9,3	83,3	0,0	92,5	0,0
	Delež	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	5,0	45,0	0,0	50,0	0,0

Sestoje razreda tvorijo le cer, graden, črni in beli gaber. Podmladka ni.

Ohranjenost gozdov

Vsi gozdovi razreda spadajo v kategorijo ohranjenih gozdov.

Ugotovili smo 40,9 % osiromašenost naravne drevesne sestave, kar je več kot je povprečje za enoto, ki znaša 34,2 %. Največ, 57,3 %, odstopanja prispeva prevelik delež trdih listavcev in 41,5 % premajhen delež hrasta. Odstopanja drugih drevesnih vrst skupaj predstavljajo manj kot 2,0 %.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica 90/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina (ha)	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Skupinsko in gnezdasto raznomerni sestoji	29,79	-	-	-	-	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Skupaj	29,79												

Sestoji so nenegovani, kar je razumljivo, saj gre za strme, termofilne varovalne gozdove, v katerih se v preteklosti ni dosti ukrepalo.

Kakovost drevoja

V sestojih prevladujejo drevesa z zadovoljivo (56 %) in slabo kakovostjo debel (33 %). Dreves z dobro kakovostjo je zelo malo (11 %), dreves prav dobre in odlične kakovosti ni.

Vzorec izmerjenih dreves je majhen, rastišča so ekstremna, gozdovi so varovalni, zato je razumljivo, da je kakovost dreves slaba in da so nadaljnje primerjave nesmiselne.

Poškodovanost sestojev

Stanje poškodovanosti v rastiščnogojitvenem razredu je najboljše v enoti, saj je poškodovanih samo 2 % dreves. Vso poškodovanost dreves predstavlja osutost.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Po podatkih evidence je bil skupni načrtovani posek realiziran 131,9 %. Smrekov drogovnjak, ki je bil zaradi napada lubadarja skoraj v celoti posekan že pred desetimi leti, je bil v tem desetletju posekan do konca.

Poleg omenjene varstveno-sanacijske sečenje je bilo izvedeno tudi redčenje, ki je predstavljalo 67 % poseka.

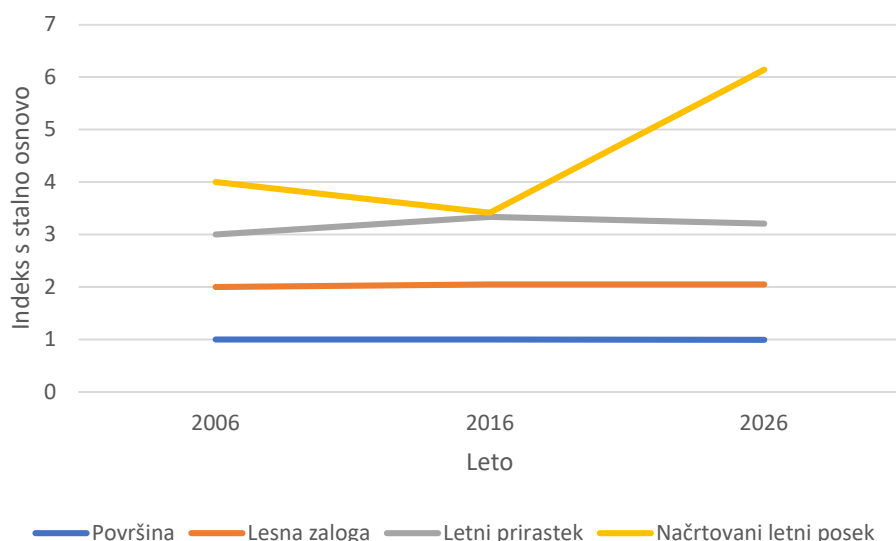
ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek in posek

Preglednica 91/GFR1: Razvoj gozdnih fondov

Leto	Površina ha	Lesna zaloga m³/ha			Letni prirastek m³/ha			Načrtovani letni posek m³/ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2006	29,85	1,61	174,97	176,58	0,07	3,60	3,67	0,02	0,61	0,63
Verižni indeks	75,7	96,0	123,5	123,2	88,2	84,5	84,5	92,4	237,7	224,5
2016	29,87	2,28	183,09	185,37	0,13	4,60	4,73	0,05	0,00	0,05
Verižni indeks	100,1	141,6	104,6	105,0	202,0	127,8	129,1	199,9	0,0	7,5
2026	29,79	0,0	185,1	185,1	0,00	4,25	4,25	0,00	1,85	1,85
Verižni indeks	99,7	0,0	101,1	99,8	0,0	92,4	89,8	0,0	-	3.700,0

Opomba: Za vsa načrtovana obdobja je prikazan načrtovani posek. To velja tudi za spodnji grafikon. Zaradi primerljivosti so vrednosti v zgornji preglednici izračunane po rastiščnogojitvenih razredih prikazanih v tem gozdnogospodarskem načrtu.

Grafikon 17: Razvoj gozdnih fondov prikazan z indeksom s stalno osnovo

Iz zgornje preglednice in grafikona lahko opazimo neznatno spreminjanje površine in lesne zaloge. Površina se spreminja zgolj navidezno, saj obravnavamo vedno iste gozdove. Možni posek in tudi letni prirastek pa na drugi strani zaradi majhnosti in posebnosti razreda varovalnih gozdov močno nihata. Možni posek niha zaradi trenutnih strokovnih odločitev.

Drevesna sestava

Preglednica 92/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst

Leto	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Ostali iglavci	Bukev	Hrast	Plemeniti listavci	Trdi listavci	Mehki listavci
2006	%	0,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	18,7	0,2	79,9	0,0
2016	%	1,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	16,4	0,1	82,3	0,0
2026	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	16,3	0,0	83,7	0,0

V obdobju med 2006 in 2026 se je delež trdih listavcev povečal skoraj za 4 odstotne točke, kar kaže, da se vse bolj nadomeščajo ostale drevesne vrste. Po drugi strani se je delež hrasta zmanjšal za več kot 2 odstotni točki, deleži iglavcev pa so se zmanjšali skoraj na nič oziroma so ostali zanemarljivi. V preteklosti se je namreč v teh gozdovih nahajal manjši sestoje smrekovega drogovnjaka, ki pa je bil v preteklem desetletju zaradi napada podlubnikov tudi posekan. Sestava drevesnih vrst se tako postopno poenostavlja v korist trdih listavcev.

Razvoj razvojnih faz in zgradb sestojev

Zaradi majhnosti razreda ne prikazujemo razvoja in modela razvojnih faz.

Temeljne značilnosti rastiščnogojitvenega razreda:

- ☞ razred je majhen (29,79 ha),
- ☞ poraščajo ga toploljubni, varovalni gozdovi na plitvi dolomitni strmini,
- ☞ veliko nagnjenih in težkih dreves, ki se lahko prevrnejo in sprožijo erozijo.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilji

Ciljna drevesna sestava gozdov: bukev 1 %, hrast 17 % in trdi listavci 82 %.

Ciljno razmerje razvojnih faz: raznomerni sestoji.

Ciljna lesna zaloga: 240 m³/ha, na koncu ureditvenega obdobja 210 m³/ha.

Končna lesna zaloga: 320 m³/ha.

Ciljna kakovost sortimentov: smreka B, D2, listavci C, D.

Gozdnogojitvene usmeritve

Proizvodna doba je 140 let in pomladitvena doba 20 let.

Pri izbiri drevja za posek puščati drevesa, ki imajo boljšo stojnost.

Pospeševati toploljubne listavce.

Odstranjevati orjake, katerim grozi prevrnitev.

Ukrepi

Preglednica 93/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje – dejansko (%)	0,0	100,0	100,0
- ciljno (%)	0	100	100
Lesna zaloga – dejanska (m ³ /ha)	0,0	185,1	185,1
- ciljna (m ³ /ha)	0	240	240
Letni prirastek (m ³ /ha)	0,00	4,25	4,25
Možni posek (m ³ /ha)	0,0	18,5	18,5
Možni letni posek (m ³ /ha)	0,00	1,85	1,85
Intenziteta možnega poseka na lesno zalogo (%)	0,0	10,0	10,0
Intenziteta možnega poseka na prirastek (%)	0,0	43,6	43,6
Ciljno obdobje (let)	30	30	30

Preglednica 94/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrsta poseka			Delež od LZ	Delež od P
		Negovalni posek		Posek skupaj		
		Redčenja	Pomladitveni			
Iglavci	m ³	0	0	0	0,0	0,0
	Delež	0,0	0,0	0,0		
Listavci	m ³	552	0	552	10,0	43,6
	Delež	100,0	0,0	100,0		
Skupaj	m ³	552	0	552	10,0	43,6
	Delež	100,0	0,0	100,0		

Celotno površino pokrivajo raznomerni gozdovi, v katerih je predvidena rahla sečnja s poudarkom na povečanju lesne zaloge.

Gojitvenih del za to obdobje ni predvidenih.

10 LITERATURA

- Baza prostorskih podatkov ZGS. 2023. Ljubljana, Zavod za gozdove Slovenije.
- Bončina, A., 2009. Urejanje gozdov – upravljanje gozdnih ekosistemov. Ljubljana, Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire, 359 s.
- Bončina, A., Kadunc, A., Poljanec, A., Dakskobler, I., Prostorski prikaz produkcijske sposobnosti gozdnih rastišč v Sloveniji, *Gozdarski vestnik* 72 (2014) 4, s. 183 – 197, Ljubljana.
- Bončina A., Klopčič M., Simončič T., Dakskobler I., Ficko A., Rozman A. 2017. A general framework to describe the alteration of natural tree species composition as an indicator of forest naturalness. *Elsevier, Ecological Indicators* 77: 194–204.
- Bončina A., Rozman A., Dakskobler I., Klopčič M., Babij V., Poljanec A. 2021. Ljubljana. Gozdni rastiščni tipi Slovenije. Biotehniška fakulteta Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire, Zavod za gozdove Slovenije: 575 str.
- Diaci J. 2021. Gozdna ekologija in nega. UL BF Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire: 434 str.
- Diaci J. 2006. Gojenje gozdov. UL BF Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire: 348 str.
- Gašperšič, F., 1995. Gozdnogospodarsko načrtovanje v sonaravnem ravnanju z gozdovi, Ljubljana, BF Oddelek za gozdarstvo, 403 s.
- Kotar, M., 1996. Gojenje gozdov – ekologija gozda in gozdoslovje. Ljubljana, 149 s.
- Kotar, M., 2003. Gozdarski priročnik. Ljubljana, 414 s.
- Kutnar, L., Veselič, Ž., Dakskobler, I., Robič, D., Tipologija gozdnih rastišč Slovenije na podlagi ekoloških in vegetacijskih razmer za potrebe usmerjanja razvoja gozdov, *Gozdarski vestnik* 70 (2012) 4, s. 195 – 214, Ljubljana.
- Marinček L., Čarni A., Babij V., Čušin B., Hren B., Jarnjak M., Košir P., Marinšek A., Šilc U., Zelnik I., 2003. Vegetacijska karta gozdnih združb Slovenije (s komentarjem), Novo mesto.
- Mihelič, T., 2014. Sečni ostanki in panjevina v gozdnogospodarskih enotah Črni dol in Snežnik, Strokovna naloga, Zavoda za gozdove Slovenije, Postojna, 38 s.
- Naravovarstvene smernice za gozdnogospodarski načrt GGE Žužemberk 2026-2035; september 2025; Zavod RS za varstvo narave, OE Novo mesto.
- Navodila za izdelavo načrtov za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo, 2023. Zavoda za gozdove Slovenije, Ljubljana.
- Podrobne kulturnovarstvene usmeritve za načrtovanje gozdnogospodarskega načrta GGE Žužemberk za obdobje 2026-2035; avgust 2025; Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, območna enota Novo mesto.
- Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo. Uradni list RS, št. 91/10 in 200/20.
- Pravilnik o varstvu gozdov. Uradni list RS, št. 114/09, 31/16, 52/22 in 125/22 – popr.
- Strategija upravljanja z rjavim medvedom (*Ursus arctos*) v Sloveniji, Vlada RS, 24. 1. 2002.
- Urbančič, M., Simončič, P., Prus, T., Kutnar, L. 2005. Atlas gozdnih tal Slovenije. Zveza gozdarskih društev Slovenije, *Gozdarski vestnik in Gozdarski inštitut Slovenije*, 100 str.
- Veselič, Ž., in sod., 2000. Izhodiščni optimalni model gozdov kot podlaga za določitev optimalnih modelov gozdov po RGR, Strokovne podlage, Zavod za gozdove Slovenije, Ljubljana.
- Veselič, Ž., Kutnar, L., Dakskobler, I., 2010. Členitev gozdov Slovenije po gozdnih združbah oziroma njihovih skupinah za potrebe usmerjanja razvoja gozdov, Strokovne podlage, Zavod za gozdove Slovenije, Ljubljana.

Zakona o divjadi in lovstvu. Uradni list RS, št. 16/04, 120/06 – odl. US, 17/08, 46/14 – ZON-C, 31/18, 65/20, 97/20 – popr., 44/22, 158/22 in 28/25.

Zakon o gozdovih. Uradni list RS, št. 30/93, 13/98-odl. US, 56/99-ZON, 67/02, 110/02-ZGO-1, 115/06-ORZG40, 110/07, 8/10-ZSKZ-B, 106/10, 63/13, 101/13-ZDavNepr, 17/14, 22/14-odl. US, 24/15, 9/16-ZGGLRS, 77/16, 203/2020-ZIUPOPĐVE in 85/25.

Zakona o vodah. Uradni list RS, št. 67/02, 2/04 – ZZdrI-A, 41/04 – ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14, 56/15, 65/20, 35/23 – odl. US, 78/23 – ZUNPEOVE in 52/24 – odl. US.

11 NAČRT SO IZDELALI

Opise sestojev in odsekov so opravili: David Golobič, mag. inž. gozd. (UN) (61 ha), Robert Kruh, univ. dipl. inž. gozd. (3.017 ha), Roman Šimic, univ. dipl. inž. gozd. (3.302 ha), Denis Vrlinič, dipl. inž. gozd. (UN) (1.060 ha), Janez Boben, dipl. inž. gozd. (VS) (24 ha), Nace Skala dipl. inž. gozd (UN) (32 ha), s prevedbo gojitvenih načrtov (2.239 ha) Matjaž Longar, inž. gozd., Rudi Omahen inž. gozd. in Jože Boben, inž. gozd.

Meritve na stalnih vzorčnih ploskvah sta vodila Sašo Vilič, inž. gozd., in Katja Mervar, dipl. inž. gozd. (UN).

Digitalizacijo sestojev so opravili Robert Kruh, Roman Šimic in Denis Vrlinič.

Tekst je napisal Robert Kruh, razen posameznih poglavij, ki so jih prispevali:

mag. Andrej Kotnik, univ. dipl. inž. gozd.: Posegi v gozd in gozdni prostor, Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor, Usmeritve za ukrepe na drugih gozdnih zemljiščih, Ekonomska presoja, Stanje in razvoj gozdnih površin.

Marjan Kumelj, univ. dipl. inž. gozd.: Živalski svet, Lovstvo, Objedenost gozdnega mladja.

Denis Vrlinič in Katja Mervar: Funkcije gozdov.

Karte je izdelala Katja Mervar.

S podatki, mnenji, nasveti in izkušnjami sta veliko prispevala vodja Odseka za načrtovanje razvoja gozdov mag. Andrej Kotnik in vodja Odseka za ukrepe v gozdovih Andrej Držaj, univ. dipl. inž. gozd..

Podpisniki

Odgovoren za izdelavo načrta:
Robert Kruh

Vodja odseka za načrtovanje razvoja gozdov:
mag. Andrej Kotnik

Vodja OE Novo mesto:
Anton Turk

Direktor ZGS:
Gregor Danev

Novo mesto, 26. 5. 2026

12 PRILOGE Z DODATNIMI PREGLEDNICAMI

12.1 Priloga 1: Tabelarni pregledi za GGE, RGR in lastništva

12.1.1 Povzetek stanja in ukrepov na ravni gozdnogospodarske enote

Preglednica/LP: Površina gozdov po oblikah lastništev

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda v ha	9.395,78	261,74	77,44	9.734,96
Delež v %	96,5	2,7	0,8	100,0

Preglednica/GF1: Gozdni fondi po kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih

Kategorija gozdov	Rastiščnogojitveni razred	Površina (ha)	Lesna zaloga (m³ /ha)			Letni prirastek (m³ /ha)			Možni posek			
			Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	% od lesne zaloge			% od P
Iglavci	Listavci	Skupaj							Iglavci	Listavci	Skupaj	
030-Gradnova-belogabrovja na karbo		2.447,01	79,4	212,0	291,4	2,55	5,35	7,90	20,8	24,4	23,4	86,4
050-Podgorska bukovja na karbontni		7.258,16	34,7	266,5	301,2	1,30	6,25	7,55	21,4	26,0	25,5	101,6
VEČNAMENSKI GOZDOVI skupaj		9.705,17	46,0	252,8	298,8	1,61	6,03	7,64	21,1	25,7	25,0	97,6
200-Varovalni gozdovi		29,79	0,0	185,1	185,1	0,00	4,25	4,25	0,0	10,0	10,0	43,6
VAROVALNI GOZDOVI skupaj		29,79	0,0	185,1	185,1	0,00	4,25	4,25	0,0	10,0	10,0	43,6
Skupaj vsi gozdovi		9.734,96	45,8	252,6	298,4	1,61	6,02	7,63	21,1	25,6	24,9	97,5

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradba sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
	ha	%	Površina		Zasnova				
			ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	592,87	6,1	-	-	-	-	-	-	
Drogovnjak	2.100,65	21,6	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Debeljak	4.543,64	46,6	133,30	2,9	41,3	58,7	0,0	0,0	
Sestoj v obnovi	1.758,29	18,1	1.020,65	58,0	46,6	44,5	8,9	0,0	
RAZNOMERNO (sk-gnz)	711,59	7,3	97,21	13,7	45,1	54,6	0,3	0,0	
Pionirski gozd z grmišči	27,92	0,3	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Skupaj	9.734,96	100,0	1.251,16	12,9	0,0	0,0	0,0	0,0	

Preglednica/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	592,87	47,8	44,6	7,6	0,0	2,3	60,8	36,9	0,0	59,4	19,9	13,0	7,7
Drogovnjak	2.100,65	13,0	40,6	46,4	0,0	0,9	61,1	38,0	0,0	19,1	60,7	20,0	0,2
Debeljak	4.543,64	-	-	-	-	1,7	84,3	14,0	0,0	5,8	70,4	22,5	1,3
Sestoj v obnovi	1.758,29	-	-	-	-	2,4	87,6	10,0	0,0	0,7	28,5	70,9	0,0
Skupinsko, gnezdasto raznomerni sestoji	565,70	-	-	-	-	0,0	60,9	39,1	0,0	0,3	9,6	82,2	7,8
Pionirski gozd z grmišči	27,92	0,0	1,1	98,9	0,0	-	-	-	-	1,1	2,2	96,7	0,0
Skupaj	9.734,96												

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga drevesnih vrst in njena sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	8,1	22,5	26,8	19,1	23,5	13,1	39,0
Jelka	7,0	20,0	27,3	22,2	23,5	0,8	2,4
Bor	8,0	22,3	27,9	18,8	23,0	1,3	3,9
Macesen	7,0	21,4	26,6	21,3	23,7	0,0	0,1
Ostali iglavci	6,5	16,9	24,2	21,0	31,4	0,2	0,4
Bukev	8,4	20,3	26,7	25,3	19,3	31,4	93,8
Hrast	10,0	22,4	25,8	23,6	18,2	17,7	52,8
Plemeniti listavci	11,4	23,5	26,2	22,1	16,8	8,7	26,0
Trdi listavci	11,3	23,9	26,3	22,0	16,5	25,3	75,6
Mehki listavci	13,0	24,5	25,8	20,0	16,7	1,5	4,4
Iglavci	8,0	22,3	26,9	19,3	23,5	15,4	45,8
Listavci	10,0	22,2	26,4	23,5	17,9	84,6	252,6
Skupaj	9,7	22,2	26,4	22,9	18,8	100,0	298,4

Preglednica/LZ1/VNG: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst za večnamenske gozdove in gozdove s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	8,1	22,5	26,8	19,1	23,5	13,1	39,2
Jelka	7,0	20,0	27,3	22,2	23,5	0,8	2,4
Bor	8,0	22,3	27,9	18,8	23,0	1,3	3,9
Macesen	7,0	21,4	26,6	21,3	23,7	0,0	0,1
Ostali iglavci	6,5	16,9	24,2	21,0	31,4	0,2	0,4
Bukev	8,4	20,3	26,7	25,3	19,3	31,5	94,1
Hrast	9,9	22,4	25,9	23,6	18,2	17,7	52,8
Plemeniti listavci	11,4	23,5	26,2	22,1	16,8	8,7	26,0
Trdi listavci	11,3	23,9	26,3	22,0	16,5	25,2	75,4
Mehki listavci	13,0	24,5	25,8	20,0	16,7	1,5	4,5
Iglavci	8,0	22,3	26,9	19,3	23,5	15,4	46,0
Listavci	10,0	22,2	26,4	23,5	17,9	84,6	252,8
Skupaj	9,7	22,2	26,4	22,9	18,8	100,0	298,8

Preglednica/PR1: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,31	0,51	0,41	0,21	0,17	21,1	1,61
Listavci	1,49	1,81	1,41	0,90	0,41	78,9	6,02
Skupaj	1,80	2,32	1,82	1,11	0,58	100,0	7,63

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka

	MP (m ³)	% na LZ	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
Iglavci	94.157	21,1											
Listavci	630.369	25,6											
Skupaj	724.526	24,9											
Neizkoriščeno drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
		dejansko	ponovitve											
Priprava sestoja	ha	186,98	186,98											
Sadnja	ha	0,52	0,52											
Obžetev	ha	58,72	137,34											
Nega mladja	ha	54,42	54,42											
Nega gošče	ha	682,11	682,11											
Nega letvenjaka	ha	391,74	391,74											
Nega drogovnjaka	ha	156,58	156,58											

12.1.2 Povzetek stanja in ukrepov na ravni rastiščnogojitvenega razreda**Rastiščnogojitveni razred 030: Gradnova-belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamninah****Preglednica/LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po obliki lastništva**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	2.390,71	41,03	15,27	2.447,01
Delež (%)	97,7	1,7	0,6	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	6,9	21,6	30,8	19,7	21,0	22,2	64,8
Jelka	5,9	21,3	30,7	21,4	20,7	1,5	4,4
Bor	7,3	22,2	30,4	18,4	21,7	3,3	9,6
Macesen	4,9	20,1	30,7	23,1	21,2	0,0	0,1
Ostali iglavci	4,9	21,1	30,9	23,3	19,8	0,2	0,5
Bukev	11,4	25,0	23,6	22,2	17,8	10,1	29,6
Hrast	12,1	25,2	23,4	21,7	17,6	23,7	69,1
Plemeniti listavci	14,1	26,5	23,5	19,3	16,6	9,4	27,3
Trdi listavci	13,4	26,1	23,3	20,2	17,0	27,1	78,9
Mehki listavci	16,2	27,4	23,6	17,1	15,7	2,5	7,1
Iglavci	6,9	21,7	30,7	19,6	21,1	27,2	79,4
Listavci	12,9	25,8	23,4	20,7	17,2	72,8	212,0
Skupaj	11,2	24,6	25,5	20,4	18,3	100,0	291,4

Preglednica/PR1: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,49	0,82	0,73	0,32	0,19	32,3	2,55
Listavci	1,67	1,76	1,01	0,62	0,29	67,7	5,35
Skupaj	2,16	2,58	1,74	0,94	0,48	100,0	7,90

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno spremenjeni		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	1.505,81	61,5	902,63	36,9	38,57	1,6	0,00	0,0	2.447,01	100,0

Preglednica/OD: Odmrlo drevje

Razširjeni debelinski razred	Stoječe drevje število/ha			Ležeče drevje število/ha			Skupaj število/ha			
	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	m³/ha
10 - 29 cm	3,9	8,5	12,4	3,9	12,3	16,2	7,8	20,8	28,6	12,6
30 - 49 cm	0,5	1,3	1,8	0,2	0,7	0,9	0,7	2,0	2,7	5,4
50 in več cm	0,0	0,2	0,2	0,2	0,1	0,3	0,2	0,3	0,5	2,0
Skupaj	4,4	10,0	14,4	4,3	13,1	17,4	8,7	23,1	31,8	20,0

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	102,24	4,2	-	-	-	-	-	-
Drogovnjak	454,63	18,6	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	1.231,65	50,3	18,20	1,5	71,6	28,4	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	389,85	15,9	215,98	55,4	42,7	47,8	9,5	0,0
Skupinsko, gnezdsto raznomerni sestoji	252,71	10,3	35,07	13,9	55,8	43,3	0,9	0,0
Pionirski gozd z grmišči	15,93	0,7	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	2.447,01	100,0	269,25	11,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi iglavci	Bukev	Hrast	Plemeniti listavci	Trdi listavci	Mehki listavci
Površina (ha)	76,11	2,14	2,35	0,03	0,00	71,34	14,63	31,39	63,92	7,34
Delež od površine gozda (%)	3,2	0,1	0,1	0,0	0,0	3,0	0,6	1,3	2,7	0,3
Delež od podmladka (%)	28,3	0,8	0,9	0,0	0,0	26,5	5,4	11,7	23,7	2,7

Opomba: Delež od površine je računat od površine gozda brez mladovij.

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Število dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	253	3,2	20,2	54,4	18,2	4,0
Jelka	30	0,0	3,3	43,3	53,4	0,0
Bor	45	2,2	4,4	31,1	37,9	24,4
Macesen	1	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Ostali igl.	3	0,0	0,0	33,3	66,7	0,0
Bukev	71	2,8	5,6	33,8	38,1	19,7
Hrast	361	7,8	19,4	31,6	27,1	14,1
Plemeniti listavci	75	4,0	12,0	26,7	41,3	16,0
Trdi listavci	229	1,7	3,1	17,0	34,1	44,1
Mehki listavci	10	0,0	0,0	20,0	60,0	20,0
Skupaj iglavci	332	2,7	16,3	50,0	24,4	6,6
Skupaj listavci	746	5,0	12,1	26,7	32,1	24,1
Skupaj	1.078	4,3	13,4	33,8	29,8	18,7

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	1,4
Veje	0,8
Osutost	0,5
Skupaj	2,7

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka po podatkih evidence poseka

	Načrtovani posek (m ³)	Realiziran posek (m ³)	Realizacija sečnje (%)	Realizacija od skupnega možnega poseka (%)
Iglavci	41.616	40.662	97,7	26,3
Listavci	113.106	52.980	46,8	34,2
Skupaj	154.722	93.642	60,5	60,5

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst po podatkih evidence poseka

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drevesne vrste	% od celotne LZ
Smreka	40,1	24,3	5,6
Jelka	1,0	11,6	0,1
Bor	1,5	9,1	0,2
Macesen	0,0	2,3	0,0
Ostali iglavci	0,8	48,6	0,1
Bukev	4,1	6,6	0,6
Hrast	27,0	14,3	3,8
Plemeniti listavci	3,3	6,6	0,5
Trdi listavci	20,7	9,9	2,9
Mehki listavci	1,5	8,2	0,2
Skupaj iglavci	43,4	22,5	6,0
Skupaj listavci	56,6	10,7	7,9
Skupaj	100,0	13,9	13,9

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih po podatkih evidence poseka

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	% od LZ	m ³ /ha
Iglavci	9,4	13,3	21,0	27,5	43,1	22,5	16,6
Listavci	5,9	7,8	11,0	11,4	19,5	10,7	21,7
Skupaj	6,6	9,3	14,1	15,5	26,2	13,9	38,3

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave deležev drevesnih vrst

Leto	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Ostali iglavci	Bukev	Hrast	Plemeniti listavci	Trdi listavci	Mehki listavci
1996	%	26,9	0,8	2,1	0,0	0,4	5,0	29,4	2,6	31,1	1,7
2006	%	22,2	0,4	3,1	0,2	0,2	7,3	27,1	6,1	29,4	4,0
2016	%	22,9	1,3	2,3	0,1	0,2	8,5	26,3	6,8	29,0	2,6
2026	%	22,2	1,5	3,3	0,0	0,2	10,1	23,7	9,4	27,1	2,5

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka

	MP (m ³)	% na LZ	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
Iglavci	40.333	20,8											
Listavci	126.715	24,4											
Skupaj	167.048	23,4											
Neizkoriščeno drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
		dejansko	ponovitve											
Priprava sestoja	ha	53,02	53,02											
Sadnja	ha	0,52	0,52											
Obžetev	ha	33,02	89,42											
Nega mladja	ha	19,46	19,46											
Nega gošče	ha	144,46	144,46											
Nega letvenjaka	ha	75,74	75,74											
Nega drogovnjaka	ha	37,10	37,10											

Rastiščnogojitveni razred 050: Podgorska bukovja na karbontnih in mešanih kamninah

Preglednica/LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po obliki lastništva

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	6.988,87	219,86	49,43	7.258,16
Delež (%)	96,3	3,0	0,7	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	8,9	23,1	24,0	18,7	25,3	10,1	30,5
Jelka	8,0	18,8	24,5	22,8	25,9	0,6	1,7
Bor	9,0	22,6	24,1	19,3	25,0	0,7	2,0
Macesen	8,2	22,1	24,3	20,3	25,1	0,0	0,1
Ostali iglavci	7,2	15,3	21,6	20,1	35,8	0,1	0,4
Bukev	8,2	19,9	26,9	25,5	19,5	38,5	115,8
Hrast	8,9	20,9	27,1	24,6	18,5	15,7	47,4
Plemeniti listavci	10,4	22,4	27,2	23,1	16,9	8,5	25,6
Trdi listavci	10,5	23,1	27,5	22,6	16,3	24,6	74,2
Mehki listavci	10,9	22,6	27,1	22,0	17,4	1,2	3,5
Iglavci	8,9	22,8	24,0	18,9	25,4	11,5	34,7
Listavci	9,2	21,3	27,1	24,3	18,1	88,5	266,5
Skupaj	9,2	21,4	26,7	23,7	19,0	100,0	301,2

Preglednica/PR1: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,25	0,40	0,30	0,18	0,16	17,2	1,30
Listavci	1,43	1,83	1,54	0,99	0,46	82,8	6,25
Skupaj	1,68	2,23	1,84	1,17	0,62	100,0	7,55

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno spremenjeni		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	6.560,69	90,3	535,93	7,4	84,49	1,2	77,05	1,1	7.258,16	100,0

Preglednica/OD: Odmrlo drevje

Razširjeni debelinski razred	Stoječe drevje število/ha			Ležeče drevje število/ha			Skupaj število/ha			
	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	m³/ha
10 - 29 cm	1,6	9,7	11,3	1,5	15,4	16,9	3,1	25,1	28,2	13,3
30 - 49 cm	0,2	1,2	1,4	0,2	1,3	1,5	0,4	2,5	2,9	6,4
50 in več cm	0,0	0,3	0,3	0,0	0,2	0,2	0,0	0,5	0,5	2,2
Skupaj	1,8	11,2	13,0	1,7	16,9	18,6	3,5	28,1	31,6	21,9

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova v %			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	490,63	6,8	-	-	-	-	-	-
Drogovnjak	1.646,02	22,7	45,5	115,10	3,5	36,5	63,5	0,0
Debeljak	3.311,99	45,6	18,9	804,67	58,8	47,7	43,6	8,7
Sestoj v obnovi	1.368,44	18,8	5,9	62,14	14,5	39,0	61,0	0,0
Skupinsko, gnezdsto raznomerni sestoji	429,09	5,9	0,2	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	11,99	0,2	45,5	115,10	3,5	36,5	63,5	0,0
Skupaj	7.258,16	100,0	981,91	13,5	-	-	-	-

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi iglavci	Bukev	Hrast	Plemeniti listavci	Trdi listavci	Mehki listavci
Površina (ha)	95,87	2,87	2,20	0,00	0,46	647,32	28,48	84,82	112,53	7,36
Delež od površine gozda (%)	1,4	0,0	0,0	0,0	0,0	9,6	0,4	1,3	1,7	0,1
Delež od podmladka (%)	9,8	0,3	0,2	0,0	0,0	65,9	2,9	8,6	11,5	0,8

Opomba: Delež od površine je računat od površine gozda brez mladovj.

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Število dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	299	4,0	16,4	41,1	33,1	5,4
Jelka	33	0,0	15,2	33,3	48,5	3,0
Bor	30	13,3	16,7	36,7	30,0	3,3
Macesen	2	0,0	0,0	50,0	50,0	0,0
Ostali iglavci	5	0,0	40,0	60,0	0,0	0,0
Bukev	1.210	11,2	20,7	35,3	22,6	10,2
Hrast	722	6,0	15,7	37,9	29,9	10,5
Plemeniti listavci	270	5,9	18,5	37,1	32,2	6,3
Trdi listavci	659	0,3	6,2	21,5	40,9	31,1
Mehki listavci	42	0,0	2,4	23,8	38,1	35,7
Skupaj iglavci	369	4,3	16,5	40,4	33,9	4,9
Skupaj listavci	2.903	6,8	15,7	32,8	29,7	15,0
Skupaj	3.272	6,5	15,8	33,7	30,1	13,9

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	2,4
Veje	1,2
Osutost	0,5
Skupaj	4,1

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka po podatkih evidence poseka

	Načrtovani posek (m ³)	Realiziran posek (m ³)	Realizacija sečnje (%)	Realizacija skupnega možnega poseka (%)
Iglavci	61.745	75.222	121,8	14,7
Listavci	449.519	220.461	49,0	43,1
Skupaj	511.264	295.683	57,8	57,8

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst po podatkih evidence poseka

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drevesne vrste	% od celotne LZ
Smreka	23,5	31,5	3,4
Jelka	0,5	12,2	0,1
Bor	0,6	12,0	0,1
Macesen	0,0	14,9	0,0
Ostali iglavci	0,8	44,0	0,1
Bukev	40,5	15,4	5,8
Hrast	15,4	12,9	2,2
Plemeniti listavci	4,2	7,2	0,6
Trdi listavci	13,4	8,8	1,9
Mehki listavci	1,1	7,2	0,2
Skupaj iglavci	25,4	29,7	3,7
Skupaj listavci	74,6	12,3	10,7
Skupaj	100,0	14,4	14,4

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih po podatkih evidence poseka

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	% od LZ	m ³ /ha
Iglavci	12,1	21,8	32,9	31,6	45,9	29,7	10,3
Listavci	6,7	7,6	12,1	13,6	23,0	12,3	30,4
Skupaj	7,5	9,3	14,4	15,7	26,4	14,4	40,7

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave deležev drevesnih vrst

Leto	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Ostali iglavci	Bukev	Hrast	Plemeniti listavci	Trdi listavci	Mehki listavci
1996	%	13,3	0,2	0,5	0,1	0,8	41,8	18,3	5,3	17,7	2,0
2006	%	11,4	0,1	0,7	0,0	0,2	37,2	19,2	8,9	18,7	3,6
2016	%	10,8	0,5	0,8	0,0	0,3	37,9	17,2	8,4	22,0	2,1
2026	%	10,1	0,6	0,7	0,0	0,1	38,5	15,7	8,5	24,6	1,2

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka

	MP (m ³)	% na LZ	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
Iglavci	53.824	21,4											
Listavci	503.102	26,0											
Skupaj	556.926	25,5											
Neizkoriščeno drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
		dejansko	ponovitve											
Priprava sestoja	ha	133,96	133,96											
Obžetev	ha	25,70	47,92											
Nega mladja	ha	34,96	34,96											
Nega gošče	ha	537,65	537,65											
Nega letvenjaka	ha	316,00	316,00											
Nega drogovnjaka	ha	119,48	119,48											

Rastiščnogojitveni razred 200: Varovalni gozdovi**Preglednica/LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po obliki lastništva**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	16,20	0,85	12,74	29,79
Delež (%)	54,3	2,9	42,8	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Hrast	16,2	21,0	25,8	16,0	21,0	16,3	30,2
Trdi listavci	16,0	21,0	26,0	16,0	21,0	83,7	154,9
Iglavci	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Listavci	16,0	21,0	26,0	16,0	21,0	100,0	185,1
Skupaj	16,0	21,0	26,0	16,0	21,0	100,0	185,1

Preglednica/PR1: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Listavci	1,58	1,09	0,88	0,39	0,32	100,0	4,25
Skupaj	1,58	1,09	0,88	0,39	0,32	100,0	4,25

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno spremenjeni		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Varovalni gozdovi	29,79	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	29,79	100,0

Preglednica/OD: Odmrlo drevje

Razširjeni debelinski razred	Stoječe drevje število/ha			Ležeče drevje število/ha			Skupaj število/ha			
	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	m ³ /ha
10 - 29 cm	10,0	80,0	90,0	0,0	0,0	0,0	10,0	80,0	90,0	29,3
30 - 49 cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
50 in več cm	0,0	10,0	10,0	0,0	0,0	0,0	0,0	10,0	10,0	29,3
Skupaj	10,0	90,0	100,0	0,0	0,0	0,0	10,0	90,0	100,0	58,6

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza oziroma zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
			Površina		Zasnova v %				
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	
Skupinsko, gnezdasto raznomerni sestoji	29,79	100,0	-	-	-	-	-	-	-
Skupaj	29,79	100,0	0,00	0,0	-	-	-	-	-

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi iglavci	Bukev	Hrast	Plemeniti listavci	Trdi listavci	Mehki listavci
Površina (ha)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Delež od površine gozda (%)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Delež od podmladka (%)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Opomba: Delež od površine je računat od površine gozda brez mladovij.

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Število dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Bor	1	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Hrast	3	0,0	0,0	33,3	66,7	0,0
Trdi listavci	5	0,0	0,0	0,0	40,0	60,0
Skupaj iglavci	1	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Skupaj listavci	8	0,0	0,0	12,5	50,0	37,5
Skupaj	9	0,0	0,0	11,1	55,6	33,3

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	0,0
Veje	0,0
Osutost	2,0
Skupaj	2,0

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek (m³)	Realiziran posek (m³)	Realizacija sečnje (%)	Realizacija skupnega možnega poseka (%)
Iglavci	14	12	88,9	88,9
Listavci	0	6	-	43,0
Skupaj	14	18	131,9	131,9

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst po podatkih evidence poseka

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drevesne vrste	% od celotne LZ
Smreka	67,4	19,8	0,2
Jelka	0,0	0,0	0,0
Bor	0,0	-	0,0
Macesen	0,0	-	0,0
Ostali iglavci	0,0	-	0,0
Bukev	0,0	0,0	0,0
Hrast	5,5	0,1	0,0
Plemeniti listavci	0,0	0,0	0,0
Trdi listavci	27,1	0,1	0,1
Mehki listavci	0,0	-	0,0
Skupaj iglavci	67,4	18,3	0,2
Skupaj listavci	32,6	0,1	0,1
Skupaj	100,0	0,3	0,3

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	% od LZ	m³/ha
Iglavci	0,0	11,3	53,5	26,7	0,0	18,3	0,4
Listavci	0,3	0,2	0,0	0,0	0,0	0,1	0,2
Skupaj	0,3	0,4	0,5	0,2	0,0	0,3	0,6

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst

Leto	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Ostali iglavci	Bukev	Hrast	Plemeniti listavci	Trdi listavci	Mehki listavci
2006	%	0,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	18,7	0,2	79,9	0,0
2016	%	1,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	16,4	0,1	82,3	0,0
2026	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	16,3	0,0	83,7	0,0

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP (m³)	% na LZ	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
Iglavci	0	0,0											
Listavci	552	10,0											
Skupaj	552	10,0											
Neizkoriščeno drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
		dejansko	ponovitve											

12.1.3 Povzetek stanja in ukrepov na ravni lastništva

Zasebni gozdovi

Preglednica/KG: Gozdni fondi po kategorijah gozdov

Kategorije gozdov	Površina (ha)	Lesna zaloga (m³/ha)			Letni prirastek (m³/ha)			Možni posek			
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	% od lesne zaloge			% od p
Večnamenski gozdovi	9.379,58	45,5	254,3	299,8	1,60	6,05	7,65	20,9	25,7	25,0	98,0
Varovalni gozdovi	16,20	0,0	185,0	185,0	0,00	4,25	4,25	0,0	10,0	10,0	43,6
Skupaj vsi gozdovi	9.395,78	45,5	254,1	299,6	1,59	6,05	7,64	20,9	25,7	25,0	98,0

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	560,83	6,0
Drogovnjak	2.010,24	21,4
Debeljak	4.415,23	47,0
Sestoj v obnovi	1.703,05	18,1
Skupinsko, gnezlasto raznomerni sestoji	679,12	7,2
Pionirski gozd z grmišči	27,31	0,3
Skupaj	9.395,78	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	12,9
Jelka	0,8
Bor	1,3
Macesen	0,0
Ostali iglavci	0,2
Bukev	31,5
Hrast	17,8
Plemeniti listavci	8,7
Trdi listavci	25,3
Mehki listavci	1,5
Iglavci	15,2
Listavci	84,8
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	8,0	22,3	27,0	19,3	23,4	15,2	45,5
Listavci	10,0	22,2	26,3	23,5	18,0	84,8	254,1
Skupaj	9,7	22,2	26,4	22,9	18,8	100,0	299,6

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP (m³)	% na LZ	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
Iglavci	89.449	20,9											
Listavci	614.241	25,7											
Skupaj	703.690	25,0											
Neizkoriščeno drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
		dejansko	ponovitve											
Priprava sestoja	ha	182,68	182,68											
Sadnja	ha	0,52	0,52											
Obžetev	ha	52,77	117,90											
Nega mladja	ha	47,20	47,20											
Nega gošče	ha	651,57	651,57											
Nega letvenjaka	ha	378,71	378,71											
Nega drogovnjaka	ha	150,26	150,26											

Državni gozdovi**Preglednica/KG: Gozdni fondi po kategorijah gozdov**

Kategorije gozdov	Površina (ha)	Lesna zaloga (m³/ha)			Prirastek (m³/ha)			Možni posek			
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	% od lesne zaloge			% od P
Večnamenski gozdovi	260,89	69,0	196,4	265,4	2,53	4,89	7,42	25,2	24,7	24,8	88,9
Varovalni gozdovi	0,85	0,0	187,1	187,1	0,00	4,26	4,26	0,0	10,1	10,1	44,2
Skupaj vsi gozdovi	261,74	68,8	196,3	265,1	2,52	4,89	7,41	25,2	24,7	24,8	88,8

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	31,53	12,0
Drogovnjak	66,53	25,4
Debeljak	98,30	37,7
Sestoj v obnovi	51,67	19,7
Skupinsko, gnezdasto raznomerni sestoji	13,10	5,0
Pionirski gozd z grmišči	0,61	0,2
Skupaj	261,74	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	23,0
Jelka	2,5
Bor	0,2
Macesen	0,2
Bukev	34,1
Hrast	11,2
Plemeniti listavci	8,7
Trdi listavci	19,1
Mehki listavci	1,0
Iglavci	25,9
Listavci	74,1
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	8,4	22,1	24,1	18,2	27,2	25,9	68,8
Listavci	10,4	21,9	26,6	23,3	17,8	74,1	196,3
Skupaj	9,9	21,9	26,0	22,0	20,2	100,0	265,1

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP (m³)	% na LZ	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
Iglavci	4.535	25,2											
Listavci	12.679	24,7											
Skupaj	17.214	24,8											
Neizkoriščeno drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
		dejansko	ponovitve											
Priprava sestoja	ha	2,47	2,47											
Obžetev	ha	5,94	19,41											
Nega mladja	ha	7,21	7,21											
Nega gošče	ha	29,92	29,92											
Nega letvenjaka	ha	12,59	12,59											
Nega drogovnjaka	ha	6,15	6,15											

Gozdovi lokalnih skupnosti**Preglednica/KG: Gozdni fondi po kategorijah gozdov**

Kategorije gozdov	Površina (ha)	Lesna zaloga (m³/ha)			Prirastek (m³/ha)			Možni posek			
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	% od lesne zaloge			% od p
								Iglavci	Listavci	Skupaj	
Večnamenski gozdovi	64,70	15,5	262,4	277,9	0,56	6,39	6,95	17,3	18,9	18,8	75,3
Varovalni gozdovi	12,74	0,0	185,0	185,0	0,00	4,25	4,25	0,0	10,0	10,0	43,6
Skupaj vsi gozdovi	77,44	12,9	249,7	262,6	0,46	6,04	6,50	17,3	17,8	17,8	71,9

Preglednica/Rf2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	0,51	0,7
Drogovnjak	23,88	30,8
Debeljak	30,11	38,9
Sestoj v obnovi	3,57	4,6
Skupinsko, gnezdsto raznomerni sestoji	19,37	25,0
Skupaj	77,44	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	4,5
Jelka	0,2
Bor	0,2
Bukev	16,6
Hrast	19,9
Plemeniti listavci	10,0
Trdi listavci	46,2
Mehki listavci	2,4
Iglavci	4,9
Listavci	95,1
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	10,2	22,2	27,9	17,0	22,7	4,9	12,9
Listavci	12,6	23,5	26,3	21,1	16,5	95,1	249,7
Skupaj	12,5	23,4	26,4	20,9	16,8	100,0	262,6

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP (m³)	% na LZ	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
Iglavci	173	17,3											
Listavci	3.449	17,8											
Skupaj	3.622	17,8											
Neizkoriščeno drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
		dejansko	ponovitve											
Priprava sestoja	ha	1,83	1,83											
Obžetev	ha	0,01	0,03											
Nega mladja	ha	0,01	0,01											
Nega gošče	ha	0,62	0,62											
Nega letvenjaka	ha	0,44	0,44											
Nega drogovnjaka	ha	0,17	0,17											

12.1.4 Povzetek stanja in ukrepov na ravni revirja**Revir: Ajdovec - 2455****Preglednica/LP: Površina revirja po obliki lastniških kategorijah**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda (ha)	2.608,59	71,05	18,03	2.697,67
Delež (%)	96,7	2,6	0,7	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi v % od LZ					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	8,4	22,7	25,7	19,0	24,2	14,9	49,8
Jelka	6,9	20,3	27,6	22,1	23,1	1,9	6,2
Bor	6,6	21,9	28,2	19,6	23,7	0,4	1,2
Ostali iglavci	7,7	18,6	24,7	24,7	24,3	0,0	0,1
Bukev	8,9	20,7	26,7	24,7	19,0	41,8	139,5
Hrast	10,4	23,1	25,3	23,3	17,9	12,5	41,7
Plemeniti listavci	10,7	22,5	26,4	22,9	17,5	8,3	27,7
Trdi listavci	11,9	24,2	26,2	21,3	16,4	19,6	65,3
Mehki listavci	12,3	24,4	26,9	20,9	15,5	0,6	1,9
Iglavci	8,2	22,4	25,9	19,4	24,1	17,2	57,3
Listavci	10,0	22,1	26,4	23,5	18,0	82,8	276,1
Skupaj	9,7	22,2	26,2	22,8	19,1	100,0	333,4

Preglednica/PR1: Letni prirastek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,39	0,65	0,52	0,30	0,24	23,5	2,10
Listavci	1,68	2,04	1,61	1,03	0,48	76,5	6,84
Skupaj	2,07	2,69	2,13	1,33	0,72	100,0	8,94

Preglednica/RF1: Površine razvojnih faz oz. zgradba sestojev ter podmladka

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	237,39	8,8	-	-	-	-	-	-
Drogovnjak	601,10	22,3	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	1.171,53	43,4	22,29	1,9	100,0	0,0	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	501,13	18,6	328,03	65,5	98,1	1,9	0,0	0,0
Skupinsko, gnezdsto raznomerni sestoji	179,32	6,6	24,48	13,7	94,0	6,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	7,20	0,3	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	2.697,67	100,0	374,80	13,9	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/MPVP: Možni posek po vrstah poseka – vsi gozdovi

		Negovalni posek		Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Redčenja	Pomladitveni			
Iglavci	m ³	23.270	12.868	36.138	23,4	63,7
	Delež	64,4	35,6	100,0		
Listavci	m ³	87.502	125.004	212.506	28,5	115,1
	Delež	41,2	58,8	100,0		
Skupaj	m ³	110.772	137.872	248.644	27,6	103,0
	Delež	44,6	55,4	100,0		

Preglednica/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Priprava sestoja	ha	16,56	0,12	0,05	16,73
Sadnja	ha	0,52	0,00	0,00	0,52
Obžetev	ha	72,28	15,01	0,00	87,29
Nega mladja	ha	27,11	6,14	0,00	33,25
Nega gošče	ha	150,87	16,24	0,34	167,45
Nega letvenjaka	ha	81,19	1,60	0,03	82,82

Revir: Šmihel - 2459

Preglednica/LP: Površina revirja po obliki lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda (ha)	2.823,54	118,04	33,47	2.975,05
Delež (%)	94,9	4,0	1,1	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi v % od LZ					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	7,5	21,7	28,0	19,7	23,1	18,8	59,8
Jelka	6,4	18,8	27,3	23,5	24,0	0,5	1,6
Bor	8,2	22,8	28,2	17,6	23,2	2,4	7,7
Macesen	6,9	23,7	27,5	18,8	23,1	0,1	0,2
Ostali iglavci	6,5	17,2	24,4	20,4	31,5	0,4	1,2
Bukev	8,4	20,5	26,6	25,4	19,1	33,2	105,3
Hrast	10,2	22,6	25,5	23,6	18,1	18,3	58,1
Plemeniti listavci	12,4	24,7	26,2	21,1	15,6	7,4	23,4
Trdi listavci	11,4	23,9	25,6	22,2	16,9	18,3	58,0
Mehki listavci	19,1	27,7	22,5	16,8	13,9	0,6	1,7
Iglavci	7,5	21,7	28,0	19,6	23,2	22,2	70,5
Listavci	10,0	22,2	26,0	23,8	18,0	77,8	246,5
Skupaj	9,4	22,1	26,5	22,8	19,2	100,0	317,0

Preglednica/PR1: Letni prirastek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,46	0,74	0,62	0,31	0,23	28,4	2,37
Listavci	1,47	1,79	1,38	0,91	0,42	71,6	5,98
Skupaj	1,93	2,53	2,00	1,22	0,65	100,0	8,35

Preglednica/RF1: Površine razvojnih faz oz. zgradba sestojev ter podmladka

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
	ha	%	Površina		Zasnova			
			ha	%	1	2	3	4
Mladovje	178,19	6,0	-	-	-	-	-	-
Drogovnjak	559,77	18,8	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	1.587,25	53,4	45,17	2,8	59,9	40,1	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	417,09	14,0	234,22	56,2	65,8	31,9	2,3	0,0
Skupinsko, gnezdasto raznomerni sestoji	215,51	7,2	30,97	14,4	67,3	31,8	0,9	0,0
Pionirski gozd z grmišči	17,24	0,6	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	2.975,05	100,0	310,36	10,4	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/MPVP: Možni posek po vrstah poseka – vsi gozdovi

		Negovalni posek		Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Redčenja	Pomladitveni			
Iglavci	m ³	28.950	14.423	43.373	20,7	61,6
	Delež	66,7	33,3	100,0		
Listavci	m ³	96.054	78.510	174.564	23,8	98,2
	Delež	55,0	45,0	100,0		
Skupaj	m ³	125.004	92.933	217.937	23,1	87,8
	Delež	57,4	42,6	100,0		

Preglednica/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Priprava sestoja	ha	16,56	0,12	0,05	16,73
Sadnja	ha	0,52	0,00	0,00	0,52
Obžetev	ha	72,28	15,01	0,00	87,29
Nega mladja	ha	27,11	6,14	0,00	33,25
Nega gošče	ha	150,87	16,24	0,34	167,45
Nega letvenjaka	ha	81,19	1,60	0,03	82,82

Revir: Hinje - 2457

Preglednica/LP: Površina revirja po obliki lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda (ha)	3.963,65	72,65	25,94	4.062,24
Delež (%)	97,6	1,8	0,6	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi v % od LZ					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	9,0	24,2	25,9	17,7	23,2	6,4	16,7
Jelka	9,6	19,5	24,6	18,8	27,5	0,1	0,3
Bor	7,9	21,6	27,5	20,7	22,3	1,1	2,9
Macesen	7,2	17,1	24,9	25,9	24,9	0,0	0,1
Ostali iglavci	6,1	13,8	22,3	23,5	34,3	0,1	0,1
Bukev	7,7	19,3	26,6	26,1	20,3	21,1	55,1
Hrast	9,6	21,8	26,3	23,8	18,5	21,5	56,2
Plemeniti listavci	11,2	23,4	26,2	22,1	17,1	10,2	26,7
Trdi listavci	11,0	23,7	26,9	22,1	16,3	36,4	95,3
Mehki listavci	12,2	24,0	26,1	20,4	17,3	3,1	8,1
Iglavci	8,8	23,7	26,1	18,2	23,2	7,7	20,1
Listavci	10,0	22,2	26,5	23,4	17,9	92,3	241,4
Skupaj	9,9	22,4	26,4	23,0	18,3	100,0	261,5

Preglednica/PR1: Letni prirastek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,15	0,24	0,18	0,09	0,07	11,7	0,73
Listavci	1,38	1,67	1,29	0,80	0,36	88,3	5,51
Skupaj	1,53	1,91	1,47	0,89	0,43	100,0	6,24

Preglednica/RF1: Ploščine razvojnih faz oz. zgradba sestojev ter podmladka

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
	ha	%	Površina		Zasnova			
			ha	%	1	2	3	4
Mladovje	177,29	4,4	-	-	-	-	-	-
Drogovnjak	939,78	23,1	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	1.784,86	43,9	65,84	3,7	8,7	91,3	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	840,07	20,7	458,40	54,6	0,0	81,4	18,6	0,0
Skupinsko, gnezdasto raznomerni sestoji	316,76	7,8	41,76	13,2	0,0	100,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	3,48	0,1	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	4.062,24	100,0	566,00	13,9	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/MPVP: Možni posek po vrstah poseka – vsi gozdovi

		Negovalni posek		Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Redčenja	Pomladitveni			
Iglavci	m ³	9.892	4.754	14.646	17,9	49,5
	Delež	67,5	32,5	100,0		
Listavci	m ³	100.121	143.178	243.299	24,8	108,8
	Delež	41,2	58,8	100,0		
Skupaj	m ³	110.013	147.932	257.945	24,3	101,9
	Delež	42,6	57,4	100,0		

Preglednica/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Priprava sestoja	ha	165,59	2,35	1,78	169,72
Nega mladja	ha	0,59	0,00	0,00	0,59
Nega gošče	ha	267,03	6,47	0,15	273,65
Nega letvenjaka	ha	110,10	1,51	0,33	111,94
Nega ml. drogovnjaka	ha	31,01	0,00	0,10	31,11

Povzetek stanja in ukrepov na ravni občin

Občina: Žužemberk

Vsi gozdovi te enote so v občini Žužemberk zato za »povzetek stanja in ukrepov na ravni občin« veljajo podatki na ravni enote.

12.2 Priloga 2: Seznam tarif po odsekih

Šifre za tarife: Lahko so tudi vmesne tarife (npr.: V 2-3=25)

Tarifa	Prebiralne (P)	Vmesne (V)	Enodobne (E)
1	2	22	42
2	4	24	44
3	6	26	46
4	8	28	48
5	10	30	50
6	12	32	52
7	14	34	54
8	16	36	56
9	18	38	58
10	20	40	60

Preglednica/D-TAR: Seznam tarif po odsekih

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	PI	TI	MI
07001A	34	34	32	37	33	34	33	29
07001B	34	34	32	37	33	34	33	29
07002	34	34	32	37	33	34	33	29
07003	34	34	32	37	33	34	33	29
07004	34	34	32	37	33	34	33	29
07005	34	34	32	37	33	34	33	29
07006	34	34	32	36	34	34	33	29
07007A	34	34	32	36	34	34	33	29
07007B	34	34	32	36	34	34	33	29
07008A	34	34	32	37	33	34	33	29
07008B	34	34	32	37	33	34	33	29
07009	34	34	32	37	33	34	33	29
07010	34	34	32	37	33	34	33	29
07011	34	34	32	37	33	34	33	29
07012	34	34	32	36	34	34	33	29
07013	34	34	32	36	34	34	33	29
07014A	34	34	32	36	34	34	33	29
07014B	34	34	32	36	34	34	33	29
07014C	34	34	32	36	34	34	33	29
07015A	34	34	32	36	34	34	33	29
07015B	34	34	32	36	34	34	33	29
07016	34	34	32	36	34	34	33	29
07017	34	34	32	36	34	34	33	29
07018	34	34	32	36	34	34	33	29
07019	34	34	32	36	34	34	33	29
07020A	34	34	32	36	34	34	33	29
07020B	34	34	32	36	34	34	33	29
07021A	34	34	32	36	34	34	33	29
07021B	34	34	32	36	34	34	33	29
07022	34	34	32	36	34	34	33	29
07023	34	34	32	36	34	34	33	29
07024A	34	34	32	36	34	34	33	29
07024B	34	34	32	37	33	34	33	29
07025	34	34	32	36	34	34	33	29
07026	34	34	32	37	33	34	33	29
07027	34	34	32	37	33	34	33	29
07028	34	34	32	37	33	34	33	29
07029	34	34	32	37	33	34	33	29
07030	34	34	32	37	33	34	33	29
07031A	34	34	32	37	33	34	33	29
07031B	34	34	32	36	34	34	33	29
07032	34	34	32	37	33	34	33	29
07033	34	34	32	37	33	34	33	29
07034A	34	34	32	36	34	34	33	29
07034B	34	34	32	37	33	34	33	29
07034C	32	32	30	29	28	27	26	29
07035A	34	34	32	37	33	34	33	29
07035B	34	34	32	37	33	34	33	29
07035C	32	32	30	29	28	27	26	29
07036	34	34	32	36	34	34	33	29
07037	34	34	32	36	34	34	33	29
07038	34	34	32	36	34	34	33	29
07039	34	34	32	37	33	34	33	29

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	PI	TI	MI
07040	34	34	32	37	33	34	33	29
07041	34	34	32	37	33	34	33	29
07042	34	34	32	37	33	34	33	29
07043	34	34	32	37	33	34	33	29
07044	34	34	32	37	33	34	33	29
07045	34	34	32	37	33	34	33	29
07046A	34	34	32	37	33	34	33	29
07046B	34	34	32	37	33	34	33	29
07047	34	34	32	37	33	34	33	29
07048A	34	34	32	37	33	34	33	29
07048B	34	34	32	37	33	34	33	29
07049A	34	34	32	37	33	34	33	29
07049B	34	34	32	37	33	34	33	29
07050A	34	34	32	36	34	34	33	29
07050B	34	34	32	37	33	34	33	29
07051	34	34	32	36	34	34	33	29
07052	34	34	32	37	33	34	33	29
07053	34	34	32	37	33	34	33	29
07054	34	34	32	37	33	34	33	29
07055	34	34	32	37	33	34	33	29
07056A	34	34	32	37	33	34	33	29
07056B	34	34	32	37	33	34	33	29
07057	34	34	32	37	33	34	33	29
07058	34	34	32	37	33	34	33	29
07059	34	34	32	37	33	34	33	29
07060	34	34	32	37	33	34	33	29
07061	34	34	32	37	33	34	33	29
07062	34	34	32	37	33	34	33	29
07063A	34	34	32	37	33	34	33	29
07063B	34	34	32	37	33	34	33	29
07064	34	34	32	37	33	34	33	29
07065	34	34	32	37	33	34	33	29
07066	34	34	32	37	33	34	33	29
07067	34	34	32	37	33	34	33	29
07068	34	34	32	37	33	34	33	29
07069	34	34	32	37	33	34	33	29
07070	34	34	32	37	33	34	33	29
07071	34	34	32	37	33	34	33	29
07072	34	34	32	37	33	34	33	29
07073A	34	34	32	37	33	34	33	29
07073B	34	34	32	36	34	34	33	29
07073C	34	34	32	36	34	34	33	29
07074A	34	34	32	37	33	34	33	29
07074B	34	34	32	36	34	34	33	29
07075	34	34	32	36	34	34	33	29
07076	34	34	32	36	34	34	33	29
07077	34	34	32	36	34	34	33	29
07078A	34	34	32	36	34	34	33	29
07078B	34	34	32	36	34	34	33	29
07078C	34	34	32	36	34	34	33	29
07079A	34	34	32	37	33	34	33	29
07079B	34	34	32	37	33	34	33	29
07079C	34	34	32	37	33	34	33	29
07080	34	34	32	37	33	34	33	29
07081	34	34	32	37	33	34	33	29
07082	34	34	32	37	33	34	33	29

PRILOGE Z DODATNIMI PREGLEDNICAMI

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
07083	34	34	32	36	34	34	33	29
07084	34	34	32	37	33	34	33	29
07085	34	34	32	37	33	34	33	29
07086	34	34	32	37	33	34	33	29
07087	34	34	32	37	33	34	33	29
07088A	34	34	32	36	34	34	33	29
07088B	34	34	32	36	34	34	33	29
07089	34	34	32	37	33	34	33	29
07090	34	34	32	37	33	34	33	29
07091	34	34	32	37	33	34	33	29
07092	34	34	32	37	33	34	33	29
07093	34	34	32	37	33	34	33	29
07094	34	34	32	37	33	34	33	29
07095	34	34	32	37	33	34	33	29
07096	34	34	32	37	33	34	33	29
07097	34	34	32	37	33	34	33	29
07098	34	34	32	37	33	34	33	29
07099	34	34	32	37	33	34	33	29
07100	34	34	32	37	33	34	33	29
07101	34	34	32	37	33	34	33	29
07102	34	34	32	37	33	34	33	29
07103	34	34	32	37	33	34	33	29
07104	34	34	32	37	33	34	33	29
07105	34	34	32	37	33	34	33	29
07106	34	34	32	36	34	34	33	29
07107	34	34	32	37	33	34	33	29
07108	34	34	32	37	33	34	33	29
07109	34	34	32	37	33	34	33	29
07110	34	34	32	37	33	34	33	29
07111	34	34	32	37	33	34	33	29
07112	34	34	32	37	33	34	33	29
07113A	34	34	32	37	33	34	33	29
07113B	34	34	32	37	33	34	33	29
07113C	34	34	32	37	33	34	33	29
07114	34	34	32	37	33	34	33	29
07115	34	34	32	37	33	34	33	29
07116	34	34	32	37	33	34	33	29
07117	34	34	32	37	33	34	33	29
07118	34	34	32	37	33	34	33	29
07119	34	34	32	36	34	34	33	29
07120	34	34	32	37	33	34	33	29
07121	34	34	32	37	33	34	33	29
07122	34	34	32	36	34	34	33	29
07123	34	34	32	37	33	34	33	29
07124	34	34	32	37	33	34	33	29
07125	34	34	32	37	33	34	33	29
07126	34	34	32	37	33	34	33	29
07127	34	34	32	37	33	34	33	29
07128	34	34	32	37	33	34	33	29
07129	34	34	32	37	33	34	33	29
07130A	34	34	32	37	33	34	33	29
07130B	34	34	32	37	33	34	33	29
07131A	34	34	32	37	33	34	33	29
07131B	34	34	32	37	33	34	33	29
07131C	34	34	32	37	33	34	33	29
07131D	34	34	32	37	33	34	33	29
07132A	34	34	32	37	33	34	33	29
07132B	34	34	32	37	33	34	33	29
07133	34	34	32	37	33	34	33	29
07134	34	34	32	37	33	34	33	29
07135	34	34	32	37	33	34	33	29
07136	34	34	32	37	33	34	33	29
07137	34	34	32	37	33	34	33	29
07138	34	34	32	37	33	34	33	29
07139A	34	34	32	37	33	34	33	29
07139B	34	34	32	36	34	34	33	29
07140A	34	34	32	36	34	34	33	29
07140B	34	34	32	36	34	34	33	29
07140C	34	34	32	36	34	34	33	29
07141	34	34	32	37	33	34	33	29
07142	34	34	32	36	34	34	33	29
07143	34	34	32	36	34	34	33	29
07144A	34	34	32	36	34	34	33	29
07144B	34	34	32	37	33	34	33	29

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
07145	34	34	32	36	34	34	33	29
07146A	34	34	32	37	33	34	33	29
07146B	34	34	32	37	33	34	33	29
07147A	34	34	32	37	33	34	33	29
07147B	34	34	32	37	33	34	33	29
07148A	34	34	32	37	33	34	33	29
07148B	34	34	32	37	33	34	33	29
07149A	34	34	32	36	34	34	33	29
07149B	34	34	32	37	33	34	33	29
07149C	34	34	32	36	34	34	33	29
07150A	34	34	32	37	33	34	33	29
07150B	34	34	32	37	33	34	33	29
07151	34	34	32	37	33	34	33	29
07152	34	34	32	37	33	34	33	29
07153	34	34	32	37	33	34	33	29
07154	34	34	32	37	33	34	33	29
07155	34	34	32	37	33	34	33	29
07156A	34	34	32	37	33	34	33	29
07156B	34	34	32	37	33	34	33	29
07156C	34	34	32	37	33	34	33	29
07157	34	34	32	37	33	34	33	29
07158	34	34	32	37	33	34	33	29
07159A	34	34	32	37	33	34	33	29
07159B	34	34	32	37	33	34	33	29
07160	34	34	32	37	33	34	33	29
07161	34	34	32	37	33	34	33	29
07162	34	34	32	37	33	34	33	29
07163	34	34	32	37	33	34	33	29
07164A	34	34	32	37	33	34	33	29
07164B	34	34	32	37	33	34	33	29
07165A	34	34	32	37	33	34	33	29
07165B	34	34	32	37	33	34	33	29
07166A	34	34	32	37	33	34	33	29
07166B	34	34	32	37	33	34	33	29
07167	34	34	32	37	33	34	33	29
07168	34	34	32	37	33	34	33	29
07169A	34	34	32	36	34	34	33	29
07169B	34	34	32	36	34	34	33	29
07169C	34	34	32	36	34	34	33	29
07169D	34	34	32	37	33	34	33	29
07170A	34	34	32	37	33	34	33	29
07170B	34	34	32	37	33	34	33	29
07171	34	34	32	37	33	34	33	29
07172	34	34	32	37	33	34	33	29
07173	34	34	32	37	33	34	33	29
07174A	34	34	32	37	33	34	33	29
07174B	34	34	32	37	33	34	33	29
07175	34	34	32	37	33	34	33	29
07176A	34	34	32	37	33	34	33	29
07176B	34	34	32	37	33	34	33	29
07177A	34	34	32	37	33	34	33	29
07177B	34	34	32	37	33	34	33	29
07178A	34	34	32	36	34	34	33	29
07178B	34	34	32	36	34	34	33	29
07178C	34	34	32	36	34	34	33	29
07179A	34	34	32	36	34	34	33	29
07179B	34	34	32	36	34	34	33	29
07180	34	34	32	37	33	34	33	29
07181	34	34	32	37	33	34	33	29
07182	34	34	32	37	33	34	33	29
07183	34	34	32	37	33	34	33	29
07184A	34	34	32	37	33	34	33	29
07184B	34	34	32	37	33	34	33	29
07184C	34	34	32	37	33	34	33	29
07185	34	34	32	37	33	34	33	29
07186	34	34	32	37	33	34	33	29
07187A	34	34	32	37	33	34	33	29
07187B	34	34	32	37	33	34	33	29
07188A	34	34	32	37	33	34	33	29
07188B	34	34	32	37	33	34	33	29
07188C	34	34	32	37	33	34	33	29
07189	34	34	32	37	33	34	33	29
07190	34	34	32	37	33	34	33	29
07191A	34	34	32	37	33	34	33	29
07191B	34	34	32	37	33	34	33	29

12.3 Priloga 3: Seznam prirastnih nizov po rastiščnogojitvenih razredih

Preglednica/D-NIZ: Seznam prirastnih nizov po rastiščnogojitvenih razredih

GR	SDV	Niz	Ds3	Ds4	Ds5	Ds6	Ds7	Ds8	Ds9	Ds10	Ds11	Ds12	Ds13	Ds14	Ds15	Ds16
00030	SM	132	0,1030	0,0686	0,0501	0,0386	0,0311	0,0258	0,0218	0,0188	0,0164	0,0145	0,0130	0,0117	0,0106	0,0097
	JE	221	0,1325	0,0979	0,0776	0,0632	0,0521	0,0429	0,0352	0,0286	0,0227	0,0174	0,0126	0,0083	0,0043	0,0025
	OI	312	0,1322	0,0916	0,0679	0,0511	0,0381	0,0274	0,0184	0,0106	0,0037	0,0034	0,0025	0,0021	0,0017	0,0013
	BU	434	0,1060	0,0716	0,0528	0,0412	0,0334	0,0279	0,0237	0,0205	0,0180	0,0160	0,0143	0,0130	0,0118	0,0108
	HR	526	0,0518	0,0354	0,0264	0,0207	0,0169	0,0141	0,0121	0,0105	0,0093	0,0083	0,0074	0,0067	0,0061	0,0056
	PL	628	0,1043	0,0740	0,0562	0,0436	0,0339	0,0259	0,0191	0,0133	0,0081	0,0035	0,0017	0,0008	0,0004	0,0003
	TL	729	0,0661	0,0444	0,0325	0,0252	0,0204	0,0170	0,0144	0,0124	0,0109	0,0097	0,0087	0,0078	0,0071	0,0065
	ML	813	0,0949	0,0610	0,0412	0,0272	0,0163	0,0074	0,0059	0,0055	0,0051	0,0046	0,0042	0,0038	0,0034	0,0029
00050	SM	133	0,0901	0,0676	0,0540	0,0450	0,0385	0,0337	0,0299	0,0270	0,0245	0,0225	0,0207	0,0192	0,0179	0,0168
	JE	222	0,1255	0,0927	0,0735	0,0599	0,0493	0,0407	0,0334	0,0271	0,0215	0,0165	0,0120	0,0079	0,0041	0,0024
	OI	313	0,1252	0,0868	0,0644	0,0484	0,0361	0,0260	0,0174	0,0100	0,0035	0,0032	0,0024	0,0020	0,0016	0,0012
	BU	435	0,0733	0,0515	0,0390	0,0312	0,0258	0,0219	0,0189	0,0167	0,0148	0,0133	0,0120	0,0109	0,0101	0,0093
	HR	527	0,0446	0,0334	0,0267	0,0223	0,0190	0,0167	0,0148	0,0133	0,0121	0,0110	0,0103	0,0095	0,0089	0,0083
	PL	629	0,1221	0,0866	0,0658	0,0511	0,0396	0,0303	0,0224	0,0155	0,0095	0,0041	0,0020	0,0010	0,0005	0,0003
	TL	728	0,0591	0,0391	0,0285	0,0219	0,0176	0,0146	0,0123	0,0105	0,0092	0,0082	0,0072	0,0065	0,0059	0,0054
	ML	814	0,1111	0,0715	0,0483	0,0318	0,0191	0,0087	0,0069	0,0064	0,0059	0,0054	0,0049	0,0044	0,0039	0,0035
00200	SM	132	0,1030	0,0686	0,0501	0,0386	0,0311	0,0258	0,0218	0,0188	0,0164	0,0145	0,0130	0,0117	0,0106	0,0097
	JE	221	0,1325	0,0979	0,0776	0,0632	0,0521	0,0429	0,0352	0,0286	0,0227	0,0174	0,0126	0,0083	0,0043	0,0025
	OI	312	0,1322	0,0916	0,0679	0,0511	0,0381	0,0274	0,0184	0,0106	0,0037	0,0034	0,0025	0,0021	0,0017	0,0013
	BU	434	0,1060	0,0716	0,0528	0,0412	0,0334	0,0279	0,0237	0,0205	0,0180	0,0160	0,0143	0,0130	0,0118	0,0108
	HR	526	0,0518	0,0354	0,0264	0,0207	0,0169	0,0141	0,0121	0,0105	0,0093	0,0083	0,0074	0,0067	0,0061	0,0056
	PL	628	0,1043	0,0740	0,0562	0,0436	0,0339	0,0259	0,0191	0,0133	0,0081	0,0035	0,0017	0,0008	0,0004	0,0003
	TL	729	0,0661	0,0444	0,0325	0,0252	0,0204	0,0170	0,0144	0,0124	0,0109	0,0097	0,0087	0,0078	0,0071	0,0065
	ML	813	0,0949	0,0610	0,0412	0,0272	0,0163	0,0074	0,0059	0,0055	0,0051	0,0046	0,0042	0,0038	0,0034	0,0029

12.4 Priloga 4: Dodatne naravovarstvene vsebine

Na ekološko pomembnih območjih, ki niso tudi posebna varstvena območja, so vsi posegi in dejavnosti možni, načrtuje pa se jih tako, da se v čim večji možni meri ohranja naravna razširjenost habitatnih tipov ter habitatov rastlinskih ali živalskih vrst, njihova kvaliteta ter povezanost habitatov populacij in omogoča ponovno povezanost, če bi bila le-ta z načrtovanim posegom ali dejavnostjo prekinjena.

Pri izvajanju posegov in dejavnosti, ki so načrtovani v skladu s prejšnjim odstavkom, se izvedejo vsi možni tehnični in drugi ukrepi, da je neugoden vpliv na habitatne tipe, rastline in živali ter njihove habitate čim manjši.

Varstvene usmeritve za ekološko pomembna območja se določajo za območje rabe naravnih dobrin ter za izvajanje posegov in dejavnosti, z namenom, da se ohranja ali dosega ugodno stanje tistih habitatnih tipov ter rastlinskih in živalskih vrst in njihovih habitatov, zaradi katerih je ekološko pomembno območje opredeljeno.

Na ekološko pomembnih območjih se v primeru obstoja alternativnih možnosti prostorske ureditve ne načrtujejo, če se zaradi njihove izvedbe lahko bistveno poslabša ugodno stanje habitatnih tipov ali vrst, zaradi katerih je ekološko pomembno območje opredeljeno, v drugih primerih pa se načrtujejo tako, da je njihov neugoden vpliv čim manjši.

Posegi in dejavnosti se izvajajo na naravni vrednoti, če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti za izvedbo posega ali opravljanje dejavnosti (5. člen Uredbe o zvrsteh naravnih vrednot).

Če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti, se posegi in dejavnosti:

- ☞ na površinski in podzemeljski geomorfološki, hidrološki in geološki naravni vrednoti izvajajo v obsegu in na način, da se ne uničijo, poškodujejo ali bistveno spremenijo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, oziroma v obsegu in na način, da se v čim manjši možni meri spremenijo druge fizične, fizikalne, kemijske, vidne in funkcionalne lastnosti naravne vrednote.
- ☞ na drevesni naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne zmanjša vitalnost in ne poslabša zdravstveno stanje drevesa ter, da se ne poslabšajo življenjske razmere na rastišču.
- ☞ na botanični in zoološki naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne poslabšajo življenjske razmere rastlin in živali, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, do takšne mere, da jim je onemogočeno dolgoročno preživetje.
- ☞ na ekosistemski naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne spremenijo kvalitete ekosistema ter naravni procesi v njem do takšne mere, da se poruši naravno ravnoesje.

Posegi in dejavnosti zunaj naravnih vrednot, na območju vpliva na naravno vrednoto se izvajajo tako, da vpliv posega ali dejavnosti ne povzroči uničenja ali bistvene spremembe lastnosti, zaradi katerih je bil del narave opredeljen za naravno vrednoto, ali uničenja naravne vrednote (6. člen Uredbe o zvrsteh naravnih vrednot).

Za potrebe priprave načrtov rabe naravnih dobrin se območje vpliva na naravno vrednoto opredeli glede na nameravani poseg ali dejavnost na podlagi naslednjih izhodišč:

- ☞ za hidrološko naravno vrednoto je območje vpliva na naravno vrednoto območje porečja ali dela porečja, v katerem se naravna vrednota nahaja,
- ☞ za podzemno geomorfološko naravno vrednoto je območje vpliva na naravno vrednoto površje nad podzemno jamo ter, če je naravna vrednota vodna podzemna jama, porečje voda, ki tečejo v podzemno jamo,
- ☞ za naravne vrednote drugih zvrsti je območje vpliva na naravno vrednoto območje, v katerem lahko vplivi posegov in dejavnosti človeka ogrozijo tiste lastnosti, zaradi katerih je bil del narave opredeljen za naravno vrednoto: za geomorfološke in geološke naravne vrednote je to zlasti njihova stabilnost, za botanične, zoološke, ekosistemske in drevesne naravne vrednote je to zlasti kvaliteta habitatov rastlin in živali,
- ☞ naravno vrednoto se lahko uredi za obisk javnosti z nadelavo poti, razgledišč, počivališč, postavitev ograj, tabel z informacijami, opozorili in podobno, vendar tako, da se bistveno ne spremenijo lastnosti naravne vrednote. Naravno vrednoto ali njen del, ki je posebej

občutljiv na fizične učinke hoje, ki jih povzročijo obiskovalci, se uredi tako, da se onemogoči ogrožanje naravne vrednote. Na naravni vrednoti, katere obiskovanje in ogledovanje se prostorsko ne da omejiti ali se pričakuje, da omejitev ne bo učinkovita, se lahko obiskovanje in ogledovanje naravne vrednote ali njenega dela fizično onemogoči.

Preglednica 95/KHT: Habitatni tipi vezani na gozdne površine enote

Habitatni tip	Območje habitatnega tipa	Ekološke zahteve habitatnega tipa	Velikost cone znotraj POO /POV	Velikost cone znotraj GGE	Ocena stanja na območju
(8310) Jame, ki niso odprte za javnost	SI3000157 Bobnova jama	To so jame, vključno s pripadajočimi vodnimi telesi, ki niso odprte za javnost in so življenjski prostor specializiranih ali endemičnih vrst živali. Mednje sodijo različni nevretenčarji, zlasti hrošči, raki in mehkužci, ki imajo praviloma zelo omejeno razširjenost. Jame so prezimovališče in kotišče številnih netopirjev ter življenjski prostor človeške ribice. V Sloveniji jih najdemo v dinarskem svetu. Ogrožajo jih onesnaževanje voda, množičen obisk turistov (osvetlitev, hrup) in ponekod odlaganje odpadkov.	33 ha	33 ha	ugodno
	SI3000188 Ajdovska planota		2.353 ha	414 ha	neugodno
	SI3000263 Kočevsko		106.790 ha	302 ha	neugodno
	SI3000338 Krka s pritoki		52 ha	1 ha	neugodno
(91K0) Ilirski bukovi gozdovi (Fagus sylvatica (Aremonio-Fagion))	SI3000188 Ajdovska planota	Ilirski bukovi gozdovi rastejo na karbonatni podlagi na nadmorski višini 600-1400 m. Sestavlja jih več različnih združb (dinarski podgorski bukovi gozdovi, bukovi gozdovi z jelko, visokogorski bukovi gozdovi), zanje je značilna večja vrstna pestrost kot za ostale bukove gozdove. V Sloveniji so najbolje ohranjeni v dinarskem svetu, pojavljajo pa se tudi v Alpah in ponekod v vzhodni Sloveniji (Orlica, Bohor, Kum, Boč, Donačka gora). V preteklosti jih je ponekod ogrožalo panjevsko gospodarjenje, steljarjenje in gozdna paša, sedaj pa mestoma pospeševanje smreke in otežkočeno pomlajevanje zaradi objedanja.	1.794 ha	272 ha	ugodno
	SI3000263 Kočevsko		57.322 ha	126 ha	neugodno
(6210) Polnaravna suha travišča in grmiščne faze na karbonatnih tleh (Festuco-Brometalia) (*pomembna rastišča kukavičevk) *	SI3000263 Kočevsko	Ta habitatni tip sestavljajo travniki ali pašniki na apnencih, dolomitih, redkeje na flišu ali peskih in starih prodiščih. Njihova rastišča so suha, svetla in topla, podlaga je nevtralna ali rahlo bazična, z malo hranili. Ne prenesejo gnojenja, razen na zelo pustih tleh, kjer uspevajo tudi ob zmernem gnojenju. Poraščajo pobočja gričevij (razen severnih), kjer so plitva, mestoma razgaljena tla. Ne prenesejo močne vlage, kakor tudi ne zastajanja vode. Potrebujemo ekstenzivno pašo ali košnjo 1-2-krat letno, prvič po odcvetu večine travniških rastlin, brez gnojenja, s sušenjem sena na travniku, ne škodi jim paša na koncu sezone (avgust-oktober). V Sloveniji se ta habitatni tip pojavlja raztreseno na primernih površinah (negnojeno, zlasti karbonatna tla, prisojna pobočja). Ogrožajo ga gnojenje travnikov, baliranje sena, spreminjanje travnikov v njive, zaraščanje z lesnimi vrstami, ponekod tudi planinarjenje in izgradnja infrastrukture.	6.615 ha	11 ha	neugodno
(9180) Javorovi gozdovi (Tilio-Acerion) v grapah in na pobočnih gruščih *	SI3000263 Kočevsko	Sem štejemo vse gozdove plemenitih listavcev od okoli 400 do 1200 m nadmorske višine, ki se pojavljajo v obliki otokov znotraj bukovih združb. Poraščajo vlažna in hladna pobočja, skalnate jarke in vrtače, pretežno na karbonatni podlagi. V drevesni plasti prevladujejo gorski javor, veliki jesen in bukev, jelke se pojavljajo le posamič. Habitatni tip se	7.928 ha	manj kot 1 ha	neugodno

PRILOGE Z DODATNIMI PREGLEDNICAMI

Habitatni tip	Območje habitatnega tipa	Ekološke zahteve habitatnega tipa	Velikost cone znotraj POO /POV	Velikost cone znotraj GGE	Ocena stanja na območju
		je ohranil zlasti tam, kjer bukev ni konkurenčna. Pojavlja se na manjših površinah raztreseno po vsej Sloveniji. Ogroža ga spreminjanje v smrekove gozdove, ponekod mu pomlajevanje otežkoča jelenjad.			
(91L0) Ilirski hrastovo-belogabrovi gozdovi (Erythronio-Carpinion)	SI3000263 Kočevsko	Semkaj štejemo tako nižinske poplavne hrastovo-belogabrove gozdove kot tudi hrastovo-belogabrove gozdove gričevnatega sveta. Prvi rastejo v nižinah na občasno poplavljenih rastiščih, nivo podtalne vode je visok. Med drevesnimi vrstami najdemo dob, beli gaber in črno jelšo. Zaradi melioracij, urbanizacije, krčitve za kmetijske namene in drobljenja so zelo ogroženi. Drugi se pojavljajo na gričevjih na bolj suhih tleh, ravno tako pa jih gradita beli gaber in ena vrsta hrasta, v tem primeru graden. Tudi ti so že v veliki meri spremenjeni (npr. izkrčeni za kmetijsko rabo). V Sloveniji se habitatni tip pojavlja v vzhodnem delu države (Krakovski gozd, Dobrava, Goričko, ob Muri).	2.842 ha	26 ha	neugodno
	SI3000338 Krka s pritoki		166 ha	18 ha	neugodno

Preglednica 96/KVP: Kvalifikacijske vrste vezane na gozdne površine enote

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO /POV	Velikost cone znotraj GGE	Ocena stanja na območju
človeška ribica, močeril (<i>Proteus anguinus</i>)*	<u>SI3000157 Bobnova jama</u>	Odrasli osebki ostanejo podobni ličinkam: ima močno podaljšano, cilindrično telo in stransko sploščen rep, na zatilju imajo peresaste škrge, ki jih ohranijo celo življenje, okončine so kratke. V dolžino zraste do 30 cm. Poznamo dve podvrsti: pri P. a. anguinus je telo rožnatobelega barve, oči so majhne in prekrite s kožo, pri P. a. parkelj pa je telo črnosive barve, oči so majhne, vendar jih ne prekriva koža. Ocenjujejo, da močeril v naravnem okolju dočaka okoli 58 let, osebki v ujetništvu pa so živeli tudi po 70 let. Živijo v podzemnih vodah dinarskega krasa s temperaturo 8-12°C. Ogroženost močerila je povezana z onesnaženjem površinskih voda na kraškem svetu.	33 ha	33 ha	neugodno
	<u>SI3000263 Kočevsko</u>		11.611 ha	134 ha	neugodno
	<u>SI3000338 Krka s pritoki</u>		43 ha	1 ha	neugodno
črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>)*	<u>SI3000188 Ajdovska planota</u>	Spreddni del telesa in sprednja krila so črne barve, z zelenim kovinskim sijajem in značilnim črtastim vzorcem od svetlo rumene (na notranji strani) do umazano bele barve (na zunanji strani). Zadnja krila in zadek so cinober rdeče barve, krila s tremi večjimi črnimi lisami, zadek pa z malimi črnimi pikami. Samice se ne razlikujejo od samcev, so le za spoznanje večje in imajo debelejši zadek. Vrsta potrebuje listnate do mešane presvetljene gozdove od nižin do 1000 metrov nadmorske višine z visokim deležem vrzeli, jas in gozdnih robov z dobro zastopanim zeliščnim in grmovnim slojem ter vrstno bogatimi travniki v bližini. Mlade gosence se hranijo z listi mrtvih kopriv, vrbovcev in drugih zelišč v podrasti, po prezimitvi pa se hranijo z listi grmovnih vrst (leska, robida, kosteničevje, navadna metla). Metulji srkajo nektar cvetov konjske grive, navadne dobre misli, gadovca, osatov, mete in tudi drugih medonosnih rastlin, ki cvetijo pozno poleti v gozdu in ob gozdnem robu. Metulji so aktivni podnevi in ponoči: podnevi se odrasli osebki hranijo, ponoči pa pariyo. Posamezne populacije so ogrožene zaradi pogoste košnje gozdnega roba ali zaradi uporabe pesticidov na površinah v bližini.	228 ha	42 ha	ugodno
	<u>SI3000263 Kočevsko</u>		10.476 ha	48 ha	ugodno
	<u>SI3000338 Krka s pritoki</u>		304 ha	52 ha	ugodno

PRILOGE Z DODATNIMI PREGLEDNICAMI

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO /POV	Velikost cone znotraj GGE	Ocena stanja na območju
vejicati netopir (<i>Myotis emarginatus</i>)	SI3000188 Ajdovska planota	Srednje velik netopir (trup z glavo meri 50-63 mm). Razmeroma kratki in široki uhlji so temno sivo rjave barve, gobček je rdeče rjav, dlake volnatega kožuha so na hrbtu tribarvne: osnova je siva, sredina je slamnato rumena, konica pa živo rdeče rjava, trebuh je rumenkasto siv, prhut je široka s temno sivo rjavo letalno opno. Živi v toplih gozdnatih ali grmiščnih predelih, najraje na apnenčasti podlagi v bližini vode. Prezimuje v jamah z visoko zračno vlago, poleti pa se preko dneva zateče tudi na podstrešja stavb. Kotišča so na severu območja razširjenosti na toplih podstrešjih in v zvonikih, na jugu pa tudi v podzemskih jamah. Prehranjuje se s pajkovci in žuželkami, ki jih pobere z listov, vejic in s tal, lovi pa tudi leteče žuželke, ki jih prestreže z letalno mreno. Pogoste so skupine ali faze, ki ne letajo oziroma so dejavne podnevi. Najbolj so ogrožena njegova kotišča v stavbah, ki so tudi najbolj izpostavljena.	1.827 ha	414 ha	ugodno
	SI3000263 Kočevsko		105.121 ha	302 ha	ugodno
navadni netopir (<i>Myotis myotis</i>)	SI3000188 Ajdovska planota	Velik in močan netopir (trup z glavo meri 68-83 mm). Kratek, širok gobček je kratek in širok, skoraj gol, rožnato rjave barve; uhlji so razmeroma visoki in široki; telo je pokrito z zmerno dolgo in gosto dlako, pri osnovi rjave, na konicah pa svetlo sivo rjave barve, včasih z rdečkastim odtenkom; trebuh je belkasto siv. Prhut je razmeroma široka. Zelo je podoben ostrouhemu netopirju, le nekoliko večji. Živi v odprtih in svetlih listopadnih gozdovih do 1200 m visoko; poleti in pozimi si najde zatočišče v jamah in stavbah; za prezimovanje potrebuje visoko zračno vlago. Lovi predvsem velike žuželke na košenih travnikih, v sadovnjakih in gozdovih brez podrasti. Plen pobira v nizkem letu s tal in listov (krešiči, gosenice metuljev, bramorji, kobilice, murni). Občasno se seli na razdalje večje od 100 km. Ogroža ga predvsem izguba življenjskega prostora ter neustrezne prenove zgradb in preprečevanje dostopa v zatočišča (jame in drugi podzemni habitati, cerkvena podstrešja, zvoniki, podstrehe drugih objektov).	2.405 ha	414 ha	ugodno
	SI3000263 Kočevsko		80.724 ha	302 ha	neugodno: neustrezna ureditev zatočišč
	SI3000338 Krka s pritoki		2.448 ha	182 ha	neugodno: neustrezna ureditev zatočišč
veliki podkovnjak (<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>)	SI3000188 Ajdovska planota	Največji netopir v skupini podkovnjakov, ki imajo ime po nenavadni kožnati tvorbi okrog nosnic v obliki konjske podkve (trup z glavo meri okoli 5-7 cm). Ušesa so velika, koničasta, dlaka je fina in svilnata, po hrbtu je svetlo rjava, po trebuhu bolj sivkasta, letalna opna je močna in skoraj povsem črna. Živi v toplih gozdovih na zakraseli podlagi, s številnimi jamami in bližino vode. Je izrazito jamska vrsta - v jame se zateka tako v času zimskega spanja kot poleti, ko tam preživi dan. Poleti ga najdemo tudi na podstrešjih. Prehranjuje se z žuželkami, med katerimi prevladujejo hrošči in nočni metulji. Glavni vzrok ogroženosti je zatiranje žuželk v kmetijstvu in gozdarstvu ter vznemirjanje na zatočiščih in kotiščih (od vandalizma, motenj, do neustreznih prenov zgradb).	2.399 ha	413 ha	ugodno
	SI3000263 Kočevsko		79.482 ha	300 ha	ugodno
rjavi medved (<i>Ursus arctos</i>)*	SI3000188 Ajdovska planota	Poleg severnega medveda je rjavi medved največja danes živeča zver. Njegovo močno telo meri v dolžino 150-250 cm, rep ima kratek. Največji samci tehtajo pri nas več kot 200 kg, samice pa so občutno manjše. Je samotarska žival, ki lahko živi tudi do 35 let. Pri nas živi v bukovo-jelovih gozdovih dinarskega visokega krasa. Prehrana: pretežno (90%) rastlinojed (plodovi bukve, hrasa, kostanja, leske, oreha, dreva, jerebike, maline, jagode, borovnice, robide, hruške, jabolka, slive,..., trava, gobe,...), mravlje, mrhovina, mladiči rastlinojedov ipd. Zaradi velikosti telesa in pretežno rastlinske prehrane, ki ni energetske bogata, mora medved pojesti veliko količino hrane, kar pomeni, da potrebuje veliko časa, da jo najde. Pri tem	1.610 ha	335 ha	ugodno
	SI3000263 Kočevsko		86.227 ha	147 ha	ugodno

PRILOGE Z DODATNIMI PREGLEDNICAMI

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO /POV	Velikost cone znotraj GGE	Ocena stanja na območju
		prehodi velike razdalje ter se seli. Zimo prespi, vendar to ni pravo zimsko spanje. Brlog, ki ne sme biti izpostavljen motnjam, je ključnega pomena za izbiro življenjskega prostora. To še posebej velja za samice, ki pozimi v njih kotijo mladiče. Pomembni so tudi mladi stadiji gozda, kjer uspevajo plodonosne vrste. Na izbiro življenjskega prostora močno vpliva človek.			
mulasti netopir, širokouhi netopir (<i>Barbastella barbastellus</i>)	SI3000263 <u>Kočevsko</u>	Razmeroma majhen netopir (trup z glavo meri 45-58 mm). Na kratkem gobčku ima črno golo kožo, nosnice so usmerjene navzgor, uhlji so črni, široki, na čelu pri osnovi zrasli, majhne oči ležijo ob sami osnovi uhljev. Dlaka je dolga in svilnata, pri osnovi črna, kasneje rjavo črna, konice pa so belkaste ali rumenkaste, trebuh je sivo rjav, letalna opna je črna, prhut je široka. Živi v gozdnatih območjih. Prezimi večinoma v jamah z nizkimi temperaturami (do 5°C in visoko zračno vlago). Poleti se čez dan zateče v drevesne dupline, stavbe ali jame, ki jih dnevno menja. Lovi v počasnem, okretnem letu nizko nad vodo, nad drevesnimi krošnjami (raje ima listopaden gozd) in ob gozdnem robu. Hrani se z žuželkami, med katerimi prevladujejo majhni nočni metulji, hrošči in mrežekrilci. Priložnostni selivec - do 290 km, razdalje, ki jih preleti med zimskim in poletnim zatočiščem pa merijo do 20 km. Glavni vzrok ogroženosti je zatiranje žuželk v kmetijstvu in gozdarstvu, izguba zatočišč (dupline) pa tudi raba zaščitnih sredstev za les na podstrešjih.	99.530 ha	298 ha	ugodno
hribski urh (<i>Bombina variegata</i>)	SI3000263 <u>Kočevsko</u>	Po obliki spominja na žabo, zraste do 5 cm, po hrbtu pa ima bradavice. Oglašča se z zvonkim uu-uu, ob nevarnosti se vrže na hrbet in pokaže živobarven trebuh, ki je pri tej vrsti rumeno-črn. Ličinke so paglavci, ki imajo ovalen trup z repom in so brez okončin. Je gozdna vrsta, ki išče zavetje pod kamni in odmrli kosi lesa, v skalnih razpokah v grmovju ali v svetlih gozdnih robovih, kjer lahko preživi poletna obdobja mirovanja in prezimuje. Tipična mrestišča in življenjski prostor ličink so nezasečene občasne luže v ali blizu gozda (glinokopi, kamnolomi, kolesnice na cesti). Predvsem mladi odrasli osebkovi so zelo mobilni in prepotujejo tudi več kot kilometer daleč od vode.	106.790 ha	302 ha	ugodno
(<i>Buxbaumia viridis</i>)	SI3000263 <u>Kočevsko</u>	Je težko opazen, posamično rastoč akrokarpen listnat mah, visok do 2,5 cm. Sporofit predstavlja nesorazmerno velika (0,5 – 0,7 cm) podolgovata, rumenorodeča do rdečerrjava kapsula. Lističi so razmeroma majhni, resasti. Moški gametofit je kratkoživ, v maloštevilnih skupinah ali posamičen. Preživi lahko nekaj tednov. Zrel ženski gametofit ima obliko majhnega mehurčka, s premerom manj kot 1 mm. <i>Buxbaumia viridis</i> je pionirska, saprolignikolna vrsta. Poseljuje že precej razpadla debla, veje in šore iglavcev, nekoliko redkeje se naseli na listastih drevesih. Raste na razmeroma zasenčenih mestih, pri visoki zračni vlažnosti. Na posameznem štoru raste le eden ali nekaj rastlin. Primarni habitat vrste predstavljajo jelovi gozdovi. Vrsta je ogrožena zaradi odstranjevanja odmrlega lesa, predvsem velikih gnijočih debel, in fragmentacije habitatov ter botaničnega zbiranja.	78.268 ha	17 ha	ugodno
(<i>Dicranum viride</i>)	SI3000263 <u>Kočevsko</u>	<i>Dicranum viride</i> listnat, akrokarpen mah, ki tvori sploščene, temno olivnozeleno do skoraj črne blazinice visoke 1,5 – 4 cm. Stebelca so pokončna. Lističi so dolgi 4 – 6 mm in široki 0,5 – 0,75 mm. Je mezofilna, acidofilna vrsta senčnih rastišč. Poseljuje lubje ob vznožju listopadnih, predvsem starih dreves v strnjenih listopadnih (predvsem bukovih) gozdovih. Vrsta se pojavlja v majhnih šopih ali posameznih blazinicah z majhno gostoto, skupaj z drugimi vrstami, ki poseljujejo isti habitat. V Sloveniji vrsta uspeva na razpadajočih bukovih ostankih, deblih in štorih	78.268 ha	17 ha	ugodno

PRILOGE Z DODATNIMI PREGLEDNICAMI

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO /POV	Velikost cone znotraj GGE	Ocena stanja na območju
		v montanskem pasu do 1000 m n.m., redko pa sega v kolinski pas pod 500 m n.m. Vrsta je ogrožena zaradi podiranja gostiteljskih dreves ter dreves v bližnji okolici, kar spreminja mikroklimatske razmere. Vrsta je občutljiva tudi na zračno onesnaženost.			
volk (<i>Canis lupus</i>)*	<u>SI3000263</u> <u>Kočevsko</u>	Je največji predstavnik družine psov, ki zraste do 140 cm in tehta do 70 kg. Podnevi se zadržujejo v skrivališčih v gosti podrasti ali na nepristopnih krajih. Je izreden, pretežno nočno dejaven plenilec, ki se združuje v krdela in se zaradi skupinskega lova loteva tudi večjih živali. V lovskih pohodih, ki so včasih dolgi tudi več sto kilometrov, plen navadno izčrpajo v utrujajočem pregonu. Prehranjuje se zlasti s srnjadjo, jelenjadjo in divjimi svinjami. Ujame predvsem živali, ki so v slabi telesni kondiciji, zato je pomemben selektor. Je zelo prilagodljiv, omejuje ga le človekova dejavnost (velika gostota naselij in prometnic). Že od nekdaj ga je človek preganjal zaradi napadov na drobnico, ki so bolj verjetni ob pomanjkanju parkljaste divjadi. Kljub slabemu slovesu človeku ni nevaren. Za preživetje vrste je pomembna povezanost populacij s koridorji.	86.227 ha	147 ha	ugodno
škrlatni kukuj (<i>Cucujus cinnaberinus</i>)	<u>SI3000263</u> <u>Kočevsko</u>	11 do 15 mm velik hrošček s podolgovatim, paralelnim in sploščenim telesom. Glava, ovratnik in pokrovke so izrazito rdeče barve, noge in tipalnice pa so črne. Glava je nagrbčena, ovratnik in pokrovke pa so rebrasti. Vrsta živi najraje pod gnijočim vlažnim lubjem dreves listavcev (hrast, topol, javor, in bukev) ali iglavcev (smreka, jelka in bor). V obeh razvojnih fazah se prehranjuje plenilsko, ličinke pa se delno prehranjujejo tudi z lesnim drobirjem. Slednje najdemo pogosto skupaj z ličinkami kozličkov, s katerimi se tudi hranijo. Razvoj traja dve leti ali več. Vrsto ogroža način gospodarjenja z gozdovi, pri katerem se stara in umirajoča drevesa odstranjuje.	75.556 ha	198 ha	neugodno: premajhna količina in dimenzije odmrle biomase
gozdni postavnež (<i>Euphydryas maturna</i>)	<u>SI3000263</u> <u>Kočevsko</u>	38-46 mm velik metulj. Zgornja stran kril ima rdečkasto osnovno barvo s črnim mrežastim vzorcem in kremasto belimi lisami. Živi v vlažnih dolinah s travniki in mešanimi gozdnimi sestoji. Gosenice se do zime skupinsko hranijo z listi velikega jesena in topola. Prezimijo v skupnih gnezdih iz listov hranilne rastline spetih s svilnatimi nitmi. Spomladi se gosenice hranijo posamič jesenom in topolom, poleg tega pa še z ozkolistnim trpotcem, vrednikovim jetičnikom, kosteničevjem ali travniško izjevko. Odrasli osebkii se zadržujejo večinoma na gozdnih robovih in gozdnih poteh, ki so le del dneva osončene. Hranijo se v galvem na belo cvetočih rastlinah (kobulnice, navadna kalin, dobrovita ipd.). Na populacije negativno vpliva predvsem intenzifikacija kmetijske rabe travniških površin v bližini življenjskega prostora, način gospodarjenja z gozdom (odstranjevanje vegetacije na gozdnih obronkih in monokulturno pogozdovanje z iglavci) ter reguliranje manjših potokov z odstranjevanjem obrežne vegetacije.	67.717 ha	275 ha	neugodno: izginjanje jesena, odstranjevanje strukturiranega gozdnega roba z veliko vrstno pestrostjo
veliki frfotavček (<i>Leptidea morsei</i>)	<u>SI3000263</u> <u>Kočevsko</u>	Metulj ima bela krila s sivo do črno liso na zgornji strani krila spredaj, ki sega vse do konice. Pri samicah je ta lisa pogosto reducirana. Spodnja stran zadnjih kril je sivo bela do rumenkasto siva, žile so sivo poprašene, čez krila pa lahko potekata še dve vzporedni, poševni sivi progii. Vrsta je vezana na tople, vlažne, presvetljene in vrzelaste listnate in mešane gozdove z dobro razvitim zeliščnim slojem in pestrim gozdnim robom, v dolinah ob potokih in rekah, od nižin do 800 m nadmorske višine. Metulji potrebujejo za prehrano cvetoče naktarialne rastline v gozdni podrasti, na vrzelih in gozdnem robu. Samice odlagajo jajca na nekatere vrste stročnic	67.717 ha	275 ha	ugodno

PRILOGE Z DODATNIMI PREGLEDNICAMI

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO /POV	Velikost cone znotraj GGE	Ocena stanja na območju
		(spomladanski in črni grahor ter nekatere grašice), s katerimi se prehranjujejo izlegle gosnice. Glavni dejavniki ogrožanja vrste so veliki posegi v gozdne površine (goloseki, nadomeščanje drevesnih vrst z monokulturami iglavcev), intenzivno odstranjevanje podrasti in čiščenje gozdnih robov ter klimatske spremembe z vse toplejšimi in sušnimi poletji.			
rogač (<i>Lucanus cervus</i>)	<u>SI3000263</u> <u>Kočevo</u>	Sodi med največje vrste hroščev v Evropi. Samci, ki so navadno večji, zrastejo od 25 do 75 mm – značilna je raznolikost zaradi različne kvalitete hrane, ki je dostopna ličinkam. Telo je podolgovato, široko in deloma sploščeno. Čeljusti samcev so preobražene v rogovju podobno tvorbo - od tu tudi slovensko vrstno ime – rogač. Glava, ovratnik in noge so črne ali temnorjave barve, obarvanost pokrovk variira od temnorjavih do kostanjevo-rdečih. Razvoj je vezan na različne vrste listopadnega drevja, med katerimi prevladujejo hrasti. Samice rogača odlagajo jajčeca v ali od šture, stara ali padla drevesa. Ličinke se prehranjujejo z mrtvimi ali nagnitimi koreninami dreves, zabubijo se v zemlji (15-20 cm globoko). Celoten razvoj poteka zelo počasi, tudi do pet let. Odrasli hrošči, ki živijo samo nekaj tednov, so največkrat aktivni v mraku, prehranjujejo se z različnimi rastlinskimi izločki. Ocenjujemo, da vrsta v Sloveniji še ni ogrožena, čeprav je bila uvrščena na rdeči seznam zaradi pretirane zbirateljske vneme (posebno zelo veliki primerki samcev). Neprimeren poseg pri gospodarjenju v gozdovih je s stališča vrste prenizko sekanje dreves (tik nad tlemi).	76.092 ha	257 ha	ugodno
	<u>SI3000338</u> <u>Krka s pritoki</u>		1.390 ha	90 ha	ugodno
navadni ris (<i>Lynx lynx</i>)	<u>SI3000263</u> <u>Kočevo</u>	Za to vrsto mačke so značilni čopi dolgih dlak na koncu uhljev. Tehta 16-34 kg, samci pa so večji in težji od samic. Razen v času parjenja je samotar. Je specializiran plenilec, ki lovi iz zasede. Najpogostejši plen so manjši parkljarji (srnjad, gamsi), lahko pa pleni tudi jelenjad, divje prašiče, jazbece, zajce, divje mačke ter gozdne jerebe. Gozd, v katerem živi je lahko prekinjen s kmetijskimi površinami. Za preživetje so ključni zadostna količina plena ter strpnost s strani ljudi. Ris je plašna žival in človeku ni nevaren. Na območjih, kjer je delež manjših parkljarjev majhen, je njegov glavni tekmelec volk. Za njegovo ohranitev je nujna vzpostavitev povezave med izoliranimi populacijami v Evropi.	86.227 ha	147 ha	neugodno: problem številčnosti populacije (premajhne izolirane populacije)
bukov kozliček (<i>Morimus funereus</i>)	<u>SI3000263</u> <u>Kočevo</u>	20 do 38 mm velik hrošč z robustnim, podolgovatim in paralelnim telesom; žametno sivomodre barve, na vsaki pokrovki ima po dve črni pegi, noge in tipalnice so dolge in sivočrne. Prehranjujejo se z lesom različnih drevesnih vrst. Odrasle privablja vonj ranjenih ali posekanih dreves predvsem bukve in jelke, v katerega samice tudi odlagajo jajčeca. Razvoj poteka tri do štiri leta, ličinke se prehranjujejo pod lubjem in se zabubijo globje v lesu. Posebnost vrste je relativno dolga življenjska doba odraslih osebkov (2 leti). Hroščki so nekrilati, zaradi česar je omejena njihova mobilnost, kljub temu pa posamezen osebek prehodi velike razdalje. Poleg naravnih ovir, kot so reke, z gradnjami cest in avtocest postavljamo se več mej med populacijami vrste. Vrsta je v Sloveniji splošno razširjena in trenutno ne velja za ogroženo, vendar pa zaradi povpraševanja po bukovem kozličku na evropskih zbirateljskih borzah obstaja nevarnost izlavljanja hroščev v komercialne namene.	80.440 ha	271 ha	neugodno: premajhna količina in dimenzije odmrle biomase
veliki navadni netopir (<i>Myotis bechsteinii</i>)	<u>SI3000263</u> <u>Kočevo</u>	Srednje velik netopir (trup z glavo meri 40-56 mm). Smrček je gol, rožnat, vrh gobčka pa je rdeče rjav, uhlji so svetlo sivo rjavi, trikotne oblike, visoki. Ima jih povsem iztegnjene tudi med zimskim spanjem. Telo je pokrito z razmeroma	99.530 ha	298 ha	ugodno

PRILOGE Z DODATNIMI PREGLEDNICAMI

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO /POV	Velikost cone znotraj GGE	Ocena stanja na območju
		dolgo dlako, ki je ob osnovi temnejša kot pri konici; hrbet je svetlo rjav do rdeče rjav, trebuh pa je sivkasto rjav, prhut je svetlo sivo rjava, kratka in široka. Živi v strukturno bogatih gozdovih, s slojem grmičevja in nizkih dreves, predvsem v dinarskih jelovo bukovi gozdovih do 1800 m visoko. Prezimuje v stavbah in jamah oziroma umetnih rovih. Poleti si najde zatočišče v drevesnih duplih in gnezdiščih, zatočišča pa menja vsak ali vsak drugi dan. Hrano lovi v frfotajočem, živahnem letu, 1-10 m od tal. Najbolj mu ustrezajo mirne noči, brez vetra. Lovi predvsem nočne metulje, košeninarje in hrošče, pa tudi suhe južine, pajke, žuželčje ličinke in druge, ki jih pobira s podlage. Ogroža jo zmanjševanje gozdnih površin (predvsem starih sestojev).			
južni podkovnjak (<i>Rhinolophus euryale</i>)	SI3000263 <u>Kočevsko</u>	Netopir iz skupine podkovnjakov, ki imajo ime po nenavadni kožnati tvorbi okrog nosnic v obliki konjske podkve. Ušesa so velika, koničasta, trup z glavo meri okoli 5-7 cm, po hrbtu je sivo rjav, po trebuhu sivkast. Živi na toplih južnih pobočjih in v dolinah z listnatimi gozdovi ter na kmetijskih območjih. Prehranjuje se z žuželkami, med katerimi prevladujejo nočni metulji in hrošči. Potrebuje bližino vode in jame z različnim temperaturnim režimom, kjer tudi prezimuje. Poleti se čez dan zateka v toplejše dele jam ali v podstrešja stavb. Glavni vzrok ogroženosti je uporaba pesticidov pri zatiranju žuželk ter vznemirjanje na zatočiščih in kotiščih (osvetljevanje delov jam, motnje s strani obiskovalcev, vandalizem in neustrezne preнове zgradb). Preprečevanje dostopa v zatočišča (jame in drugi podzemni habitati, cerkvena podstrešja, zvoniki, podstrehe drugih objektov)	90.393 ha	300 ha	ugodno
mali podkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>)	SI3000263 <u>Kočevsko</u>	Najmanjši netopir v skupini podkovnjakov, ki imajo ime po nenavadni kožnati tvorbi okrog nosnic v obliki konjske podkve (trup z glavo meri okoli 4-5 cm). Ušesa so velika, koničasta, dlaka je fina in svilnata, po hrbtu je sivkasto rjava, po trebuhu nekoliko svetlejša, letalna opna je tanka in temna. V zatočišču z zloženimi krili prekrijejo telo. Živi v toplih zavetrnih dolinah z listopadnim drevjem in grmičevjem, najbolj mu ustrezajo zakrasela območja s kraškimi jamami. Prehranjuje se z žuželkami, med katerimi prevladujejo nočni metulji, mrežekrilci in mladoletnice. Podnevi se zatekajo na podstrešja stavb, redkeje jame. Kotišča so v stavbah, kjer so izpostavljena človekovim posegom (od vandalizma do neustreznih prenov zgradb). V jamah je vrsta izpostavljena vandalizmu ali motnjam s strani obiskovalcev.	104.472 ha	300 ha	neugodno: neustrezna ureditev zatočišč
alpski kozliček (<i>Rosalia alpina</i>)*	SI3000263 <u>Kočevsko</u>	15 do 38 mm velik hrošč s podolgovatim in paralelnim telesom in dolgimi členastimi tipalkami. Je modre barve, na pokrovkah ima po tri prečne črne pege in tudi sklepi členov tipalk so črni. Živijo v pasu bukve med 600 in 1200 m nadmorske višine. Hrošči so dnevnoaktivne živali in se pojavljajo na posekanem ali sveže poškodovanem lesu različnih listavcev, med katerimi prevladuje bukev (cepanice, hlodi, poškodovana debela in veje, štori...), kamor samice odlagajo jajčeca. Ličinke živijo v mrtvih ali ostarelih drevesih. Domneva se, da poteka razvoj v deblih dreves, ki so izpostavljena soncu. Razvoj vrste v Sloveniji traja tri do štiri leta. Veliko nevarnost za vrsto predstavlja zadrževanje hlodov in cepljenic znotraj življenjskih območij v mesecu juliju in avgustu, v katere samice tudi zalegajo. Ta zarod je zaradi nadaljne predelave lesa, že v naprej obsojen na propad, kar je trenutno eden glavnih razlogov za upad številčnosti vrste pri nas.	33.436 ha	262 ha	neugodno: premajhna količina in dimenzije odmrle biomase

PRILOGE Z DODATNIMI PREGLEDNICAMI

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO /POV	Velikost cone znotraj GGE	Ocena stanja na območju
veliki pupek (<i>Triturus carnifex</i>)	<u>SI3000263</u> <u>Kočevsko</u>	Največja vrsta pupkov v Evropi, ki zraste do 25 cm, večinoma pa doseže okoli 18 cm. Po videzu spominja na močerada, samec ima na hrbtu žagasto nazobčan greben, samica pa živo rumeno črto. Ličinke so podobne staršem, na zunaj se razlikujejo le v tem, da imajo zunanje škrge, s čimer so vezane na življenje v vodi. Odrasel osebek se prehranjuje na kopnem, predvsem na ekstenzivnih vlažnih travnikih gričevnatega in hribovitega sveta. Prezimuje lahko na kopnem (v gozdu ali grmiščih v zavetju na vlažnih mestih pod kamni, v skalnih razpokah in luknjah, pod ali v razpadajočem lesu...) ali v vodi, kjer se tudi razmnožuje (srednje veliki kali in druge stoječe mirne vode, ki se zelo redko izsušijo in imajo boujno obrežno in vodno rastlinje ter čisto vodo). Ogroža ga uničevanje in onesnaževanje vodnih okolij, vlaganje rib, intenzivno kmetijstvo ter ceste in promet. Za ohranjanje vrste so pomembni ekološki koridorji, ki vse življenjske prostore na širšem območju povezujejo v funkcionalno celoto.	106.790 ha	302 ha	ugodno
bober (<i>Castor fiber</i>) neugodno je stanje habita	<u>SI3000338</u> <u>Krka s pritoki</u>	Z okoli 20 kg (do 30 kg) telesne teže je največji evropski glodavec. Okoli 70 cm dolgo valjasto telo je pokrito z gostim kožuhom, katerega spodnja plast je vodo-odporna, saj bober preživi večino časa v ali ob vodi. Pri plavanju uporablja veslast, okoli 30 cm dolg rep in noge, ki imajo med prsti plavalno kožico. Kadar ga preplašimo z repom plosko udari po površini vode, preden se potopi in odplava stran. Pod vodo lahko ostane do 15 minut. V brežini jezera, reke, potoka ali v močvirju si izkoplje rove v katerih preživi neugodno zimo in koti mladiče, zaradi česar potrebuje dovolj visoke ilovnate brežine (najmanj 1,5 m). Bobrova družina potrebuje od 3 do 50 km brežine, porasle z visokimi vrbami in topoli manjšega premera (manj kot 8 cm), debelejša drevesa (več kot 20 cm) so zanje manj primerna. Primerne so še: topol, breza, leska, češnja in hrasti, bezga bober ne uživa. Prisotnost bobrov pa najlažje opazimo po značilno obzrtih in podrhtih manjših drevesih na obrežju. Bolj občutljiv za anorgansko kot organsko onesnaženje, moteči ali uničujoči so tudi fizični vplivi na življenjski prostor (obdelovanje ali paša na površinah neposredno ob vodi, čiščenje brežin in podobno). Življenjski prostori morajo biti z vodnimi potmi povezani med seboj.	964 ha	128 ha	neugodno: neustrezno gospodarjenje z obrežnim prostorom oz. obrežno drevnino
vidra (<i>Lutra lutra</i>)	<u>SI3000338</u> <u>Krka s pritoki</u>	Večino časa preživijo v vodi, vendar se prav tako znajdejo na kopnem. Podolgovato, do 95 cm dolgo telo se nadaljuje v močan, do 55 cm dolg rep; klinasta glava je za razliko od ostalih kun nekoliko sploščena, gobec je opremljen z dolgimi tipalnimi brki, uhlji pa so majhni. Odrasla žival tehta povprečno okoli 10 kg. Na kopnem se premika z značilnim poskakovanjem, v vodi pa je izredno spretna - poganja se s trebušno hrbtnim zvijanjem in nogami, ki imajo med prst razpeto plavalno kožico. Hrani se z raki, ribami, dvoživkami, polži, žuželkami, obvodnimi ptiči in majhnimi sesalci. Potrebuje razčlenjene brežine s številnimi mrtvimi rokavi, zalivi, polotoki, tolmuni, sipinami. Del obrežja mora imeti sklenjeno vegetacijo (grmovje, drevje) ki služi kot prostor za počitek in razmnoževanje. Kmetijska raba zemlje ob reki ne sme biti intenzivna.	1.152 ha	134 ha	neugodno
puščavnik (<i>Osmoderma eremita</i>)*	<u>SI3000338</u> <u>Krka s pritoki</u>	Puščavnik je relativno velika (20-35 mm) vrsta minice, temnorjave do vijolične barve in jo le težko zamenjamo z drugimi vrstami minic. Razvoj poteka v globokih drevesnih duplih, večinoma listavcev (hrast, vrba, sadno drevje, lipa, jesen) z večjo količino drevesnega mulja, s katerim se hranijo ličinke. Razvoj poteka dve do tri ali celo štiri leta, odvisno od prehranske kvalitete mulja.	1.407 ha	92 ha	neugodno: slabo stanje obrežnih mehkolesnih lok

PRILOGE Z DODATNIMI PREGLEDNICAMI

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO /POV	Velikost cone znotraj GGE	Ocena stanja na območju
		Odrasli samci živijo le nekaj dni (10-20), medtem ko samice tudi par mesecev. Hranijo se z rastlinskim materialom in srkajo sladke drevesne sokove. So malo mobilni in se večinoma zadržujejo v bližini mesta razvoja (od tod tudi ime »puščavnik«), zaradi česar je za njegov obstoj pomembna bližina oz. gostota drevesnih dupel. Ta je zaradi delovanja človeka še največja prav v antropogenih okoljih kot so stari drevoredi, obrežna vrbovja ali visokodebelni sadovnjaki. Tako je eden od faktorjev ogrožanja opuščanje nekaterih navad – npr. odstranitev velikih in starih vrb z bregov, spremenjen način kmetovanja in izginjanje visokostebelnih sadovnjakov.			
koconogi čuk (<i>Aegolius funereus</i>)	<u>SI5000013</u> <u>Kočevsko</u>	Koconogi čuk je majhna sova z belo obrobljenim obraznim diskom in rumenimi očmi. Peruti so temno rjave z belimi pikami. Naseljuje pretežno iglaste, lahko tudi mešane gozdove v višjih legah (nad 800 m). Za gnezdenje potrebuje luknje, ki jih je v preteklem letu iztesala črna žolna. Hrani se z voluharicami, mišmi, rovkami in pticami pevkami. V špranjah in drevesnih rogovilah dela zaloge hrane. Lovi tako v gozdu kot na bolj odprtih predelih (jase, poseke, gozdni robovi). V Sloveniji velja za redko gnezdilko gorskega in dinarskega sveta. Samci so stalnice, samice in mladiči pa klateži.	97.522 ha	302 ha	neugodno: ni dovolj gozdov brez gospodarjenja
gozdni jereb (<i>Bonasa bonasia</i>)	<u>SI5000013</u> <u>Kočevsko</u>	Pri gozdnem jerebu sta oba spola varovalno rjavo-sivo obarvana, samec pa ima črno grlo. V Sloveniji gnezdi v mirnih mešanih gozdovih, zlasti zrelih, s plodonosno podrastjo (leska, jerebika) in številnimi jasami ali posekami. Gnezdo je na tleh v kritju drevesa ali grma. V času svatovanja se oglašča s tihim piskanjem, ki zahteva dober sluh. Hrani se s popki, poganjki, listi, sadeži in semeni, mravljami in njihovimi ličinkami. Pozimi se hrani pretežno na drevesih, poleti na tleh. Je ena najbolj izrazitih stalnic, ki se premika le lokalno, kar je povezano z iskanjem hrane. Ogroža ga opuščanje tradicionalnega pašništva na planinah.	93.101 ha	302 ha	neugodno: velik upad populacije zaradi neugodnega stanja habitata
belohrbti detel (<i>Dendrocopos leucotos</i>)	<u>SI5000013</u> <u>Kočevsko</u>	Belohrbti detel ima črne peruti, ki so gosto belo progaste brez večjih belih lis, na bokih so številne črne proge, trtica je bela, podrepno perje rdeče, samec pa ima tudi rdečo kapo. Prebiva v zrelih bukovo-jelovih gozdovih z veliko odmrlega, padlega drevja. Duplo si izteše v propadajoče drevo z mehkim lesom. Par ima velik teritorij. Hrani se pretežno z ličinkami lesnih hroščev na odmrlem drevju. Je stalnica in v Sloveniji zelo redka gnezdilka. Ogroža ga intenzivno gospodarjenje z gozdovi (odstranjevanje odmrlega, propadajočega drevja).	25.591 ha	101 ha	neugodno: zaradi premajhne količine in dimenzij odmrle biomase
črna žolna (<i>Dryocopus martius</i>)	<u>SI5000013</u> <u>Kočevsko</u>	Je največja evropska žolna, obarvana povsem črno in z rdečo kapo. Živi v mešanih bukovo-jelovih in iglastih gozdovih, kjer si za gnezdenje teše dupla z ovalnim vhodom. Par potrebuje za uspešno gnezdenje kar 300-400 ha gozda. Med prehranjevanjem na starih drevesih (zlasti iglavcih) za seboj pušča velike luknje, v katerih išče lesne mravlje. Hrani se z ličinkami, bubami in odraslimi mravljami ter lesnimi hrošči. Njen jezik je močno lepljiv, na konci pa ima 4-5 kaveljčkov, s katerimi lahko izza lubja potegne ličinke hroščev. Je stalnica in v Sloveniji pogosta gnezdilka.	94.292 ha	300 ha	Ni podatkov o prisotnosti
mali skovik (<i>Glaucidium passerinum</i>)	<u>SI5000013</u> <u>Kočevsko</u>	Mali skovik je najmanjša evropska sova, malce večja od vrabca. Prebiva v iglastih in mešanih gozdovih s številnimi presvetlitvami, jasami in posekami, praviloma v višjih legah. Gnezdo si naredi v duplu, ki ga je prejšnje leto iztesal veliki detel. Je stalnica, samec celo leto brani teritorij. Hrani se s pticami pevkami (meniščki, ščinkavci, čiški ipd.) in malimi sesalci, ki jih lovi predvsem v	97.522 ha	302 ha	ni znana prisotnost

PRILOGE Z DODATNIMI PREGLEDNICAMI

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO /POV	Velikost cone znotraj GGE	Ocena stanja na območju
		jutranjem in večernem mraku, lahko pa tudi čez dan. Plen lovi na zalogo in ga shranjuje, zlasti pozimi. V Sloveniji je redka gnezdilka gorskega sveta Alp, Pohorja in Dinaridov.			
sršenar (<i>Pernis apivorus</i>)	SI5000013 <u>Kočevo</u>	Sršenarja od kanje ločimo po manjši, sivi glavi in daljšem repu z značilno razporejenimi tremi prečnimi progami. Naseljuje odprte gozdovi s številnimi jasami in mozaično kmetijsko krajino. Gnezdi na velikih drevesih, 10-20 m nad tlemi. Hrani se z ličinkami, bubami in odraslimi kožekrilci (ose, sršeni, čmrlji), spomladi tudi z drugimi žuželkami, dvoživkami, plazilci, malimi sesalci, jajci in mladiči ptic, občasno tudi s sadeži. Žuželkam v letu sledi do gnezda, ki ga nato izkoplje (koplje tudi do globine 40 cm). Sadeže obira z vej ali pobira po tleh, s kremplji odstrani morebitno koščico. Spretno lovi tudi peš na tleh. Je selivka, ki prezimuje v zahodnem in centralnem delu ekvatorialne Afrike in se vrne sredi aprila. Zelo je občutljiv na človekove motnje v času gnezdenja ter na spremembe v gnezditvenem habitatu.	97.522 ha	302 ha	ugodno
pivka (<i>Picus canus</i>)	SI5000013 <u>Kočevo</u>	Pivka ima siv trebuh, zelene peruti, rumenkasto zeleno trtico in črn brk, samec pa poleg tega še majhno rdečo kapo. Ime je dobila po oglašanju »piu-piu-piu«, katerega ton proti koncu pada. Naseljuje mešane in listnate gozdove, rečne loke in drevesne mejice. Duplo si izteše sama, najpogosteje v listavce (javor, bukev, hrast, lipa, vrba). Hrani se z mravljami in drugimi žuželkami, ki jih lovi na tleh in na drevju, kjer izza lubja pobira tudi njihove ličinke in bube. Je manj specializirana na mravlje kot zelena žolna. Je stalnica, v Sloveniji velja za pogosto vrsto. V nižinskih predelih jo ogroža zlasti uničevanje rečnih lok in drevesnih mejic.	96.656 ha	302 ha	ugodno
kozača (<i>Strix uralensis</i>)	SI5000013 <u>Kočevo</u>	Kozača je velika sova z dolgim repom in rumenkastim kljunom. Gnezdi v zrelih jelovobukovih gozdovih z gozdnimi jasami in posekami v duplu ali na vrhu odlomljenega drevesa. Partnerska vez traja vse življenje, partnerja pa jo vzdržujeta celo leto. V Sloveniji gnezdi skoraj izključno na jugu države, v dinarskih gozdovih. Hrani se z malimi sesalci in pticami. Njena populacijska nihanja so močno vezana na nihanja glodavcev, v letih z malo glodavci ne gnezdi. Je stalnica s celoletnim prehranjevalnim teritorijem, ki ga mlade ptice vzpostavijo jeseni v letu izvalitve.	97.166 ha	299 ha	ugodno

13 KARTNI IN PROSTORSKI DEL NAČRTA

Gozdnogospodarski načrti poleg splošnega dela skladno z Zakonom o gozdovih vsebujejo še prostorski del. Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo pa prostorski del nadalje opredeli kot kartni in prostorski del, ki se izdelata kot ločene priloge h gozdnogospodarskemu načrtu gozdnogospodarske enote.

Kartni del načrta

Kartni del vsebuje 12 kart, ki dopolnjujejo in prostorsko prikazujejo najpomembnejše lastnosti gozdnogospodarske enote in najpomembnejše usmeritve ter ukrepe.

1. Pregledna karta

Pregledna karta prikaže umestitev gozdov predmetne GGE v GGO in druge prostorske enote, kot so občine in katastrske občine. Podlaga karte je državna topografska karta s prikazanimi cestami in naselji. Prikazana je tudi površina gozdov, ločenih po lastništvu.

Karta omogoča uporabniku hiter splošen pregled nad umestitvijo gozdov v GGE in drugimi prostorskimi enotami.

V GGE je 9.734,96 ha gozdov, od tega 96,5 % zasebnih gozdov, 2,7 % državnih gozdov in 0,8 % gozdov lokalnih skupnosti. Celotna GGE leži v občini Žužemberk. Podrobnejši podatki o površini gozdov glede na občine, katastrske občine in po oblikah lastništva so prikazani v Poglavju 1.

2. Karta tipov drevesne sestave gozdov

Karta 2 prikazuje tipe drevesne sestave gozdov glede na razvojne faze oziroma tipe sestojev in poenostavljeno drevesno sestavo (iglavci, listavci). Ločeno so prikazani sestoji listavcev (delež listavcev večji od 75 %), pretežno listavcev (delež listavcev med 50 in 75 %), pretežno iglavcev (delež iglavcev med 50 in 75 %) in sestoji iglavcev (delež iglavcev večji od 75 %). Tipi drevesne sestave gozdov so določeni na podlagi terenskega opisa sestojev, zbrani pa so v sestojni karti. Za lažjo orientacijo so na karti prikazani še odseki, gozdne in javne ceste.

Podrobnejša razdelitev tipov drevesne sestave gozdov je opredeljena in prikazana v poglavju 3.5.

3. Karta rastišč

Karta 3 prikazuje površine gozdov po gozdnih rastiščnih tipih. Osnova za določitev gozdnih rastiščnih tipov so bili Gozdni rastiščni tipi Slovenije (Zorn, M., 1974) in (Bončina in sod., 2021). Za lažjo orientacijo so na karti prikazani še odseki, gozdne in javne ceste.

Podrobni podatki o površini in deležu posameznih gozdnih rastiščnih tipov v GGE po skupinah rastišč so podani v poglavju 1.1.7 Vegetacijski oris GGE.

4. Karta kategorij gozdov

Karta 4 prikazuje površine gozdov po štirih kategorijah gozdov: večnamenski gozdovi, gozdovi s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi, gozdovi s posebnim namenom brez dovoljenih ukrepov (gozdni rezervati), varovalni gozdovi. Za lažjo orientacijo so na karti prikazani še odseki, gozdne in javne ceste.

V GGE Žužemberk so le večnamenski gozdovi in varovalni gozdovi.

Podrobnejši podatki o kategorijah gozdov glede na lastništvo, rastiščne tipe in rastiščnogojitvene razrede so podani v poglavju 3.1.

5. Karta rastiščnogojitvenih razredov

Karta rastiščnogojitvenih razredov (RGR) prikazuje površine RGR po gozdnih odsekih iz podatkovne baze ZGS. RGR se oblikujejo po skupinah rastišč in gospodarskih kategorijah gozdov. Oblikujejo se znotraj RGR GGO, pri čemer so upoštevane tudi razvojne težnje v pogledu drevesne sestave in zgradbe gozdov, funkcije gozdov in stopnje njihove poudarjenosti ter način in intenzivnost gospodarjenja. Za lažjo orientacijo so na karti prikazani še odseki, gozdne in javne ceste.

Podrobnejši opisi značilnosti posameznih RGR so podani v poglavju 9.1.

6. Karta habitatov, biotopov in ogroženosti vrst

Na karti so prikazane vsebine s področja ohranjanja biotske raznovrstnosti, pridobljene v postopku vgrajevanja naravovarstvenih smernic s strani ZRSVN. Namen karte je prikazati območja gozdov, na katera se nanašajo Konkretne usmeritve s pripadajočimi upravljavskimi conami, navedene v poglavju 6.2.3.

Območja Natura 2000: POO Šumberk, POO Bobnova jama, POO Ajdovska planota, POO Kočevsko, POO Krka s pritoki, POV Kočevsko.

Ekološko pomembna območja: EOP Kočevsko, EPO Ajdovska planota, EPO Šumberk, EPO Krka – reka ter EPO Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri.

Preglednica K6: Prikaz območij pomembnih za ohranjanje biotske raznovrstnosti

Območja	Površina (ha)
Celotni gozdni prostor	10.032,09
Ekološko pomembna območja	7.207,02
Natura 2000	757,58
Naravne vrednote	114,03
Zavarovana območja	4,04
Koridorji (velike zveri)	398,85

7. Karta funkcij gozdov

Karta funkcij gozdov prikazuje območja s poudarjenimi ekološkimi, socialnimi in proizvodnimi funkcijami gozdov. Funkcije gozdov so prikazane ploskovno, linijsko in točkovno. Funkcije gozdov se kartira na podlagi tehničnih navodil, ki so del Navodil za izdelavo načrtov za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo. Karta funkcij gozdov v merilu 1:25.000 je podana kot priloga načrta v formatu pdf (interaktivni pdf).

Funkcije gozdov so bolj podrobno opredeljene v 2. poglavju - "Prikaz funkcij gozdov".

8. Karta ukrepov

Karta ukrepov prikazuje vrsto sečnje in jakost načrtovanega možnega poseka (izraženega v deležu lesne zaloge sestoja), združeno po sestojih. Možni posek se določi ob terenskih meritvah (opisi sestojev), njegova jakost pa je odvisna od stanja sestoja ter usmeritev na ravni RGR. Možni posek se ne določa v rezervatih, ekocelicah in v že negovanih sestojih. Razvojna faza mladovja prav tako ni prikazana na Karti 8.

Največ površin (3.236,16 ha) ima jakost ukrepanja od 16 do 20 %. Najpogostejša vrsta sečnje je redčenje, ki skupno predstavlja 6.232,71 ha. Pomladitveni posek ima najpogostejši delež ukrepanja nad 25 %.

Preglednica K8: Površina gozdov glede na vrsto in jakost možnega poseka (v ha)

Vrsta poseka	Delež možnega poseka od LZ (v ha)				
	1-10 %	11-15 %	16-20 %	21-25 %	nad 25 %
101 - redčenja	335,90	1.859,03	3.090,14	872,36	75,28
102 - pomladitveni posek	28,72	12,65	146,02	98,77	2.471,33
Skupaj	364,62	1.871,68	3.236,16	971,13	2.546,61

V okviru GGE je 592,87 ha gozdnih površin uvrščenih med mladovja in 151,89 ha sestojev, pri katerih v tem desetletju ni predviden možni posek.

Možni posek je podrobneje opredeljen v poglavju 6.3.1.

9. Karta načrtovanih gojitvenih in varstvenih del

Karta 9 prikazuje območja načrtovanih gojitvenih oz. varstvenih del, združena v tri sklope: obnova, nega in varstvo. Gojitvena oz. varstvena dela se načrtujejo na ravni sestoja; na karti 9 so prikazana na ravni celega sestoja, čeprav so dejansko dela načrtovana samo v delu sestoja. V GGE skupna površina območij obnove znaša 187,50 ha, nege 1.422,19 ha, za varstvo pa smo predvideli 610 dnin.

Podrobneje so načrtovana gojitvena in varstvena dela opredeljena v poglavju 6.3.2.

10. Karta območij gozdov za poenostavljeno izbiro drevja za posek

Na karti 10 so prikazana območja, kjer posamična izbira drevja za posek ni obvezna. To so manj donosni gozdovi na rastiščih z manjšo proizvodnjo sposobnostjo, panjevc, grmišča, pionirski gozdovi, v kolikor obsegajo večje zaokrožene celote, kjer ti gozdovi predstavljajo prevladujoč delež. Na teh območjih revirni gozdar ne označi vsakega drevesa za posek, kljub temu pa je za posek potrebna odločba ZGS.

V GGE območij za poenostavljeno izbiro drevja ni.

11. Karta cestnega omrežja ter površin potencialno najugodnejših načinov spravila

Karta 11 vsebuje najprimernejše oblike/tehnologije in omejitve glede pridobivanja gozdnih lesnih proizvodov. Karta prikazuje vse gozdne prometnice in druge prometnice, ki se lahko uporabljajo za pridobivanje gozdnih lesnih sortimentov. Prevladujoč način spravila se določi na ravni odseka, kjer niso upoštevani vsi terenski pogoji, ki vplivajo na izbiro načina spravila. Natančnejše tehnološke karte so del gozdnogojitvenih načrtov, ki niso sestavni del GGN GGE.

Več o odprtosti gozdov in načinu spravila je opisano v poglavju 1.3.

12. Karta požarne ogroženosti gozdov

Karta 12 prikazuje gozdove glede na različno stopnjo požarne ogroženosti. Požarna ogroženost je določena na ravni odseka. Metodologija določitve požarno ogroženih kategorij je opisana v GGN GGO Novo mesto 2021-2030 v Poglavju 9. Površine kategorij požarno ogroženih gozdov so opisane v poglavju 1.6.

Požarna ogroženost je določena po štirih stopnjah ogroženosti: 1 - zelo velika ogroženost; 2 - velika ogroženost; 3 - srednja ogroženost; 4 - majhna ogroženost.

Prostorski del načrta

Prostorski del načrta je povzetek vsebin gozdnogospodarskega načrta GGE in je namenjen kot pripomoček pri usklajevanju različnih interesov v gozdnem prostoru in presojanju poseganja v gozdni prostor. Sestavljen je iz preglednic, kratkega komentarja in kart, ki so priložene kot priloga GGN GGE.

1. Stanje in razvoj gozdnih površin

Na karti 1 so v merilu 1:25.000 prikazane gozdne površine iz preteklega načrta, novo določene gozdne površine (gozd in druga gozdna zemljišča), zemljišča v zaraščanju (po uradni evidenci rabe zemljišč MKGP), površine, ki niso določene kot gozd ter površine, ki so bile v preteklem obdobju izkrčene.

Preglednica: Stanje in razvoj gozdnih površin

	Površina v ha	Indeks v %
	Površina v ha	Indeks v %
Pretekli gozdnogospodarski načrt	9.635,04	100,0
Novo določene gozdne površine	222,86	2,3
Novo izločene površine	93,93	1,0
Izkrčene površine v preteklem obdobju	29,01	0,3
Skupna površina gozda novega načrta	9.734,96	101,0
Površine v zaraščanju	259,56	-
Druga gozdna zemljišča	40,20	-

Razlogi za novo določene in novo izločene površine se nahajajo v vključitvi več kot 20 let zaraščajočih se površin v masko gozda, v prilagoditvi meje enote novemu zemljiško katastrskemu načrtu, v različni kvaliteti zarisa gozdne maske (novejše in kakovostnejše podlage) ter v izločitvi javnih cest in obore. Glavnina krčitev je nastala zaradi spremembe v kmetijska zemljišča, delno pa tudi zaradi ureditve kamnoloma in gradnje objektov.

2. Večfunkcionalna območja

Na dveh kartah v merilu 1 : 25.000 so prikazana območja gozdov, kjer se pojavljata hkrati vsaj po ena ekološka in socialna funkcija, ki zaradi svoje poudarjenosti vplivata na gospodarjenje z gozdovi.

Na Karti 2a so prikazana območja gozdov, kjer so na istem območju navzoče ekološke (vsaj 2. stopnja) in okolju prijazne socialne funkcije (zaščitna, naravna dediščina, kulturna dediščina, higiensko zdravstvena, estetska in raziskovalna), prav tako vsaj 2. stopnje poudarjenosti. Takšnih površin je v enoti 632,67 ha.

Na Karti 2b so prikazana območja gozdov, kjer prihaja do nesoglasij pri rabi gozdnega prostora; to so gozdovi, kjer so na istem območju navzoče ekološke (1. in 2. stopnja) in za okolje obremenjujoče socialne funkcije (turistična, rekreacijska, poučna in obrambna), prav tako vsaj 2. stopnje poudarjenosti.

Preglednica: Pregled površin večfunkcionalnih območij

Območje	Površina (ha)	Delež od gozdnega prostora (%)
1. območje	0,00	0,00
2. območje	0,00	0,00
3. območje	0,00	0,00
4. območje	0,00	0,00
Skupaj	0,00	0,00

1. območje – s 1. stopnjo poudarjenosti sta navzoči vsaj ena ekološka in vsaj ena okolje obremenjujoča socialna funkcija,

2. območje – z navzočo vsaj eno ekološko funkcijo s 1. stopnjo poudarjenosti ter vsaj eno okolje obremenjujočo socialno funkcijo 2. stopnje poudarjenosti,

3. območje – z navzočo vsaj eno okolje obremenjujočo socialno funkcijo s 1. stopnjo poudarjenosti ter vsaj eno ekološko funkcijo 2. stopnje poudarjenosti,

4. območje - z navzočo vsaj eno ekološko in eno okolje obremenjujočo socialno funkcijo na ravni 2. stopnje poudarjenosti.

Na območju GGE Žužemberk ni območij gozdov, kjer so možni konflikti med različnimi funkcijami gozda – NI KONFLIKTNIH OBMOČIJ – Karta 2b ni izdelana.

3. Intenzivnost gospodarjenja

Na Karti P3 je v merilu 1:25.000 prikazana intenzivnost gospodarjenja z gozdovi v skladu s 36. členom Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo.

Intenzivnost gospodarjenja je določena po odsekih, pri čemer se je kot merilo upoštevala vsota števil, ki izražajo povprečni letni možni (50 %) in realiziran (50 %) posek v bruto m³ na hektar ter dvakratni obseg načrtovanih (50 %) in realiziranih (50 %) gojitvenih in varstvenih del v delovnih dneh na hektar, in sicer:

- zelo velika intenzivnost: vsota obeh števil presega število 9,
- velika intenzivnost: vsota števil je od 6 do vključno 9,
- srednja intenzivnost: vsota števil je od 3 do vključno 6,
- majhna intenzivnost: vsota števil je od 0 do vključno 3,
- gozdovi brez načrtovanih ukrepov.

Preglednica: Pregled površin intenzivnosti gospodarjenja

Intenzivnost	Površina (ha)	Delež (%)
Zelo velika intenzivnost	586,56	6,0
Velika intenzivnost	2.995,14	30,8
Srednja intenzivnost	4.934,99	50,7
Majhna intenzivnost	1.218,27	12,5
Gozdovi brez načrtovanih ukrepov	0,00	0,0
Skupaj	9.734,96	100,0

V enoti prevladujejo gozdovi z srednjo in veliko intenzivnostjo gospodarjenja. Gozdov z zelo veliko intenzivnostjo je malo. Gozdov brez načrtovanih ukrepov ni.

4 Gozdovi s posebnim namenom in varovalni gozdovi

Na Karti P4 v merilu 1:25.000 je predviden prikaz območij gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov, kjer pravni režimi dopuščajo izkoriščanje gozdnih proizvodov, ter varovane površine (gozdovi s posebnim namenom, kjer izkoriščanje lesa ni dovoljeno – režimi ne dopuščajo izkoriščanja gozdnih proizvodov skladno z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Uradni list RS, št. 88/05, 56/07, 29/09, 91/10, 1/13, 39/15 in 191/20) ter s 44. členom Zakona o gozdovih).

Vsi gozdovi v gozdnogospodarski enoti so večnamenski (9.705,17 ha), razen dveh odsekov, ki predstavljata varovalni gozd (29,79 ha).

5 Gozdovi za sanacijo in stanje gozdov po standardih kakovosti okolja in merilih občutljivosti, ranljivosti ali obremenjenosti okolja

Karta prikazuje gozdove za sanacijo gozdov in stanje gozdov po standardih kakovosti okolja in merilih občutljivosti, ranljivosti ali obremenjenosti okolja. Gozdove za sanacijo se prikaže ob upoštevanju poškodovanosti zaradi emisij in/ali plazov oziroma usadov skladno z 18. točko 3. člena Zakona o gozdovih.

Gozdov za sanacijo v enoti nismo opredelili.

6 Območja gozdov pomembna za ohranitev prosto živečih živali in biotske raznovrstnosti

Karta št. 6 so prikazana območja, ki so po predpisih o ohranjanju narave pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti ter območja zimovališč, grmišč, pasišč, koridorjev in mirnih con.

Preglednica: Območja gozdov pomembna za ohranitev prostoživečih živali

Območja	Površina v ha	Delež v %
Grmišča	27,92	0,3
Pasišča	34,43	0,3
Koridorji	398,85	4,0
Skupaj	461,20	4,6

Preglednica: Območja gozdov pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti

Območja	Površina v ha	Delež v %
Natura 2000	757,58	7,6
EPO	7.207,02	71,8

Površine in deleži so prikazani za celoten gozdni prostor.

Območja Natura 2000: POO Šumberk, POO Bobnova jama, POO Ajdovska planota, POO Kočevsko, POO Krka s pritoki in POV Kočevsko.

Ekološko pomembna območja: EPO Kočevsko, EPO Ajdovska planota, EPO Šumberk, EPO Krka – reka ter EPO Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri.

7 Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah

Na Karti št. 7 v merilu 1:25.000 so prikazana varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah in druge zbirke podatkov o vodah skladno z Usmeritvami s področja upravljanja z vodami za pripravo gozdnogospodarskih načrtov. Na teh območjih je glede na ZV-1 potrebno posegati v gozdni prostor na način, da se ne ogrozi stanje voda oziroma, da se omogoča varstvo pred škodljivim delovanjem voda. Na ogroženih območjih je potrebno pridobiti vodno soglasje, v kolikor bi poseganje v gozdni prostor pospeševalo erozijo oziroma drugače ogrožalo stabilnost zemljišč. Karta naj služi kot groba orientacijska osnova, konkretno poseganje naj upošteva dejanske terenske razmere, ter usmeritve iz poglavja 6. Zaradi številnih slojev je karta prikazana kot interaktivni pdf, medtem ko so vsi sloji prikazani in dostopni na spletnem pregledovalniku [Atlas voda](#).

Prikazi na Karti št. 7 zavzemajo površino gozdnega prostora, z izjemo vodotokov in referenčnih odsekov, ki so prikazani na celotni GGE.

Preglednica: Varstvena in ogrožena območja gozdov po predpisih o vodah

Območje	Površina (ha)	Delež (%)
Varstvena območja		
Vodovarstvena območja - državni	0,00	0,0
Vodovarstvena območja - občinski	85,33	0,9
Kopalne vode	0,00	0,0
Kopalne vode – vplivno območje	151,96	1,5
Kopalne vode – prispevno območje	10.032,09	100,0
Referenčni odseki vodotokov	0,00	0,0
Referenčni odsek na jezerih	0,00	0,0
Vodna zemljišča		
Vodna zemljišča tekočih celinskih vodah	6,96	0,1
Vodna zemljišča stoječih celinskih vodah	0,07	0,0
Območja poplavne nevarnosti		
Območje razreda velike poplavne nevarnosti	0,14	0,0
Območje razreda srednje poplavne nevarnosti	1,53	0,0
Območje razreda majhne poplavne nevarnosti	0,43	0,0
Območje razreda preostale poplavne nevarnosti	0,37	0,0
Opozorilna karta poplav		
Območja pogostih poplav	0,00	0,0
Območja redkih poplav	8,31	0,1
Območja zelo redkih poplav	17,91	0,8
Plazljiva območja iz NUV1		
1 - Zanemarljiva verjetnost pojavljanja plazov	2.536,66	25,3
2 - Zelo majhna verjetnost pojavljanja plazov	3.393,52	33,8
3 - Majhna verjetnost pojavljanja plazov	2.421,45	24,1
4 - Srednja verjetnost pojavljanja plazov	730,39	7,3
5 - Velika verjetnost pojavljanja plazov	835,64	8,3
6 - Zelo velika verjetnost pojavljanja plazov	112,61	1,1
Potencialna erozijska območja		
Običajni zaščitni ukrepi	0,00	0,0
Zahtevni zaščitni ukrepi	85,26	0,8

Območje	Površina (ha)	Delež (%)
Strogo varovanje	0,00	0,0
Celotna površina GGE	10.032,09	100,0

8 Območja gozdov, kjer obstajajo omejitve pri krčitvah gozdov

Karta P8 v merilu 1:25.000 prikazuje območja gozdov, kjer je krčenje prepovedano skladno s pravno podlago, s katero so razglašeni. To so območja gozdnih rezervatov, varovalnih gozdov, ter (pri)mestnih gozdov, kjer je gozd objekt razglasitve. Krčenje gozda ni dovoljeno na 29,79 ha varovalnih gozdov, kar predstavlja 0,3 % celotne površine gozdov.

Prikazana so tudi območja gozdov, kjer krčenje gozdov praviloma ni dopustno, kar pomeni, da na teh območjih iz različnega kartnega gradiva ni absolutnih prepovedi krčenja gozdov, potrebna pa je dodatna presoja (npr. pridobitev vodnega soglasja). V ta območja so vključeni gozdovi s 1. stopnjo poudarjenosti ekoloških funkcij, gozdovi na območju gozdnih učnih poti, sklenjena območja gozdov, razen robnih površin, ki mejijo na urbane ali kmetijske površine, gozdovi, ki imajo funkcijo koridorske povezave, manjši gozdni predeli v kmetijski krajini, kjer je gozdnatost majhna, plazljiva območja s srednjo, veliko in zelo veliko verjetnostjo pojavljanja plazov (Opozorilna karta verjetnosti pojavljanja zemeljskih in hribinskih plazov SKUPNA – GeoZS 1:25.000, Portal e-vode, Direkcija RS za vode, 2025), erozijska območja s strogimi in zahtevnimi ukrepi (Opozorilna karta erozije), plazljiva območja iz NUV1 (velika in zelo velika stopnja verjetnosti pojavljanja), plazovita območja (karta lavinske nevarnosti NUV1) in vsa vodovarstvena območja. V GGE je območij gozdov, kjer krčenje gozdov praviloma ni dopustno, 6.326,27 ha, kar predstavlja 65,0 % površine gozdov.

Na vseh ostalih površinah je krčenje gozdov dopustno ob konkretni presoji skladno z 21. členom Zakona o gozdovih. V GGE je površin gozdov, kjer je krčenje gozdov dopustno ob presoji skladno z gozdarsko zakonodajo, 3.378,90 ha, kar predstavlja 34,7 % površine gozdov.

9 Pregled in zasnova gozdne infrastrukture ter drugih prostorskih ureditev v gozdnem prostoru

9 Območja gozdov, ki niso zadosti odprta z gozdnimi cestami in gozdnimi vlakami

Na karti št. 9 so v merilu 1:25.000 poleg javnih, gozdnih cest in vlak ločeno prikazana območja, ki z vidika gozdarstva niso zadostno odprta z gozdnimi cestami in pri umeščanju novih gozdnih cest obstajajo omejitve zaradi poudarjenosti funkcij gozdov in območja, kjer večjih omejitev. Na karti so prikazana tudi območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami in pri umeščanju novih gozdnih vlak obstajajo omejitve zaradi poudarjenosti funkcij gozdov in območja, kjer večjih omejitev ni. Karta služi kot groba orientacijska osnova, konkretno umeščanje novih gozdnih cest in vlak ter poteka po jasno predpisanem postopku in naj upošteva dejanske terenske razmere, ter usmeritve iz poglavja 6.

Območja gozdov, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami, so določena v tistih odsekih, kjer je pravilna razdalja večja od 600 m, letni možni posek večji od 4 m³/ha in intenzivnost gospodarjenja vsaj srednja. V GGE je gozdnih cest 81,5 km. Produktivna dolžina javnih cest je 165,4 km. Odprtost s produktivnimi cestami je 25,4 m/ha. Območja gozdov, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami, se nahajajo na skupni površini 595,02 ha.

Območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami, so določena na območjih, kjer je naklon manjši od 35°, kjer je delež odprtosti odseka manjši od 75 % in kjer je letni možni posek večji od 4m³/ha. Skupna dolžina gozdnih vlak znaša 888,62 km in s tem odprtost gozdov z gozdnimi vlakami 94 m/ha. V GGE ni površin, ki bi ustrezale navedenim kriterijem.

Na območjih gozdov, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami in vlakami, so prikazana območja, kjer obstaja iz naslova ekoloških in socialnih funkcij utemeljena omejitev pri gradnji gozdnih vlak. To so lahko plazljiva območja zelo velike, velike in srednje verjetnosti pojavljanja, erozijska območja z zahtevnimi ter strogimi ukrepi, vodovarstvena območja, arheološka dediščina, mirne cone ptic itd. Na teh območjih se pri morebitnem konkretnem umeščanju novih gozdnih prometnic lahko pričakuje večje omejitve, ki izhajajo iz različnih pravnih predpisov in smernic.